Heesch | 3 juli 2025

Jaarrekening 2024

Gemeente Bernheze

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**

Deel I Jaarverslag: Programmaverantwoording **5**

Programma 1: Leefbare kernen *6*

Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente *15*

Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair *27*

Programma 4: Duurzame landbouw en economie *33*

Programma 5: Weerbare en veilige samenleving *38*

Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie *43*

Programma 7: Financiën *49*

Deel II Jaarverslag: Paragrafen **53**

A. Lokale heffingen *54*

B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing *64*

C. Kapitaalgoederen *80*

D. Financiering *89*

E. Bedrijfsvoering *91*

F. Verbonden partijen *103*

G. Grondbeleid *116*

H. Subsidies *126*

I. Wet open overheid (WOO) *131*

Deel III: Jaarrekening **132**

Rechtmatigheidsverantwoording *133*

Balans per 31 december 2024 *135*

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling *137*

Toelichting op de balans *144*

Algemeen financieel beleid *168*

SiSa **194**

Ensia verklaring (informatieveiligheid) **221**

Privacy verklaring **222**

Voorwoord

Aan de raad van Bernheze,

Hierbij bieden wij u de Jaarrekening over 2024 aan. Hiermee leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het beoogde beleid dat is opgenomen in de begroting 2024 die op 9 november 2023 in uw raadsvergadering werd vastgesteld. De begroting en dus ook de verantwoording in de jaarrekening lopen langs de lijnen van de Staat van Bernheze.

Vanuit de bedrijfsvoering (algemene dienst) hebben wij 2024 afgesloten met een positief resultaat van € 6.981.512,25. Daarnaast is het resultaat vanuit de bouwgrondexploitaties € 1.323.903,47. Samen zorgt dit in 2024 voor een positief resultaat van € 8.305.415,72.

Samen Bouwen aan een Veerkrachtig Bernheze vat de focus van het bestuursprogramma op drie kernambities samen: Bouwen, Werken vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid en dat Samen doen. Bernheze heeft ook slagvaardig mee bewogen met urgente situaties. Waaronder ook in 2024 nog de huisvesting van vluchtelingen uit Oekraïne een belangrijk thema is.

Leefbare kernen: We hebben diverse beleidsmaatregelen en verbeteringen doorgevoerd, waaronder het vaststellen van beleid voor woonwagens en internationale werknemers, en het verbeteren van regionale samenwerking en communicatie met inwoners. Daarnaast zijn er initiatieven genomen om groenbeheer, cultureel erfgoed, sport- en recreatiefaciliteiten, en mobiliteit te verbeteren. Tot slot is de Omgevingswet succesvol geïmplementeerd.

Gezonde zorgzame gemeente: In 2024 werd een aanvullende subsidie verleend voor uitbreiding van jongerenwerk bij ONS welzijn en werd een inclusieagenda opgesteld om Bernheze inclusiever te maken. Stimuleringssubsidies werden gegeven aan projecten gericht op ontmoeting en bestaanszekerheid, en er werd gewerkt aan het verbeteren van de gezondheid van inwoners en het bevorderen van een gezonde leefstijl.

Klimaatbestendig, bio divers en circulair: We hebben stappen ondernomen om klimaatadaptatie te verbeteren en hittestress te verminderen, terwijl ook de biodiversiteit en groenstructuren zijn versterkt. Er is vooruitgang geboekt in energie-efficiëntie en duurzame energieopwekking, met ondersteuning voor huishoudens bij energiebesparing. Daarnaast is er samengewerkt met derde partijen om de lucht-, bodem- en waterkwaliteit te verbeteren.

Duurzame landbouw en economie: In 2024 hebben we agrarische ondernemers ondersteund bij de transitie in de landbouw en de beleidsnotitie ‘buitenkansen’ afgerond. Er is een ruimtelijke verkenning van het buitengebied uitgevoerd en aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van een vitale economie en arbeidsmarkt

Weerbare en veilige samenleving: We hebben ons gericht op het verbeteren van digitale veiligheid, het aanpakken van ondermijning en het versterken van de weerbaarheid van inwoners. Er zijn diverse initiatieven genomen om de veiligheid en het vertrouwen in de gemeente te vergroten. Het opzetten van een meldpunt voor mensenhandel, en het organiseren van een Veiligheidsdag.

Dienstverlening en sterke organisatie: We hebben een nieuw systeem en app geïntroduceerd om meldingen over de openbare ruimte te vergemakkelijken. Daarnaast is de telefonische bereikbaarheid verbeterd met een nieuwe telefooncentrale en interne samenwerkingsafspraken. De dienstverlening is op meer plekken gemeten, en is feedback van inwoners verzameld om processen en communicatie te verbeteren.

*Financiën: T*wee tussentijdse rapportages en de Nota reserves en voorzieningen 2024 zijn vastgesteld om de financiële huishouding te beheren. Een extern bureau helpt bij het vinden van structurele bezuinigingen om een sluitende meerjarenbegroting te realiseren vanaf 2026. De lastendrukverhoging hebben we in 2024 beperkt kunnen houden gelijk aan de verwachtte inflatie.

De jaarrekening is een doorslag van de vastgestelde begroting. Dit verantwoordingsdocument is gecontroleerd door BDO Audit & Assurance B.V. De jaarstukken bestaan uit drie onderdelen:

I: Programmaverantwoording, II: Paragrafen, III: Jaarrekening

In de programmaverantwoording onder deel I is opgenomen wat we van het voorgenomen beleid hebben gerealiseerd en wat we aan nieuwe onderdelen in 2024 hebben toegevoegd. Deze verantwoording gaat in op de gemaakte keuzes en de mate waarin we deze hebben waargemaakt. Hierbij beantwoorden we de drie vragen, zoals deze ook in de begroting zijn gesteld, maar dan op basis van uitvoering:

- Wat hebben we bereikt
- Wat hebben we daarvoor gedaan
- Wat heeft het gekost

Bij alle programma's hebben we een analyse van de afwijkingen opgenomen. In deel II zijn de verplichte paragrafen opgenomen. Hierin rapporteren we aan de hand van de uitgangspunten die in de begroting over 2024 waren opgenomen.

Deel III betreft de jaarrekening en omvat de balans met uitgebreide toelichting. Hiermee brengen we onze financiële positie per einde 2024 in beeld, zodat hierover een verantwoord oordeel kan worden gegeven. Daarnaast zijn er overzichten van baten en lasten die analyses en toelichtingen integraal mogelijk maken.

Het college van burgemeester en wethouders.

Deel I Jaarverslag: Programmaverantwoording

Programma 1: Leefbare kernen

Bernheze telt vijf kernen. De leefbaarheid in deze kernen, voor huidige en toekomstige generaties, is voor het college van groot belang. Dit vraagt enerzijds om ruimte en aandacht voor het thema wonen. We geloven sterk in een passend én betaalbaar woningaanbod voor alle, in Bernheze aanwezige, doelgroepen. Anderzijds is de leefomgeving een belangrijk punt van aandacht. We streven naar een groene en kwalitatief hoogwaardige leefomgeving die bijdraagt aan de gezondheid en uitnodigt om te ontmoeten, te bewegen en te recreëren. De bereikbaarheid van onze kernen, en daarmee het thema mobiliteit, werd daarnaast niet voor niets door de gemeenteraad genoemd als belangrijk thema binnen de regionale samenwerking. Het belang van dit thema onderstrepen we volledig.

Wij hechten er waarde aan dat Bernheze een plek is waar mensen goed kunnen leven, waar ze zich verbonden voelen met de kern en elkaar. De groene omgeving van Bernheze biedt daarnaast ruimte voor ontspanning en recreatie voor zowel onze inwoners als bezoekers van omliggende dorpen en steden.

Voorzieningen, zoals scholen, sportverenigingen en bibliotheken dragen in grote mate bij aan het woonplezier. Dergelijke voorzieningen vormen een belangrijke basis voor een gezonde zorgzame samenleving. Niet iedere voorziening kan in iedere kern aanwezig zijn. Goede, toegankelijke en veilige verbindingen van én naar voorzieningen zijn en blijven een belangrijk punt van aandacht.

Wat hebben we bereikt

- Beleid voor woonwagens en standplaatsen vastgesteld en wachtlijst geopend; Woonzorgvisie vastgesteld en uitvoeringsagenda gestart.
- Beleid voor huisvesting van internationale werknemers aangepast.
- Verbetering van regionale samenwerking en woonvoorzieningen.
- Verbetering van de communicatie en meldingsmogelijkheden voor inwoners.
- Vier groenbeheerplannen zijn vastgesteld, en het beheerplan spelen wordt opgenomen in het programma Groene Gezonde Structuren.
- In drie kernen is actief vergroend.
- Een versterking van het cultureel en historisch erfgoed en de uitbreiding van monumentenbescherming
- Een versterking van het recreatieve en natuurlijke erfgoed in de regio.
- Verbetering van de sport- en recreatiefaciliteiten, energie-efficiëntie en ondersteuning van maatschappelijke organisaties.
- De mobiliteit en parkeervoorzieningen in de gemeente zijn verbeterd.
- Een succesvolle implementatie en uitwerking van de Omgevingswet.

Wat hebben we ervoor gedaan

Wonen

In 2024 hebben we vanuit volkshuisvesting veel beleidstukken kunnen opleveren. Het beleid woonwagen en standplaatsenbeleid is vastgesteld. Hiermee is er na jaren een mooie eerste stap gezet richting de woonwagenbewoners. Na het vaststellen van het woonwagenbeleid is hiervoor ook de wachtlijst geopend voor standplaatsen. De woonzorgvisie is vastgesteld wat een mooi voorbeeld geeft van integraal werken binnen de gemeente en goede participatie met de inwoners. Er is een start gemaakt met de gemeenschappelijke uitvoeringsagenda van de Woonzorgvisie en het Breed Maatschappelijk Beleid. Het beleid rondom huisvesting van internationale werknemers is aangepast.

Naast het opleveren van beleidsstukken hebben we de raad middels NTI's op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen binnen ons woningbouwprogramma. Hoeveel woningen er zijn opgeleverd in 2024 is op dit moment nog niet geregistreerd. De oplevering van de flexwoningen staan gepland voor 2025.

In 2024 is het begin gemaakt van het programma Volkshuisvesting. Met een beleidsscan is in beeld gebracht welke beleidsdocumenten via het programma een plek moeten krijgen in het programma en het omgevingsplan. De organisatie brede Kick-off heeft in december plaatsgevonden. Hieruit zijn al diverse volgsessies geweest waarbij onder andere werd gesproken over het splitsen van woningen binnen- en buiten de kommen.

In regionaal verband is er een start gemaakt aan een regionale urgentieregeling, toetsingsbeleid rondom bijzondere woonvormen en de herijking van de regionale woondeal. Hieraan is vanuit wonen de nodige bijdrage geleverd.

We sluiten het jaar af met voldoende (zachte) bouwplannen Bernheze breed, om de opgave tot en met 2030 te kunnen realiseren, inclusief 30% overcapaciteit. Het is de komende jaren vooral zaak om deze zachte plannen om te zetten naar harde plannen. Uiteraard blijft er maatwerk voor nieuwe plannen op kernniveau mogelijk.

Openbare ruimte & groen

Het meldingssysteem Signalen is geïmplementeerd en gedeeld met onze inwoners.

Het plan voor de woningen Achter den Berg is doorgeschoven naar 2025 omdat de woningen nog niet zijn gesloopt. Voor project Schoonstraat zijn de eerste onderzoeken uitgevoerd. Verder planvorming start in 2025.

We hebben vier groenbeheerplannen vastgesteld: het beheerplan stedelijk groen, het bomenbeheerplan, beheerplan groen en water buiten de kom en het beheerplan bossen. Van het

beheerplan spelen is besloten dat we dit integraal opnemen in het programma Groene Gezonde Structuren wat in 2025 wordt afgerond.

We hebben in drie kernen actief vergroend (verharding eruit, groen erin):

- Heeswijk Dinther 360 m2
- Heesch 620 m2
- Vorstenbosch 618 m2

We zijn gestart met het vergroeningsplan door diverse analyses uit te voeren. Deze data voegen we samen tot een vergroeningsplan dat de komende jaren richting geeft aan de plekken waar we als eerste gaan vergroenen.

Monumenten en Erfgoed

Voor het project Bronsschat is in 2024 is samengewerkt met het Rijksmuseum voor Oudheden aan de tentoonstelling “Onderons”. Daarnaast is gewerkt aan het onderwijsproject over de Bronsschat en zijn er voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor het landmarkproject.

Tevens is in 2024 uitvoering gegeven aan het Canonproject en zijn voorbereidende werkzaamheden getroffen voor het realiseren van een bakhuis bij molen Nistelrode.
Ook is het project opgestart voor uitbreiding van de monumentenlijst met vergeten monumenten en objecten uit de wederopbouwperiode

Recreatie

Het recreatieve wandel- en fietsroutenetwerk is in 2024 in goede staat gehouden, met nieuwe routes zoals ‘Wandelen over Boerenland’.

In samenwerking met IVN vrijwilligers is de Peelrandbreuk (Geopark Peelhorst en Maasvallei) zichtbaar gemaakt in Bernheze, met acht locaties en borden als onderdeel van wandel- en fietsroutes. De gebiedsvisie voor de Hooge Vorssel is verder uitgewerkt met behulp van het Living Lab, met als doel een uitwerkingsplan.

Daarnaast is extra subsidie verstrekt aan Natuurcentrum De Maashorst, onder voorwaarde van een koerswijziging voor de toekomst, met een kick-off brainstorm en verdere uitwerking van ideeën.

Voorzieningen op peil

We hebben het locatie onderzoek naar een gezamenlijk sportpark voor Heeswijk-Dinther afgerond. In december heeft u voorkeurslocatie Koffiestraat-Hommelsedijk vastgesteld.

We renoveerden het hoofdveld van RKSV Prinses Irene Nistelrode. Dit is in november geopend.

We overlegden met Mixed Hockey Club Heesch en de leverancier over de problemen met de waterberging van het hoofdveld. Begin 2025 wordt dit afgerond.

Een onderzoek naar de mogelijkheden om alle conventionele verlichting rondom de gemeentelijke sportparken te vervangen voor Ledverlichting, inclusief een onderzoek naar de draagkracht van de masten, is afgerond.

De werkzaamheden om te komen tot een gezamenlijk sportpark in Loosbroek is afgerond. Het sportpark is geopend en in gebruik genomen.

De energiecompensatieregeling voor maatschappelijke organisaties is ook in 2024 uitgevoerd. We hielpen dit jaar 12 organisaties voor een totaalbedrag van 142.286

We lieten eind 2024 al het gemeentelijk vastgoed, de basisscholen en de sociaal culturele centra voorzien van een nieuw energielabel

Mobiliteit en verkeersveiligheid

De mobiliteitsvisie is op 18 april 2024 vastgesteld door de gemeenteraad. Na de vaststelling van de visie is aan de slag gegaan met het Mobiliteitsplan, later hernoemd naar het Programma Mobiliteit. Het programma is op 10 december 2024 vastgesteld door het college van B&W.

Er is een SWOT-analyse uitgevoerd in Nistelrode, waarin breder is gekeken naar de situatie in Nistelrode. Deze analyse is uitgevoerd naar aanleiding van de verkeersanalyse die in 2022 is verricht. Uit de SWOT zijn verschillende strategische richtlijnen voorgesteld waar we mee aan de slag gaan.

Op 18 april 2024 is de nieuwe Nota Parkeerbeleid vastgesteld door de gemeenteraad. De werkwijze voor de behandeling met ruimtelijke plannen is verbeterd doordat er meer duidelijkheid is gecreëerd in de vorm van parkeernormen per type woning. We hebben een woningdifferentiatie toegepast, waardoor makkelijker te herleiden is welke parkeernorm bij een bepaald type woning past.

Omgevingswet

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 van kracht geworden. Op 7 maart 2024 heeft de raad de Omgevingsvisie Bernheze 2040 vastgesteld. De Omgevingsvisie wordt uitgewerkt in beleidsprogramma’s. Om te leren werken met het instrument programma’s onder de Omgevingswet zijn er twee pilot-programma's gestart met 1 jaar doorlooptijd. Dit zijn de pilot-programma's voor Groen Gezonde Structuren (GGS) en voor Volkshuisvesting. In 2025 worden de programma’s geëvalueerd.

Voor het opstellen van het Omgevingsplan Bernheze is een integraal plan van aanpak opgesteld voor de transitiefase. Daarnaast is regionaal het project Sprong uitgewerkt om in de komende jaren en in samenwerking met gemeenten in Noord-Brabant bouwstenen op te stellen voor de

Omgevingsplannen van de gemeenten. Het doel is om versnelling te bieden in het opstellen van de gemeentelijke Omgevingsplannen. Aan dit project neemt Bernheze deel.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan het resultaat. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Vereniging van eigenaren van gebouw “Plein 1969”

Het gebouw wordt o.a. gebruikt voor samenkomsten met maatschappelijk doel. Als medebestuurslid draagt de gemeente bij aan onderhoud en de instandhouding van (het gemeentelijke deel) het gebouw.

Wat heeft het gekost

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
0.3 BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	239.394	354.112	461.897	348.955	851.068	887.298
2.1 VERKEER EN VERVOER	4.770.549	5.432.685	4.613.892	282.989	402.153	422.709
2.5 OPENBAAR VERVOER	6.518	6.518	6.518	-	-	-
3.4 ECONOMISCHE PROMOTIE	635.608	838.222	711.774	108.702	101.823	107.618
4.2 ONDERWIJSHUISVESTING	1.164.853	2.238.957	1.647.262	51.355	64.593	59.081
5.2 SPORTACCOMMODATIES	2.370.062	2.752.814	2.487.650	789.251	822.413	863.718
5.4 MUSEA	25.096	29.080	32.303	6.613	6.613	6.613
5.5 CULTUREEL ERFGOED	188.751	298.715	236.143	10.800	10.800	10.800
5.7 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	2.314.121	2.718.628	2.448.470	19.223	208.065	191.046
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	726.128	1.272.721	1.276.991	343.042	963.419	982.605
7.5 BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	24.864	104.864	75.292	41.417	41.417	30.320
8.1 RUIMTE EN LEEFOMGEVING	1.372.425	3.181.089	3.220.723	267.332	1.135.958	1.389.065
8.2 GRONDEXPLOITATIE (NIET-BEDRIJVENTERREINEN)	7.378.139	8.746.652	5.365.555	8.550.038	10.169.664	6.760.592
8.3 WONEN EN BOUWEN	1.865.835	1.674.827	1.442.583	1.868.327	1.061.949	1.213.817
0.10 MUTATIE RESERVES	1.171.899	7.642.323	8.003.448	286.645	8.543.588	6.891.336
Totaal	**24.254.242**	**37.292.207**	**32.030.500**	**12.974.689**	**24.383.523**	**19.816.619**

Financiële toelichting

Alle programma’s bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2024 en werkelijk 2024. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
0.3 BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	107.785	-36.230	71.554
2.1 VERKEER EN VERVOER	-818.793	-20.556	-839.349
2.5 OPENBAAR VERVOER	-0	0	-0
3.4 ECONOMISCHE PROMOTIE	-126.448	-5.795	-132.243
4.2 ONDERWIJSHUISVESTING	-591.695	5.512	-586.182
5.2 SPORTACCOMMODATIES	-265.164	-41.305	-306.469
5.4 MUSEA	3.223	0	3.223
5.5 CULTUREEL ERFGOED	-62.573	0	-62.573
5.7 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	-270.158	17.019	-253.139
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	4.270	-19.186	-14.916
7.5 BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	-29.572	11.097	-18.475
8.1 RUIMTE EN LEEFOMGEVING	39.634	-253.107	-213.473
8.2 GRONDEXPLOITATIE (NIET-BEDRIJVENTERREINEN)	-3.381.097	3.409.072	27.974
8.3 WONEN EN BOUWEN	-232.244	-151.868	-384.112
0.10 MUTATIE RESERVES	361.125	1.652.252	2.013.377
1 LEEFBARE KERNEN - Totaal	**-5.261.707**	**4.566.904**	**-694.804**

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een – bedrag een voordelig taakveld saldo

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Bij de begroting maken we een schatting van de urentoerekening naar de diverse taakvelden. Dit kan bij de jaarrekening afwijken o.b.v. verschuiving van werkzaamheden. Daarnaast hebben we u in 2023 geïnformeerd over de continuïteitsregeling. Deze regeling is ingevoerd om de continuïteit van de dienstverlening bij ziekten en vacatures te borgen. Deze regeling leidt echter wel tot meerkosten (hogere kosten ten opzichte van eigen personeel en bij ziekte blijven de salariskosten van eigen personeel doorlopen). In dit geval betreft dit € 68.000,-

2.1 Verkeer en vervoer

De onderschrijding is voornamelijk het gevolg van vertragende uitvoering van een aantal projecten / investeringen. Volgens de financiële verordening wordt pas afgeschreven het jaar na realisatie. Hierdoor laten de afschrijvingskosten een onderschrijding zien. Dit betreft €613.000,-.

o.a. herinrichting Graafsebaan, herinrichting Weijen, Laar, Raadhuisplein, Schoonstraat, rotonde Cereslaan) als gevolg van een langere voorbereidingstijd door het nutsbedrijf.

Gefaseerde uitvoering van de Traverse Heeswijk-Dinther. De vertraging heeft onder meer te maken met leveringsproblemen door leveranciers (stenen) en de nutsbedrijven.

In 2024 zijn we gestart met de vergroening van de centra in onze gemeenten. De werkzaamheden lopen nog door in 2025 waardoor de afschrijving pas later start.

De verduurzaming van de openbare verlichting is gefaseerd uitgevoerd. Daardoor is de afschrijving nog niet gestart.

Bij de begroting maken we een schatting van de urentoerekening naar de diverse taakvelden. Dit kan bij de jaarrekening afwijken o.b.v. verschuiving van werkzaamheden. Daarnaast hebben we u in 2023 geïnformeerd over de continuïteitsregeling. Deze regeling is ingevoerd om de continuïteit

van de dienstverlening bij ziekten en vacatures te borgen. Deze regeling leidt echter wel tot meerkosten (hogere kosten ten opzichte van eigen personeel en bij ziekte blijven de salariskosten van eigen personeel doorlopen). In dit geval betreft dit € 56.000,-.

Er is een budget beschikbaar voor onderhoud van openbare verlichting als gevolg van schades en storingen. Dit is begroot op basis van gemiddelde historische kosten. Voor 2024 is dit budget niet volledig benut. Daarnaast is er minder schilderwerk uitgevoerd. Hierdoor hebben we onderschrijding van € 43.000,-

Daarnaast hebben we een achterstand in de uitvoering van de zorgplicht van bomen, waardoor het budget niet volledig is benut met een onderschrijding van €166.000 als gevolg. Deze achterstand wordt in 2025 ingelopen

3.4 Economische promotie

Vanwege een vacature hebben we gebruikt gemaakt van externe inhuur om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen. Dit leidt echter tot een overschrijding van € 91.000,-.

Er ontstaat een onderschrijding van € 64.000,- als het gevolg van de gefaseerde uitvoering van het uitvoeringsprogramma Recreatievisie waardoor de uitgaven zijn verspreid over meerdere jaren.

Daarnaast is een structureel budget beschikbaar voor het beheer van het natuurgebied de Maashorst. Dit budget is bepaald o.b.v. een gemiddelde afschrijving inclusief vervangingen. In 2024 zijn de uitgaven € 55.000,- lager dan begroot.

Daarnaast is het budget (gebiedsvisie) Abdij van Berne niet volledig benut (€ 53.000,-).

Ook hielden we rekening met kosten van € 17.500,- voor externe ondersteuning voor het opstellen van de recreatievisie. Deze hebben we echter in eigen beheer uitgevoerd.

4.2 Onderwijshuisvesting

De onderschrijding van € 565.000,- is het gevolg van de vertraagde uitvoering van de vernieuwbouw van BS Op Weg ten gevolge van de opgelopen vertraging in het proces om de vergunningen voor zowel de tijdelijke huisvesting als de vernieuwbouw van de basisschool te verkrijgen, de benodigde verdere onderzoeken inzake de energievoorziening veroorzaakt door netcongestie en de uitvoer van het flora en faunaonderzoek, de benodigde mitigerende maatregelen die hieruit voortkomen en de doorlooptijd van de vergunningsaanvraag die hier aan verbonden is.

5.2 Sportaccommodaties

Er ontstaat een onderschrijding als het gevolg van € 93.000,- lagere energielasten dan geraamd.

Het Tennispark Loosbroek is in 2024 in gebruik genomen waardoor de afschrijving volgens de financiële verordening pas vanaf 2025 gaat plaatsvinden. Met als gevolg een onderschrijding van € 273.000,- in 2024.

Vanwege diverse vacatures op sportgebied hebben we gebruik gemaakt van externe inhuur voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. De kosten van externe inhuur zijn hoger dan de reguliere salariskosten. Dit geeft een overschrijding van € 53.000,-.

5.5 Cultureel erfgoed

We hebben rekening gehouden met budget voor subsidies voor onderhoud monumenten. De kosten zijn € 23.000,- lager dan geraamd.

Daarnaast zijn de budgetten erfgoedvisie en beleefbaar maken bronsschat niet volledig benut waardoor de afschrijvingen €28.000,- lager uitvallen.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De budgetten Kansrijke initiatieven, Vitaal buitengebied, Transitie landbouw en Onvoorzien buitengebied zijn in 2024 niet benut. Daarnaast is het budget groenstructuurplan niet volledig benut. Dit veroorzaakt een onderschrijding van € 282.000,-.

8.1 Ruimte en Leefomgeving

Gedurende 2024 is er een wijziging opgetreden in de verantwoording van het grondbedrijf. De kosten moeten voortaan gesplitst worden in facilitair en bouwgrond in exploitatie. Dit betekent dat een bedrag van € 282.000 toegerekend moet worden aan taakveld 8.2.

De resterende overschrijding van € 238.000,- is het gevolg van het afhandelen van oude verzoeken die nog in 2023 zijn ingediend onder de WABO. Deze uren konden hierdoor niet toegerekend worden aan het grondbedrijf.

De kredieten ecologische verbindingszones zijn niet volledig benut. Het gebied de Groote Wetering is in 2024 afgerond. De vertraging is het gevolg van de samenwerking met derden, waaronder het Waterschap. Dit leid tot een onderschrijding van € 256.000,-.

De invoering van de omgevingsvisie een langere doorlooptijd dan ingeschat. De uitvoering vindt gefaseerd plaats over meerdere jaren. De kosten op jaarbasis zijn moeilijk in te schatten en komen in 2024 € 186.000,- lager uit dan geraamd.

8.3 Wonen en Bouwen

In de septembercirculaire 2024 hebben we middelen ontvangen voor de invoering van de Wet betaalbare huur. Deze middelen hebben we gereserveerd voor het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld. Dit budget is niet volledig besteed. Daarnaast hebben we als gevolg van de schending instandhoudingstermijn sociale huur een boete ontvangen. Samen zorgt dit voor een onderschrijding van € 68.000,-.

De afname van uren bij zowel externe partijen als de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) zijn fors afgenomen als gevolg van het moeilijk invullen van vacatures bij met name de ODBN. Hierdoor ontstaat een onderschrijding van € 112.000,-.

Daarnaast zijn de legesopbrengsten € 187.000,- hoger vanwege een aantal grotere bouwinitiatieven, waarmee we raming technisch geen rekening hebben gehouden

Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente

In een gezonde en zorgzame gemeente kan iedereen meedoen en dragen inwoners zorg voor elkaar. Dit vraagt om een zorgzame en sociale gemeenschap en om veerkrachtige en weerbare inwoners. Om dit te bereiken zetten we onder andere algemene voorzieningen en individuele ondersteuning in voor onze inwoners. We zoeken daarbij naar algemeen toegankelijke en collectieve voorzieningen om de gang naar individuele ondersteuning minder noodzakelijk te maken. Dat wil niet zeggen dat we er niet zijn voor onze inwoners.

Ondanks dat we in Bernheze elkaar graag helpen, blijven er altijd mensen die kwetsbaar zijn en individuele hulp nodig hebben om mee te blijven doen in de samenleving. Alle inwoners kunnen bij ons terecht en we denken graag mee hoe we, met name de meer kwetsbare doelgroepen, vooruit kunnen helpen. Bij de uitdagingen van vandaag én morgen zijn wat ons betreft een sterk verenigingsleven en inwonersinitiatieven onmisbaar.

In het bestuursprogramma onderstreepte het huidige college het belang en de kansen voortkomend uit het gedachtegoed van positieve gezondheid. Positieve gezondheid richt zich op het versterken van de veerkracht van de mensen zelf en het vergroten van hun kwaliteit van leven. Verschillende landelijke programma's en akkoorden, zoals het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), onderstrepen dat belang, ook vanuit het Rijk, op dit thema. We grijpen de kansen die deze ontwikkelingen ons bieden en zorgen dat we breed aangehaakt blijven op de ontwikkelingen in het kader van IZA, waarvoor we als regio gevraagd hebben aan Den Bosch om als mandaatgemeente op te treden.

Wat hebben we bereikt

- In 2024 verleenden we een aanvullende subsidie voor uitbreiding jongerenwerk bij ONS welzijn. Het wijkwerk was het jaar daarvoor al uitgebreid. Beiden zijn gericht op het verstevigen van collectieve ondersteuning. De druk op individuele ondersteuning is onverminderd groot.
- We zijn gestart met het opstellen van een inclusieagenda waarin staat hoe we ervoor zorgen dat Bernheze een inclusieve gemeente wordt.
- We gaven aan verschillende projecten een stimuleringssubsidie gericht op ontmoeting en bestaanszekerheid. Deze initiatieven dragen bij aan een sterke sociale basis.
- Meer leerlingen sneller terug naar school bij ziekteverzuim.
- Bijgedragen aan projecten om de gezondheid van onze inwoners te verbeteren.
- Gewerkt aan preventieve aanpak t.b.v. een gezonde leefstijl en het versterken van de sociale basis.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Inclusieve samenleving

In 2024 werkten we samen met maatschappelijke professionele- en vrijwilligersorganisaties aan de realisatie van een tweede uitvoeringsprogramma 2025-2026 voor het Breed Maatschappelijk Beleid (BMB). Dit stelden we vast eind 2024. Het eerste uitvoeringsprogramma diende als basis voor de samenwerking. De samenwerking met partners gebeurde allereerst via Bernheze Bespreekt, vervolgens vond in mei een bijeenkomst plaats met diverse organisaties. Hierna is een netwerkoverleg gevormd met vertegenwoordigers van huisartsenzorg HUMO, netwerk voor organisaties voor ouderen (NOVO), Bibliotheek, Muzelinck, GGD, ONS welzijn en gemeente. Dit netwerkoverleg is verantwoordelijk voor uitvoering BMB.

We subsidiëren en ondersteunen vier kernnetwerken die allerlei ontmoetingsactiviteiten organiseren. Dit zorgt ervoor dat (kwetsbare) inwoners elkaar kunnen blijven ontmoeten. We stelden in 2024 een aanvulling op de subsidie uitgangspunten vast zodat kern-netwerken ook in de toekomst financieel gezond blijven. met als opdracht het huisvesten van de verschillende specifieke doelgroepen in 2024.

Kunst en cultuur

In 2024 werd bekend dat de wettelijke zorgplicht voor de bibliotheek en lokale omroep is uitgesteld. De zorgplicht voor de bibliotheek gaat in per 2027 en voor de lokale omroep per 2028.

Participatie via werk en inkomen

We namen een regisseur bestaanszekerheid aan om meer regie te voeren op het bestaanszekerheid beleid.

Het Team Armoede Preventie (TAP) organiseerde 3 acties om financieel kwetsbare inwoners te ondersteunen. Hiermee bereikten we 125 kinderen en 500 volwassenen. Daarnaast adviseerden we via de potjescheck 150 inwoners over het aanvragen van regelingen.

We subsidieerden en faciliteerden onze minimapartners die hiermee het volgende bereikten

a. Schuldhulpmaatje: 18 opgeleide Schuldhulpmaatjes hielpen dit jaar in totaal 31 inwoners met het op orde brengen van hun geldzaken.
b. Voedselbank Oss e.o. hielp dit jaar wekelijks gemiddeld 5 gezinnen met totaal 14 personen met een voedselpakket.
c. Stichting Leergeld heeft dit jaar 65 Kinderen geholpen met een fiets en schoolkosten
d. Jeugdfonds Sport en Cultuur: De contributie voor sport- of cultuurdeelname inclusief eventueel benodigde spullen van 112 kinderen is vergoed.

We hebben in samenwerking met BECO de isolatie aanpak voor minima opgezet. 175 huiseigenaren met een laag inkomen ontvangen een aanbod voor een gratis isolatiemaatregel (glas- of muurisolatie). Met 75 inwoners is de eerste afspraak ingepland.

Energiecoaches hebben dit jaar 85 huishoudens geholpen met kleine energiebesparende maatregelen, besparingsadvies en indien nodig een nieuw energiezuinig witgoedapparaat.

Tot en met september deden we 371 contactpogingen naar aanleiding van 289 meldingen over inwoners die minimaal 1 maand een van hun vaste lasten (huur, zorgverzekering, energierekening, waterrekening) niet hebben betaald.

We ondersteunden dit jaar 10 slachtoffers van de toeslagenaffaire met brede ondersteuning op allerlei gebieden. Het gaat om 3 ouders, 7 kinderen van gedupeerde ouders en 2 gedupeerde ex-partners.

We organiseerden een banenmarkt waardoor een inwoner uit Bernheze uit de bijstand en 16 bewoners uit de opvanglocatie voor Oekraïners in Heeswijk Dinther een baan vonden.

We organiseerden een bijeenkomst voor PSO gecertificeerde bedrijven om informatie/ervaringen te delen en knelpunten te signaleren (ook met betrekking tot invulling social return)

We startten met het bezoeken van ondernemersverenigingen om PSO-certificering toe te lichten en te stimuleren.

De beleids- en uitvoeringsregels social return actualiseerden we om aan te sluiten bij huidige arbeidsmarkt en ervaringen.

We organiseerden bijeenkomsten voor zorg-ondernemers beschut werk om ervaringen uit te wisselen, informatie te delen en de netwerken naar gemeente, UWV en IBN te versterken.

In samenwerking met NO BrabantWerkt diverse projecten zijn we gestart om jongeren op weg te helpen naar een baan, vervolgopleiding of stageplek (zoals bijvoorbeeld inzet coaches, project back in the game, loopbaanbegeleiding leerwerk loket, VSO werkt met techniek)

Samen met IBN is het 5-weekse programma Talent in beeld doorontwikkeld voor jongeren om jongeren beter te begeleiden naar een baan.

In samenwerking met NO BrabantWerkt is een video animatie ontwikkeld om de voordelen van het doelgroepregister onder de aandacht te brengen bij werkgevers, jongeren, ouders en scholen.

Zorg en ondersteuning 0 tot 100 jaar

In 2024 hebben we hulpvragen van inwoners streng maar rechtvaardig behandeld. Door de vergrijzing en toenemende zorgvragen benaderen we Wmo-meldingen kritisch. Op de gemeentelijke website doen we een moreel appèl op inwoners om zelf oplossingen te zoeken voordat ze een beroep op de Wmo doen.
We hebben onderzoek gedaan naar de ontwikkeling en implementatie van effectieve woonoplossingen voor jeugdigen van 16-27 jaar met een psychische kwetsbaarheid. Hieruit is een projectaanpak ontstaan en is de aanvraag Investeringsfonds Beschermd wonen goedgekeurd.

Een regionaal beleidsprogramma jeugdhulp Noordoost Brabant 2024-2028 is door de 10 gemeenteraden vastgesteld. Samen met deze gemeenten in onze regio werken we aan regionale beleidsthema's. Het beleidsprogramma is uitgewerkt in een regionaal uitvoeringsprogramma.k

We hebben zowel regionaal als lokaal geïnvesteerd om inwoners te ondersteunen bij scheidingen. Hiervoor is de website “alsjeuitelkaargaat.nl” gelanceerd. Naast de website is er een samenwerking met Villa Pinedo die zich richt op kinderen van ouders die uit elkaar gaan. Tot slot zijn er ouderbijeenkomsten. ONS welzijn is gestart met een team voor ondersteuning voor inwoners die uit elkaar gaan.

We bouwen verblijf in JeugdzorgPlus af, zodat we aan de landelijke richtlijn van 0 gesloten plaatsingen in 2030 kunnen voldoen. Dit afbouwen gaat gelijktijdig met het opbouwen van kleinschalig verblijf. Er zijn 3 jeugdzorgaanbieders die extra groepen kleinschaligheid creëren in samenwerking met de jeugdzorgregio.

Gelijke kansen op onderwijs

We stemmen af met de scholen, kinderdagverblijven, samenwerkingsverbanden en het Regionaal Bureau Leerplicht voor het toeleiden van kinderen naar het onderwijs. In 2024 is deze afstemming uitgebreid met de opvanglocaties en de regionale schakelklassen voortgezet onderwijs om nieuwkomersleerlingen beter toe te leiden naar onderwijs.

We hebben de ondersteuning van de GGD bij de aanpak van ziekteverzuim op het voortgezet onderwijs uitgebreid. Hierdoor kunnen meer leerlingen sneller en verantwoord terug naar school en wordt schooluitval voorkomen.

De inzet van Voorschoolse Educatie en peuteropvang is geëvalueerd.

In een interactieve bijeenkomst met ketenpartners jeugd, onderwijs en veiligheid haalden we input op voor de belangrijke prioriteiten voor verbinding jeugd en onderwijs voor de komende periode. Dit verwerken we in het uitvoeringsprogramma Breed maatschappelijk beleid.

Positieve gezondheid

In 2024 werkten we aan het vastgestelde plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord. GALA richt zich op het bevorderen van een gezonde leefstijl en het versterken van de sociale basis. Deze preventieve aanpak maakt onderdeel uit van het Breed Maatschappelijk Beleid.

Voor de aanpak valpreventie hebben we smart floors aangeschaft. Deze vloeren monitoren het loopgedrag van mensen om zo vallen te voorkomen.

We werkten aan een plan van aanpak valpreventie. Oplevering eerste kwartaal 2025.

We zijn goed op weg met de aanpak Kansrijke Start. Samen met de gemeente Oss werken we samen met diverse lokale coalities om jonge kinderen een betere start te geven.

ONS welzijn coördineert de aanpak welzijn op recept en werkt hierin samen met huisartspraktijken. De samenwerking ONS welzijn en huisartsen zorgt ervoor dat we inwoners naast nodige medische zorg ook ondersteunen bij het verbeteren van hun welzijn.

Sport en bewegen

Via het Lokaal Sportakkoord ondersteunden we diverse projecten die de ambitie hebben om via bewegen de gezondheid van onze inwoners te verbeteren.

In November 2024 zijn de vitaliteitsdagen georganiseerd.

We zijn gestart met een nieuw beleidsplan spelen. Naar verwachting wordt dit beleidsplan in de eerste helft van 2025 afgerond.

Samen met gemeenten Breda, Oss en de GGD maken we deel uit van het door ZonMW mede-gefinancierde ‘Brabantse GO! voor een groene gezonde leefomgeving’. Dit project richt zich op het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte via actieve participatie.

De buurtsportcoaches zijn ingezet om onze jeugd te enthousiasmeren om in beweging te komen en kwalitatief goed bewegingsonderwijs aan te bieden.

We sloten een regionaal samenwerkingsverband 2024-2026 om het aangepast sporten verder te ontwikkelen en onder de aandacht te brengen.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan het resultaat. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO)

Het RBL BNO voert voor gemeente Bernheze en de regio de wettelijk verplichte taken rond leerplicht en RMC (Regionale Meld- en coördinatiefunctie) uit. Het voorkomen en terugdringen van ongeoorloofd schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten en langdurig thuiszitten is haar kerntaak.

Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant

Het Werkvoorzieningschap is opdrachtgever voor IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningschap is namens zes gemeenten enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.

Centrumregeling WMO en Wvggz Brabant Noordoost-Oost

Gemeente Oss is centrumgemeente voor de inkoop van Wmo-ondersteuning (voor de taken die vanaf 2015 door de gemeente worden uitgevoerd). De centrumgemeente koopt in namens de deelnemende gemeenten. Tevens kopen we in de regio gezamenlijk de uitvoerende taken vanuit de Wvggz (Wet verplichte Ggz) sinds 2020 samen in. Regionale inkoop leidt tot minder administratieve lasten voor de aanbieders, meer eenheid in de regio en een sterkere positie in het gesprek met aanbieders.

Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant

In Noordoost Brabant kopen we gezamenlijk de jeugdhulp in. Daarvoor is een gemeenschappelijke regeling met een centrumgemeente ('s-Hertogenbosch). Gezamenlijke inkoop leidt tot minder administratieve lasten voor aanbieders, efficiëntere inkoop en een betere positie in de onderhandeling met aanbieders. Een aantal taken (bijvoorbeeld gesloten jeugdzorg) moeten gemeenten verplicht gezamenlijk inkopen.

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost (KCV)

Elf gemeenten zijn opdrachtgever voor het WMO-personenvervoer. Samen vormen zij het KCV. Met vervoer op maat dragen zij bij aan bereikbaarheid voor iedereen, en daarmee aan de participatie ook voor mensen met een beperking.

Gezondheidsdienst Hart voor Brabant (GGD)

De GGD voert taken uit voor ruim 1 miljoen inwoners voor zijn werkgebied. Hij bewaakt, beschermt en bevorderd de gezondheid van alle inwoners, met speciale aandacht voor kwetsbare inwoners en de jeugd.

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden, West en Noord (RAV)

De RAV is een gemeenschappelijke regeling van 45 gemeenten. De RAV verzorgt het ambulancevervoer, houdt de meldkamer ambulancezorg in stand en levert een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR). Gemeenten betalen sinds 2012 geen bijdrage meer voor de RAV. Er wordt onderzoek gedaan naar welke organisatievorm in de toekomst past bij de RAV en wat daarin de wettelijke mogelijkheden zijn. Tot die tijd blijft de gemeenschappelijke regeling bij de gemeenten.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. Om de cijfers van Bernheze te kunnen plaatsen hebben we daarnaast een referentiemeting opgenomen. We gebruiken hiervoor de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 25.000 tot 50.000 inwoners.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Absoluut verzuim (aantal leerplichtigen per 1.000 leerlingen 5-18 jr)[1]	2020 2021 2022 2023	2,1 2,0 4,2 6,0	2,4 1,1 8,0 10,1
Relatief verzuim (aantal leerplichtigen per 1.000 leerlingen 5-18 jr)[2]	2020 2021 2022 2023	17 18 21 23	7 11 13 11
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)[3]	2020 2021 2022 2023	1,4 1,6 2,1 2,1	1,1 1,0 1,9 1,9
Niet wekelijkse sporters (%) >19 jaar	2020 2022	50,7 47,9	41,4 43,8
Aantal banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar)	2020 2021 2022 2023	701,4 707,1 726,1 738,4	596,4 612,3 625,8 625,9
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2020 2021 2022 2023	1% 1% 1% 1%	0% 1% 0% 1%
Kinderen in uitkeringsgezin dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen (% kinderen tot 18 jaar)	2020 2021 2022 2023	4% 4% 4% 4%	3% 3% 3% 3%

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	2020 2021 2022 2023	2% 1% 1% 1%	1% 2% 2% 1%
Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking)	2020 2021 2022 2023	70,1 71,0 72,5 73,4	72,2 73,9 74,7 75,4
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder)	2021 2022 2023 2024	277,7 239,4 230,3 232,1	169,7 148,0 141,2 135,7
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar)	2020 2021 2022	194,0 Geen data 192,0	116,1 136,2 120,1
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2021 2022 2023 2024	13,4 13,6 13,9 11,5	13,1 13,6 14,0 11,0
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2021 2022 2023 2024	1,3 1,2 1,1 0,9	0,8 0,9 0,9 0,8
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)	2021 2022 2023 2024	676 690 685 637	590 610 640 590

1) Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school.
2) Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.
3) Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 – 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
4) In de indicator jongeren met jeugdhulp zijn per 2021 veranderingen doorgevoerd in de verzameling en verwerking van de data, die leiden tot een trendbreuk in de uitkomsten over 2020 en 2021. Hierdoor zijn de uitkomsten over de jeugdhulp over de jaren 2021 en later niet goed te vergelijken met de uitkomsten over de jaren 2018 t/m 2020.

Wat heeft het gekost

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
4.1 OPENBAAR ONDERWIJS	1.873	5.249	5.249	-	-	-
4.3 ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN	1.645.025	1.494.840	1.359.189	378.165	442.493	486.682
5.1 SPORTBELEID EN ACTIVERING	196.557	506.461	399.025	297	186.092	156.420
5.3 CULTUURPRESENTATIE, CULTUURPRODUCTIE EN	500.724	577.710	485.077	24.337	24.337	24.337
5.6 MEDIA	820.316	941.997	944.010	11.813	42.938	42.995
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	3.032.009	14.475.606	13.473.404	378.237	13.420.226	12.789.169
6.2 WIJKTEAMS	3.992.890	4.497.603	4.188.352	52.747	125.666	435.137
6.3 INKOMENSREGELINGEN	7.796.901	8.592.808	8.527.324	4.836.934	5.819.255	5.942.478
6.4 BEGELEIDE PARTICIPATIE	4.537.206	5.080.116	5.086.814	-	154.422	154.422

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
6.5 ARBEIDSPARTICIPATIE	489.912	659.294	581.535	2.000	3.714	10.624
6.6 MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO)	1.194.334	903.201	877.587	60.329	71.203	77.806
6.71A HULP BIJ HET HUISHOUDEN (WMO)	2.717.156	2.859.685	2.487.775	-	-	-
6.71B BEGELEIDING (WMO)	2.364.208	2.422.776	2.643.280	-	-	-
6.71C DAGBESTEDING (WMO)	593.697	579.850	594.254	-	-	-
6.72A JEUGDHULP BEGELEIDING	1.354.933	1.493.168	1.501.402	-	-	-
6.72B JEUGDHULP BEHANDELING	130.000	287.425	273.585	-	-	-
6.72C JEUGDHULP DAGBESTEDING	391.634	436.916	490.642	-	-	-
6.72D JEUGDHULP ZONDER VERBLIJF OVERIG	970.862	912.242	801.571	-	-	-
6.73A PLEEGZORG	155.578	156.192	154.524	-	-	-
6.73B GEZINSGERICHT	62.549	80.082	85.090	-	-	-
6.73C JEUGDHULP MET VERBLIJF OVERIG	432.633	1.030.158	1.112.126	-	-	-
6.74A JEUGDHULP BEHANDELING GGZ ZONDER VERBLIJF	1.967.238	2.232.463	2.292.657	-	-	-
6.74B JEUGDHULP CRISIS/LTA/GGZ-VERBLIJF	968.000	428.020	425.429	-	-	-
6.74C GESLOTEN PLAATSING	218.875	222.085	243.079	-	-	-
6.81A BESCHERMD WONEN (WMO)	-	847.636	44.499	-	983.571	983.571
6.81B MAATSCHAPPELIJKE- EN VROUWENOPVANG (WMO)	37.165	15.000	5.811	-	-	-
6.82A JEUGDBESCHERMING	274.842	536.492	513.639	-	-	-
6.82B JEUGDRECLASSERING	43.778	74.800	32.270	-	-	-
7.1 VOLKSGEZONDHEID	1.570.317	1.903.811	1.775.240	20.897	102.363	105.369
0.10 MUTATIE RESERVES	-	1.817.500	1.898.767	103.268	3.407.838	2.758.896
Totaal	**38.461.212**	**56.071.186**	**53.303.206**	**5.869.024**	**24.784.118**	**23.967.905**

Financiële toelichting

Alle programma's bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2024 en werkelijk 2024. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
4.1 OPENBAAR ONDERWIJS	-0	0	-0
4.3 ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN	-135.651	-44.189	-179.840
5.1 SPORTBELEID EN ACTIVERING	-107.436	29.672	-77.764
5.3 CULTUURPRESENTATIE, CULTUURPRODUCTIE EN	-92.633	0	-92.633
5.6 MEDIA	2.013	-57	1.955
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	-1.002.202	631.057	-371.145
6.2 WIJKTEAMS	-309.251	-309.471	-618.721
6.3 INKOMENSREGELINGEN	-65.484	-123.223	-188.707
6.4 BEGELEIDE PARTICIPATIE	6.698	0	6.698
6.5 ARBEIDSPARTICIPATIE	-77.759	-6.910	-84.669
6.6 MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO)	-25.614	-6.603	-32.217
6.71A HULP BIJ HET HUISHOUDEN (WMO)	-371.911	0	-371.911
6.71B BEGELEIDING (WMO)	220.504	0	220.504
6.71C DAGBESTEDING (WMO)	14.404	0	14.404
6.72A JEUGDHULP BEGELEIDING	8.234	0	8.234
6.72B JEUGDHULP BEHANDELING	-13.840	0	-13.840
6.72C JEUGDHULP DAGBESTEDING	53.726	0	53.726

6.72D JEUGDHULP ZONDER VERBLIJF OVERIG	-110.671	0	-110.671
6.73A PLEEGZORG	-1.668	0	-1.668
6.73B GEZINSGERICHT	5.008	0	5.008
6.73C JEUGDHULP MET VERBLIJF OVERIG	81.968	0	81.968
6.74A JEUGDHULP BEHANDELING GGZ ZONDER VERBLIJF	60.194	0	60.194
6.74B JEUGDHULP CRISIS/LTA/GGZ-VERBLIJF	-2.591	0	-2.591
6.74C GESLOTEN PLAATSING	20.994	0	20.994
6.81A BESCHERMD WONEN (WMO)	-803.137	0	-803.137
6.81B MAATSCHAPPELIJKE- EN VROUWENOPVANG (WMO)	-9.189	0	-9.189
6.82A JEUGDBESCHERMING	-22.853	0	-22.853
6.82B JEUGDRECLASSERING	-42.530	0	-42.530
7.1 VOLKSGEZONDHEID	-128.571	-3.006	-131.577
0.10 MUTATIE RESERVES	81.267	648.942	730.209
2 GEZONDE ZORGZAME GEMEENTE - Totaal	**-2.767.980**	**816.213**	**-1.951.768**

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een – bedrag een voordelig taakveld saldo

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Het leerlingenvervoer is een openeindregeling. De kosten hiervoor zijn in 2024 € 117.000,- lager uitgevallen dan geraamd

5.1 Sportbeleid en activering

We hebben rekening gehouden met een bijdrage in de kosten voor het Regionaal motorcrosscircuit. De realisatie heeft vertraging opgelopen waardoor de afschrijvingen € 85.000,- lager zijn uitgevallen.

5.3 Cultuurpresentatie, Cultuurproductie

Voor de realisatie van het monument ter ere van de KNIL-militairen is een budget beschikbaar gesteld van € 30.000,-. De uitvoering heeft vertraging opgelopen. De organisatie ligt in handen van de Molukse vertegenwoordigers.

Daarnaast heeft de bijdrage van € 17.500,- aan de ondernemersvereniging voor het kunstproject aan de Cereslaan nog niet plaatsgevonden.

Ook is er in het budget rekening gehouden met de inhuur van vervanging medewerker kunst en cultuur voor € 37.000,-. Deze inhuur heeft niet plaats gevonden.

6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie

Als gevolg van vacatures heeft er in 2024 tijdelijke inhuur plaatsgevonden om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen. De kosten van tijdelijke inhuur zijn € 115.000,- hoger dan de reguliere salariskosten.

Vanaf 2023 ontvangen we middelen via de brede specifieke uitkering GALA. We hebben hier bestaande activiteiten uit bekostigd waardoor dit leidt tot een voordeel. Deze middelen reserveren we voor het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld.

Voor de diverse locaties voor de opvang Oekraïners ontvangen we in 2024 een normbedrag van € 61 per beschikbaar bed in een opvanglocatie. Daarnaast ontvangen we een volledige vergoeding voor de verbouwing van de locatie Meerstraat 45 en 45a te Heeswijk-Dinther. De ontvangen rijksvergoeding is € 1,7 mln. hoger dan de werkelijke locatiekosten. Dit overschot reserveren we in een bestemmingsreserve zoals door uw raad is vastgesteld in de 2de tussentijdse rapportage 2024.

De kosten voor de noodopvang aan de Zandkant in Heeswijk-Dinther worden volledig vergoed.

6.2 Wijkteams

We hielden rekening met tijdelijke externe inhuur voor het sociaal domein. De kosten vallen € 238.000 lager uit. De onderbenutting wordt voornamelijk veroorzaakt door het niet inhuren van een maatschappelijk ondersteuner voor beschermd wonen.

In november hebben we van gemeente Den Bosch als centrumgemeente voor de uitvoering van de SPUK IZA nog een budget ontvangen waar begrotingstechnisch geen rekening mee is gehouden van € 125.000,-.

Via de specifieke uitkering Hulp gedupeerde ouder kinderopvangtoeslagaffaire kunnen gemeenten de kosten die zij maken achteraf declareren voor de hersteloperatie. De specifieke uitkering speelt geen rol bij het bepalen van de hulp die ouders/kinderen nodig hebben. De te declareren kosten zijn gebaseerd op een combinatie van werkelijke kosten en normbedragen. Ultimo 2024 bleek de werkelijke kosten € 20.582 hoger en het te declareren bedrag € 149.183,- hoger dan ingeschat.

6.3 Inkomensregelingen

De kosten voor de dienstverlening van gemeente Meierijstad zijn lager €170.000,- uitgevallen dan begroot als gevolg van lager tarief. De kosten voor de dienstverleningsovereenkomst schommelen, omdat deze afhankelijk zijn van het cliëntenbestand.

De kosten voor de loonkostensubsidie participatiewet zijn hoger € 103.000,- uitgevallen dan geraamd. Daarnaast hebben we de voorziening dubieuze debiteuren moeten ophogen met €105.000,- op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording.

De kosten voor het minimabeleid is een openeindregeling. Het beschikbare budget is gebaseerd op gemiddelde historische uitgaven. Dit betekent dat de uitgaven kunnen schommelen. Met als resultaat een onderschrijding van € 79.000,- in 2024.

6.5 Arbeidsparticipatie

In de 2de tussentijdse rapportage 2024 stelden we het budget naar boven bij op basis van de extrapolatie van de werkelijke uitgaven over het 1ste halfjaar 2024. De werkelijke kosten vallen € 42.000 lager uit.

De kosten van het project PIM Werk(t) vallen € 38.000,- lager uit dan begroot.

6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)

De geraamde kosten voor de maatwerkvoorziening Huishoudelijke hulp hebben we in de tweede tussentijdse rapportage 2024 bijgesteld op basis van extrapolatie van de kosten over het 1ste halfjaar 2024. De werkelijke kosten zijn € 35.848,- lager uitgevallen.

Daarnaast is voor hulp bij het huishouden een verrekening systematiek van toepassing. Indien een aanbieder in een gemeente voor een aaneengesloten periode van drie kalendermaanden de norm van 1 uur voor de Algemene voorziening en 2 uur voor de Maatwerkvoorziening met 10% of meer onderschrijdt geldt een terugvordering. De eerste terugvorderingsbedragen zijn pas in het 4e kwartaal duidelijk geworden. We houden rekening met een terugvordering van € 330.633,-

6.71B / 6.71C Begeleiding en dagbesteding (WMO)

De geraamde kosten voor de ondersteuning/begeleiding hebben we in de tweede tussentijdse rapportage 2024 bijgesteld op basis van extrapolatie van de kosten over het 1ste halfjaar 2024. De werkelijke kosten zijn € 234.000,- hoger uitgevallen dan we hebben ingeschat.

6.72C / 6.72D / 6.73C / 6.74A Jeugdhulp

De jeugdzorg is een openeindregeling en blijven moeilijk in te schatten. We hebben in de tweede tussentijdse rapportage de geraamde kosten bijgesteld op basis van extrapolatie van de kosten over het 1ste halfjaar. De werkelijke kosten zijn ongeveer € 235.000,- hoger dan verwacht. In 2023 lieten de maatwerkkosten jeugdhulp een substantiële stijging zien t.o.v. 2022 (36%). De kosten voor 2024 ten opzichte van 2023 laten een stijging zien van 6,8%.

Daarnaast zijn de kosten voor de lumpsumfinanciering vanuit de regio € 152.000,- lager dan verwacht.

6.81A Beschermd wonen (WMO)

In 2024 hebben we van de centrumgemeente middelen ontvangen vanuit de overschotten beschermd wonen. Hierover informeerden wij u in de 2de tussentijdse rapportage. Deze middelen hebben we echter niet besteed in 2024 en voegen we toe aan de reserve Transities omdat we regionaal hebben afgesproken de middelen beschikbaar te houden voor het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld.

7.1 Volksgezondheid

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GGD Hart voor Brabant zijn lager dan geraamd vanwege lagere kosten plustaken. Een gedeelte van de kosten van plustaken hebben we in 2024 ten laste gebracht van de specifieke uitkering GALA.

Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair

Aan klimaatverandering is sinds onze vorige begroting geen eind gekomen. Het klimaat verandert nog steeds. En met de grote veranderingen, van afname van biodiversiteit en een stijging van de zeespiegel tot een grotere kans op langdurende hittegolven en verdroging, zullen de verwachtingen en eisen vanuit het Rijk óók toenemen.

In het kader van duurzaamheid moeten we op een andere manier onze huizen bouwen: beter bestand tegen extreme weersomstandigheden, zonder gasaansluiting en gebouwd met duurzame materialen en bouwmethoden. In 2050 hebben we een circulaire economie. Er ligt een opdracht om zuiniger om te gaan met energie en duurzame energie op te wekken (energie- en warmtetransitie). We voorkomen en bestrijden energiearmoede. De afweging tot plaatsing van windturbines of zonneparken horen bij die opdracht. In 2050 zijn we energieneutraal.

Verduurzaming pakken we ook op met het klimaatadaptief inrichten van onze openbare ruimte. Wateropvang, hitte en droogte worden een steeds groter vraagstuk. Hoe voeren we water af in tijden dat er meer neerslag valt? En tegelijkertijd: hoe houden we het langer vast voor periodes van droogte? Onze dorpen worden groener en beter bestand tegen bijvoorbeeld, enerzijds, droogte en, anderzijds, juist meer wateroverlast. Leefbaarheid en gezondheid lopen als een rode draad door deze thema’s heen.

Waar mogelijk faciliteren wij een andere manier van ondernemen door agrariërs. We denken mee met onze ondernemers en werken samen met diverse partijen in en aan de Transitie Landbouw. Ook kijken wij naar onze eigen openbare ruimte en de tuinen van onze inwoners die sterk versteend zijn.

De biodiversiteit loopt mondiaal terug. Aangezien insecten onze voedselgewassen bestuiven is dat een probleem dat nog veel verder reikt dan alleen het verliezen van de intrinsieke waarden van natuur. Ook de gemeente Bernheze pakt een rol in deze uitdaging. We maken werk van de versterking van de biodiversiteit. Dat doen we met de vergroening van de kernen én, waar mogelijk, in het buitengebied. Aan klimaatverandering is sinds onze vorige begroting geen eind gekomen. Het klimaat verandert nog steeds. En met de grote veranderingen, van afname van biodiversiteit en een stijging van de zeespiegel tot een grotere kans op langdurende hittegolven en verdroging, zullen de verwachtingen en eisen vanuit het Rijk óók toenemen.

In het kader van duurzaamheid moeten we op een andere manier onze huizen bouwen: beter bestand tegen extreme weersomstandigheden, zonder gasaansluiting en gebouwd met duurzame materialen en bouwmethoden. In 2050 hebben we een circulaire economie. Er ligt een opdracht om zuiniger om te gaan met energie en duurzame energie op te wekken (energie- en warmtetransitie). We voorkomen en bestrijden energiearmoede. De afweging tot plaatsing van windturbines of zonneparken horen bij die opdracht. In 2050 zijn we energieneutraal.

Verduurzaming pakken we ook op met het klimaatadaptief inrichten van onze openbare ruimte. Wateropvang, hitte en droogte worden een steeds groter vraagstuk. Hoe voeren we water af in tijden dat er meer neerslag valt? En tegelijkertijd: hoe houden we het langer vast voor periodes van droogte? Onze dorpen worden groener en beter bestand tegen bijvoorbeeld, enerzijds, droogte en, anderzijds, juist meer wateroverlast. Leefbaarheid en gezondheid lopen als een rode draad door deze thema's heen.

Waar mogelijk faciliteren wij een andere manier van ondernemen door agrariërs. We denken mee met onze ondernemers en werken samen met diverse partijen in en aan de Transitie Landbouw. Ook kijken wij naar onze eigen openbare ruimte en de tuinen van onze inwoners die sterk versteend zijn.

De biodiversiteit loopt mondiaal terug. Aangezien insecten onze voedselgewassen bestuiven is dat een probleem dat nog veel verder reikt dan alleen het verliezen van de intrinsieke waarden van natuur. Ook de gemeente Bernheze pakt een rol in deze uitdaging. We maken werk van de versterking van de biodiversiteit. Dat doen we met de vergroening van de kernen én, waar mogelijk, in het buitengebied.

Wat hebben we bereikt

- Verbetering van de klimaatadaptatie en het vermindering van hittestress.
- Verstevigen van de biodiversiteit en vergroten van de groenstructuren.
- Een vooruitgang in energie-efficiëntie, duurzame energieopwekking en ondersteuning van huishoudens met energiebesparing.
- Samen met derde partijen gewerkt aan verbetering van de lucht-, bodem- en waterkwaliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Verminderen van de hittestress

Vanuit klimaatadaptatie hebben we het thema hittestress geagendeerd bij andere sectoren. Kwetsbare locaties zijn veelal centra, versteende pleinen/wijken, de leefomgeving van kwetsbare inwoners, en industrieterreinen. We brengen knelpunten in beeld via klimaateffectatlassen, en realiseren via de projecten in het Groenstructuurplan koelteplekken op korte loopafstand.

We pasten in 2024 groennormen toe op nieuwbouwplannen en leggen meer groen aan in de bestaande omgeving. De projecten die dit jaar zijn uitgevoerd zoals benoemd in het Groenstructuurplan dragen bij aan het tegengaan van hittestress.

Voorkomen wateroverlast

We werkten samen met buurgemeenten, Waterschap Aa en Maas, en Brabant Water (Watersamenwerking As50+) en RNOB (regio Noordoost-Brabant) om wateroverlast in stedelijk

gebied te voorkomen en afvalwater op een doelmatige en efficiënte manier in te zamelen, te transporteren en te zuiveren. Lokaal water op straat accepteren we tijdelijk, en we nemen maatregelen om schade te voorkomen. Dit is van belang voor de gezondheid van onze inwoners. Op www.as50.klimaatmonitor.net kunnen inwoners en bedrijven ook zelf onderzoeken of een locatie/adres gevoelig is voor wateroverlast. Concreet uitgevoerde projecten zijn omschreven in het onlangs vastgestelde Programma Water en Riolering, waarin per jaarschijf de activiteiten zijn benoemd.

Voorkomen overstromingen

Met Waterschap Aa en Maas werkten we samen om maatregelen te nemen om overstromingen uit het regionale watersysteem van de rivier de Aa te voorkomen. In zogenaamde gebiedsvisies zijn kansen en kwetsbaarheden in beeld gebracht, zo ook in gebiedsvisie Aa-dal.

Tegengaan droogte

Met Waterschap Aa en Maas, en Brabant Water werkten we samen om maatregelen te nemen om droogte in onze gemeente te voorkomen. We combineren vanwege de vele ontwikkelingen in het buitengebied de opgaven en pakken de kansen om werk met werk te maken.

We hebben daarnaast een nieuw rioleringsplan / Programma Water en Riolering 2024-2027 opgesteld. Het beleid en beheer van ons watersysteem en riolering is daarmee ook weer up to date.

Verstevigen van de biodiversiteit en vergroten van groenstructuren

In 2024 konden onze inwoners in het buitengebied meedoen aan de Stimuleringsregeling Landschap en ErvenPlus. Met nestkasten, landschapselementen en bloemenmengsels werden zij geholpen om de kwaliteit van natuur en landschap te verbeteren.

Natuurgebieden versterken en verbinden

In 2024 is Ecologische Verbindingszone Groote Wetering opgeleverd waarmee een EVZ tussen de Vinkelse molen en de Loosbroeksestraat werd gerealiseerd. De voorbereidingen voor EVZ 't Schoor bij Heeswijk Dinther zijn gestart. Naar aanleiding van ons verzoek heeft de provincie ecologische verbindingszone ‘t Grolder hoog geprioriteerd waardoor deze nu openstaat voor subsidie.

Openbaar groen biodiverser inrichten en beheren

We hebben het beheer van al ons openbaar groen uitgewerkt in vier beheerplannen. In ieder plan zijn kansen voor de vergroting van biodiversiteit meegenomen. Een ecoloog is gestart om van al onze houtwallen en zandwegen de juiste beheervorm te bepalen zodat we de komende jaren gericht naar het gewenste eindbeeld kunnen toewerken.

Duurzaam verpachten van onze landbouwgronden

Bij de inschrijvingen in 2024 voor 2025 zien we dat meer dan de helft van de gronden die we verpachten is gegund aan bedrijven die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben staan.

Bij het verpachten van onze landbouwgronden hebben we aansluiting gezocht bij de eco-regeling van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Daarbij wordt het verbeteren van het klimaat, bodem en lucht, water, landschap en biodiversiteit meegenomen bij de gunning.

Daarnaast hebben we ons gericht op de aanleg van verplichte akkerranden of bloemenranden. Dit bovenop de bijzondere voorwaarden zoals het verbod op glyfosaat, chemische middelen en kunstmest.

Energie- en klimaatneutraal

In 2024 hebben we de inzet van stimulerende en ondersteunende maatregelen zoals energieloket Brabant Woont Slim en de gemeentelijke duurzaamheidslening gecontinueerd en zijn er 10 nieuwe openbare laadpalen geplaatst. Vanuit de aanpak van energiearmoede hebben de vrijwillige energiecoaches bij 85 huishoudens gesprekken gevoerd, waarmee de huishoudens zijn geholpen met energiebesparende tips en kleine maatregelen om het energieverbruik te verlagen. Ook hebben we in 2024 in samenwerking met energie coöperatie BECO een isolatieaanpak opgezet voor onze minima-woningeigenaren waarmee we in november zijn gestart.

De opwekopgave vanuit de RES hebben we verder ingevuld en is 51% van de opwekopgave gerealiseerd. We zijn bezig om dit jaar een plan voor een natuur inclusief zonnepark te vergunnen (in september in de gemeenteraad geweest) en we hebben in samenwerking met Rijkswaterstaat en gemeente 's-Hertogenbosch stappen gezet in de verkenning van zonne-energie langs de A59. Ook is er in de RES NOB gewerkt aan een nieuwe organisatiestructuur en organisatiecultuur, die de basis gaan vormen voor de RES 2.0. De herijking van de RES (2.0) is hierdoor uitgesteld.

We zijn in 2024 gestart met een meerjarige isolatieaanpak voor koopwoningen met slechte energie labels en lage woningwaarde. Hier hebben in 2024 96 huishoudens gebruik van gemaakt. Voor de isolatieopgave zijn we aan de slag gegaan met een soortenmanagementplan. Hiervoor is in Q1 een aanbesteding doorlopen en de gecontracteerde partij is in Q3 gestart met vooronderzoek. Als vervolg op de Transitievisie Warmte hebben we QuickScans laten uitvoeren naar de potentie van alternatieve duurzame warmtebronnen.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan het resultaat. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

De ODBN voert als verlengd lokaal bestuur wettelijke taken uit op het gebied van milieuadvisering bij vergunningverlening en voert voor Bernheze integraal de WABO-toezichtstaken uit. Daarnaast houdt de ODBN zich bezig met gezamenlijke taken op het gebied van milieucriminaliteit en ketenaanpak rondom asbest en bodemkwaliteit. ODBN voert voor ons een opdracht uit gericht op handhaving van de energiebesparingsverplichting voor de bedrijven die vallen in de categorie midden gebruikers. Dit gebeurt op grond van bepalingen in de wet Milieubeheer.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. Om de cijfers van Bernheze te kunnen plaatsen hebben we daarnaast een referentiemeting opgenomen. We gebruiken hiervoor de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 25.000 tot 50.000 inwoners.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Omvang huishoudelijk afval (restafval) (kg/inwoner)	2020	138	Geen data
	2021	133	75
	2022	120	Geen data
	2023	119	Geen data
Hernieuwbare elektriciteit (%)[1]	2020	Geen data	19,2
	2021	Geen data	26,1
	2022	Geen data	38,5

1) Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa

Wat heeft het gekost

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
7.2 RIOLERING	2.294.004	2.209.464	2.206.559	2.838.810	2.750.028	2.726.075
7.3 AFVAL	3.271.246	3.314.518	3.469.435	3.864.371	3.633.371	3.852.737
7.4 MILIEUBEHEER	2.404.806	2.701.253	1.769.426	528.317	538.317	300.414
0.10 MUTATIE RESERVES	9.806	155.818	295.549	17.854	684.637	629.540
Totaal	**7.979.862**	**8.381.053**	**7.740.969**	**7.249.352**	**7.606.353**	**7.508.766**

Financiële toelichting

Alle programma's bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2024 en werkelijk 2024. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
7.2 RIOLERING	-2.905	23.953	21.048
7.3 AFVAL	154.917	-219.366	-64.449
7.4 MILIEUBEHEER	-931.827	237.903	-693.924
0.10 MUTATIE RESERVES	139.731	55.097	194.828
3 KLIMAATBESTENDIG, BIODIVERS EN CIRCULAIRE - Totaal	**-640.084**	**97.587**	**-542.497**

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een – bedrag een voordelig taakveld saldo

7.3 Afval

Vanwege externe inhuur ter invulling van de vacature zijn de personele kosten ongeveer €130.000,- hoger dan geraamd.

We hielden rekening met kosten voor het containerbeheer van € 36.000,-. Hierop hebben we echter geen kosten gehad. Daarnaast zijn de kosten voor het ophalen van het afval € 53.000 lager dan begroot. Het aantal ledigingen is hoger dan geraamd voor zowel gft als restafval. De opbrengsten afvalstoffenheffing laat een hoger opbrengst zien. Voor de raming van de opbrengsten hebben we gerekend met een te laag aantal huishoudens (verschil 640 huishoudens x vast bedrag van € 159,-). Dit leidt tot een voordeel van € 102.000. Daarnaast hebben er meer ledigingen plaatsgevonden voor zowel gft als restafval, wat leidt tot een voordeel van € 230.000

De verwerkingskosten van het afval ingezameld op de Milieustraat laat de laatste jaren een dalende trend zien. De werkelijke kosten komen € 58.000,- lager uit dan de raming. De raming is gebaseerd op de kosten van het voorafgaand jaar.

Het inzamelen en transporteren van het snoeiafval buitengebied is hoger dan geraamd. De verhoging van de kosten zijn pas zichtbaar geworden na het opstellen van de 2de tussentijdse rapportage. Resulterend in een overschrijding van € 50.000,-

7.4 Milieubeheer

Vanwege vacatures zijn de personeelskosten ongeveer € 67.000,- lager uitgevallen.

De afname van de uren bij Omgevingsdienst Brabant-Noord zijn fors afgenomen als gevolg van moeilijk in te vullen vacatures. Resulterend in een onderschrijding van € 248.000,-.

We hebben eenmalige middelen ontvangen voor uitvoering van de warmtetransitie via de algemene uitkering. Deze middelen worden gefaseerd uitgegeven wat in 2024 leidt tot een onderschrijding € 366.000,- op de uitgaven.

Programma 4: Duurzame landbouw en economie

De bijzondere positie van agrarische bedrijven binnen de gemeente Bernheze is de afgelopen jaren op meerdere momenten benadrukt. Die positie heeft een lange historie en we voorzien dat dergelijke bedrijven altijd een dergelijke positie zullen blijven innemen. Het toekomstperspectief van en voor veel agrarische ondernemers is de afgelopen jaren tegelijkertijd, onder invloed van steeds strenger wordende regelgeving, ook behoorlijk veranderd. Om ons samen met onze agrarische ondernemers over deze problemen te buigen, hebben we het programma ‘Transitie Landbouw’ opgezet.

De transitie van de landbouw is complex. Er komen veel vraagstukken bij elkaar. Het is belangrijk dat we deze vraagstukken zo weten te verbinden dat we tot een duurzame, economische ontwikkeling in Bernheze komen. Ook is het belangrijk dat we in onze aanpak voldoende aandacht hebben voor de sociale impact van de transitie van ons buitengebied. De transitie van landbouw slaagt alleen wanneer alle betrokken (maatschappelijke) partijen waaronder ZLTO, Waterschap Aa en Maas, regiogemeenten, provincie Noord-Brabant en VABimpuls de handen ineenslaan en we in gezamenlijkheid toewerken naar een vitaal buitengebied.

Naast landbouw is bedrijvigheid en de daaraan gekoppelde werkgelegenheid van groot belang voor een vitale en duurzame economie. We leggen steeds meer verbindingen tussen ondernemers in de kernen en over de kerngrenzen heen. Dat blijven we doen, ook in 2024.

Wat hebben we bereikt

- Onze agrarische ondernemers gefaciliteerd bij de transitie in de landbouw;
- De beleidsnotitie ‘buitenkansen’ is inhoudelijk afgerond
- Een ruimtelijke verkenning van het buitengebied uitgevoerd
- In 2024 is er op het gebied van een vitale economie en arbeidsmarkt het volgende bereikt: Uitgebreide statusupdate en infographic van de economische visie en actieprogramma over periode 2021 – 2023. Verder gewerkt aan de 7 speerpunten uit economisch actieprogramma, zie hieronder:
    - **Verbinden en aanjagen:** Organisatie van 9 thema-avonden en inspiratiesessies voor ondernemers en 8 bedrijfsbezoeken met het college.
    - **Kernen en Centra:** Het vergroenen van de centra in de 3 groter kernen zo goed als afgerond en in de kernen Loosbroek en Vorstenbosch plannen gemaakt. De leegstand detailhandel hebben we laag weten te houden (3,2%) bron: Locatus.
    - **Buitengebied/crossovers:** (mede)ontwikkelen van het ‘buitenkansen’ (handelingsperspectief buitengebied) en voorzetting van de samenwerking met Brabantse Juweeltjes en Visit Brabant.
    - **Bedrijventerreinen:** Gestart met ontwikkelingsproces 't Retsel III, vaststellen van het bestemmingsplan Cereslaan-West, ter inzage leggen TAM-omgevingsplan voor 't Runneke en gewerkt aan de ontwikkelingsprocessen van Heesch-West.

- **Arbeidsmarkt:** 17 extra mensen aan het werk geholpen en het Prestatieladder Sociaal Ondernemen certificeringstraject opnieuw ingezet (t/m 2026).
- **Toekomstsbestendigheid:** Ondernemers geïnspireerd met themasessies, deelname aan SPUK-regeling (organisatiegraad bedrijventerreinen i.r.t. duurzaamheid) en er zijn 10 openbare laadpalen geplaatst.
- **In regionaal (RNOB) verband:** De ‘Programmering Bedrijventerreinen RNOB’ opgeleverd en vastgesteld. Gestart met de SPUK-regeling 2025 – 2027 en hiervoor drie ‘aanjagers’ aangesteld. Gestart met de opzet van een regionaal Startup/Scale-up Ecosysteem 2025 – 2028.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Agrarische ondernemers faciliteren bij de transitie in de landbouw

Om perspectief te bieden voor ondernemingen in het buitengebied zijn we gestart met beleidsvorming voor veranderende agrarische locaties. We hebben een ruimtelijke verkenning van het buitengebied uitgevoerd waarin opgaven en kansen om die te realiseren in beeld zijn gebracht. Ook een evaluatie van de geurverordening is in gang gezet. Daarnaast is een groot aantal keukentafelgesprekken gevoerd met agrarisch ondernemers waarin we met ze meedenken over mogelijke oplossingsrichtingen. Het regiodealproject ‘stallenaanpak’ is dit jaar afgerond. In dit kader is een GIS-tool ontwikkeld waarmee we ontwikkelingen op bedrijfsniveau monitoren om beter sturing te kunnen geven.

Het waarborgen van de leefbaarheid in het buitengebied

Er is gewerkt aan een subsidieregeling voor verbetering van de kwaliteit en leefbaarheid van het buitengebied. Deze zal in 2025 worden opengesteld. De beleidsnotitie ‘buitenkansen’ is inhoudelijk afgerond en wordt in 2025 aangeboden aan de raad.

Het waarborgen van de (ruimtelijke) kwaliteit in het buitengebied

Er is gewerkt aan een subsidieregeling voor verbetering van de kwaliteit en leefbaarheid van het buitengebied. Deze zal in 2025 worden opengesteld. We hebben een ruimtelijke verkenning van het buitengebied uitgevoerd waarin opgaven en kansen om die te realiseren in beeld zijn gebracht. Door middel van een gebiedsgerichte aanpak werken we in het Aa dal samen met het waterschap en grondeigenaren aan de realisatie van gebiedsdoelen.

Een vitale en duurzame economie en arbeidsmarkt

In 2024 is een uitgebreide statusupdate gemaakt van de economische visie en het actieprogramma over 2021-2023. Dit heeft geleid tot aanzienlijke vooruitgang en successen. Daarnaast hebben we verder gewerkt aan de uitvoering van het actieprogramma 'Van meer naar beter' 2021-2026, met focus op samenwerking met ondernemers, het stimuleren van maatschappelijke en economische thema's, en het aantrekkelijk en toekomstbestendig maken van vestigingslocaties.

Er zijn diverse sessies georganiseerd om transities, zoals de verduurzaming van bedrijventerreinen te versnellen. De centra van de drie grootste kernen zijn groener en klimaat-adaptief gemaakt en voor Vorstenbosch en Loosbroek zijn hiervoor plannen gemaakt. Door het concentratiebeleid van commerciële ruimten en het niet weg bestemmen van commerciële ruimten op de begane grond blijft de leegstand laag en de centra vitaal.

Om aantrekkelijke ruimte voor ondernemers te blijven bieden, is in regionaal verband de 'Programmering Bedrijventerreinen' ontwikkeld. Er zijn behoefteonderzoeken uitgevoerd en processen gestart/voortgezet voor nieuwe bedrijventerreinen. Voor Cereslaan-West en 't Runneke zijn plannen opgesteld. Hierbij zijn voor Cereslaan-West beroepen ingesteld. Ondanks dat het bestemmingsplan Heesch West nog voor ligt aan Raad van State, zijn er tussentijdse stappen vooruit gezet op diverse gebieden.

Verder is ingezet op een inclusieve arbeidsmarkt en duurzame werklocaties door ondersteuning voor PSO-certificeringen te verlengen en de start met de SPUK-regeling, waarbij 3 aanjagers zijn aangesteld in RNOB om bestaande bedrijventerreinen beter te organiseren en te verduurzamen.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan het resultaat. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Regio Noordoost-Brabant (RNOB)

Er zijn uitdagingen die te groot zijn om als gemeente of waterschap alleen aan te gaan. Bijvoorbeeld omdat ze grenzen overschrijden, te ingewikkeld zijn of te duur zijn. Die opgaven vragen om een gezamenlijke aanpak. RNOB is daarvoor het platform. De regio heeft daarvoor een samenwerkingsagenda vastgesteld, van de samenwerkende overheden, zestien gemeenten en twee waterschappen. De agenda focust zich op mobiliteit en ruimte, leefomgeving (onder andere klimaat en energie) en vestigingsklimaat. Onze opgaven vragen om een gezamenlijk handelingsperspectief en een opgavegerichte benadering, waarbij verschillende overheden op wisselende schaalniveaus samenwerken. Ook is de samenwerking met ondernemers en kennisinstellingen hierbij van groot belang. Deze agenda sluit aan op de strategische agenda’s voor de stichting AgriFood Capital en die van Regio Noordoost-Brabant Werkt! (en vice versa). Dit

zijn de agenda's ter versterking van de economische structuur en het innovatievermogen van de regio en de arbeidsmarktaanpak.

Heesch West

De gemeenschappelijke regeling Heesch West heeft als doel het ontwikkelen van een nieuw regionaal bedrijventerrein. In een ambitieuze, toekomstgerichte ontwikkeling biedt Heesch West ruimte aan middelgrote tot zeer grootschalige bedrijven, die elders in de regio geen passende huisvesting (meer) vinden. In belangrijke mate zijn dit bedrijven die nu al een regionale binding hebben en zich binnen onze regio willen door ontwikkelen.
Heesch West versterkt het vestigingsklimaat voor Noordoost-Brabant door in te spelen op deze specifieke kwaliteiten. Het nieuwe terrein biedt vestigingsmogelijkheden voor nieuwe regionale en (inter)nationale ruimtevragers én biedt uitbreidingsmogelijkheden voor het bedrijfsleven uit onder andere onze gemeente.

Brabant Water

De organisatie richt zich op drinkwatervoorziening in onze regio. Als aandeelhouder kunnen we via de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering aan tafel zitten bij gebruik van delen van ons gebied voor de drinkwater voorziening en de effecten op duurzaamheid en gebruik van onze omgeving.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. Om de cijfers van Bernheze te kunnen plaatsen hebben we daarnaast een referentiemeting opgenomen. We gebruiken hiervoor de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 25.000 tot 50.000 inwoners.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Functiemenging (%) *weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.*	2020 2021 2022 2023	49,7 49,7 50,2 50,6	48,2 48,7 49,1 49,1
Het aantal vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	2020 2021 2022 2023	152,8 158,5 166,8 174,2	152,9 160,4 172,2 179,5

Wat heeft het gekost

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	374.972	347.935	364.764	6.644	208.293	197.221
3.2 FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	134.079	209.870	-84.527	135.079	295.870	-52.527
3.3 BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN	128.385	137.485	147.964	26.427	26.427	33.793
0.10 MUTATIE RESERVES	1.000	279.446	225.446	-	-	-
Totaal	**638.436**	**974.736**	**653.647**	**168.150**	**530.590**	**178.488**

Financiële toelichting

Alle programma's van 1 tot en met 7 bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2024 en werkelijk 2024. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	16.829	11.072	27.901
3.2 FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	-294.397	348.397	54.000
3.3 BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN	10.479	-7.366	3.112
0.10 MUTATIE RESERVES	-54.000	0	-54.000
4 DUURZAME LANDBOUW EN ECONOMIE - Totaal	**-321.089**	**352.102**	**31.013**

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een – bedrag een voordelig taakveld saldo

Programma 5: Weerbare en veilige samenleving

Ondermijning ligt nog altijd op de loer in Bernheze. Waar criminaliteit zich vroeger voornamelijk concentreerde in de grote steden, zien we al een aantal jaren een toename van ondermijnende activiteiten in meer landelijke gebieden. De gemeente Bernheze is alert op signalen van ondermijning en werkt regionaal alsook multidisciplinair samen om de veiligheid in de regio zo goed mogelijk te borgen en ondermijning tegen te gaan.

Naast ondermijning is de link tussen zorg én veiligheid een van de belangrijkste aandachtspunten waar het de missie van het college betreft om Bernheze veilig te houden. Het kan gaan om huiselijk geweld, kindermishandeling of, bijvoorbeeld, incidenten rondom verwarde personen. Ook hier is met name een multidisciplinaire en integrale benadering nodig.

Tot slot willen we benadrukken dat het versterken van de band tussen inwoners en overheid een belangrijke opgave is. Hoewel gebeurtenissen zoals de coronacrisis, de kindertoeslagaffaire en de stikstofproblematiek het vertrouwen op de proef hebben gesteld, biedt dit ook kansen om vanuit verbinding de weerbaarheid en veerkracht van de gehele samenleving te versterken.

Door te investeren in transparantie, participatie en lokaal maatwerk kunnen we dit in gezamenlijkheid oppakken. Zo bouwen we aan een overheid die niet alleen bestuurt, maar ook verbindt.

Wat hebben we bereikt

In 2024 is weerbaarheid een thema geweest waarin in brede zin aandacht is geweest vanuit de organisatie. Dit zien we terug in de verschillende veiligheidsthema's

Wat hebben we daarvoor gedaan

Veilige leefomgeving

Op het gebied van Integrale veiligheid is in 2024 het volgende uitgevoerd. Bij digitale veiligheid hebben we een actieve rol in het regionale expertteam. De landelijke campagne ‘bubbel beveiligd is bubbel zo veilig’ is uitgerold en er is voorlichting gegeven voor diverse doelgroepen. In de meldwijzer, welke begin 2025 huis aan huis verspreid wordt en aandacht gevraagd voor melden van criminaliteit, wordt gratis eerste hulp geboden via de hackhelpdesk.

Er is een aandachtsfunctionaris en meldpunt voor mensenhandel en maatschappelijk onrust / radicalisering. Voor zorg en veiligheid is ingezet op het uitrollen van het AVE (aanpak voorkomen escalatie). Ook is er veel gewerkt om het AVG technisch delen van de juiste gegevens tussen de juiste partners op het juiste moment mogelijk te maken. Samen met de wegwijzer en team veiligheid zijn veel zorgcasussen ingebracht, opgewerkt en afgehandeld. In 2024 is onderzoek gedaan naar het fenomeen ‘jonge aanwas’ in Maasland. De rapportage komt begin 2025 gereed.

Landelijk en internationaal heeft het onderwerp weerbaarheid veel aandacht. We pakken dit ook op samen met de Veiligheidsregio. Denk daarbij aan, zijn mensen voorbereid op bv langdurige stroomuitval of ICT uitval, wat betekent dit dan en wat mogen mensen dan verwachten van de overheid. De Veiligheidsregio en de gemeente werken ook samen op de thema’s natuur en klimaat. Dit jaar is gestart met een uitvoeringsplan voor natuurbrandpreventie. Ook is aandacht geweest voor de paraatheid van de brandweer. Voor gemeente betekent dit meedenken over de continuïteit van de crisisorganisatie en welke keuzes daarin acceptabel zijn.

Vermindering / tegengaan van ondermijning van het gezag

De aanpak ondermijning Buitengebied is inmiddels goed geborgd in de bestaande werkstructuren. Daarnaast is er concreet op verschillende momenten op een locatie in het buitengebied een pop-up (politie)bureau geweest, waar laagdrempelig contact met gemeente en politie kon zijn over diverse onderwerpen. Daarnaast is tijdens een boerenlunch nogmaals aandacht gevraagd voor het onderwerp weerbaarheid in het buitengebied. Er is een eerste stap gezet in de professionaliseringsslag op het gebied van informatiegericht werken en dit ook conform AVG eisen te doen. De beschikbaar gestelde gelden voor personele capaciteit voor de informatiecel zijn ingezet. Het lokaal signalenoverleg wordt in overeenstemming gebracht met de Handreiking Gemeentelijk signalenoverleg van de Taskforce-riec. Er is een centraal meldpunt voor signalen van ondermijning. Professionalisering van het bibob-beleid is gestart, het middel kan zo vaker en gerichter ingezet worden in de aanpak van ondermijning.

Bewustwording over risico en uitingen van ondermijning

Er is een flinke slag gemaakt met de invoering van de Brabantse Weerbaarheidsnorm. Hier gaan we in 2025 mee door. Strategisch is er het afgelopen jaar met name ingezet op de interne weerbaarheid op het gebied van awareness over ondermijning onder medewerkers, bestuurders als raadsleden. De toezichthouders, in het bijzonder, zijn getraind in het herkennen van signalen van ondermijning. Bij financiële weerbaarheid is bewustwording gecreëerd over risico’s van opstaande (bestuurlijke) vorderingen in relatie tot ondermijning. Uitvoerend hebben we op het gebied van informatiebeveiliging o.a. Sir Askalot, posters, vergrendeling computers, fishing mails ingezet om aandacht voor het onderwerp te vragen. Er is gecommuniceerd over het thema weerbaarheid en ondermijning via buurtwhatsapp groepen, bijeenkomsten en dan specifiek over digitale veiligheid, vuurwerk en inbraakpreventie. Daarnaast is in oktober op de Misse in Heesch een succesvolle Veiligheidsdag georganiseerd met vele partners uit het veld. Door zichtbaar en betrouwbaar optreden vanuit Toezicht en het Maasland Interventie team, zien inwoners dat we ons

als gemeente inzetten voor een veilige leefomgeving. De misstanden die we aantreffen pakken we aan, dit vergroot het vertrouwen van de burgers in de overheid. In 2024 zijn 28 locaties bezocht. Op locaties waarbij geldende wet en regelgeving niet op orde was, zijn handhavend opgepakt

Versterken van vertrouwen van inwoner in gemeente / bestuur

Het proces van een vergunningaanvraag kan soms complex en tijdrovend zijn. Om dit te verbeteren, zijn er dit jaar verschillende stappen die genomen:

1. **Gebruiksvriendelijk**: Een intuïtieve en gebruiksvriendelijke website of applicatie helpt aanvragers om gemakkelijk door het proces te navigeren. Duidelijke instructies en een overzichtelijke indeling zorgen ervoor dat aanvragers precies weten wat er van hen verwacht wordt. Daarom zijn de teksten van o.a. deze producten op de website herschreven. Er is kritisch gekeken of de informatie nuttig is en of deze op een logische plek staan. En de informatie is voor iedereen begrijpelijk en overzichtelijk gemaakt (B1-leesniveau).
2. **Digitalisering**: Het aanvraagproces was al volledig digitaal gemaakt (RX-mission). Aanvragers kunnen hun documenten eenvoudig online indienen en de status van hun aanvraag volgen. Dit vermindert papierwerk en versnelt de verwerkingstijd.
   Afgelopen jaar hebben we deze digitale aanvraagprocedure van deze producten verder verbeterd.
3. **Transparantie:** Het bieden van duidelijke updates over de termijn/status van de vergunning aanvraag helpt aanvragers om op de hoogte te blijven en tijdig hun aanvraag te dienen. Afgelopen jaar zijn we (na het behalen van positieve resultaten) evenementenorganisatoren blijven aanschrijven via een mail met de herinnering om tijdig hun evenementenvergunning aan te vragen.

Door deze verbeteringen door te voeren, wordt het vergunningaanvraagproces efficiënter, gebruiksvriendelijker en transparanter voor alle betrokkenen.

Zorg en Veiligheid

In 2024 bleek uit een regionale evaluatie dat de regionale visie en missie duidelijk zijn, maar dat de meerwaarde van de werkgroep Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties (Via) en de effectiviteit van de vele plannen en activiteiten nog onduidelijk zijn. Daarnaast zijn er landelijke ontwikkelingen die een bijstelling van de inhoudelijke koers en een daarbij passende aanpak noodzakelijk maken. We werken in de regio aan een bijstelling tot 2028.

Een aantal jeugdprofessionals en maatschappelijk werkers van ONS welzijn volgden de training methodiek TOP 3. Daarnaast hebben medewerkers van wegwijzer en ONS welzijn een training op het gebied van casus- en procesregie in het kader van het AVE model (aanpak voorkoming escalatie) gevolgd.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan het resultaat. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Veiligheidsregio Brabant-Noord

De Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en Bevolkingszorg. In de veiligheidsregio werken zij met de 11 gemeenten en de GGD samen op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en bevolkingszorg. Ook de Nationale Politie, de Meldkamer Oost-Brabant, het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid werken samen binnen de veiligheidsregio.

Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is een netwerksamenwerking waarin veiligheid, zorg en lokaal bestuur samenkomen voor de integrale aanpak van complexe problematiek. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast en recidive, waarbij wordt ingezet op gedragsverandering en verbetering van kwaliteit van het leven van de betrokkene(n).

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. Om de cijfers van Bernheze te kunnen plaatsen hebben we daarnaast een referentiemeting opgenomen. We gebruiken hiervoor de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 25.000 tot 50.000 inwoners.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Verwijzingen halt (aantal per 1.000 inwoners, 12 t/m 18 jaar)	2020	10	4
	2021	7	2
	2022	8	4
	2023	8	6
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	2020	1,0	1,6
	2021	1,0	1,4
	2022	1,2	1,3
	2023	1,4	2,3
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2020	3,3	1,6
	2021	3,1	2,1
	2022	3,2	1,9
	2023	3.0	1.5

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Diefstallen uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)	2020 2021 2022 2023	1,4 1,1 1,2 1,1	1,8 1,3 1,1 0,8
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)	2020 2021 2022 2023	4,9 4,8 4,8 4.4	2,9 2,4 2,8 3.1

Wat heeft het gekost

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
1.1 CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	2.375.469	2.349.582	2.360.022	-	-	27.080
1.2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	1.082.433	1.328.286	1.292.399	3.550	108.550	108.010
0.10 MUTATIE RESERVES	-	34.945	34.945	-	7.062	-
Totaal	**3.457.902**	**3.712.813**	**3.687.366**	**3.550**	**115.612**	**135.090**

Financiële toelichting

Alle programma's bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2024 en werkelijk 2024. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
1.1 CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	10.440	-27.080	-16.640
1.2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	-35.887	540	-35.347
0.10 MUTATIE RESERVES	0	7.062	7.062
5 WEERBARE EN VEILIGE SAMENLEVING - Totaal	**-25.447**	**-19.478**	**-44.925**

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een – bedrag een voordelig taakveld saldo

Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie

Om het goede te kunnen doen voor én met de samenleving is een sterke organisatie onmisbaar: Een organisatie die in verbinding staat met haar omgeving, waarbij dienstverlening centraal staat en we tegelijkertijd samen een aantrekkelijke werkplek creëren.

We zijn ook in 2024 blijven werken aan de kwaliteit van onze dienstverlening. Technologie is daarbij ondersteunend, maar we bekijken ook hoe onze huisvesting ons daarbij kan helpen. In een context van een voortdurend veranderende samenleving, is de verandering van de overheid een absolute voorwaarde om de aansluiting te garanderen. Het is belangrijk daarbij in breed perspectief naar de hele keten te kijken.

Om alle ambities te verwezenlijken is de gemeente Bernheze altijd op zoek naar gedreven en ambitieuze medewerkers. Dit maakt dat we als organisatie moeten werken aan het zijn én blijven van een aantrekkelijke werkgever. We richten ons daarbij - zowel in het aannamebeleid als in de ontwikkeling van onze medewerkers - met name op houding, gedrag, competenties en vaardigheden.

In 2024 is er hard gewerkt aan het neerzetten en behouden van een sterke organisatie om zo het goede te kunnen doen voor en met de samenleving. Om onze inwoner centraal te stellen in onze dienstverlening en tegelijkertijd een aantrekkelijke werkgever te zijn.

We hebben de samenwerking intern en extern verbeterd door onder andere het organiseren van Bernheze Bespreekt en het door ontwikkelen van de pilot Ruimtelijke Initiatieven. Daarnaast zijn we begonnen met het continu verbeteren van onze processen. Bij het continu verbeteren gebruiken we feedback van inwoners, technologische ontwikkelingen en nieuwe wetgeving op bijvoorbeeld het gebied van digitalisering.

Vanwege de dynamiek in maatschappelijke ontwikkelingen is het als organisatie zaak om te werken aan onze wendbaarheid om gewoon goed geregeld de dienstverlening te kunnen blijven leveren en aan te kunnen sluiten bij dat wat er verder van ons gevraagd en verwacht wordt. Daarvoor hebben we dit jaar weer nieuwe collega’s mogen verwelkomen. En door middel van onboarding en buddy’s zijn ze snel in onze organisatie geland. Om een aantrekkelijk werkgever te blijven hebben we dit jaar een nieuw functiehuis ingevoerd en secundaire arbeidsvoorwaarden aangepast.

Wat hebben we bereikt

- We hebben de kernbeloften samen met onze inwoners uitgelegd in heldere video’s.
- We hebben gezorgd dat inwoners makkelijker meldingen over de openbare ruimte kunnen doen door het invoeren van een nieuw systeem en een nieuwe app.
- We hebben onze telefonische bereikbaarheid verbeterd door het invoeren van een nieuwe telefooncentrale en het maken van interne samenwerkingsafspraken.

- We brengen onze informatie naar de inwoners. Op 7 locaties van ons delen we door middel van narrowcasting gemeentelijke informatie.
- We hebben 18 medewerkers getraind in de Lean methodiek om het continu verbeteren van onze processen handen en voeten te geven.
- We zijn op meer plekken onze dienstverlening gaan meten met als doel het continu verbeteren van onze processen.
- We zijn op de dag van de publieke dienstverlening de kernen in gegaan om op te halen wat onze inwoners van de dienstverlening vinden en dit meegenomen in het verbeteren van onze processen en communicatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Kwaliteitsverbetering dienstverlening

In 2024 zijn we met het Programma Dienstverlening verder gegaan met het uitvoeren van het programmaplan wat in 2023 is vastgesteld. Drie projecten die in 2023 gestart zijn, het nieuwe meldingen systeem, de nieuwe telefooncentrale en het invoeren van het beleid bereikbaarheid, hebben we afgerond en geborgd in de organisatie. We hebben veel aandacht geschonken in de organisatie aan hoe we samen met de inwoner of vanuit de blik van de inwoner onze dienstverlening kunnen verbeteren. Dit hebben we gedaan door de uitvraag in de kernen op de dag van de publieke dienstverlening en het project meten = weten verder uit te werken. Dit alles is input voor het continu verbeteren van de dienstverlening zodat het een onderdeel van ons dagelijks werk is. Om onze collega's hierin mee te nemen hebben we presentaties gegeven en (Lean)trainingen georganiseerd. Ook zijn de beloften uitgewerkt in welk gedrag we als organisatie willen tonen. Samen met enthousiaste collega's zijn we in Q3 en Q4 van 2024 ook een viertal nieuwe projecten gestart die we in 2025 gaan afronden.:

- Het verbeteren van onze gemeentelijke website;
- Het inzichtelijk maken van het proces rondom de aanvraag van een ruimtelijk initiatief;
- Het digitaliseren van de aanvraag van een subsidie door een vrijwilligersorganisatie;
- Het verbeteren van de telefonische ingang van toegang wegwijzer.

Verdere digitalisering van de organisatie

In 2024 hebben we gekeken hoe we, door het goed inzetten van de mogelijkheden van digitalisering, onze interne en externe bereikbaarheid en de onderlinge samenwerking konden verbeteren. Hiertoe hebben we een nieuw, op Teams gebaseerd telefonieconcept geïntroduceerd, onze organisatie voorzien van een modern digitaal samenwerkingsplatform, en nieuwe voorzieningen voor het doen van meldingen openbare ruimte en een uitbreiding van de mogelijkheid tot het digitaal aanvragen van evenementen, apv's etc. geïntroduceerd.

Daarnaast hebben we in het afgelopen jaar, onder de noemer Bernheze van A naar I, spoor 1 migratie naar de Cloud, de laatste applicaties gemigreerd naar de cloud. Hiermee is dit spoor afgerond. Onder de vlag spoor 2, op orde brengen informatieorganisatie is gestart met de

voorbereidingen voor de Europese aanbesteding van de traditionele centrale technische beheerstaken en het borgen van de samenwerking met en verder op sterkte brengen van de decentrale informatieorganisatie. Hierbij borduren we voort op de ervaringen van de in 2023 gestarte pilot. De verwachting is dat we in 2025 ook dit spoor af gaan ronden.

Tevens is, onder de noemer pilot data-gestuurd werken, een pilot gestart binnen het sociaal domein. De bij deze pilot opgedane ervaringen hebben geresulteerd in een datastrategie met bijbehorend invoeringsplan wat richtinggevend is voor de invulling vanaf 2025.

Doorontwikkeling van de organisatie

Doorontwikkeling Bedrijfsvoering

Onderwerpen vanuit het implementatieplan zijn nadrukkelijker in de teamplannen aan de orde gekomen en daar is in 2024 verder uitvoering aangegeven. Er zijn verschillende taken verschoven tussen de teams, zodat ze logischer in de organisatie passen. Het door ontwikkelen van de bedrijfsvoering heeft geresulteerd in een sterkere samenwerking tussen de teamcoaches van de bedrijfsvoering afdelingen. Dat maakt dat er meer producten dan voorheen in samenspraak zijn opgesteld en uitgedragen. Tijdens het opstellen van directie en teamplannen komen de bedrijfsvoeringstaken duidelijker naar voren dan voorgaande jaren. Ook het format van de collegevoorstellen is aangepast, zodat de bedrijfsvoering afdelingen aan de voorkant advies geven.

Werken aan personeel dat voorbereid is op huidige en toekomstige ontwikkelingen

Het personeel(beleid) heeft in 2024 aandacht gehad. De flexibele schil is ingezet om medewerkers te vervangen, in te werken en vooral om kennis over te dragen.

In het afgelopen jaar hebben we met veel aandacht gewerkt aan de strategische opbouw van onze organisatie. Een belangrijk onderdeel hiervan was de ontwikkeling van een nieuw functieboek. Het functieboek is met terugwerkende kracht 1 januari 2024 definitief. De verwachting is dat het project HR21 in het eerste kwartaal 2025 wordt afgerond. Een nieuw functieboek zorgt voor een positieve impact op ons personeel.

Een functieboek is een essentieel instrument waarbij we medewerkers laten zien dat we hun positionering en duidelijkheid in verwachtingen belangrijk vinden. Teamcoaches hebben met medewerkers gesprekken gevoerd als basis voor het HR21 functieboek. Uit die gesprekken is een beeld gevormd over onder andere het hebben van de juiste medewerkers op de juiste plek. Dit geeft ook verheldering bij het werven van nieuwe medewerkers. Hiermee is ook interne doorstoom gestimuleerd.

Naast het project HR21 zijn we aan de slag gegaan met de secundaire arbeidsvoorwaarden. We hebben geconcludeerd dat een passende reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer

motiverend werkt en gemeente Bernheze een aantrekkelijkere werkgever maakt. Deze reiskostenvergoeding is geregeld voor medewerkers, eveneens het voorzien van fruit op de werkvloer in 2025.

Een nieuwe gesprekscyclus ontwikkelen is uitgesteld naar 2025. Er is geconcludeerd dat HR21 en de visie van leiderschap (die teamcoaches in 2024 hebben besproken) als onderlegger gebruikt wordt voor de ontwikkeling van de gesprekscyclus. Teamcoaches hebben hiermee ingestemd, maar wel extra aandacht aan gesprekken voeren met medewerkers besteed.

Aansluiting bij Bizob

In 2023 heeft Bernheze bij wijze van proef, door middel van een dienstverleningsovereenkomst, gebruik gemaakt van de diensten van Bizob (Stichting Bureau inkoop en aanbestedingen Zuidoost-Brabant) om onze inkoopfunctie te versterken. In nauwe samenwerking met de aangesloten organisaties regelt Bizob inkoop, aanbestedingen, contractmanagement en – beheer voor het sociaal domein, openbare ruimte, bedrijfsvoering en ICT. Op 2 november 2023 besloot uw raad aan te sluiten bij Stichting Bizob. Met deelname aan Bizob is de ondersteuning ten aanzien van inkoop en contractmanagement geborgd, het garandeert een brede intergemeentelijke samenwerking waardoor het eenvoudiger is om aan te sluiten bij gezamenlijke regionale aanbestedingen en het garandeert borging van kennis en deskundigheid.

Werken aan bedrijfsmiddelen zodat we voorbereid zijn op huidige en toekomstige ontwikkelingen

In 2024 hebben we geprobeerd overeenstemming te bereiken in het uit te werken scenario voor de gezamenlijke huisvesting van de Bibliotheek, SCC De Pas, De Eijnderic en de gemeente. Het project heeft zich een groot deel van het jaar in een impasse bevonden. In de zomerperiode hebben we aangekondigd deze impasse te willen doorbreken door als gemeente de regie te pakken in dit project. In het najaar heeft dit uitvoering gekregen door het wijzigen van de projectstructuur en het gezamenlijk voorbereidde college- en raadsvoorstel. Eind 2024 besloot de gemeenteraad dat scenario 3 verder uitgewerkt kan worden. Met dit besluit is de basis gelegd om in 2025 te komen tot bouwtekeningen, waarna er in 2026 begonnen kan worden met de daadwerkelijke verbouwing.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan het resultaat. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

Het Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC) voert voor Bernheze en de andere deelnemende gemeenten en waterschappen wettelijk verplichte taken uit op het gebied van archiefbeheer, ordening, controle en –ontsluiting. Binnen de mogelijkheden werkt het BHIC aan het

beleidsdoel ‘meer publiek, meer divers publiek’. Dit sluit aan bij onze doelstelling om cultuur, in dit geval het papieren en digitale erfgoed van de gemeente, gemakkelijk toegankelijk te maken voor belangstellenden. Het BHIC gaat actief aan de slag met het e-depot. Over de verhoging van de kosten per inwoner is overeenstemming. Het BHIC is landelijk een van de koplopers in de digitaal ontsloten historische naslag.

Vereniging van eigenaren van appartementengebouw “De Pas”

Het gebouw kan gebruikt worden voor huisvesting van organisaties met openbaar belang. Als bestuur van de VVE hebben wij invloed op gebruik en onderhoud van de (gemeentelijke) gebouwen.

Stichting Bureau Inkoop en aanbesteding Zuidoost Brabant (BIZOB)

In nauwe samenwerking met de Gemeente Bernheze regelt Bizob inkoop, aanbestedingen, contractmanagement en contractbeheer voor het sociaal domein, openbare ruimte, bedrijfsvoering en ICT. Het doel is het behalen van voordeel voor alle bij Bizob aangesloten organisaties. De inkoopsamenwerking gaat verder dan het bundelen van inkoopvolumes. Door samenwerking wordt kennis opgebouwd van producten, markten en bedrijven, waardoor transactiekosten en inkooprisico’s verminderen en de professionaliteit van de inkoopfunctie toeneemt.

Wat heeft het gekost

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
0.1 BESTUUR	2.255.825	2.397.722	2.479.116	-	-	-
0.2 BURGERZAKEN	1.115.235	1.211.018	1.338.672	515.106	658.135	728.036
0.4 OVERHEAD	11.546.643	12.317.601	11.750.943	133.493	249.560	437.233
0.10 MUTATIE RESERVES	189.759	227.388	353.546	18.471	449.809	405.183
Totaal	**15.107.462**	**16.153.729**	**15.922.277**	**667.070**	**1.357.504**	**1.570.452**

Financiële toelichting

Alle programma’s bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2024 en werkelijk 2024. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
0.1 BESTUUR	81.394	0	81.394
0.2 BURGERZAKEN	127.654	-69.901	57.753
0.4 OVERHEAD	-566.658	-187.673	-754.331
0.10 MUTATIE RESERVES	126.158	44.626	170.784
6 DIENSTVERLENING EN STERKE ORGANISATIE - Totaal	**-231.452**	**-212.948**	**-444.400**

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een – bedrag een voordelig taakveld saldo

0.1 Bestuur

De pensioenregeling voor de politieke ambtsdragers is geregeld in de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA). Gemeenten en provincies zijn op grond van artikel 44 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht een APPA-voorziening op te nemen. Als gevolg van de bijstelling van de rekenrente naar beneden (2023: 3,16%; 2024: 2,325%%) is een hogere dotatie noodzakelijk dan geraamd. De rekenrente wordt pas aan het einde van het boekjaar bekend gemaakt.

0.2 Burgerzaken

Voor de continuïteit van de bedrijfsvoering hebben we gebruik gemaakt van externe inhuur als gevolg van de piek van de reisdocumenten. De kosten van externe inhuur zijn ongeveer € 122.000,- hoger dan de reguliere salariskosten.

De piek voor uitgiften van reisdocumenten zorgen voor € 65.000,- meer legesopbrengsten dan geraamd.

0.4 Overhead

Vanwege vacatures en maar gedeeltelijke vervanging laten de salariskosten op overhead een meevaller zien. Daarnaast zijn er minder overheadkosten toegerekend aan het grondbedrijf wat leidt tot een kostenverhoging. Per saldo zijn de salariskosten overhead € 545.000,- lager uitgevallen.

De overschrijding op huisvesting De Misse 6 zijn het gevolg van € 24.000,- hogere kosten elektriciteit en € 37.000,- hogere kosten dagelijks en contract onderhoud. Beiden ramingen zijn gebaseerd op gemiddelde historische kosten waardoor er in een bepaald jaar afwijkingen kunnen ontstaan.

In 2024 hebben we met behulp van een extern bureau de ombuigingsmogelijkheden in beeld gebracht. De kosten voor het extern bureau zijn € 32.000,- lager dan begroot.

Door uw gemeenteraad is een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het programma dienstverlening. Omdat het project gefaseerd wordt uitgevoerd hebben we hiervoor een egalisatiereserve ingesteld die aan het college is gemandateerd. We maken jaarlijks aan het begin van het jaar een inschatting van de te maken kosten. In 2024 zijn de kosten € 112.000,- lager uitgevallen dan ingeschat. Deze middelen blijven gereserveerd in de egalisatiereserve.

Programma 7: Financiën

De haalbaarheid van onze beleidsambities in het kader van prettig wonen en leven in Bernheze hangt af van de betaalbaarheid ervan. De financiële vooruitzichten voor de komende jaren zijn onzeker, mede door landelijke en mondiale economische ontwikkelingen zoals de inflatie. We dienen dan ook verantwoord te begroten en tegelijkertijd te kijken hoe we onze middelen zo optimaal mogelijk inzetten voor het realiseren van de gewenste maatschappelijke effecten. Dit vraagt om flexibiliteit en keuzes om te komen tot een evenwicht in ambities en begrotingsruimte. Door meer op hoofdlijnen te budgetteren komt er ruimte en flexibiliteit in onze begroting om snel in te spelen op actualiteiten en daarnaast stimuleert dit het integraal werken.

Wat hebben we bereikt

- De onzekerheid over de betaalbaarheid van onze ambities blijft bestaan. Bij de begroting maakten we keuzes binnen de financiële kaders. Vooruitlopend op het ‘ravijnjaar 2026’ hebben we een deel van het accres van de algemene uitkering niet ingezet. Deze buffer konden we inzetten voor tegenvallers gedurende het begrotingsjaar 2024.
- Met het surplus van het accres van de algemene uitkering hebben we toen een stelpost daarvoor opgenomen. De omvang daarvan was € 953.000. Deze buffer hebben we ingezet voor kosten met een incidenteel karakter, namelijk voor eenmalige maatregelen uit het uitvoeringsprogramma van het groenstructuurplan ad € 329.000 en de externe begeleiding van het ombuigingsproces ad € 70.000 en voor een aanpassing van het subsidiecluster zwemmen ad € 2.429. In de 2de tussentijdse rapportage heeft uw raad besloten het restant van € 551.491 toe te voegen aan de reserve nog nader te bestemmen.
- De lastendrukverhoging hebben we in 2024 beperkt kunnen houden gelijk aan de verwachtte inflatie van 4,3%. De inhaalindex over 2023 van 1,9% hebben we voor 2024 eenmalig niet gecorrigeerd. Daarnaast is een bedrag van € 20 per gezinshuishouden teruggegeven uit de afvalreserve.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Evenwicht en flexibiliteit

We hebben bij het opstellen van de begroting het principe gehanteerd om structurele uitgaven te dekken met structurele middelen. Voor het jaar 2024 gold dan ook het repressief toezicht door de provincie.

De planning en control cyclus heeft gedurende het begrotingsjaar gezorgd dat het plannen, monitoren en verantwoorden van voornemens en de verantwoording daarover gestructureerd heeft plaats gevonden. Voor verantwoording en bijstelling van de uitvoering van de begroting 2024 zijn door uw raad een tweetal tussentijdse rapportages vastgesteld.

Daarnaast hebben we aan uw raad de Nota reserves en voorzieningen 2024 aangeboden. Met deze nota heeft u vastgesteld hoe wij de komende jaren met onze reserves en voorzieningen omgaan en hoe we deze (kunnen) inzetten in de totale financiële huishouding van de gemeente.

Het financieel meerjarenperspectief laat echter een aanzienlijk tekort zien als gevolg van een forse terugval van de inkomsten uit de algemene uitkering vanaf 2026. Het 2de halfjaar 2024 zijn we, onder begeleiding van een extern bureau, gestart met het in beeld brengen van de mogelijke ombuigingen om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Betaalbaarheid

De leges behorende bij de begroting 2024 zijn door uw raad separaat in de vergadering van 14 december 2023 vastgesteld.

We hanteerden voor de legesverordening de volgende kostendekkendheidspercentages:

- Algemene dienstverlening (Hoofdstuk 1) een dekking van circa 39,9%
- Dienstverlening leefomgeving/omgevingsvergunning (Hoofdstuk 2) een dekking van circa 78,8% (op basis van de legesverordening 2024).
- Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn (hoofdstuk 3) een dekking van circa 10,8%.

Voor de OZB pasten we een index toe gelijk aan de verwachte inflatie. Het tarief voor riool en afval hebben we afgeleid van de geraamde kosten. Voor afval geldt dat we kunnen beschikken over de afvalreserve. In 2024 gaven we € 20,-- terug aan onze inwoners uit het afvalfonds.

Verbonden partijen

Hier geven we weer in hoeverre onze verbonden partijen bijdragen aan het resultaat. De verbonden partijen hebben we ook toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

De BSOB is een regionaal samenwerkingsverband dat zich richt op het gezamenlijk waarderen, heffen en innen van belastingen. Het doel is de kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van lokale belastingen te verbeteren.

Bank Nederlandse gemeenten (BNG)

De bank richt zich op dienstverlening aan gemeenten. Als aandeelhouder maakt de gemeentelijke portefeuillehouder deel uit van de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering en kan daarmee invloed uitoefenen op dienstverlening en voorwaarden in het kader van de financieringstaak.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit waarstaatjegemeente.nl weer. Om de cijfers van Bernheze te kunnen plaatsen hebben we daarnaast een referentiemeting opgenomen. We gebruiken hiervoor de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 25.000 tot 50.000 inwoners.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie	Bernheze
Gemiddelde WOZ waarde van woningen (x duizend euro)	2021	285	333
	2022	313	374
	2023	361	431
	2024	376	457
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	2020	8,7	7,9
	2021	8,1	12,3
	2022	8,3	10,9
	2023	8,4	23,8
Demografische druk (%)[1]	2021	78,5	77,4
	2022	79,0	76,9
	2023	79,1	77,0
	2024	79,5	77,1
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in €)	2021	Geen data	751
	2022	Geen data	825
	2023	867	808
	2024	Geen data	837
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in €)	2021	Geen data	802
	2022	Geen data	878
	2023	949	861
	2024	Geen data	891

1) De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder per 100 personen van 20 tot 65 jaar

Wat heeft het gekost

Taakveld	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk baten
0.5 TREASURY	83.934	90.038	78.002	98.333	465.033	603.929
0.61 OZB WONINGEN	508.967	571.146	545.334	5.246.964	5.082.821	5.077.773
0.62 OZB NIET-WONINGEN	-	-	-	3.317.792	3.256.996	3.240.080
0.64 BELASTINGEN OVERIG	-	-	-	29.200	38.300	35.043
0.7 ALGEMENE UITKERING EN OVERIGE UITKERINGEN GEMEENTEFONDS	-	-	-	56.655.761	58.949.086	59.578.222
0.8 OVERIGE BATEN EN LASTEN	1.389.206	176.723	2.313	-	-	-
0.9 VENNOOTSCHAPSBELASTING (VpB)	-	534.103	423.209	-	-	-
3.4 ECONOMISCHE PROMOTIE	-	6.500	11.562	142.396	358.396	360.307
6.3 INKOMENSREGELINGEN	153.406	153.406	153.406	-	-	-
0.10 MUTATIE RESERVES	-	551.491	1.779.243	-	12.119	1.239.871
Totaal	**2.135.513**	**2.083.407**	**2.993.069**	**65.490.446**	**68.162.751**	**70.135.224**

Financiële toelichting

Alle programma's bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2024 en werkelijk 2024. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000 geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Taakveld	Lasten	Baten	Totaal
0.5 TREASURY	-12.036	-138.896	-150.932
0.61 OZB WONINGEN	-25.812	5.048	-20.763
0.62 OZB NIET-WONINGEN	0	16.916	16.916
0.64 BELASTINGEN OVERIG	0	3.257	3.257
0.7 ALGEMENE UITKERING EN OVERIGE UITKERINGEN GEMEENTEFONDS	0	-629.136	-629.136
0.8 OVERIGE BATEN EN LASTEN	-174.410	0	-174.410
0.9 VENNOOTSCHAPSBELASTING (VpB)	-110.894	0	-110.894
3.4 ECONOMISCHE PROMOTIE	5.062	-1.911	3.151
0.10 MUTATIE RESERVES	1.227.752	-1.227.752	0
7 FINANCIEN - Totaal	**909.662**	**-1.972.473**	**-1.062.812**

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een – bedrag een voordelig taakveld saldo

0.5 Treasury

Het saldo schatkist is richting het einde van het jaar opgelopen, waar in de liquiditeitsprognose eerder rekening werd gehouden met een gelijkblijvend saldo. Als gevolg is er € 130.000,- meer rente ontvangen over het saldo in rijks schatkist. Onder andere in het 3e kwartaal, maar met name in het 4e kwartaal van 2024.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

De decembercirculaire 2024 liet voor 2024 een positief resultaat zien. Hierover informeerden we de raad via een notitie ter informatie. Het betroffen incidentele meevallers die geen doorwerking hebben in 2025 en volgende jaren.

0.8 Overige baten en lasten

Het voordeel is een restant van € 55.000,- op de verplichte stelpost Onvoorzien. Daarnaast zijn de voorgenomen investeringen van € 117.000,- uit het investeringsplan 2024 nog niet tot uitvoering gekomen.

0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

De aangifte vennootschapsbelasting 2023 is € 15.000,- lager uitgevallen dan begroot. Voor de vennootschapsbelasting 2024 was een schatting opgenomen op basis van de voorlopige cijfers over 2023. Op basis van de voorlopige cijfers voor de VPB 2024 is deze schatting met € 96.000,- naar beneden bijgesteld.

Deel II Jaarverslag: Paragrafen

A. Lokale heffingen

Inleiding

In artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is bepaald dat de paragraaf betreffende de lokale heffingen ten minste bevat:

- de geraamde/werkelijke inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven en heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Geraamde/werkelijke inkomsten 2024

De opbrengsten van de (belangrijkste) belastingen en heffingen worden in onderstaande tabel weergegeven:

Belastingen en heffingen	Geraamde inkomsten	Werkelijke inkomsten	afwijking
Onroerende zaakbelasting (OZB)	8.303.420	8.284.360	-0,23%
Afvalstoffenheffing (restfractie, GFT en milieustraat)	3.271.341	3.451.597	5,51%
Rioolheffing	2.679.993	2.680.944	0,04%
Toeristenbelasting	351.896	348.745	-0,90%
Reclamebelasting	38.300	35.043	-8,50%

Overzicht en beleidsuitgangspunten ten aanzien van de lokale heffingen

Belastingen en heffingen

Het algemeen te voeren financieel beleid doen wij op basis van evenwichtige keuzes. Wij letten hierbij op de taken en de daarvoor beschikbare middelen. Uiteraard met het doel om het gemeentelijk huishoudboekje kloppend te houden. Ten gevolge hiervan kijken wij bij het belasting- en tarievenbeleid naar de kosten van het in stand houden van de algemene voorzieningen en de OZB-prijs die daar redelijkerwijs voor betaald zou moeten worden.

Voor het uitvoeren van taken op het gebied van afval, riool en diverse andere diensten gaan wij uit van het doorberekenen van de kostprijs. Wij doen dit vanuit de gedachte dat deze voldoen aan het profijtbeginsel.

De gemeente Bernheze kent een aantal belastingen en heffingen die kunnen worden onderscheiden in algemene dekkingsmiddelen (ozb) en heffingen waarvan de besteding is gebonden (afvalstoffenheffing, rioolheffing).

Onroerende zaakbelasting

Er is rekening gehouden met een tariefsaanpassing van 6,2% voor woningen en 4,3% voor niet woningen (exclusief inhaalindex). De bijgestelde prijsindex is gelijk aan de meicirculaire 2023 (4,3%) en een inhaalindex van 2022 (1,9%).

Voor 2024 gelden de WOZ-waarden met waardepeildatum 1 januari 2023. Deze waarden zijn tot stand gekomen op basis van de geactualiseerde taxaties van het geïnventariseerde onroerend goed (door de BSOB) inclusief areaaluitbreiding (nieuwbouw, verbouw en sloop).

Afvalstoffenheffing

Het vastgestelde afvalbeleid houdt in dat het restafval zoveel mogelijk wordt gescheiden van andere afvalstromen. Door maatregelen die betrekking hebben op de wijze van inzameling van het GFT, PMD, luiers, textiel en de effecten van tariefprikkels willen we onze doelstellingen halen.

De aanbesteding voor de inzameling betekende dat we alleen nog een tarief naar ledigingsfrequenties kunnen opleggen en niet langer ook voor het gewicht. Deze wijziging is recent ingevoerd. Dit is te kort om hier conclusies te kunnen verbinden aan de doelstellingseffecten.

Het afvaltarief volgt voor een deel de prijsontwikkelingen, maar gelet op een gunstige exploitatie kan de doorberekening in het tarief beperkt blijven. Daarnaast vinden we - gelet op de omvang van de afvalreserve- het reëel om een gedeelte terug te geven aan onze inwoners. Via de verordening afvalstoffenheffing 2024 (december 2023) is besloten een eenmalig bedrag van circa € 20,- per gezinshuishouden in 2024 terug te geven. Daarnaast heeft ter compensatie van de inhaalindex (OZB) nog een aanvullende éénmalige teruggave van € 12,- per gezinshuishouding in 2024 laten plaatsvinden (gecorrigeerd op het vastrecht maar maakt geen deel uit van afval).

Een gemiddeld gezin betaalt in 2024 € 259,17 ten opzichte van € 211,90 in 2023.

Rioolheffing

Op basis van het Gemeentelijk Rioolplan 2020-2023 zijn de tarieven aangepast met de trendmatige prijsindex van 6,2%.

Ontwikkeling woonlasten en lokale lastendruk

Onder woonlasten verstaan wij het totaalbedrag dat onze inwoners moeten betalen voor: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

De volgende ontwikkelingen zien wij in waarden, aantallen en tarieven:

Ontwikkeling	2023	2024
Woz-waarde woning	424.558	450.174
WOZ-waarde niet woning	441.597	448.855
Index tarief OZB woning		6,2%
Index tarief OZB niet woning		4,3%
Index tarief rioolrecht woning/niet woning		6,2%
AFV gem. ledigingen huishouden GFT	8,5	8,87
AFV gem. ledigingen huishouden REST	4,9	5,48
AFV tarief vastrecht	145,00	159,00
AFV tarief lediging GFT	1,00	1,50
AFV tarief lediging REST	16,00	19,50
Teruggave op vastrecht (res. Afvalstoffenheffing)	-20,00	-20,00
Teruggave per gezinshuishouden (res. nog nader te bestemmen)		-12,00

Overzicht ontwikkeling gemiddelde lokale lastendruk		2023 Bedrag	2024 Bedrag	Wijziging ten opzichte van 2023 (%)
Woningen	Eigenaar	533,67	563,62	5,6%
	Gebruiker	211,90	247,17	16,6%
	Eigenaar en gebruiker	745,57	810,78	8,7%
Niet-woningen	Eigenaar	1.528,81	1.571,89	2,8%
	Gebruiker	1.084,56	1.167,02	7,6%
	Eigenaar en gebruiker	2.613,37	2.738,91	4,8%

Onderstaande redenen leiden tot afwijking van de gemiddelde lastendruk:

- De toename aantal ledigingen restafval in combinatie met de tariefstijging zorgt voor een meer dan verwachte stijging in 2024 voor gebruikers en eigenaar/ gebruikers woningen.

Kwijtscheldingsbeleid

Op basis van artikel 26 van de invorderingswet geven wij uitvoering aan de kwijtschelding van belastingen. Op 27 juni 2019 besloot uw raad in het kader van de harmonisatie van het kwijtscheldingsbeleid BSOB, dat:

- voor de kosten van bestaan een percentage van 100% van de bijstandsnorm te hanteren voor personen jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd;
- de norm voor de kosten van bestaan voor AOW-gerechtigden te baseren op de toepasselijke netto AOW-bedragen in de plaats van op de toepasselijke bijstandsnorm;
- bij het bepalen van het netto-besteedbare inkomen voor kwijtschelding rekening wordt gehouden met de kosten van kinderopvang;
- de kwijtschelding voor natuurlijke personen die een bedrijf of een zelfstandig beroep uitoefenen (kleine ondernemers) in stand wordt gehouden.

Voor kwijtschelding komt in aanmerking:
- Afvalstoffenheffing tot het vastgesteld maximum van € 152,- o.b.v. Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing Bernheze 2023.
- Totale kwijtschelding 2024 bedraagt € 58.960,-.

Kostendekkendheid tarieven

In het Besluit begroting en verantwoording is bepaald dat alleen kosten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Dit betekent dat het niet zondermeer mogelijk om vanuit de taakvelden volledig inzicht te krijgen in alle kosten die maximaal kostendekkend mogen zijn. Kosten van overhead worden centraal geraamd, maar dienen wel in verband gebracht te worden met de integrale kostprijs. Om deze reden is het van belang dat op een andere wijze uit de begroting blijkt hoe de tarieven worden berekend en welke (beleids)keuzes bij die berekening zijn gemaakt. Deze paragraaf verschaft deze informatie.

Rioolheffing

Goede riolering is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Als gemeente hebben we de taak om voor die riolering te zorgen: we hebben de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, voor afvloeiend hemelwater en voor grondwatermaatregelen.

Met het nieuwe, meer adaptieve, GRP willen wij verder gaan door:
- nog nadrukkelijker te kijken naar ontwikkelingen die in de stedelijke omgeving plaatsvinden rond water, grondstoffen, energie en ruimtelijke ontwikkelingen;
- de zorgplicht nog breder in te bedden in de interne en externe processen, waardoor betere afstemming plaatsvindt op andere processen in de (openbare) ruimte.
- Het projectmatig klimaat adaptief inrichten van de openbare ruimte.

De beleidsambities die hierbij horen zijn:
- adaptief en risicogestuurd beheer;
- klimaatadaptatie;
- samenwerking in As50+-verband;
- inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

Om alle kosten te kunnen dekken, heffen we rioolheffing. We heffen van eigenaren op basis van de WOZ-waarde Hierbij wordt onderscheid gemaakt in:

- onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen, en
- onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen.

Het grootste deel van de lasten is bedoeld voor het opvangen van de vervanging en reiniging van de riolering. Gezien het feit dat er nogal wat onzekerheden zijn over het exacte tijdstip van de vervangingspiek (na 2040) en de ontwikkeling van nieuwe (goedkopere) renovatietechnieken is het niet verstandig om per direct een theoretisch op lange termijn kostendekkend tarief te hanteren.

De huidige heffing ligt onder het op lange termijn kostendekkende tarief. Er zijn vele scenario's mogelijk om naar een kostendekkend niveau te groeien. In wezen is het een vraagstuk van verdeling in de tijd: hoe langzamer we naar een kostendekkend niveau groeien, hoe hoger we uiteindelijk uitkomen.

Het zwaartepunt van de uitgaven komt na 2040. Daarom passen wij het tarief de komende jaren niet aan (behoudens inflatiecorrectie). Vanaf 2030, rekening houdend met de verwachtte vervangingspiek, gaan we de tarieven verhogen. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat de noodzaak tot stijging ontbreekt. Een tariefstijging hoeft namelijk pas na drie planperiodes (2030) te worden doorgevoerd om vanaf die periode te gaan sparen voor de (theoretische) vervangingspiek die na 2040 zal gaan optreden. De komende jaren zal duidelijk worden of die piek ook daadwerkelijk gaat optreden. In de tussenliggende periode zal de strategie vervangen versus relinen verder worden geoptimaliseerd.

Deze benadering is tevens in overeenstemming met de aanbeveling van de Commissie BBV om ten behoeve van het tarief een horizon van 10 jaar te hanteren.

Kosten taakveld Riolering, excl. onderhoud incl. (omslag)rente[1]	2.206.558
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	45.131
Netto kosten taakveld Riolering	**2.161.427**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	186.293
BTW[2]	255.026
Totale kosten	**2.602.746**
Overige opbrengsten beschikking reserves	-94.159
Opbrengst heffingen	2.680.944
Totaal opbrengsten	**2.586.785**
Dekkingspercentage	**99,39%**

1) Geen omslagrente a.g.v. ontbreken van boekwaarde activa.
2) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft de kostprijsverhogende compensabele BTW over de gemaakte kosten. Voor deze compensabele btw is een korting toegepast op de algemene uitkering.

Afvalstoffenheffing

De focus ten aanzien van afval ligt tegenwoordig op het maximaal hergebruiken van producten en grondstoffen: de circulaire economie. Afval zien als grondstof is goedkoper, duurzamer en milieuvriendelijker. De richting die we op moeten is het denken en handelen van inwoners (nog) verder om te schakelen van afval naar grondstof, zodat het hergebruik stijgt en de hoeveelheid restafval daalt.

De volgende ambities zijn in het beleidsplan opgenomen:

- De milieuambitie: Bernheze moet er naar streven om in 2030 afvalloos te zijn (dat wil zeggen dat er geen huishoudelijk afval meer vrijkomt dat als restafval verwerkt moet worden).
- De kostenambitie kan omschreven worden als “een goede kwaliteit tegen een redelijke prijs”. Bij voorkeur gaan de kosten voor afvalbeheer niet omhoog, maar een stijging is bespreekbaar als daar wat tegenover staat.
- De serviceambitie: gemak voor de burger. Inwoners moeten hun afval zo veel mogelijk kwijt kunnen op het moment dat zij dat willen en zij zich dus ook weinig zorgen hoeven te maken over opslagruimte in huis (niet méér opslagmiddelen dan noodzakelijk).
- Aandacht voor werkgelegenheid (als vierde element aan de afvaldriehoek): preventie, hergebruik en recycling van afval kan lokale (sociale) werkgelegenheid opleveren. Denk hierbij aan nieuwe werkgelegenheid door sortering en vermarkting van afvalstromen, kringloopwinkels en repair-cafés. Dit aandachtspunt hanteren we als secundaire ambitie.

De fysieke inzamelstructuur is opgebouwd uit een haalsysteem (huis-aan-huis), een decentraal brengsysteem en een centraal brengsysteem (milieustraat en twee groendepots).

De financiële inzamelstructuur is opgebouwd uit:

- een belasting per perceel (vastrecht),
- een belasting voor het ledigen van een kliko fijn huishoudelijk restafval (fHRA),
- een belasting voor het aanleveren van bepaalde afvalstromen op de milieustraat (poorttarief).

Daarnaast zijn kosten verbonden aan het gebruik maken van de haalservice voor grof tuinafval binnen de bebouwde kom. Dit geheel van de afvalstoffenheffing is maximaal 100% kostendekkend.

Kosten taakveld Afval, excl. onderhoud incl.(omslag)rente	3.536.038
Inkomsten taakveld (afval), excl. heffingen	467.742
Netto kosten taakveld afval	**3.068.296**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	35.937
BTW[1]	564.015
Totale kosten	**3.668.248**
Overige opbrengsten beschikking reserves:	216.650

Opbrengst heffingen	3.451.598
Totaal opbrengsten	**3.668.248**
Dekkingspercentage	**100,00%**

1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft de kostprijsverhogende compensabele BTW over de gemaakte kosten. Voor deze compensabele is een korting toegepast op de algemene uitkering.

Grafrechten

Grafrechten zijn retributies die de gemeente kan heffen op grond van artikel 229, eerste lid, onder a en b, van de Gemeentewet. Zij worden geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats of het gemeentelijke crematorium en voor het genot van in verband daarmee door de gemeente verleende diensten.

De activiteiten binnen het taakveld Begraafplaatsen en crematoria gebaseerd op de Wet op de lijkbezorging hebben vooral een administratief karakter en zijn de volgende:
- toewijzen van nieuwe graven/urnen;
- begraven en cremeren;
- reserveren van een bestaand of nieuw graf;
- verlengen en beëindigen van grafrechten;
- opgraven en/of herbegraven of cremeren;
- contacten met rechthebbenden, grafdelvers en uitvaartdiensten.

Daarnaast worden kosten gemaakt voor de instandhouding van onze gemeentelijke begraafplaats. Kosten die wij maken voor de instandhouding particuliere begraafplaats en oorlogsgraven laten wij buiten beschouwing.

Bovenstaande activiteiten zijn volledig toe te rekenen aan de kostendekkendheid grafrechten, met als uitgangspunt maximaal 100% kostendekkende tarieven.

Door de forse daling in het aantal begravingen en verlengingen, is er voor gekozen de tarieven alleen te indexering (dus geen kostendekkende tarieven). Dit komt tot uiting door de negatieve dotatie aan de voorziening begraafplaats, met als gevolg dat begraafplaats ’t Loo vooralsnog geen nadeel in de exploitatie laat zien. Er is een onderzoek gestart naar de toekomst van begraafplaats ’t Loo. Uitkomsten, beleidsmatig en financieel, zullen in 2025 volgen.

Kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria, incl. (omslag)rente[1]	82.080
Kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria dotatie voorziening	-66.448
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	
Netto kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria	**15.632**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	14.688
Totale kosten	**30.320**

Overige opbrengsten, dekking reserve	
Opbrengst heffingen	30.320
Totaal opbrengsten	**30.320**
Dekkingspercentage	**100,00%**

1) Betreffen kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria exclusief de kosten begraafplaats Parkstraat (geen gemeentelijke begraafplaats) en overige lasten lijkbezorging (geen betrekking op gemeentelijke begraafplaats.

Leges

De huidige legesverordening is verdeeld in drie hoofdstukken, namelijk:

- Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening;
- Hoofdstuk 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet;
- Hoofdstuk 3: Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder Hoofdstuk 2

Kruissubsidiëring binnen een titel is mogelijk, maar niet meer tussen titels.

Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 bevat leges die voornamelijk betrekking hebben op de producten burgerzaken en producten bestuursstukken.

Een aantal van deze leges zijn door het Rijk gemaximeerd met als gevolg dat het kostendekkend maken van hoofdstuk 1 effecten kan hebben op de andere producten binnen hoofdstuk 1. Vooralsnog maken we de keuze om binnen hoofdstuk 1 (algemene dienstverlening) geen kruissubsidiëring toe te passen. Daarmee accepteren wij een niet 100% dekking. Door de paspoortpiek (verwachting van 2024 tot en met 2028) worden meer opbrengsten uit leges verwacht voor paspoorten en rijbewijzen. Deze zijn al zichtbaar in 2024 en resulteren in een stijging van de kostendekkendheid naar 52,69%.

Kosten taakveld (Burgerzaken)[1]	1.014.463
Netto kosten taakveld Burgerzaken	**1.014.463**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead (taakveld BZ)	361.374
Kosten taakveld (Ruimtelijke Ordening)	3.189
Totale kosten	**1.379.026**
Overige opbrengsten:	
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	21.306
Netto kosten	**1.357.720**
Opbrengst heffingen	715.391
Totaal opbrengsten	**715.391**
Dekkingspercentage	**52,69%**

1) *Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.*

Hoofdstuk 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de nieuwe Omgevingswet ingevoerd. De Omgevingswet gaat over de ruimte waarin mensen wonen, werken en ontspannen. Deze nieuwe wet voegt oude wetten samen en bevat regels voor wat er buiten te zien, horen en ruiken is.

Een van de kernbegrippen in de Omgevingswet is de 'fysieke leefomgeving'. Dit begrip bepaalt de werkingssfeer van de Omgevingswet.

We zijn per 1-1-2024 gestart met de nieuwe Omgevingswet. De beginperiode 2024 hadden we nog te maken met de overloop van initiatieven uit 2023, welke nog in 2024 afgewikkeld moesten worden.

Voor Hoofdstuk 2 geldt bij de begroting maximaal 100% kostendekkende tarieven.

Kosten taakveld Wonen en bouwen[1]	774.130
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	0
Netto kosten taakveld Wonen en bouwen	**774.130**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	281.948
Kosten taakveld Burgerzaken	20.916
Kosten taakveld Crisisbeheersing en brandweer	67.402
Kosten taakveld Cultureel erfgoed	5.496
Kosten taakveld Ruimtelijke ordening	11.391
Totale kosten	**1.161.283**
Opbrengst leges	1.096.803
Totaal opbrengsten	**1.096.803**
Dekkingspercentage	**94,45%**

1) *Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.*

Hoofdstuk 3: Leges Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn en niet vallend onder Hoofdstuk 2

Bevat alle leges die betrekking hebben op producten horeca, evenementen, brandbeveiligingsverordening en overige vergunningen in het kader van de APV (veelal producten met een maatschappelijk karakter). Uw raad heeft zich uitgesproken om diensten in het maatschappelijk belang laag te houden waardoor de bereikbaarheid van en aan burgers in de samenleving gegarandeerd blijft.

Kosten taakveld Economische promotie[1]	51.358
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	
Netto kosten taakveld Economische promotie	**51.358**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	19.584
Kosten taakveld Crisisbeheersing en brandweer	33.701
Kosten taakveld ruimtelijke ordening	456
Totale kosten	**105.099**
Opbrengst leges	17.712
Totaal opbrengsten	**17.712**
Dekkingspercentage	**16,85%**

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

Leges marktgelden

Marktgelden worden geheven voor innemen van een marktplaats op één van de wekelijkse warenmarkten, of zijnde een standwerkersplaats. Losse standplaatsen en ventvergunningen vallen hier niet onder. Voor marktgelden geldt als uitgangspunt maximaal 100% kostendekkende tarieven.

Kosten taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen[1]	22.726
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	18.010
Netto kosten taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**4.716**
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	14.688
kosten taakveld Economische promotie	7.171
Totale kosten	**26.575**
Opbrengst leges	15.784
Totaal opbrengsten	**15.784**
Dekkingspercentage	**59,39%**

B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Voor een gezonde financiële positie moet de gemeente over voldoende weerstandsvermogen beschikken. Weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om haar taken voort te zetten ondanks financiële tegenvallers. Dit betekent dat de gemeente middelen beschikbaar moet hebben of in de loop der tijd middelen beschikbaar kan maken om eventuele financiële risico's als die zich voordoen op te vangen. Hiermee voorkomt de gemeente dat elke niet begrote, financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen of dat er juist een onnodig hoge financiële buffer wordt aangehouden. Voordat dit weerstandsvermogen bepaald kan worden zal zij eerst de weerstandscapaciteit en de risico's moeten inventariseren. Het weerstandsvermogen wordt weergegeven in een ratio dat weergeeft in hoeverre de gemeente in staat is de risico's op te vangen.

Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit wordt bepaald door de vrij beschikbare middelen die we in kunnen zetten voor eventuele dekking bij het voordoen van risico's. Wij maken daarbij onderscheid tussen een incidentele en een structurele component. Bij het beoordelen van de begroting en jaarrekening hanteert de toezichthouder (provincie) voor de algemene reserves het bedrag zoals geraamd per 1 januari van het begrotingsjaar.

Incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit:

- Algemene reserves
  Naast de reserve nog nader te bestemmen hebben wij ook een algemene weerstandsreserve. Het is de algemene weerstandsreserve die wij volledig inzetten ten behoeve van de weerstandscapaciteit.
  De reserve nog nader te bestemmen zien wij als volledig vrij beschikbaar om in te zetten voor andere doeleinden waar de raad over kan beslissen.
- Post onvoorzien (incidenteel)
  De post onvoorzien kan incidenteel worden ingezet als weerstandscapaciteit. Gedurende het uitvoeringsjaar kan dit budget worden ingezet voor concrete bestedingsvoorstellen. Bij de jaarrekening zal deze post onderdeel uitmaken van het rekeningresultaat.
- Stille reserves
  Niet aanwezig.
- Incidentele begrotingsruimte
  Bij de jaarrekening zal deze post onderdeel uitmaken van het rekeningresultaat.

Reserves

Overzicht per balansdatum:

Reserves	Omvang	
	Stand per 1-1-2024	Weerstandscapaciteit
Algemene reserve (reserve nog nader te bestemmen)	29.610.897	0
Algemene weerstandsreserve	5.238.667	5.238.667
Post onvoorzien (incidenteel)	94.472	0
Stille reserves	0	0
Incidentele begrotingsruimte	387.652	0
Totaal		**5.238.667**

**Maakt geen onderdeel uit van de incidentele weerstandscapaciteit*

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

Onbenutte belastingcapaciteit

Het Rijk heeft met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat vanaf 2020 een benchmark woonlasten wordt ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken.

De provincie geeft daarnaast aan dat de onbenutte belastingcapaciteit als volgt bepaald moet worden: “De nog onbenutte OZB gelijk aan de belastingheffing die nog kan plaatsvinden tot het niveau dat een gemeente moet heffen om voor toelating artikel 12 aanvraag in aanmerking te komen (onder curatelestelling rijk)”. Deze richtlijn volgen we.

	Artikel 12 norm	Gewogen gemiddelde OZB tarief Bernheze	Ruimte ten opzichte van artikel 12 norm
2024	0,1614%	0,1182%	3.080.277

Post onvoorzien structureel

Niet aanwezig.

Structurele begrotingsruimte

- Structurele ruimte primitieve begroting 2024 € 387.652
- Wijzigingen na opmaak begroting 2024 -/- € 18.387

	Stand per 1-1
Onbenutte belastingcapaciteit	3.080.277
Post onvoorzien (structureel)	0
Structurele begrotingsruimte (incl. wijzigingen na opmaak begroting 2024)	369.265

	Stand per 1-1
Aanwezige structurele weerstandscapaciteit	**3.449.542**

Risico's

Kwantificering risico's

Voor de kwantificering van de afzonderlijke risico's maken wij gebruik van:

- de maximale omvang van het risico;
- de kans dat een risico zich voordoet (risicofactor);
- de termijn waarbinnen dit risico verwacht kan worden (tijdsfactor).

We maken bij de begroting en de jaarrekening een inschatting op basis van risicovolume, frequentie en tijd.

Berekeningswijze

Omvang risico (gewogen) = maximale omvang (ongewogen) x risicofactor x tijdsfactor

Soort	Toelichting	Percentage
Risicofactor 1	Hoog	80%
Risicofactor 2	Gemiddeld	50%
Risicofactor 3	Laag	20%
Tijdfactor 1	binnen 1 jaar	100%
Tijdfactor 2	binnen 2 jaar	50%
Tijdfactor 3	binnen 5 jaar	20%
Tijdfactor 4	langer dan 5 jaar	10%

Op basis van deze berekeningswijze zijn de risico's doorgerekend. In de volgende tabellen zijn de risico's weergegeven, gesplitst in incidentele en structurele risico's.

Overzicht incidentele risico's

Risicobeschrijving	Risicovolume	Gewogen risico
Nieuwe omgevingswet	100.000	25.000
Renovatie Bruijstenhof	500.000	50.000
Startersleningen	50.000	1.000
Herplaatsingsgarantie flexwoningen	949.000	18.980
Bouwgrondexploitatie	4.758.907	4.758.907
Vlagheide	500.000	400.000
Terugbrengen uren ODBN "EFTAL"	120.000	12.000
Beëindiging ketenovereenkomst	p.m.	p.m.
Heesch West	1.814.314	1.814.314

Risicobeschrijving	Risicovolume	Gewogen risico
Wachtgelden wethouders	500.000	50.000
Gevolgen Wet toekomst pensioenen (Wtp)	200.000	80.000
Totaal incidentele risico's	**9.492.221**	**7.210.201**

Overzicht structurele risico's

Risicobeschrijving	Risicovolume	Gewogen risico
Leerlingenvervoer	50.000	25.000
Participatiebudget – inkomensdeel	283.000	226.400
Minimabeleid	100.000	80.000
Participatiewet – Wsw	347.000	34.700
WMO (HH / hulpmiddelen / Wmo 2015)	650.000	520.000
Jeugdzorg	776.000	620.800
Regionale ambulancevoorziening	15.000	600
Begeleid werken	90.600	9.060
Algemene uitkering	2.973.000	1.189.200
Totaal structurele risico's	**5.284.600**	**2.705.760**

Onder "Geïnventariseerde risico's" ziet u de verdere onderbouwing van de benoemde risico's.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mogelijkheden weer van de gemeente om risico's op te kunnen vangen. Dit vermogen om risico's op te vangen wordt weergegeven door een ratio. Deze ratio is een verhoudingsgetal tussen de weerstandscapaciteit en de geïnventariseerde risico's.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (berekende risico-omvang) en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal/ratio.

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande waarderingstabel, gebaseerd op de uitgangspunten van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR):

Ratio	Betekenis
> 2	Uitstekend
1,4 tot 2,0	Ruim voldoende
1,0 tot 1,4 (100% tot 140%)	**Voldoende**
0,8 tot 1,0	Matig
0,6 tot 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Wij streven naar een Voldoende (ratio minimaal 1,0 (100%); maximaal 1,4 (140%).

	Risico	Weerstandscapaciteit	Ratio	Aanpassing capaciteit	Aanpassing Ratio
Incidenteel	7.210.201	5.238.667	73%	6.466.419	90%
Structureel	2.705.760	3.449.542	127%	3.449.542	127%
Totaal	**9.915.961**	**8.688.209**	**88%**	**9.915.961**	**100%**

Het weerstandsvermogen zal zich op basis van de gekozen ratio (tussen 1,0 en 1,4) en de aanwezige risico-omvang tussen de € 9.915.961,- (1,0 x risico-omvang) en € 13.882.345,- (1,4 x risico-omvang) moeten bevinden.

Wij constateren dat op basis van de inventarisatie risico's en de weerstandscapaciteit, het weerstandsvermogen 'matig' is met 90%. Om het weerstandsvermogen op het gewenste niveau te brengen (tussen de 1,0 en 1,4), is het noodzakelijk de algemene weerstandsreserve in deze jaarrekening 2024 te verhogen met € 1.227.752,-.

Geïnventariseerde risico's

Programma 1: Leefbare Kernen

Nieuwe Omgevingswet (incidenteel € 100.000,-) (risico 2 en tijd 2)

De huidige wet- en regelgeving is per 1 januari 2024 vervangen door de Omgevingswet. Behalve een benadering van deze wet vanuit instrumentele en ruimtelijke-juridische focus constateren we dat dit ook gevolgen heeft voor de organisatorische capaciteit en het kostenverhaal. De gevolgen voor de personele bezetting, ICT-voorzieningen en legesopbrengsten zijn grotendeels opgelost. Blijven mogelijk nog wel ruimtelijke-juridische aspecten als risico staan.

Renovatie woonwagencentrum Bruijstenhof (incidenteel € 500.000,-) (risico 2 en tijd 3)

De renovatie van woonwagencentrum Bruijstenhof heeft een risico in zich van vervuilde grond.

Startersleningen (incidenteel € 50.000,- = 10% van boekwaarde) (risico 3 en tijd 4)

Vanaf 1 januari 2014 geldt voor geldgevers van startersleningen een eigen risico van 10%. Dit betekent dat als er een verliesdeclaratie van een starter bij NHG wordt ingediend, de gemeente 10% hiervan voor eigen rekening moet nemen. Onze gemeente stopte met ingang van 1 mei 2015 met de startersleningen, maar startte in 2020 hier weer mee.

Herplaatsingsgarantie flexwoningen (incidenteel € 949.000,-) (risico 3 en tijd 4)

De gemeente is voornemens 69 flexwoningen te realiseren met een totale restwaarde van

€ 3,8 mln. Medio juli 2024 is het raadsvoorstel aangenomen om deel te nemen aan de garantieregeling voor het herplaatsen van flexwoningen. Indien de flexwoning na 15 jaar nergens in Nederland kan worden herplaatst, kan de woningcorporatie gebruik maken van de garantstelling. Middels deze garantieregeling is de gemeente voor 25% verantwoordelijk indien een partij aanspraak maakt op de betreffende regeling.

De kans dat nergens in Nederland de mogelijkheid bestaat om flexwoningen te herplaatsen en daardoor gebruik moet worden gemaakt van de garantstelling door de gemeente is zeer klein.

Bouwgrondexploitatie (incidenteel € 4.758.907,- (reeds gewogen zie paragraaf G)

De hoogte van het risico van de bouwgrondexploitaties bepalen wij aan de hand van een risicoscan. Er is binnen de bouwgrondexploitatie sprake van twee risicoscenario's. Het eerste risico is de daling van opbrengsten (-25%) en stijging van de kosten (+25%) in combinatie met een vertraging van twee jaar van het project. Het tweede scenario gaat uit van het risico van afwaardering van boekwaarden van het project wegens geen doorgang vinden van het plan. Op basis van beide scenario's vindt een weging plaats naar kans en tijdsfactor en is per complex het maximale risico meegenomen in de berekening van het bedrag.

Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente

Leerlingenvervoer (structureel € 50.000,- = 10% van de werkelijke kosten 2024) (risico 2 en tijd 1)

Het leerlingenvervoer betreft een open-einde-regeling. Dit houdt in dat leerlingen die voldoen aan de verordening leerlingenvervoer gemeente Bernheze in aanmerking komen voor een vergoeding van de kosten voor vervoer naar en van school. Vooraf is niet te overzien wie in welke mate hiervan gebruik gaat maken. Zodoende is het niet mogelijk om vooraf te bepalen hoe hoog de kosten voor leerlingenvervoer over een bepaalde periode zullen zijn.

Participatiewet - inkomensdeel (structureel € 283.000,- = 5% van het definitief BUIG-budget 2024) (risico 1 en tijd 1))

Bij de uitvoering van de Participatiewet doen zich twee risico's voor. Het betreft de ontwikkeling van de cliëntenaantallen en de hoogte van de rijksbijdrage. Allereerst de aantallen cliënten met een bijstandsuitkering: afwijkingen werken direct door in de uitgaven. Het aantal cliënten laat zich niet eenvoudig bepalen. Daarmee zijn de bijstandsuitkeringen een open-einde-regeling.

Ten tweede is de specifieke uitkering ter (gedeeltelijke) dekking van de bijstandskosten een onzekere factor.

Indien gemeenten een tekort hebben op het rijksbudget kan, onder voorwaarden, een beroep gedaan worden op de vangnetregeling. Gemeenten kunnen op dit vangnet een beroep doen als het tekort op de gebundelde uitkering oploopt tot boven de 7,5%, waarbij tekorten tot 12,5% voor de helft worden vergoed en daarboven volledig. In 2024 doen we geen beroep op de vangnetregeling.

Minimabeleid (structureel € 100.000,- = 10% van kosten minimabeleid 2024) (risico 1 en tijd 1)

Zowel de omvang van de doelgroepen van het minimabeleid als het gebruik van de regeling is geschat op basis van het gebruik en ontwikkeling van de kosten van de afgelopen jaren. Deze prognose is moeilijk op realiteitswaarde in te schatten. Minimaregelingen zijn open einde-regelingen. Dit betekent dat wanneer iemand recht heeft op een regeling, er een uitkering uit hoofde van die regeling moet plaatsvinden. Door verkeerde inschattingen van de omvang van de doelgroep en het gebruik van die regeling door de doelgroep, kan er sprake zijn van over- of onderuitputting van de budgetten.

Participatiewet – onderdeel klassieke Wsw (structureel € 347.000,- = 7,5% van rijksbudget 2024) (risico 3 en tijd 2)

De Wet op de Sociale Werkvoorziening is in 2015 opgegaan in de Participatiewet. Hierdoor komen er geen nieuwe instroom WSW-ers meer en daalt het aantal WSW-ers als gevolg van overlijden, pensionering en overige uitstroom geleidelijk. Hiermee samenhangend daalt ook de rijksbijdrage. Het risico bestaat dat deze daling van de rijksbijdrage sneller verloopt dan de afname van het aantal WSW-ers.

Huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding, woon- en vervoersvoorzieningen en rolstoelen (structureel € 650.000,- = 10% van de uitgaven 2024) (risico 1 en tijd 1)

De risico’s worden veroorzaakt doordat de huishoudelijke hulp, woon- en vervoersvoorzieningen en rolstoelen te kenmerken zijn als open-eind-regelingen. De laatste jaren zien we een toenemende vraag op de Wmo, onder andere als gevolg van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdrage die een aanzuigende werking heeft waardoor de vraag naar huishoudelijke hulp en hulpmiddelen toeneemt, de vergrijzing, aanbestedingen en de intensivering van de ondersteuningsvragen. Daarnaast hebben we te maken met forse tariefstijgingen.

Jeugdzorg (structureel € 776.000,- = 10% van de kosten jaarrekening 2024) (risico 1 en tijd 1)

Per 1 januari 2022 vond een wijziging in de financiering plaats van de lichte zorg (lumpsumfinanciering werd vervangen door p x q-financiering en hanteren van reële kostprijzen). Hiermee kenmerken we de jeugdzorg als een open-eind-regeling.

De stijging van de doelgroep, forse stijging van de tarieven en daarmee de zorgkosten en de toenemende vraag naar complexe zorg zijn belangrijke factoren die de kosten van de jeugdzorg bepalen. Ook corona afgelopen jaren lijkt te zorgen voor een toename.

Met de inzet van een praktijkondersteuner huisartsen willen we doorstroming naar de specialistische jeugdzorg verminderen. Verder heeft de toegang sinds 1 januari 2022 een grotere rol in de toewijzing van het volume van de zorg.

De Algemene ledenvergadering van de VNG heeft op 14 juni 2023 ingestemd met de Hervormingsagenda jeugd. Deze bestaat uit een combinatie van extra middelen voor gemeenten en een set van besparingsmaatregelen waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel gerealiseerd moet worden.

Op 30-1-2025 is het rapport “Groeipijn” van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd gepubliceerd. Daarin staan de volgende conclusies:

- de ontstane tekorten op de inzet van jeugdzorg (jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering) in de jaren 2023 en 2024 zijn een gedeelde verantwoordelijkheid van Rijk en gemeenten. De commissie adviseert dat Rijk en gemeenten beiden de helft van de verliezen voor hun rekening nemen.
- Het meerjarig financieel kader verdient actualisatie, gebaseerd op een definitieve vaststelling van het budget voor 2025, en een aanpassing van de indexatie voor volumeontwikkeling en loon- en prijsontwikkeling
- Het is niet wenselijk en niet haalbaar om de beoogde besparingen vanaf 2026, zoals opgenomen in het meerjarig financieel kader in de Hervormingsagenda, te handhaven. De commissie adviseert het Rijk om tot 20285 de besparingen als PM-post in de rijksbegroting op te nemen. De commissie beschouwt dit als een kabinetsbrede opgave.
- Benut de periode 2025-2028 om tot reële en meetbare besparingsdoelstellingen te komen, en hierop kwantitatief te monitoren.

Het is nog niet bekend of het Rijk de uitgebrachte adviezen overneemt.
In januari 2028 brengt de commissie weer een advies uit.

Regionale Ambulancevoorziening (RAV) (structureel € 15.000,-) (risico 3 en tijd 3)

In de begroting is de structurele bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling RAV op nul gesteld. De kans dat er weer sprake wordt van een gemeentelijke bijdrage lijkt klein. Van de kosten van het Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) zou feitelijk 5% voor rekening van de deelnemende gemeenten komen. Aangezien door de RAV is voorgesteld de bijdrage op nul te stellen lijkt de RAV van mening dat zij deze lasten zelf kan dragen. Echter, externe ontwikkelingen als bezuinigingen door het Rijk maar bijvoorbeeld ook kostensaneringen bij de zorgverzekeraars kunnen leiden tot een (hogere) gemeentelijke bijdrage.

Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair

Vlagheide (incidenteel € 500.000,-) (risico 1 en tijd 1)

Het Stadsgewest ‘s-Hertogenbosch bouwt de voormalige vuilstort Vlagheide af en wil deze overdragen aan de provincie. Dit is uitgesteld met een beoogde overdracht voor 1 januari 2025. Tot die tijd brengt het stadsgewest bij de deelnemers jaarlijks een bijdrage in rekening voor exploitatiekosten om het tekort niet verder op te laten lopen. De lage rente van afgelopen periode is aanleiding geweest om een ander moment van overdracht te kiezen. Het stadsgewest denkt inmiddels dat het gereserveerde doelvermogen dat per genoemde datum gegroeid is tot € 20 miljoen en toereikend is voor de afkoop aan de provincie. Het maximale risico is dat de overdrachtssom niet betaald kan worden (aandeel Bernheze 2,6%).

Terugbrengen uren ODBN in verzoektaak “advies EFTAL” (incidenteel € 120.000) (risico 2 tijd 3)

Wij hebben de ODBN geïnformeerd over de terugbrengen uren verzoektaak “advies ETFAL” (evenwichtige toedeling van functies aan locaties). Hierbij gaan wij, volgens afspraken met de ODBN een afbouwregeling aan, van 1.935 uur in 2025 naar 300 uur in 2027. Als wij als deelnemer ons aan deze afbouwregeling houden zijn eventuele frictiekosten voor rekening van de omgevingsdienst. In het andere geval zijn frictiekosten voor rekening van de gemeente. Afwijkingen in 2024, die de ODBN heeft geconstateerd, kunnen mogelijk ook al leiden tot frictiekosten.

Beëindiging Ketenovereenkomst Verpact VNG (p.m.) (risico 3 en tijd 1)

Met het niet verlengen van de Ketenovereenkomst vervalt de basis van de deelnemersovereenkomst die de gemeente Bernheze gesloten heeft met Verpact. De vergoedingen die de gemeente van Verpact ontvangen voor de inzameling en verwerking van papier, glas en PMD zijn opgenomen in die deelnemersovereenkomst.

VNG/NVRD en Verpact zijn inmiddels overeengekomen de looptijd van de Ketenovereenkomst met een jaar te verlengen. De verwachting is dat de onderhandelingen over de opvolger van de Ketenovereenkomst ruim voor het einde van 2025 worden afgerond en dat direct aansluitend aan de (verlengde) looptijd van de Ketenovereenkomst de opvolger van kracht wordt. Daarmee is het financiële risico veel kleiner dan deze bij de vorige rapportage was

Programma 4: Duurzame landbouw en economie

Exploitatie bedrijventerrein Heesch West (incidenteel € 1.814.314,-; risico reeds gewogen)

De gemeenschappelijke regeling beschikt over een toereikende voorziening om de geprognotiseerde verlies op te kunnen vangen. Deze is door de deelnemende gemeente in 2022 ingebracht. Voor de overige ondernemersrisico's noemt de gemeenschappelijke regeling een aantal gevoeligheden zoals verlaging van prijs, vertraging uitgifte en kostenstijging. Het risicoaandeel hiervan is afgeleid voor onze gemeente en kan worden gesteld op € 1,814 miljoen.

Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie

Wachtgeld wethouders (incidenteel € 500.000,- (risico 3 en tijd 2)

In 2026 zijn weer gemeenteraadsverkiezingen. Na beëindiging van het wethouderschap ontvangt een wethouder een wachtgelduitkering, tenzij de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt. Dat is geregeld in de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (Appa). Voor de voormalige wethouders hebben we een voorziening wachtgeld wethouders. Voor de zittende wethouders is niet in te schatten of ze aanspraak maken op het wachtgeld. We houden rekening met een maximale wachtgeldverplichting van de huidige wethouders van € 500.000,-.

Gevolgen Wet toekomst pensioenen (Wtp) voor de pensioenen van wethouders (incidenteel € 200.000 (risico 1 en tijd 2)

De Eerste Kamer heeft de regering verzocht bij de behandeling van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) om de pensioenen van politieke ambtsdragers (zoals wethouders) op dezelfde manier te regelen als voor de rest van Nederland. De pensioenen voor wethouders zijn nu apart geregeld in de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers (Appa). Voorgesteld is de pensioenen per 1-1-2028 over te dragen aan het ABP. De pensioenen van wethouders worden nu uit de gemeentelijke begroting betaald. Om de overstap naar fondsfinanciering voor de Appa-pensioenen mogelijk te maken, is het noodzakelijk eerder opgebouwde pensioenafspraken af te financieren door middel van een eenmalige kapitaalstorting aan het ABP. Daarnaast moeten gemeenten vanaf 1-1-2028 voor actieve wethouders een premie aan het ABP gaan betalen. Het risico bestaat dat we onvoldoende hebben gereserveerd op het moment van overdracht waardoor een eenmalige extra bijdrage door de gemeente moet worden gedaan. Voor de structurele

premiebijdrage is het uitgangspunt dat we jaarlijkse beschikbare dotatie in de begroting voldoende is om deze te dekken.

Begeleid werken (structureel € 90.600,- betreft begrote structurele subsidie) (risico 2 en tijd 3)

In Bernheze hebben we personeel in dienst op basis van Begeleid Werken vanuit de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De medewerkers hebben hierdoor het voordeel dat zij een salaris ontvangen conform de van toepassing zijnde arbeidsvoorwaarden. Als financiële tegemoetkoming ontvangt de gemeente een loonkostensubsidie (€ 90.600,-) ter gedeeltelijke vergoeding. Vanwege de afbouw van de rijkssubsidie klassieke Wsw staan deze inkomsten onder druk.

Programma 7: Financiën

Algemene uitkering (5% = structureel € 2.973.000,-) (risico 1 en tijd 2)

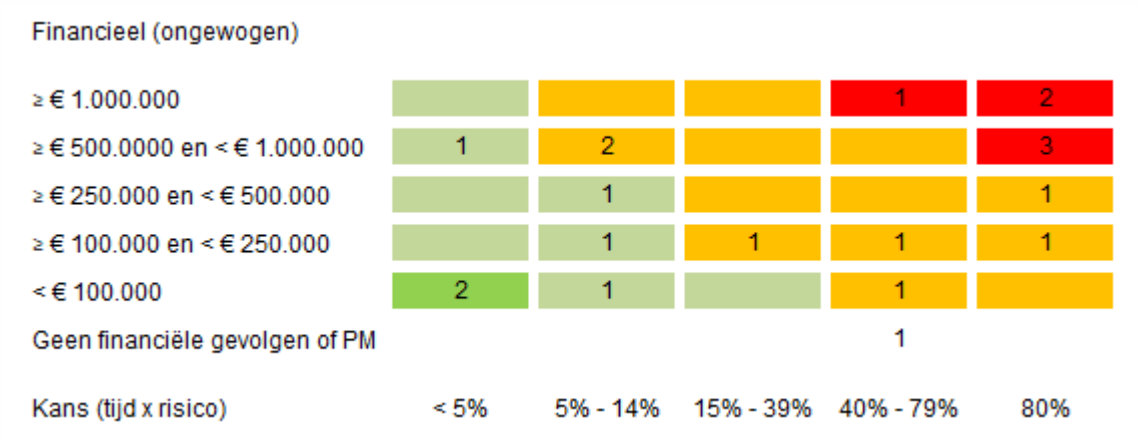
De algemene uitkering vormt een belangrijke risicofactor binnen de begroting. De inkomsten uit het algemene uitkering zijn ruim 50% van de totale begroting. De hoogte van de algemene uitkering is afhankelijk van heel veel factoren.

Per 1-1-2023 heeft er een herverdeling van het gemeentefonds plaatsgevonden. Gemeente Bernheze behoorde tot de voordeelgemeenten (€ 19,50 per inwoner of terwijl een positieve bijstelling van de inkomsten van € 604.000,-). Of het totaal van het herverdeeleffect overeind blijft is onzeker. Er vindt namelijk nog een evaluatie plaats voor het traject 2026 en verder.

De gemeente Bernheze volgt met de ramingen volledig de circulaires die het Ministerie van Binnenlandse Zaken uitbrengt. Indien de inkomsten uit de algemene uitkering lager uitvallen dan geraamd, kan dit tot (structurele) begrotingstekorten leiden. Wij monitoren de ontwikkeling binnen het Gemeentefonds voortdurend om snel te kunnen bijsturen.

Risicokaart

In totaal zijn 20 risico’s in beeld gebracht. De geïnventariseerde risico’s zijn in klassen ingedeeld en geplaatst in onderstaande risicokaart. Minimaal tweemaal per jaar wordt er op basis van de geïnventariseerde risico’s een risicoprofiel samengesteld. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico’s naar kans en financieel gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico’s die zich in het betreffende vak van de risicokaart bevinden.

Financiële kengetallen

Het besluit Begroting en verantwoording schrijft een verplichte set van zes financiële kengetallen voor. Naast de kengetallen dient een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie te worden opgenomen. Daarnaast dient ook het EMU-saldo in de jaarstukken te worden opgenomen.

De gegevens van de jaren 2023 en 2024 zijn gebaseerd op de werkelijke cijfers zoals in de jaarrekeningen zijn opgenomen. De gegevens van 2025 en verder zijn gebaseerd op de gegevens uit de (meerjaren)begroting 2025. Daarnaast zijn inschattingen gedaan.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Netto schuldquote (bedragen x € 1 miljoen, standen per 31 december)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Vaste schulden	1.4	1,4	1,2	1,0	0,9	0,7
Netto vlottende schuld	6,0	5,8	6,0	6,0	6,0	6,0
Overlopende passiva	13,3	10,5	13,0	13,0	13,0	13,0
Financiële activa excl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uitzettingen < 1 jaar	-26,9	-28,3	-2,1	7,6	12,1	10,6
Liquide middelen	-0,5	-0,3	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Overlopende activa	-9,3	-6,4	-9,0	-9,0	-9,0	-9,0
Saldo	**-16,0**	**-17,3**	**8,6**	**18,1**	**22,5**	**20,9**
Totale baten excl. mutaties reserves	97,9	111,4	99,3	94,5	97,4	100,5
Netto schuldquote	**-16,3%**	**-15,5%**	**8,6%**	**19,2%**	**23,1%**	**20,8%**

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In algemeenheid geldt: hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De

netto schuldquote houdt geen rekening met de door de gemeente verstrekte leningen en kapitaalverstrekkingen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (bedragen x € 1 miljoen, standen per 31 december)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Vaste schulden	1.4	1,4	1,2	1,0	0,9	0,7
Netto vlottende schuld	6	5,8	6,0	6,0	6,0	6,0
Overlopende passiva	13,3	10,5	13,0	13,0	13,0	13,0
Financiële activa incl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking	-3,4	-3,0	-2,8	-2,6	-2,5	-2,3
Uitzettingen < 1 jaar	-26,9	-28,3	-2,1	7,6	12,1	10,6
Liquide middelen	-0,5	-0,3	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Overlopende activa	-9,3	-6,4	-9,0	-9,0	-9,0	-9,0
Saldo	**-19,4**	**-20,2**	**5,8**	**15,5**	**20,0**	**18,5**
Totale baten excl. mutaties reserves	97,9	111,4	99,3	94,5	97,4	100,5
Netto schuldquote	**-19,8%**	**-18,1%**	**5,8%**	**16,4%**	**20,6%**	**18,5%**

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen houdt wel rekening met door de gemeente verstrekte leningen en kapitaalverstrekkingen. Dit zorgt voor een lager kengetal dan de reguliere netto schuldquote. Gemeente Bernheze heeft namelijk enkele leningen verstrekt aan deelnemingen, verbonden partijen en woningcorporaties.

De netto schuldquote van gemeente Bernheze kan als niet-risicovol worden beschouwd en zit onder het gemiddelde van 27,7% van Nederlandse gemeenten (2023) 20.000 tot 35.000 inwoners (bron: waarstaatjegemeente.nl).

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie of gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Het eigen vermogen wordt hierbij als percentage van het balanstotaal genomen. Onder het eigen vermogen valt bij gemeente Bernheze de algemene reserves en de bestemmingsreserves.

Solvabiliteitsratio (bedragen x € 1 miljoen - standen per 31 december)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Eigen vermogen	58,1	65,7	56,1	54,3	53,8	53,6
Balanstotaal	93,0	97,7	87,9	85,0	83,6	84,2
Solvabiliteitsratio	**62,5%**	**67,3%**	**56,1**	**54,3**	**53,8**	**53,6**

De solvabiliteitsratio per ultimo 2024 bedraagt 67,3%. De meerjarige solvabiliteitsratio ligt iets lager, maar is stabiel boven de 50%. De norm van de VNG is dat deze tenminste 20% moet bedragen. De solvabilteitsratio van Gemeente Bernheze is in 2024 gestegen ten opzichte van het

gemiddelde (40,7%) van Nederlandse gemeenten van (2023) 20.000 tot 35.000 inwoners (bron: waarstaatjegemeente.nl).

Kengetal grondexploitaties

Het kengetal grondexploitaties geeft de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie (BIE's) op balansdatum weer ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves. Een hoge waarde van de grondexploitaties ten opzichte van de totale baten zorgt voor een hoog risicoprofiel. De boekwaarde van de grondexploitaties moet namelijk nog worden terugverdiend via grondverkopen.

Grondexploitaties (BIE's) (bedragen x € 1 miljoen - standen per 31 december)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bouwgronden in exploitatie (boekwaarden)	-0.2	3,1	1,7	1,7	1,7	1,7
Totale baten (exclusief mutaties reserves)	97,9	111,4	97,5	93,8	96,8	99,9
Kengetal grondexploitaties	**-0,2%**	**2,8%**	**1,7%**	**1,8%**	**1,7%**	**1,7%**

De VNG beschouwt een grondexploitatie van 10% of meer als kwetsbaar. Zij geven een maximale waarde aan van 35%. Gemeente Bernheze heeft een actieve grondexploitatie.

De toekomstige boekwaarde van de grondexploitaties zijn wel gebaseerd op de huidig lopende projecten. Wanneer in de loop der jaren nieuwe projecten worden gestart heeft dit uiteraard invloed op de boekwaarde en daarmee het kengetal.

Structurele exploitatieruimte

De structurele baten en lasten geven een inzicht in de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Saldo structurele baten en lasten (bedragen x € 1 miljoen)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totale structurele lasten excl. mutaties reserves - inc.lst	77,4	84,1	88,0	88,0	91,4	94,4
Totale structurele baten excl. mutaties reserves - inc.btn	80,0	89,8	88,4	85,8	89,3	92,6
Totale structurele stortingen in reserves	0.3	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4
Totale structurele onttrekkingen uit reserves	1,3	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6
Saldo	**3,6**	**5,8**	**0,8**	**-2,0**	**-1,9**	**-1,6**
Totale baten excl. onttrekkingen reserves	97,9	111,4	97,5	93,8	96,8	99,9
Saldo structurele baten en lasten	**3.7%**	**5,2%**	**0,8%**	**-2,1%**	**-2,0%**	**-1,6%**

De provincie hanteert marginaal andere uitgangspunten voor het bepalen van de structurele begrotingsruimte bij het bepalen van de toezicht vorm.

Belastingcapaciteit

Voor dit kengetal worden de woonlasten van een gemiddeld huishouden binnen gemeente Bernheze vergeleken met het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurd is een beleidskeuze. Een lagere waarde zorgt voor meer wendbaarheid bij de begroting.

Belastingcapaciteit meerpersoonshuishouden (bedragen in euro's)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
A. OZB eigenaar woning	374	379	398	409	419	430
B. Rioolheffing	180	185	194	204	214	225
C. Afvalstoffenheffing	212	259	279	286	294	301
D. Eventuele heffingskorting	0	12	0	0	0	0
E. Totale woonlasten (A+B+C-D)	**766**	**811**	**871**	**899**	**927**	**956**
F. Landelijk gemiddelde woonlasten	944	994	994	994	994	994
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde (x 100%)	**81,8%**	**81,6%**	**87,7%**	**90,4%**	**93,3%**	**96,2%**

*) Gemiddelde woonlasten via Coelo (landelijk tarievenoverzicht 2024. Voor alle jaren als uitgangspunt genomen)

In 2024 liggen de woonlasten voor Bernheze ruim onder het landelijk gemiddelde.

Totaaloverzicht financiële kengetallen

Financiële kengetallen	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto schuldquote	-16,3%	-15,5%	8,6%	19,2%	23,1%	20,8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-19,8%	-18,2%	5,8%	16,4%	20,6%	18,5%
Solvabiliteitsratio	62,5%	67,3%	63,8%	63,9%	64,4%	63,7%
Grondexploitatie	-0,2%	2,8%	1,7%	1,8%	1,7%	1,7%
Structurele exploitatieruimte	37%	5,2%	0,8%	-2,1%	-2,0%	-1,6%
Belastingcapaciteit	81,8%	81,6%	87,7%	90,4%	93,3%	96,2%

EMU-saldo

Gemeenten zijn verplicht om een overzicht van het EMU-saldo te verstrekken. EMU verwijst naar de Economische en Monetaire Unie. Het EMU-saldo wordt op landelijk niveau bepaald.

De begroting van de Bernheze is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Het EMU-saldo geeft in één oogopslag aan of de gemeente via reële transacties geld uitgeeft, of dat er netto geld binnenkomt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

EMU-saldo (Bedragen x €1.000,-)	2024
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	7.648
-/- Mutatie (im)materiële vaste activa	3.318
+/+ Mutatie voorzieningen	36
-/- Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.278
-/- Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-
Berekend EMU-saldo	1.088
Referentiewaarde	-4.562

In de decembercirculaire 2023 maakte de rijksoverheid de laatst actuele referentiewaarden per gemeente bekend voor 2024. Voor Bernheze is deze waarde € 4.562.000,-. Een individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Het positieve EMU-saldo geeft aan dat de gemeente in 2024 via reële transacties meer heeft ontvangen dan dat er wordt uitgegeven.

C. Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen vormen een groot onderdeel van de gemeentelijke voorzieningen voor onze inwoners. Onder kapitaalgoederen verstaan wij openbare ruimte, riolering en gemeentelijke gebouwen. Het aanschaffen en onderhouden van kapitaalgoederen legt een groot beslag op de gemeentelijke financiën. In de financiële verordening is vastgelegd dat het college de raad tenminste eens in de vijf jaar voor de kapitaalgoederen wegen, bruggen, kunstwerken, openbare verlichting, riolering en gemeentelijk gebouwen een onderhoudsplan aanbiedt. Een onderhoudsplan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud. De raad stelt het plan vast. Het beleid van de gemeente Bernheze voor het onderhoud van kapitaalgoederen staat in de onderstaande beleidsnota's.

Kapitaalgoed	Beleidsnota	Jaartal van vaststelling	Geplande herziening
Openbare ruimte	Wegbeheer	2018	2023
	Bruggen	2022	2026
Groen	Groenstructuurplan	2023	2025*
	Bomenbeleidsplan	2021	2025*
Openbare verlichting	Beleidsplan openbare verlichting	2021	2025
Riolering	Programma Water en Riolering 2024-2027	2024	2028
Buitensportvelden	Onderhoudsplan buitensportvelden	2024	2029
	Technische voorzieningen sportparken	2024	2029
Gemeentelijke gebouwen	Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen inclusief molens	2023	2028
Kunst	Onderhoudsplan kunstwerken in de openbare ruimte	2019	2025

* De groene beleidsplannen worden in 2025 geïntegreerd in het Programma Groene Gezonde Structuren.

De onderhoudslasten voortvloeiende uit bovenstaande beleidsnota's worden in de begroting verwerkt via jaarlijkse dotaties aan de betreffende onderhoudsvoorzieningen. De dotaties aan de onderhoudsvoorzieningen zijn in overeenstemming met de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus.

Kaders en beleid

Belang van goed beheer en onderhoud van kapitaalgoederen

De gemeente Bernheze heeft in de openbare ruimte op haar grondgebied veel infrastructurele kapitaalgoederen in de vorm van wegen, gebouwen, constructies, openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, speelvoorzieningen, riolering, water en groen.

Het beheer hiervan is van groot belang voor de publieke functie van de gemeente op gebieden als milieu, onderwijs, verkeer, leefbaarheid, recreatie en vervoer. Deze elementen zijn van directe invloed op de burgertevredenheid vanwege de invloed op het woon-, leef- en werkklimaat van

bewoners en bezoekers. Daarnaast is het belang van goed beheer en onderhoud van kapitaalgoederen groot, omdat dit een aanzienlijk financieel beslag op onze begroting legt.

Strategische onderhoudsvisie

De onderhoudsvisie vormt de leidraad van de onderhoudsaanpak voor de lange termijn. De kapitaalgoederen in de gemeente moeten schoon, heel en veilig zijn. Als we achterstallig onderhoud of een terugloop in kwaliteit constateren, dan nemen wij maatregelen om deze achterstand zoveel mogelijk in te halen.

Bij het onderhoud staat de beleving van de inwoners en gebruikers van de gemeente centraal. De ontvangen signalen uit de gemeente zijn belangrijk. We streven naar duurzaam onderhoud, waarbij we zoveel mogelijk kiezen voor een integrale aanpak. We maken daarbij wel de afweging tussen enerzijds de wensen en behoeften van inwoners en anderzijds de eisen van doelmatig, bestendig en duurzaam onderhoud. Daar waar mogelijk kiezen we voor het ontlasten van het milieu en streven we naar levensduur verlengend beheer. Het bezit van kapitaalgoederen is geen ambitie op zich, maar staat altijd ten dienst van het doel dat we met het kapitaalgoed willen bereiken.

Toelichting per kapitaalgoed

Wegen

Bij het opstellen van het beleidsplan wegbeheer gaan wij uit van adaptief beheer waarbij een meer doeltreffende vorm van wegbeheer kan worden uitgevoerd. Het planmatig groot onderhoud voeren wij uit als afgeleide van de weginspectie, gesprekken met gebruikers (in het kader van Adaptief wegbeheer), wegreconstructies, ruimtelijke ontwikkelingen, ons verkeers- en mobiliteitsplan en op basis van constateringen door onze opzichters. Hiermee voorzien we een onderhoudsniveau waarmee de wegen veilig begaanbaar zijn en sluit het aan op ons huidige beheerplan wegen. Als onderdeel van het Programma Mobiliteit heeft dit najaar de evaluatie “Adaptief Wegbeheer” plaatsgevonden. De vertaling van de reconstructie projecten (knelpunten vanuit het beheerplan wegen) vindt plaats via de kadernota. Als gevolg van o.a. de realisatie en oplevering van diverse bouwplannen is het areaal wegen in 2024 met 45.048 m2 toegenomen.

Kerncijfers (in m2)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Voetpaden elementenverhard	297.000	Inspectie: Jaarlijks 50% van het totaal van de kernen 100% van het totaal buiten de kommen	0% achterstallig onderhoud Doorgaande wegen, loop- en fietsroutes en winkelcentra 3 sterrenniveau	0% achterstallig onderhoud Verkeersveiligheid gegarandeerd
Voetpaden half-onverhard	7.255			
Voetpaden met asfalt verhard	10.856			
Voetpaden beton	12			
Fietspaden elementenverhard	30.066			
Fietspaden half-onverhard	22.584			
Fietspaden met asfalt verhard	131.389			
Fietspaden met beton verhard	9.529			

Kerncijfers (in m2)		Kwaliteit		
Hoofdrijbaan elementen verhard	922.044		Pleinen 2 sterrenniveau Overige wegen 1 sterniveau	
Hoofdrijbanen half-onverhard	226.648			
Hoofdrijbanen met asfalt verhard	1.019.590			
Hoofdrijbanen met beton verhard	12.280			
Totaal	**2.689.253**			
Vervangingswaarde	**€ 21.500.000**			**Beoordeling: Voldoende**

Civiele kunstwerken

Bernheze heeft verschillende civiele kunstwerken in beheer en onderhoud. Het beleidsplan bruggen geeft voor iedere brug aan welk draagvermogen deze brug moet hebben en welke onderhoudsmaatregelen nodig zijn. De onderhoudsconditie van de bruggen dient tenminste de kwalificatie “redelijk” (= voldoende) te hebben.

Voor de fietstunnel en het geluidsscherm bij BP Zwarte Molen is nog geen expliciete keuze gemaakt voor de beheerkwaliteit. Om voor dit moment een voorlopige kwaliteit te benoemen worden de doelstelling en begroot onderhoud op zelfde niveau geplaatst als de overige civiele kunstwerken. In 2024 hebben constructief en levensduur verlengend onderhoud uitgevoerd aan de brug “Kilsdonkseweg” in Heeswijk-Dinther. Hiermee voldoet de brug weer aan de gestelde eisen en de verwachte levensduur.

Kerncijfers (in stuks)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Aantal bruggen	44	Inspecties volgens zes puntenschaal (lager is beter)	Voldoende (score 3)	3,00 (sober en doelmatig)
Aantal geluidsschermen	2	Functionele en technische inspectie	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)
Aantal beschoeiing	1	Functionele en technische inspectie	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)
Aantal fietstunnels	1	Functionele en technische inspectie	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)	Niveau B (gemiddeld onderhoudsniveau)
				Beoordeling: Voldoende

Groen

Beleid op het gebied van groen en bomen is vastgelegd in het Groenstructuurplan (december 2023), Bomenbeleidsplan (gewijzigd vastgesteld december 2021) en het Bosbeheerplan (vastgesteld december 2024).

Het beheer en onderhoud van al ons groen is vastgelegd in de volgende beheerplannen (allemaal vastgesteld december 2024):

- Beheerplan stedelijk groen (december 2024)
- Beheerplan groen en water buiten de kom (december 2024)
- Bomenbeheerplan (december 2024)
- Bosbeheerplan (december 2024)

Stedelijk groen

Eén van de doelstellingen uit het Groenstructuurplan was dat we het areaal natuurlijke groentypen wilden verhogen. De verhouding was: 70% cultuurlijke groentypen versus 30% natuurlijke groentypen. Doelstelling uit het Groenstructuurplan was dat dat minimaal 50:50 moest worden.

In 2024 is het maaibeleid aangepast waardoor veel gazon zijn omgevormd naar het natuurlijker type ‘ruw gras’. Daarmee zitten we nu op 51% natuurlijke groentypen.

Kerncijfers (in are)		Kwaliteit		
(bron: beheerplan stedelijk groen december 2024)		Cultuurlijk/ natuurlijk	Percentage	Begroot onderhoudsniveau
Gazons	2.560	cultuurlijk	26%	Gewoon goed' vergelijkbaar met CROW-norm B
Ruw gras	3.376	natuurlijk	35%	
Gras met bijenmengsel	368	natuurlijk	4%	
Gras met bloembollen	428	cultuurlijk	4%	
Hondenuitlaatstroken/velden	336	cultuurlijk	3%	
Wadi’s	129	cultuurlijk	1%	
Vijvers/waterpartijen	200	natuurlijk	2%	
Bosplantsoen	959	natuurlijk	10%	
Sierheesters	606	cultuurlijk	6%	
Rozen	90	cultuurlijk	1%	
Bodembedekkers	241	cultuurlijk	2%	
Hagen en blokhagen	342	cultuurlijk	3%	
Vaste planten	30	natuurlijk	0%	
Braak liggend terrein	18	cultuurlijk	0%	
Bos binnen de kom	101	natuurlijk	1%	

Groen buitengebied

Doelstelling is dat we de ecologische potenties van onze bermen, houtwallen en zandwegen benutten binnen de mogelijkheden van de functievervulling.

Kerncijfers (in are)		Kwaliteit
(bron: beheerplan groen en water buiten de kom december 2024)		**Begroot onderhoudsniveau**
Bermen regulier maaien	5.662	Benutting van ecologische potenties binnen de mogelijkheden van functievervulling.
Bermen ecologisch maaien	5.668	
Bermen langs zandwegen	1.806	
Zichthoeken	245	
A-watergangen	1.034	
B-watergangen/schouwsloot	1.181	
C-watergangen	2.311	
Poelen	41	
Oevers visvijvers	59	
Overstortsloten	17	
Houtwallen	3.177	

Bomen

In 2017 is het bomenbeleidsplan vastgesteld. In dit plan staat: door middel van planmatig beheer en onderhoud houden wij onze bomen gezond en veilig en zorgen wij dat de kans op overlast zoveel mogelijk wordt beperkt. Dit gaat over alle bomen, dus zowel in de kernen als in het buitengebied.

Kerncijfers (in stuks)		Kwaliteit		
(bron: boombeheerplan december 2024)		**Metingsmethode**	**Doelstelling gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Aantal Laan- en Parkbomen	43.161	VTA-controle	Boombeeld aanvaard	-
Knot-en vormbomen	2742			
				Voldoende

Bossen

Ons bosbeheer is uitbesteed aan Coöperatie Bosgroep Zuid Nederland. Zij hadden altijd de taak om de gemeentelijke bossen in principe kostenneutraal te beheren. Dat betekent dat zij hun kosten dekken met de opbrengsten uit houtverkoop en subsidies.

Een uitzondering hierop vormt natuurgebied De Maashorst. Het college heeft ingestemd met het Inrichtings- en beheerplan de Maashorst. Hierin wordt de wens geuit om over te gaan op procesnatuur. Houtoogst heeft hierin vanaf 2024 geen plaats meer. Vanaf dat moment zijn ook minder beheeringrepen nodig.

In december 2024 heeft de gemeenteraad het Groenstructuurplan vastgesteld waarin de ambitie is uitgesproken om de bossen natuurlijker te beheren. Dat is in 2024 nog niet doorgevoerd omdat deze ambitie nog niet was uitgewerkt in een beheerplan.

Kerncijfers (in hectare)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Bos	242	Schouw en werkplannen door Bosgroep	Kostenneutraal bosbeheer	n.v.t.
				n.v.t.

Openbare verlichting

Het onderhoud van de openbare verlichting waarborgen wij binnen de reguliere budgetten.

In het beleidsplan openbare verlichting wordt vooral grote aandacht besteed aan duurzaamheid en dat wij met onze openbare verlichting willen voldoen aan de NSVV-aanbeveling “voldoende”. Met deze kwalificatie zijn de risico’s op morele en financiële aansprakelijkheidsstelling door openbare verlichting zeer beperkt en wordt er recht gedaan aan de behoefte aan de sociale veiligheid.

In 2023 hebben we de laatste lichtmasten van een led armatuur voorzien. Hiermee is het gehele areaal voorzien van een led armatuur.

In het landelijk klimaatakkoord is vastgesteld dat in 2030 minimaal 50% energiebesparing bereikt moet zijn ten opzichte van 2013. Inmiddels hebben we een energiebesparing voor het Klimaatakkoord van 47% gerealiseerd. Inclusief de vervangingen die gepland waren voor 2022 is een besparing van 57% gerealiseerd.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	**Doelstelling gemeente**	**Begroot onderhoudsniveau**
Aantal masten	7.554	Storingspercentage	< 7%	6,90%
Aantal armaturen	7.556			
				Beoordeling: Voldoende

Riolering

De gemeente geeft met Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) invulling aan de zorgplicht voor een doelmatige inzameling, transport en behandeling van afvalwater, en de omgang met hemel- en grondwater.

De vervangingsinvesteringen zijn opgenomen in het kostendekkingsplan van het GRP en de voorziening. Op basis van periodieke inspecties wordt de rioleringsvervanging en de daarmee samenhangende vervangingsinvestering geprogrammeerd. In het GRP zijn risicoriolen en niet-risicoriolen gedefinieerd waarbij het risico op falen voor risicoriolen zoveel mogelijk wordt beperkt. Gemalen en andere installaties worden geïnspecteerd conform de NEN/BRL.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Risicoriool	47,6 km	Geïnspecteerd in de afgelopen 10 jaar	10% per jaar	95%
Niet-risicoriool	157,7 km	Geïnspecteerd in de afgelopen 20 jaar	5% per jaar	7%
Trottoir- en straatkolken	12.256 st	Reiniging	n.v.t.	2x per jaar
Pompgemalen drukriolering	780 st	Individuele keuring	100% gekeurd en correct bevonden	95% gekeurd en 90% correct bevonden
Drukriolering	156,9 km			
Randvoorzieningen	7		100% gekeurd en correct bevonden	100% gekeurd en correct bevonden
Gemalen	26			
Overstorten	13			
Duikers	10.956m			
Interne Stuw	1			
				Beoordeling: Goed

Onderhoudsplan buitensportvelden

Het meerjarig onderhoudsplan omvat de natuurgrasvelden in onze gemeente. Naast het reguliere onderhoud (maaien, inzaaien, egaliseren, beluchten, bemesten) is het noodzakelijk dat een natuurgrasveld met enige regelmaat wordt gerenoveerd. Afhankelijk van de situatie ter plekke wordt bekeken welke renovatiewerkzaamheden noodzakelijk zijn.

In het onderhoudsplan hanteren wij als richtlijn dat een veld om de 15 tot 20 jaar moet worden gerenoveerd. De uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan vindt plaats aan de hand van objectieve gegevens die aantonen welke velden aan renovatie toe zijn. De mate van gebruik en de grondsituatie ter plaatse zijn daarbij belangrijke factoren.

In 2023 stelden de gemeenteraad het meerjarenonderhoudsplan 2024-2033 voor de natuurgras sportvelden vast. Bij de volgende actualisatie in 2028 bekijken we de mogelijkheid om dit onderhoudsplan samen te voegen met het onderhoudsplan voor de technische voorzieningen op sportparken.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Natuurgras sportvelden	29	Gecombineerde kwaliteitsbeoordeling met rapportcijfer (hoger is beter)	7,0	7,0
				Beoordeling: Voldoende

Technische voorzieningen sportparken

De gemeente Bernheze is eigenaar/verhuurder van diverse sportparken, welke zijn voorzien van technische installaties (automatische beregeningsinstallaties, veldverlichting). Voor de vervanging van deze technische installaties stellen wij periodiek een meerjarenonderhoudsplan op.

In 2023 stelden de gemeenteraad het meerjarenonderhoudsplan technische installaties sportparken 2024-2033 vast. Daarbij is gekozen voor de versnelde verledding, waardoor de dotatie structureel verlaagd kan worden. Bij de volgende actualisatie in 2028 bekijken we de mogelijkheid om dit onderhoudsplan samen te voegen met het onderhoudsplan voor natuurgras sportvelden.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling Gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Automatische beregeningsinstallaties	6	Inspectie (33% van het totaal, minimaal driejaarlijks)	7,0	7,0
Verlichtingsinstallaties	24			
Armaturen verlichtingsinstallaties	201			
				Beoordeling: Voldoende

Gemeentelijke gebouwen

Om het plan en de daarbij behorende financiële consequenties up-to-date te houden, actualiseren wij het plan iedere twee jaar op zowel inhoud (werkzaamheden) als financiën. Het huidige onderhoudsplan is er op gericht om de staat van onderhoud “redelijk/goed” te kunnen noemen, waarbij aan technische normeringen (bijv. NEN 3140 en Wet Milieubeheer) moet worden voldaan. Ook de molens maken onderdeel uit van dit plan.

We voeren jaarlijks onderhoud uit aan onze gebouwen. Daarbij hanteren we de uitgangspunten zoals de raad die vaststelde. De technische begeleiding van de uitvoering is in handen van Raderadvies. In 2022 stelde de gemeenteraad een meerjarenonderhoudsplan 2023-2032 vast.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling Gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Publieksgebouwen en monumenten	12	NEN 2767	Niveau 2 (goed)	Niveau 2 (goed)
Verenigingseigen gebouwen	29	NEN 2767	Niveau 2/3 (goed-redelijk)	Niveau 2/3 (goed-redelijk)
				Beoordeling: Goed

Kunst

De wijze waarop wij kunst in de openbare ruimte realiseren is opgenomen in de beleidsnota "Prikkelende Cultuur en Kunst in Bernheze". Deze nota vormt het beleidskader voor het brede terrein cultuur en kunst in Bernheze. Aangezien wij vinden dat de kunstwerken het gezicht van de gemeente bepalen, is het belangrijk de werken blijvend te onderhouden.

We voeren het jaarlijks onderhoud uit aan de kunstwerken op basis van de uitgangspunten zoals de raad die vaststelde in september 2019.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling Gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Aantal kunstwerken	65	Inspectie (vijfjaarlijks)	Sober maar doelmatig	Sober maar doelmatig
				Beoordeling: Voldoende

Financieel

Kapitaalgoed	Dotatie aan voorziening/ onderhoudsbudget	Werkelijke onderhoudsuitgaven
Openbare ruimte – civiele kunstwerken	20.108	7.072
Riolering	665.691	136.280
Molens	21.954	36.715
Buitensportvelden	35.000	25.643
Technische voorzieningen sportparken	4.780	12.117
Kunst	18.878	14.405
Gebouwen	335.731	645.186
Totaal	**1.102.142**	**877.418**

D. Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering heeft betrekking op de treasury functie. Deze ondersteunt de programma's en omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen, beheersen, verantwoorden en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Ontwikkelingen en rentevisie

De kern van het monetaire beleid is prijsstabiliteit. Prijzen die niet te snel stijgen of dalen zorgen ervoor dat de koopkracht zoveel mogelijk behouden blijft. De ECB (European Central Bank) hanteert de rente als instrument om dit beïnvloeden.

Op 12 december 2024 verlaagde de ECB de beleidsrente met 25 basispunten. De depositorente kwam hierdoor uit op 3% eind 2024, waar deze in het begin van het jaar nog op 4% stond. Ook in 2025 liggen verdere renteverlagingen in het verschiet. De ECB gaf tijdens de beleidsvergadering van december duidelijk aan dat zij de rente terug wil brengen tot meer neutrale renteniveaus. Het is onzeker wat er met de rente gebeurt na het bereiken van het neutrale renteniveau.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt gedekt met kortlopende leningen (< 1 jaar). De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage (8,5%) van de omvang van de begroting (circa € 92.422.281,-). De kasgeldlimiet bedraagt € 7,9 miljoen. In 2024 Hebben we het kasgeldlimiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet	1e Kwartaal	2e Kwartaal	3e Kwartaal	4e Kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
In bedrag	7.856	7.856	7.856	7.856
Gemiddelde vlottende schuld	0	0	0	0
Gemiddelde vlottende middelen	419	596	318	316
Gemiddelde netto vlottende schuld (+) / overschot vlottende middelen (-)	-419	-596	-318	-316
Ruimte onder kasgeldlimiet	8.275	8.452	8.174	8.171
Overschrijding kasgeldlimiet	0	0	0	0

Renterisiconorm

Om het risico van renteaanpassing en herfinanciering bij langlopende leningen (> 1 jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Dit houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de

renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het rekeningtotaal (circa € 116.365.349,-). De renterisiconorm van € 23.273.000,- op begrotingsbasis voor Bernheze.

In 2024 zijn geen nieuwe leningen afgesloten en er zijn ook geen vervroegde aflossingen gedaan. Als gevolg hiervan is het renterisico met € 23.081.000,- over 2024 onder de norm gebleven.

Financieringsbehoefte 2024-2027

Op basis van de halfjaarlijkse liquiditeitsprognoses is gemonitord op de financieringsvraag. In 2024 zijn geen nieuwe geldleningen afgesloten. Op het einde van het jaar was de restantschuld € 1,11 miljoen.

Rentelasten en toerekening

Over het eigen vermogen berekenen we geen rente. Op het vreemd vermogen hadden we per saldo geen rentelasten in 2024. Daardoor is de omslagrente is in 2024 0%.

Schema rentetoerekening 2024

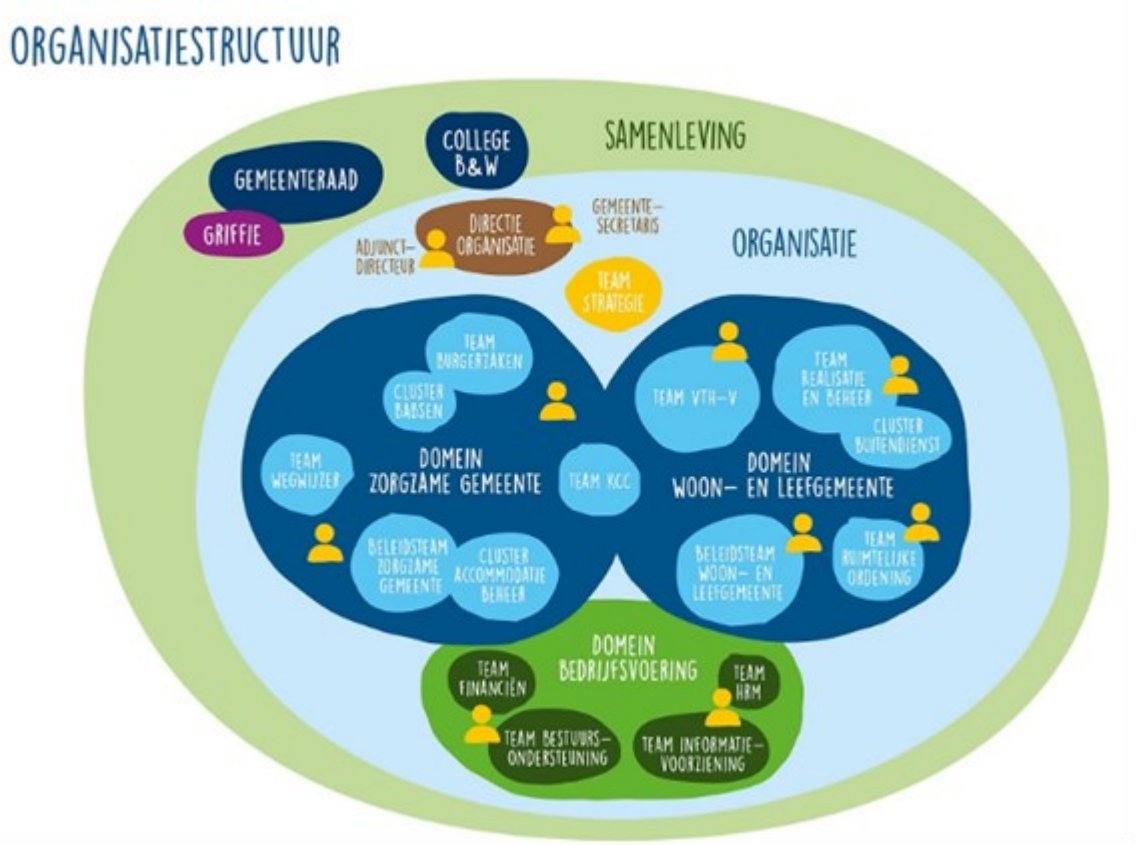
Externe rentelasten over korte en lange financiering	62.295	
Externe rentelasten	-62.295	
Saldo rentelasten- en baten		**0**
Rente die aan de grondexploitatie wordt toegerekend o.b.v. een rentepercentage van 1,13%	0	
De rentebaat van doorverstrekte leningen, die aan het betreffende taakveld wordt toegerekend	62.295	
Rente van projectfinancieringen die aan betreffende taakvelden zijn toegerekend (leningen Woningstichting JOOST (diverse rentepercentages).	-62.295	
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		**-0**
De aan taakvelden toegerekende rente (rente-omslag) o.b.v. -/- 0,8321%		-0
Renteresultaat op taakveld treasury		**-0**

E. Bedrijfsvoering

Algemene inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering beschrijft hoe de gemeente de eigen bedrijfsprocessen die nodig zijn om beleidsdoelstellingen uit de eigen programma's te realiseren, beheerst en aanstuurt. Het betreft zowel beleidsmatige (primaire) processen, ondersteunende (secundaire) processen en de sturing en beheersing ervan. Deze paragraaf beschrijft op hoofdlijnen hoe wij onze bedrijfsvoering hebben ingericht: de specifieke acties die we gerealiseerd hebben in 2024 zijn te vinden onder programma 6, Dienstverlening en Sterke Organisatie.

Hoe zijn we ingericht:

Deze organisatie vulden we in 2024 in met een toegestane formatie van 204,85 fte.

Kaderstelling voor organisatie

Visie op dienstverlening

In 2019 is de visie op dienstverlening vastgesteld door het college van B&W. Tijdens de organisatieontwikkeling van 2020-2021 is deze visie aangescherpt tot de volgende visie:

We bieden efficiënte dienstverlening van betrouwbare kwaliteit. Door informatie en processen transparant te maken, te standaardiseren en waar mogelijk te digitaliseren creëren we ruimte voor persoonlijke aandacht daar waar het nodig is. Inwoners en ondernemers staan daarin centraal. Zo zoeken we de balans tussen individueel en gemeenschappelijk belang. Het dienstverleningsproces sluit hierop aan en vraagt intensieve samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie en met onze dienstverlenende partners. Daar zijn we sterk in. We zijn een goede werkgever waar talent graag wil werken, en passen ons met gemak en voortdurend aan nieuwe ontwikkelingen en kansen aan.

Deze visie geeft richting aan onze dienstverlening en organisatie. Deze visie vormt het kader voor de verbetering van onze dienstverlening. Op 16 maart 2023 heeft u het programmaplan dienstverlening vastgesteld, met daarin de drie programmalijnen: Beleving, Digitalisering en Procesoptimalisatie. Met het vaststellen van het programma werken we aan ‘gewoon goed geregelde dienstverlening’. En verbeteren we onze dienstverlening ons aan onze beloften na te komen. Via notities ter informatie hebben wij u op de hoogte gehouden over het verloop van dit programma en de acties die wij daarin oppakken.

Integriteitsbeleid

De gemeente Bernheze wil een integere organisatie zijn, die zich inzet voor de belangen van Bernheze en zijn inwoners. Er zijn gedragscodes voor raadsleden, voor het college van B&W en voor de ambtelijk medewerkers. Deze gedragscode voor medewerkers is in 2021 geactualiseerd naar de nieuwe kernwaarden van onze organisatie, Samen, Aandacht en Moed (SAM). Nieuwe medewerkers moeten een ambtseed afleggen om in Bernheze te kunnen komen werken.

Global Goals in Bernheze

In de vorige raadperiode is Global Goals omarmd. Gezien de beschikbare capaciteit is geconcludeerd dat de focus op andere vlakken moet liggen. Global Goals blijft een inspiratiebron. De gemeente draagt dit belang uit en heeft zich aangesloten bij de Gemeenten4Global Goals. De gemeente blijft Global Goals aandacht geven en stimuleert inwoners en ondernemers om samen te werken aan de doelstellingen achter de Global Goals, maar kiest ervoor daar vooralsnog geen nieuwe beleidskeuzes aan te koppelen.

Planning en controlcyclus

Leidend voor de sturing van onze organisatie is onze planning en controlcyclus. Die cyclus start vierjaarlijks met een bestuursprogramma. Het bestuursprogramma geeft antwoord op de vraag: wat willen raad en college bereiken in de nieuwe bestuursperiode. De gemeenteraad stelt het bestuursprogramma vast.

Jaarlijks legt het college in mei\juni een voorstel voor aan de gemeenteraad hoe het vierjaarlijks bestuursprogramma te vertalen naar jaarprogramma’s in de vorm van de kadernota. De kadernota kan achterwege blijven in een jaar waarin gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden, in overleg met de gemeenteraad.

Als de gemeenteraad de kadernota vaststelt, vertaalt het college de voornemens uit de kadernota naar de programmabegroting. In de programmabegroting stelt het college de gemeenteraad voor wat dat jaar te gaan doen om de doelstelling voor dat jaar te realiseren.

De organisatie vertaalt de doelstellingen uit de programmabegroting naar een directieplan en teamplannen voor de organisatie. Het directieplan en de teamplannen voeden de raadskalender. Op basis van de raadskalender weet de raad wanneer zij welk beleidsdocument\ onderwerp voorgelegd krijgt op welk moment.

Lopende het jaar informeert het college de gemeenteraad minimaal twee keer over de voortgang van de uitvoering van de programmabegroting (nieuw- en bestaand beleid) door middel van tussentijdse rapportages. Daarnaast informeert het college de gemeenteraad door middel van notities ter informatie. De raadskalender en het concernplan zijn periodiek onderwerp van gesprek tussen teams, directieteam en college met het oog op de bewaking van de voortgang en de voeding van de tussentijds rapportages.

Na afloop van het jaar legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over de uitvoering van beleid en de daarvoor uitgevoerde processen door middel van de jaarstukken en de jaarrekening.

De hierboven beschreven cyclus vormde ook het afgelopen jaar ons kader. De met ingang van 2023 gewijzigde indeling van de begroting op basis van programma’s - die beter aansluiten bij de opgaves in het bestuursprogramma – hebben we vertaald in de verschillende P&C documenten.

Verantwoordelijkheden en sturing m.b.t. processen

De inrichting van onze organisatie hebben we zoveel als mogelijk gebaseerd op de processen die onze organisatie uitvoert om zowel de medebewindstaken (verplichte taken op basis van hogere wetgeving) als onze autonome taken (wat vinden we in Bernheze zelf belangrijk) uit te voeren.

Eerste lijn

De primaire processen – die processen die een concreet resultaat opleveren voor onze inwoners – zijn ondergebracht in de domeinen Woon- en Leefgemeente en Zorgzame gemeente. Wat het resultaat moet zijn van deze processen wordt vastgesteld door de gemeenteraad in de vorm van de verschillende beleidsdocumenten en\of verordeningen (voor deze documenten verwijzen wij u naar de desbetreffende programma’s). De teams uit het domein Woon en Leefgemeente en Zorgzame gemeente zijn er primair verantwoordelijk voor, dat de processen worden uitgevoerd volgens de eisen waaraan die processen moeten voldoen, vanuit wet- en regelgeving.

Tweede lijn

De secundaire processen – die processen die nodig zijn om de primaire processen (PIOFACHJ[1]) uit te kunnen voeren – zijn ondergebracht in het domein bedrijfsvoering. De beleidsuitgangspunten die gelden voor deze processen stelt het college van burgemeester en wethouders primair vast. De ondersteunende teams adviseren de eerste lijn over en controleren de eerste lijn op het correct vertalen van deze uitgangspunten in hun primaire processen.

Derde lijn

Onafhankelijk gepositioneerde interne medewerkers (intern auditor, privacy-officer, security-officer en concerncontrolller) zien toe op een correcte uitvoering door de eerste- en tweede lijn. Deze derde lijn adviseert waar nodig de directie en het college over eventueel te nemen (corrigerende-) maatregelen of aanpassing in het stelsel van beheersing en control. Instrumenten hierbij zijn:

- Administratieve organisatie en functiescheiding.
- Frauderisico-analyse: een risico-beoordeling van de verschillende processen in de organisatie op fraudegevoeligheid. De afspraak met de auditcommissie en de accountant is om de hoogste risico-processen en de beheersingsmaatregelen daarop jaarlijks te bespreken met de auditcommissie.
- Intern controle plan: het plan waarin op basis van een risico-afweging (o.a. frauderisico) is bepaald welke processen elk jaar (extra) aandacht behoeven in de controle door de derde lijn;
- Zelfevaluaties (zoals bijv. Ensia).

Externe auditoren (accountant, Functionarisgegevensbescherming, ENSIA-auditor of auditor Wet Politie Gegevens) hebben vanuit de wet of een door de raad vastgestelde verordening de plicht om het college te toetsen op een correcte uitvoering van hun opdracht. Zij steunen in hun oordeel op de bevindingen van de interne functionarissen. De bevindingen van de externe auditoren worden gerapporteerd aan de gemeenteraad: rechtstreeks of via de jaarstukken.

Op het moment van het schrijven van deze paragraaf bedrijfsvoering (februari 2025) hebben nog niet alle externe auditoren hun werkzaamheden over het afgelopen jaar afgerond. Wel heeft onze accountant in 2024 een tussentijdse controle uitgevoerd. De belangrijkste bevindingen uit die interim controle 20243 zijn afgestemd met de auditcommissie, op 5 december 2024. Die bevindingen zijn:

- De interne beheersing van de processen en de controleomgeving zijn van een voldoende niveau.
- De actiepunten rondom de interne beheersing zijn grotendeels gelijk gebleven aan die van vorig jaar: het gaat dan om verbeteringen die toezien op de processen rondom de omgevingsvergunningen en de verwerking van memoriaalboekingen.
- Met ingang van 2024 is een afzonderlijke intern auditor aangesteld die volledig belast is met het uitvoeren van interne controles: een positieve ontwikkeling wat de accountant betreft.

[1] Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatsering, Communicatie, Huisvesting en Juridisch)

- De fraude(risico-)analyse is in 2022 geactualiseerd. Verbetermogelijkheden hierin zijn het uitvoeren van themaonderzoeken en in de IC rapportages de koppeling te maken met de fraude(risico-)analyse.

Uitgangspunten ondersteunende processen

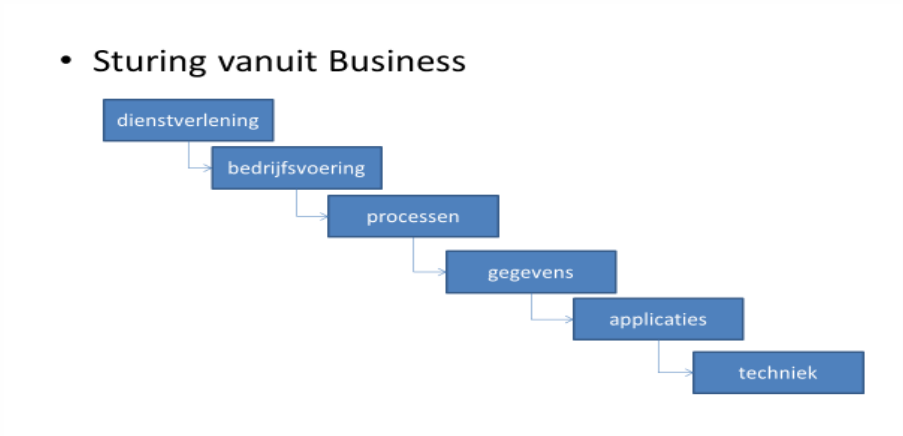
Personeel en organisatie

Onder de noemer Verder vanuit de Kern werken wij aan onze organisatieontwikkeling. Vanuit de kernwaarden Samen, Aandacht en Moed (SAM) werken we samen aan een organisatie waarin we het goede doen voor onze samenleving, zowel lokaal als regionaal. We doen dit met aandacht voor elkaar en aandacht voor ons werk en de inwoners van Bernheze. We tonen moed door onszelf kwetsbaar op te stellen en door elkaar aan te spreken waar nodig. We nemen onze eigen verantwoordelijkheid en durven ook met oplossingen te komen die buiten de gebaande paden vallen.

Hierbij is de inzetbaarheid en gezondheid van onze medewerkers belangrijk. We hebben aandacht voor beheersing van werkdruk en verzuim. En werken aan het voorkomen van verzuim door aandacht te hebben voor de persoonlijke & professionele situatie van medewerkers. We willen een robuuste en wendbare organisatie zijn met een goede concurrentiepositie op de arbeidsmarkt.

Informatievoorziening en automatisering

Voor de inrichting van onze informatieorganisatie is het onderstaande plaatje leidend: dienstverlening en primaire processen zijn leidend, informatievoorziening is in principe volgend. Dit neemt niet weg, dat informatievoorziening richtinggevende uitgangspunten formuleert met betrekking tot privacy, security en archivering

Doel van ons privacy beleidskader is waarborgen, dat de gemeente de privacywetgeving naleeft en zorgdraagt voor een behoorlijke en zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens in overeenstemming met de wet. De uitgangspunten daarbij zijn:

- De gemeente Bernheze voert betrouwbaarheid en respect voor inwoners en medewerkers hoog in het vaandel. We staan voor een betrouwbare en gewaardeerde dienstverlening aan onze inwoners met een open en respectvolle benadering. Goede bescherming van persoonsgegevens is cruciaal.
- Onze inwoners mogen erop vertrouwen dat wij persoonsgegevens rechtmatig, behoorlijk en op een transparante wijze verwerken.
- Het college stuurt actief op privacy, door te voorzien in praktische waarborgen voor de bescherming van persoonsgegevens in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming.
- Bij dilemma's gaan we de dialoog aan.
- Het college kan met vertrouwen verantwoording afleggen over de privacy-bestendigheid van de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Ons informatiebeveiligingsbeleid (security) is primair gericht op bescherming van gemeentelijke informatie, in alle verschijningsvormen, zoals elektronisch, op papier en mondeling. Het informatiebeveiligingsbeleid van onze gemeente is in lijn met relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving. Het informatiebeveiligingsbeleid van onze gemeente is in lijn met relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving en in overeenstemming met de zogeheten Baseline Informatiebeveiliging Overheid en wordt voorbereid op de komende Nis2 verplichtingen.

Zowel vanuit beheeroptiek als vanuit het minimaliseren van security risico’s opteert Bernheze voor – waar mogelijk - het onderbrengen van haar applicatielandschap in de Cloud. Dit traject is in 2024 zo goed als afgerond.

Daarnaast zijn we als gemeente verplicht om de onder onze verantwoordelijkheid vallende gegevens op de juiste manier, conform archiefwet te bewaren en op termijn te vernietigen of over te dragen. Deze vernietiging en/of overdracht betreft zowel digitale als analoge gegevens. De digitalisering van onze maatschappij en onze dienstverlening, in combinatie met de introductie van nieuwe communicatiekanalen, resulteert in een uitbreiding van de onder de archiefwet vallende gegevens. In onze archiefverordening geven we aan hoe we hieraan voldoen.

Financiën

In de Financiële verordening bepaalt de gemeenteraad aan welke eisen de inrichting van de financiële administratie en de planning en control-cyclus moeten voldoen. Het belangrijkste financiële uitgangspunt voor ons financiële beleid is, dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te kunnen dekken.

In het Treasury statuut staan onze regels voor het beheer van de geldstromen, de beheersing van de risico’s daarvan en de informatievoorziening daarover. Verder staat hierin hoe de bevoegdheden en verantwoordelijkheden verdeeld zijn en wat de uitgangspunten zijn voor de administratie- en interne controle van de financieringsfunctie. Ons beleid is – wettelijk ook verplicht - om financiële risico’s te mijden. We beleggen niet in risicodragende producten.

De basis voor ons inkoop- en aanbestedingsbeleid ligt vast in de Europese Richtlijnen en de hieruit voortvloeiende Aanbestedingswet. Met dit beleid willen we de volgende doelstellingen realiseren:

a) Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen.
b) Creëren van maximale maatschappelijk waarde met publieke middelen.
c) Professioneel, integer en betrouwbaar opdrachtgeven.
d) Beperken van administratieve lasten.

In de controleverordening tenslotte, bepaalt de gemeenteraad aan welke eisen de accountant moet voldoen, die onze jaarstukken controleert en aan welke kaders de accountant zich hierbij dient te houden.

Met ingang van 2023 is de rechtmatigheidsverklaring door het college ingevoerd. De eerste noodzakelijke aanpassing van de financiële verordening heeft de gemeenteraad op 14 december 2023 vastgesteld. Op 12 december 2024 is de eerder vastgestelde verordening geactualiseerd vanwege een aanpassing in de kadernota rechtmatigheid, die in 2023 niet meer verwerkt kon worden. De aanpassing van de verordening behelst, dat over- en onderschrijdingen van baten en lasten niet onrechtmatig zijn, als ze tijdig zijn gemeld aan de gemeenteraad. Afwijkingen zijn tijdig gemeld als het college die afwijkingen verantwoord in de jaarrekening.

Communicatie

We houden in onze communicatie zoveel mogelijk rekening met de wensen en behoeften van inwoners. Dat betekent dat we een mix van online en offline-middelen inzetten. Inwoners die minder zelfredzaam zijn in de digitale wereld, verliezen we niet uit het oog. Onze communicatievisie vloeit voort uit de vastgestelde vijf beloften van programma dienstverlening. De communicatievisie bekijkt de communicatiecomponent van de belofte en licht toe hoe de organisatie een communicatieve invulling geeft aan de belofte. Het is een toetssteen voor alle mensen die betrokken zijn bij de gemeente. De vijf hoofdlijnen:
Wij zijn er voor iedereen
Wij zijn helder en duidelijk
Wij zijn transparant
Wij zijn betrouwbaar
Wij maken dienstverlening zo makkelijk mogelijk

Communicatiestijl van de gemeente Bernheze is dat bij alles wat we doen, de inwoners, ondernemers en instellingen van Bernheze centraal staan. Dat vraagt een open houding ten opzichte van hen en van elkaar als collega’s. Zo willen we als medewerkers en als organisatie blijven leren. We hanteren daarbij de kernwaarden Samen, Aandacht en Moed. De visie wordt uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Daar staat in wat de concrete invulling van de belofte betekent en geeft een duidelijke richting voor de komende jaren. Participatievisie Samen Bernheze

Participatie

De gemeente Bernheze hecht grote waarde aan de inbreng van inwoners omdat zij de dagelijkse praktijk ervaren en daarmee waardevolle kennis kunnen delen. Door samen te werken vergroten we de kwaliteit en uitvoerbaarheid van beleid en projecten. Daarnaast zorgt een goede samenwerking voor een grotere betrokkenheid bij en groter draagvlak voor beleid en projecten. Een goede samenwerking draagt bij aan wederzijds vertrouwen en begrip. Door belanghebbenden in een vroeg stadium te betrekken krijgen we snel inzicht in de verschillende belangen en kunnen we samenwerken aan een goede oplossing. We zijn vooraf helder over de kaders en beïnvloedingsruimte: over welke onderwerpen kan meegedacht worden, wat gaan we met de inbreng doen, wie heeft welke rol. We geven altijd terugkoppeling over de participatie en motiveren wat wel en niet is meegenomen.

Persbeleid

We willen meer aan de voorkant van de berichtgeving komen en een goede relatie opbouwen met de media. De media bieden de gemeente immers de kans om onderwerpen en resultaten te duiden en voor het voetlicht te brengen van inwoners en andere doelgroepen zoals ondernemers, maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen: we voeren een proactief persbeleid. Actief betekent zelf het initiatief nemen, ook bij negatief nieuws. Een actieve houding zorgt voor meer invloed op de boodschap en het moment van publicatie. Het resultaat van een proactief persbeleid is berichtgeving van de gemeente die bijdraagt aan het transparant informeren van onze inwoners, het creëren van draagvlak voor beleid, het profileren van bestuurders op specifiek gekozen thema’s en het profileren van de gemeente als betrouwbaar, open en klantgericht. Ons persbeleid heeft als doel duidelijkheid te geven over het proces en de afspraken met de media. Het helpt ook om een goede relatie met de pers op te bouwen. We willen meer aan de voorkant van de berichtgeving komen en een goede band met de media opbouwen. De media geven de gemeente de kans om onderwerpen en resultaten uit te leggen en onder de aandacht te brengen van inwoners en andere groepen zoals ondernemers, maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen.

We voeren een actief persbeleid. Dit betekent dat we zelf het initiatief nemen, ook bij negatief nieuws. Een actieve houding zorgt ervoor dat we meer invloed hebben op de boodschap en het moment van publicatie. Het resultaat van een actief persbeleid is dat de berichtgeving van de gemeente bijdraagt aan het transparant informeren van onze inwoners, het creëren van steun voor beleid, het profileren van bestuurders op specifieke thema’s en het neerzetten van de gemeente als betrouwbaar, open en klantgericht.

Huisvesting

Hybride werken is de norm voor onze huisvesting. Het staat voor het flexibel invullen van de locatie waar het werk plaatsvindt. Niet het beschikbare gebouw (gemeentehuis) is voor de werk-locatiekeuze leidend, maar het type werk, het doel van de activiteit, de gewenste mate van interactie, de efficiënte van communicatie en de voorkeuren van onze klanten (inwoners,

regiogemeenten, leveranciers, etc.) en medewerkers. Al geruime tijd zijn we samen met de Bibliotheek, gemeenschapshuis De Pas en de Eijnderic aan het werk om onze gebouwen in gezamenlijkheid multifunctioneel in te richten. Na een ‘hik’ in het proces hebben we het afgelopen jaar een doorstart gemaakt, waarbij we als gemeente meer de regie in handen hebben genomen.

Juridisch

De juridische advisering is ingericht op rechtmatige besluitvorming door organisatie, dagelijks- en algemeen bestuur en op proactieve risicobeheersing. Belangrijke kaders hierbij vormen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht en ons interne mandaatregister. Naast proactieve risicobeheersing – op basis van vroegtijdige inschakeling in het proces - ondersteunt juridische kwaliteitszorg reactief bij de behandeling van bezwaar- en beroepschriften. Andere aandachtspunten voor juridische kwaliteitszorg zijn Bibob procedures en uitvoering van de Wet Open Overheid (WOO). Accenten bij de WOO vormen de openbaarheid van stukken enerzijds en geheimhouding van stukken anderzijds.

Beleidsindicatoren

Gemeenten lichten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op de nemen in de begroting en de jaarrekening. De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl, onder het dashboard ‘Besluit Begroting en Verantwoording’. Dat geldt niet voor de beleidsindicatoren op het gebied van bedrijfsvoering. Hiervoor is geen landelijke bron beschikbaar. Deze indicatoren zijn gebaseerd op eigen gemeentelijke informatie en in een aantal gevallen op indicatoren vanuit het A&O-fonds.

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie 20.000-50.000	Bernheze
Formatie (fte per 1000 inwoners – excl. formatie B&W, raad en griffie) (Bron referentiedata Personeelsmonitor A&O fonds: tabel 1.2 [bezetting als % formatie] x tabel 1.5 [bezetting per 1.000 inwoners])	2019 2020 2021 2022 2023 2024	6,5 6,9 6,8 6,9 7,4 Geen data	5,1 5,1 5,2 5,5 5.9 6,0
Bezetting (fte per 1000 inwoners – excl. formatie B&W, raad en griffie) (Bron referentiedata tabel 1.5 Personeelsmonitor A&O fonds 2023)	2019 2020 2021 2022 2023 2024	6,4 6,8 6,7 6,8 7,3 Geen data	4,4 4,8 4,8 4,7 4,8 5,2
Apparaatskosten (kosten per inwoner) (loonkosten ambtelijk apparaat excl. uitbestede diensten zoals sociale zaken, belastingsamenwerking, inhuur en totale kosten overhead.	2019 2020 2021 2022 2023 2024	Geen data Geen data Geen data Geen data Geen data Geen data	493 531 557 598 676 735

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Referentie 20.000-50.000	Bernheze
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen) (Bron referentiedata tabel 1.27 Personeelsmonitor A&O fonds 2023)	2019 2020 2021 2022 2023 2024	Geen data Geen data 15,7 17,6 18,8 Geen data	23,2% 21,3% 23,4% 25,8% 28,1% 27,5%
Overhead (% van de lasten) (alle kosten die samen samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces)	2019 2020 2021 2022 2023 2024	Geen data Geen data Geen data Geen data Geen data Geen data	10,1% 10,0% 10,4% 8,3% 12,0% 11,3%

Rechtmatigheid

Voor de invoering van het wetsvoorstel ‘versterking decentrale rekenkamers’ verstrekte de externe accountant een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. Het tweede onderdeel van dit wetsvoorstel handelt over het onderwerp rechtmatigheid. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is dit per 2023 gewijzigd. Het college van B en W geeft dan een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. Dit impliceert, dat de accountant nog wel beoordeelt of de rechtmatigheidsverantwoording ‘juist’ is. Vanuit de commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) moet bij over een aantal verplichte onderwerpen gerapporteerd worden m.b.t. het onderdeel rechtmatigheid.

Controleprotocol 2023-2026

Uw raad stelde op 14 december 2023 het controleprotocol voor de jaarrekening 2023-2026 vast.

Hierin wordt door de gemeenteraad een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole door de accountant, het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording door Burgemeester en wethouders (hierna: college) en daarmee tevens het financiële beheer zoals uitgeoefend door het college.

Risicoanalyses (Fraude en fiscaal)

Periodiek, elke 4 jaar, wordt een (fraude)risicoanalyse opgesteld. Het schrijven van een (fraude)risicoanalyse biedt niet de garantie dat er ook daadwerkelijk geen fraude plaats zal vinden binnen Gemeente Bernheze, maar geeft inzicht in risico’s in de diverse onderdelen in de organisatie en de beheersing ervan. Met deze analyse wordt beoogd om mogelijke frauderisico’s voor gemeente Bernheze in kaart te brengen en hiervoor bewustwording te creëren. Niet alleen zijn risico’s met betrekking tot fraude in kaart gebracht, maar ook algemene risico’s van onjuistheden. Op 29 november 2022 heeft het college deze risicoanalyse vastgesteld.

Samen met de Belastingdienst hebben we afspraken gemaakt over de doorontwikkeling van het fiscaal horizontaal toezicht. Daaruit voortvloeiend is in 2022 het fiscaal statuut vastgesteld. Op basis daarvan is een fiscale risicoanalyse gemaakt en door de directie vastgesteld op 31 mei 2023. Op 18 december 2023 is het convenant doorontwikkeling Horizontaal toezicht met de Belastingdienst getekend. In oktober 2024 hebben de interne auditor, fiscaal coördinator en controller opnieuw een fiscale risicoanalyse gedaan. Deze is gedeeld met de Belastingdienst.

Interne controle 2024

In de risicoanalyses worden een aantal processen benoemd met een verhoogd risico. Om inzicht te houden in de beheersing van de processen zijn deze opgenomen in het intern controleplan. Daarnaast zijn er dit jaar twee processen uit het interne controleplan gehaald. Dit zijn processen met een zeer laag risico, waar afgelopen jaren geen onregelmatigheden zijn gevonden bij de controle. Het betreft Binnensportaccommodaties en Leerlingenvervoer.

Het Interne controle plan 2024, dat op 13 augustus 2024 door het college is vastgesteld, is grotendeels uitgevoerd. Er zijn in totaal 22 processen gecontroleerd. De controleonderzoeken zijn systematisch vastgelegd met behulp van een standaard format. De interne auditor heeft van elke controle een rapportage gemaakt. Vervolgens heeft ze de rapportage met betreffende proceseigenaar en teamcoach besproken en afspraken gemaakt over eventuele vervolgstappen. De rapportages zijn ook gedeeld en besproken met de betreffende controller en met de concerncontroller. De aanbevelingen en actiepunten die vanuit de interne controle onderdelen worden benoemd zijn verzameld in een centrale lijst. Hierop is ook de voortgang van het actiepunt zichtbaar. Deze lijst wordt twee maal per jaar verstrekt aan het Managementoverleg (directie en teamcoaches).

In het kader van het convenant Horizontaal Toezicht zijn er in 2024 extra interne controles ontwikkeld en uitgevoerd. Dit zijn de controles op de wet DBA, btw op verkoopnota’s, loonheffing en de toepassing van de regeling IB47 UBD. De controles op WKR-mutaties in de salarisadministratie en op het gebruik van auto’s van de gemeente zijn nog in ontwikkeling en zullen in de eerste helft van 2025 uitgevoerd worden.

Naleving voorwaarden wet- en regelgeving

In de rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekeningverantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik-en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet-en regelgeving.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het voorkomen en opsporen van en handhavend optreden tegen misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving is vormgegeven in de verschillende gemeentelijke regelingen: de gemeente heeft hiervoor geen apart beleidskader vastgesteld. Door het toepassen van beheersingsmaatregelen in de processen (functiescheiding tussen uitvoering en autorisatie, toezicht en coördinatie, mandatering, diverse rollen in bedrijfskritische applicaties) en het uitvoeren van interne controles, waren ook in 2024 de randvoorwaarden voor het uitsluiten van risico's inzake misbruik en oneigenlijk gebruik ingevuld.

Begrotingsonrechtmatigheden

Het begrotingscriterium waarborgden we voldoende door de planning- en controlcyclus. In 2024 hadden we twee momenten waarin we door middel van een Tussentijdse rapportage de raad rapporteerden. Met deze rapportages voorkomen we zoveel als mogelijk begrotingsonrechtmatigheden. Toch kan het voorkomen dat bij het opmaken van de jaarrekening afwijkingen worden geconstateerd. Uw raad kan deze uitgaven alsnog autoriseren door het vaststellen van de rekening, waarin deze uitgaven zijn opgenomen en voldoende zijn toegelicht.

Toelichting op geconstateerde afwijkingen

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de geconstateerde rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden genoemd in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij wordt de door de raad vastgestelde rapportagegrens gehanteerd van 0,2% van het totaal van de lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves. De rapportagegrens bedraagt € 232.662,06. Onrechtmatigheden die onder de rapportagegrens liggen worden niet toegelicht. De afspraken voor de toelichting op onrechtmatigheden en welke onrechtmatigheden zijn geaccepteerd zijn vastgelegd in het controleprotocol voor de controle op de jaarstukken van de Gemeente Bernheze 2023-2026.

De toelichting op de onrechtmatigheden bestaat uit:

- Een beschrijving van de geconstateerde afwijking
- Een toelichting op het ontstaan van de afwijking
- De maatregelen die worden ondernomen om afwijkingen in de toekomst te voorkomen

In 2024 zijn geen individuele onrechtmatigheden geconstateerd boven de rapportagegrens.

F. Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt inzicht verschaft in, en informatie verstrekt over alle partijen waar Bernheze bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt. Instellingen waarmee alleen een subsidierelatie is aangegaan vallen buiten de definitie van verbonden partijen.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente Bernheze een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Het financiële belang betreft een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verboden partij haar verplichtingen niet nakomt

Van bestuurlijk belang is sprake als Bernheze zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Als gemeente blijven we wel verantwoordelijk voor de taken die we door verbonden partijen laten uitvoeren. Daarom is het van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de nodige informatie ontvangt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen.

In Noordoost-Brabant is gekozen om gezamenlijk regie te voeren op de gemeenschappelijke regelingen (GR'en). De gemeente Oss is de coördinerende gemeente voor het afstemmingsproces tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in Brabant Noordoost. Adoptieteams en Vijftallenoverleg zijn enkele instrumenten die de regio inzet om effectief verlengd lokaal te sturen. Er is afgesproken voor alle GR'en eenzelfde beleids- en begrotings- en rekeningcyclus te hanteren. De ambtelijke adoptieteams beoordelen de kadernota, begroting en de jaarrekening op alle beleids- en financiële aspecten en brengen advies uit aan de regiogemeenten. Dit advies is input voor het lokale advies aan de gemeenteraad.

De paragraaf 'Verbonden partijen' is om een tweetal redenen van belang:
- de verbonden partijen voeren beleid uit dat tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoort;
- welke risico's loopt de gemeente en wat zijn de budgettaire gevolgen.

De paragraaf betreffende de verbonden partijen dient volgens artikel 15 lid 1 van het BBV ten minste te bevatten:
a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
    - gemeenschappelijke regelingen;
    - vennootschappen en coöperaties;
    - stichtingen en verenigingen, en,
    - overige verbonden partijen;

c. de lijst van verbonden partijen.

Voor het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang maar wel sprake is van structurele bekostiging en een bestuurlijk belang wordt aanbevolen om een extra categorie “organisaties met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang” op te nemen.

Per verbonden partijen moet tenminste de volgende informatie worden opgenomen in deze paragraaf:

a. de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
e. de eventuele risico’s, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Het per verbonden partij opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het eventuele nog niet verdeelde resultaat. Het vreemd vermogen betreft de passiva minus eigen vermogen.

In het voorjaar van 2025 bieden de meeste gemeenschappelijke regelingen hun kadernota’s, de jaarrekening 2024 en hun begroting 2025 aan. Voor zover deze nu beschikbaar zijn, hebben wij de gegevens verwerkt in onderstaand overzicht.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing nemen we de eventuele risico’s op waarvoor de verbonden partijen mogelijk een beroep doen op de deelnemende gemeenten.

A. Gemeenschappelijke regelingen

1. Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) Brabant-Noordoost Regiotaxi Noordoost-Brabant		
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeentelijke portefeuillehouder is lid van het Dagelijks Bestuur.	
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De samenwerkende partners streven een kwalitatief hoogwaardig stelsel van kleinschalig collectief vervoer na. Zij willen daarmee voorzien in de behoefte aan openbaar vervoer, de instandhouding en de verbetering van de bereikbaarheid van de kleine kernen en het aanbod van adequate en efficiënte vervoersvoorzieningen voor diverse doelgroepen.	
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van beheerkosten van gemeente Bernheze in 2024 is € 46.115,-. De totale bijdragen van gemeenten daarin bedragen € 661.481,- Het aandeel van gemeente Bernheze bedraagt 7,0%.	
	01-01-2024	**31-12-2024**

1. Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) Brabant-Noordoost Regiotaxi Noordoost-Brabant					
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	Eigen vermogen	€	838.963	€	946.369
	Vreemd vermogen	€	391.077	€	380.951
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het gerealiseerd resultaat in 2024 bedraagt € 54.759,- voordelig.				
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Het grootste risico dat wordt benoemd is een faillissement of overname van de vervoerder. Het gewogen risico bedraagt € 444.977,-.				

2. GGD Hart voor Brabant					
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeentelijke portefeuillehouder is lid van het Dagelijks Bestuur.				
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de openbare gezondheidszorg.				
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage vanuit Gemeente Bernheze in 2024 is € 1.726.532,-. De totale bijdragen van alle gemeenten is € 64.543.960,-, waarmee het aandeel van gemeente Bernheze 2,7% bedraagt.				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar			**01-01-2024**		**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€	4.024.000	€	7.400.000
	Vreemd vermogen	€	17.769.000	€	17.825.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat voor 2024 is € 151.068,- positief				
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	De grootste benoemde risico's zitten in de fluctuatieomzetvolume plustaken en het stijgende ziekteverzuim. De algemene weerstandsreserve is hoog genoeg om de geïnventariseerde risico's op te kunnen vangen.				

3. Openbaar Lichaam Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant					
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het bestuur.				
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorzieningen in deze regio. Het O.L. verzorgt de administratie en gebruikt voor plaatsing van kandidaten haar eigen uitvoeringsorganisatie, de IBN-holding B.V.				
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De aangesloten gemeenten leveren een bijdrage in de bestuurskosten van het Werkvoorzieningsschap. De bijdrage van Bernheze is in 2024 € 8.716,-. De totale bijdragen van gemeenten bedragen € 88.999-. Het aandeel van gemeente Bernheze bedraagt daarmee 9,8%.				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar			**01-01-2024**		**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€	28.554.100	€	26.988.200
	Vreemd vermogen	€	178.500	€	2.065.300
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	In 2024 is een negatief bedrijfsresultaat gerealiseerd van € 976.400,- vóór bestemming. Na toevoegingen en onttrekkingen aan diverse reserves resulteert dit in een exploitatieresultaat van nihil.				

3. Openbaar Lichaam Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant	
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

4. Omgevingsdienst Brabant Noord (OBDN)					
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.				
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het openbaar lichaam is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van de fysieke leefomgeving en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noord.				
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van gemeente Bernheze in 2024 is € 1.316.738,-. De totale bijdrage van gemeenten en provincie is € 32.922.504,-. Het aandeel van Bernheze bedraagt daarmee 4,0%.				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2024**		**31-12-2024**	
	Eigen vermogen	€	9.262.000	€	8.903.000
	Vreemd vermogen	€	12.329.000	€	13.553.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat 2024 bedraagt na mutaties reserves € 959.000,-. Deze maakt onderdeel uit van de balanspost eigen vermogen.				
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	O.b.v. de risico-inventarisatie is de omvang de risico's € 4.607.100,-. Het gewogen risico bedraagt € 2.031.000,- Bij deze jaarrekening zal het voorstel gedaan worden om de algemene reserve aan te vullen tot €2.031.000,- , zodat de weerstandsratio weer 1.0 is.				

5. Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)					
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het bestuur.				
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering van de digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering van de lokale dienstverlening.				
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van gemeente Bernheze in 2024 is € 128.500,-. Op het totaal aan bijdragen van gemeenten en waterschappen (2.230.400) is 5,8%. Op het totaal inclusief rijk en provincie (6.309.248) is de bijdrage 2,0%.				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2024**		**31-12-2024**	
	Eigen vermogen	€	1.621.476	€	1.635.732
	Vreemd vermogen	€	5.052.854	€	5.973.839.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Over 2024 bedroeg het positieve resultaat € 68.593,-.				
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	O.b.v. de risico-inventarisatie is de omvang de risico's € 2.161.500,-. Het grootste risico dat wordt benoemd is de wijziging in de hoogte van de bijdrage via de DVO's en door de deelnemers. Het gewogen risico bedraagt € 379.300,-.. Voor het opvangen van de risico's is een weerstandsvermogen beschikbaar van € 418.000,- of terwijl 1,10%.				

6. Veiligheidsregio Brabant-Noord					
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.				
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer en Veiligheidsbureau Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Brabant-Noord en het Gemeenschappelijk Meldcentrum Brabant-Noord. In de Veiligheidsregio werken 16 gemeenten, de GGD en de Nationale Politie met hen samen op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en meldkamers. Voorts werken ook het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid in de veiligheidsregio samen.				
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van Bernheze wordt berekend tegen vaste bedragen per inwoner voor enkele onderdelen en een procentueel deel voor de kazernes. De bijdrage van Gemeente Bernheze bedraagt in 2024 € 2.320.475,-. De bijdrage bedraagt per inwoner € 71,92. Op basis van 32.263 inwoners in Bernheze (peildatum 1 januari 2023) op het totaal van deelnemende gemeenten met 672.514 inwoners is het aandeel van de gemeente Bernheze in 2024 4,8%.				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar			**01-01-2024**		**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€	17.628.000	€	21.599.000
	Vreemd vermogen	€	66.848.000	€	66.725.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Op basis van de jaarstukken bedroeg het resultaat € 1.940.000,-				
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	O.b.v. de risico-inventarisatie is de omvang de gewogen risico's € 3.750.000,- De grootste risico's die worden benoemd zijn hogere loon- en prijsstijging, bezuinigingstaakstelling, ontwikkelingen huisvesting, Cyberincidenten/datalek. Voor het opvangen van de risico's is een weerstandsvermogen beschikbaar.				

7. Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord					
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.				
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg die tijdig ter plaatse is.				
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De RAV wordt volledig gefinancierd door de Zorgverzekeraars en het Rijk en er wordt geen gemeentelijke bijdrage gevraagd.				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar			**01-01-2024**		**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€	15.119.000	€	15.980.000
	Vreemd vermogen	€	27.435.000	€	26.188.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Op basis van de jaarstukken 2024 bedraagt het resultaat € 995.378,-.				
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.				

8. Regionaal Bureau leerplicht en RMC (regionale meld- en coördinatiefunctie)			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeente Bernheze is via de portefeuillehouder vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het algemeen resultaat dat beoogd wordt, is een goede uitvoering van de leerplicht en kwalificatieplicht, voortijdig schoolverlaten voorkomen en jongeren in een kwetsbare positie monitoren. De ambities voor de periode 2021 tot en met 2024 zijn de volgende: - Geen enkel leerplichtig kind zit langer dan drie maanden thuis zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg. Het RBL BNO geeft altijd prioriteit aan het zo snel als mogelijk stoppen van het schoolverzuim. Uitgangspunt hierbij is dat iedere dag dat een kind thuis zit er één te veel is. - Geen enkele jongere in een kwetsbare positie tussen 16 en 23 jaar valt tussen de wal en het schip. Alle jongeren die geen startkwalificatie hebben zijn in beeld en hebben een duurzame werkplek, passende dagbesteding of volgen een traject naar werk of zorg. RBL BNO bereikt alle voortijdig schoolverlaters en verleidt ze om onderwijs te volgen. Ook als sprake is van een krappe arbeidsmarkt waarin werkgevers arbeidskrachten zoeken.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van Gemeente Bernheze in 2024 bedraagt € 79.308,- op een totaal van gemeentelijke bijdragen van € 1.006.134,-. Het aandeel bedraagt daardoor 7,9%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat over 2024 bedraagt positief € 722,-. Hierin is de uitbetaling van de restitutie over 2023 meegenomen (€ 10.279)		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

9. Heesch West				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester en de portefeuillehouder vastgoed maken deel uit van het Algemeen Bestuur.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het samenwerkingsverband heeft tot doel het bevorderen van de economische ontwikkeling en werkgelegenheid in de regio "Noordoost Brabant" door middel van het duurzaam ontwikkelen, realiseren, exploiteren en beheren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar regionaal bedrijventerrein, hierna te noemen "bedrijventerrein", op basis van de door de grondgebiedsgemeenten vastgestelde, nog vast te stellen en geldende bestemmingsplannen, wijzigingen daarvan in wijzigingsplannen en uitwerkingen daarvan in uitwerkingsplannen.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Voor Bernheze is het aandeel bepaald op 12%.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar			**01-01-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€	0	€ 5.517.108
	Vreemd vermogen	€	52.441.410	€ 43.726.592

9. Heesch West	
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat in 2024 was € 5.517.108,-
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Nu het bestemmingsplan (kleiner dan het oorspronkelijk uit te geven plangebied) is vastgesteld, is de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Heesch West financieel en qua organisatie verder geactiveerd. In april 2022 zijn de boekwaarden, met name historische kosten verwerving en plan- en beheerkosten, van de deelnemende gemeenten ingebracht bij de GR. Dit geldt ook voor de door de gemeenten gevormde verliesvoorzieningen voor de risico's vanuit de bouwgrondexploitatie alsmede de financiering. Eind februari 2022 is de invasie/oorlog vanuit Rusland begonnen met Oekraïne. Dit heeft diverse gevolgen zowel maatschappelijk als economisch. Als de energie- en grondprijzen lang hoog blijven zal dit invloed hebben op de wereldhandel. De effecten daarvan kunnen we voor het ontwikkelen van ons regionaal bedrijventerrein niet overzien. De grondexploitatie van de GR Heesch wordt elkaar geactualiseerd en bij tekorten zullen de deelnemende gemeente het tekort telkenmale aanvullen. Hierdoor hoeft de GR Heesch West geen reserve aan te houden voor het weerstandsvermogen.

10. Centrumregeling Wet Maatschappelijke ondersteuning Regio Brabant Noordoost-oost 2020-2023			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De colleges van B&W geven de centrumgemeente Oss mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren. De portefeuillehouder Wmo maakt deel uit van het reguliere overleg.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats naar rato van het aantal inwoners. De bijdrage voor 2024 is € 142.083,-. De totale bijdragen van alle deelnemers is € 1.271.100,- waarmee het aandeel van Bernheze komt op 11,3%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2024 is op het moment van opstellen van deze jaarrekening nog niet vastgesteld en ontvangen.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

11. Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De colleges geven de centrumgemeente Den Bosch mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren, uiteraard begrensd door wetgeving, jurisprudentie en vooraf vastgestelde financiële kaders

11. Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van de individuele voorzieningen en de flexibele jeugdhulp, volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt met ingang van 1-1-2024 plaats o.b.v. de onderlinge verhouding van de inkomsten van de gemeenten uit het gemeentefonds binnen het cluster 'individuele voorzieningen'. Voor 2024 geldt een afwijkende verdeelsleutel.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	n.v.t.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

12. Belastingsamenwerking Oost Brabant (BSOB)				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De gemeente deelt mee in de gemeenschappelijke regeling waar een samenwerking is ontstaan tussen het waterschap Aa en Maas en 9 deelnemende gemeenten. De BSOB draagt zorg voor de oplegging en inning van gemeentelijke belastingen (de belastingtaken).			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage voor Gemeente Bernheze in 2024 bedraagt € 602.917,-. De totale bijdragen van de gemeenten en het waterschap bedraagt € 11.381.700,- of terwijl 5,3%.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar			**01-01-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€	626.000	€ 1.325.000
	Vreemd vermogen	€	16.500.000	€ 18.847.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het totale gerealiseerde resultaat in 2024 is € 698.000.			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Geconstateerd is dat over de afgelopen jaren de hoeveelheid WOZ-bezwaren fors is toegenomen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de impact van de NCNP-bureaus. Het effect hiervan, op de lasten van BSOB, is tweeledig. Enerzijds is er fors meer personele inzet benodigd om deze bezwaren af te handelen (welke veelal door inhuurmedewerkers wordt uitgevoerd) en anderzijds stijgen de proceskosten. De BSOB doet er alles aan om de kosten zo laag mogelijk te houden door o.a. met automatisering efficiënter te zijn, maar de verwachting is dat deze kosten de komende jaren nog gemaakt worden. Daarnaast heeft de BSOB te maken met inflatierisico's. De BSOB heeft geen reserveweerstandscapaciteit. Eventuele tegenvallers worden doorberekend aan de deelnemers.			

B. Vennootschappen en coöperaties

Voor privaatrechtelijke organisaties gelden de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek. Dit betekent dat binnen vijf maanden de stukken moeten zijn gepubliceerd. Indien de benodigde gegevens tijdig beschikbaar zijn hebben we die opgenomen.

1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Als aandeelhouder maakt de gemeentelijke portefeuillehouder deel uit van de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Bankinstelling van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang.			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Gemeente Bernheze bezit 21.060 aandelen. Dit is een bescheiden aandeel van 0,038%.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar			**01-01-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€	4.721 miljoen	€ 4.777 miljoen
	Vreemd vermogen	€	110.834 miljoen	€ 123.164 miljoen
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Over 2024 heeft BNG-bank een nettowinst na belastingen behaald van € 294.000.000,-			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.			

2. NV Brabant Water				
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Als aandeelhouder maakt de gemeentelijke portefeuillehouder deel uit van de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.			
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Watervoorziening			
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De gemeente Bernheze participeert voor € 2.451,61 in het aandelenkapitaal van € 278.000,-. Dit is een belang van 0,9%.			
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar			**01-01-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	€	699.235 miljoen	€ Nog niet bekend
	Vreemd vermogen	€	587.188 miljoen	€ Nog niet bekend
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De gegevens per 31 december 2024 zijn nog niet gepubliceerd.			
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.			

C. Stichtingen en verenigingen

1. Vereniging van Eigenaars van “De Pas” De Misse 4	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De portefeuillehouder gemeentelijk vastgoed, de bedrijfsleider accommodaties en een beleidsmedewerker van financiën van de Gemeente Bernheze maken het bestuur van de VVE, dat drie bestuursleden kent.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Beheer en onderhoud van het exterieur van het gebouw “De Pas”, waarvan gemeente Bernheze sinds 31 augustus 2020 enige eigenaar is.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Alle exploitatiekosten van de VVE plus de kosten van groot onderhoud worden verrekend via 55% gemeente en 45% de Pas. Verrekening is onderdeel van de verhuurovereenkomst van Stichting de Pas en loopt via de Gemeente Bernheze.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	**01-01-2024** / **31-12-2024** Eigen vermogen: n.v.t. / n.v.t. Vreemd vermogen: € 255.772 / € 287.197
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarlijkse exploitatie sluit zonder saldo. De kosten worden verdeeld op basis van statutaire afspraken.
Eventuele risico’s: Alle risico’s waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	N.v.t.

2. Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (voorheen: St. Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf)	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester van de gemeente Oss vertegenwoordigt de gemeente Bernheze.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Deze stichting is opgericht om een betere afstemming tussen partners op het terrein van veiligheid te bereiken (politie, gemeenten, openbaar ministerie en diverse welzijnsinstellingen). De meerwaarde van de samenwerking van organisaties op een fysieke locatie ligt in de sluitende aanpak van criminaliteit en overlast en de aanpak van de achterliggende problemen bij de betrokkenen. Door het bundelen van activiteiten ontstaat een compleet zicht op de situatie van daders, overlastgevers en slachtoffers, zodat het mogelijk wordt om gezamenlijk en geïntegreerd te handelen.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	In 2024 bedroeg de bijdrage van Bernheze € 36.950,-
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	**01-01-2024** / **31-12-2024** Eigen vermogen: n.v.t. / n.v.t. Vreemd vermogen: n.v.t. / n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2024 is op het moment van opstellen van deze jaarrekening nog niet vastgesteld en ontvangen.
Eventuele risico’s: Alle risico’s waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

3. Regio Noordoost-Brabant (RNOB)					
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Bij het onderdeel ‘overheden’ worden alle samenwerkende gemeenten vertegenwoordigd door hun portefeuillehouder.				
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het samenwerkingsverband erkent de diversiteit in de regio, maar gaat uit van gelijkwaardigheid, waarbij elkaar gunnen en afspraken maken belangrijke pijlers zijn. Dit is een belangrijke basis voor de samenwerking, naast de nieuwe inhoudelijke Samenwerkingsagenda. In de Samenwerkingsagenda “richting 2030” is vastgelegd wat de samenwerking van plan is op te pakken. Steeds meer wordt ingezet op samenwerking met provincie, omliggende regio’s en het rijk met een aangescherpte en daadkrachtigere organisatie.				
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van gemeente Bernheze in 2024 bedraagt: Bijdrage Regiofonds: € 96.789,- (€ 3,- per inwoner) Bijdrage arbeidsmarktprogramma Noordoost Brabant Werkt!: € 32.263,- (€ 1,- per inwoner) Bijdrage Servicepunt Leren en Werken € 3.157,87 Cofinanciering AgroProeftuin € 7.745,48 (4,85% aandeel)				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2024**		**31-12-2024**	
	Eigen vermogen	€	370.189	€	Nog niet bekend
	Vreemd vermogen	€	3.580.739	€	Nog niet bekend
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2024 van Regio Noordoost-Brabant is op het moment van opstellen van deze jaarrekening nog niet vastgesteld en ontvangen.				
Eventuele risico’s: Alle risico’s waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.				

4. Vereniging van Eigenaars Plein 1969 I&II					
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De portefeuillehouder maatschappelijk vastgoed maakt deel uit van het bestuur van de VVE, dat twee bestuursleden kent.				
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Beheer en onderhoud van het exterieur van het gebouw “Plein 169 I&II” voor de gezamenlijke eigenaren (Woonstichting JOOST en gemeente Bernheze).				
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Statutair is vastgelegd dat verrekening van kosten plaatsvindt voor 18% voor de gemeente Bernheze en voor 82% voor Woonstichting JOOST.				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2024**		**31-12-2024**	
	Eigen vermogen	€	89.288	€	Nog niet bekend
	Vreemd vermogen	€	0	€	Nog niet bekend
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2024 is op het moment van opstellen van deze jaarrekening nog niet ontvangen.				
Eventuele risico’s: Alle risico’s waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.				

5. Vereniging van Eigenaars Bibliotheek met Bovenwoningen De Misse / Hoogstraat					
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De portefeuillehouder maatschappelijk vastgoed maakt deel uit van het bestuur van de VVE, dat twee bestuursleden kent..				
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Beheer en onderhoud van het exterieur van het gebouw De Misse/Hoogstraat te Heesch voor de gezamenlijke eigenaren (Stichting Mooiland en gemeente Bernheze).				
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Statutair is vastgelegd dat verrekening van kosten plaatsvindt voor 50% voor de gemeente Bernheze en voor 50% voor Stichting Mooiland..				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2024**		**31-12-2024**	
	Eigen vermogen	€	62.035		Nog niet bekend
	Vreemd vermogen	€	n.v.t.	€	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2024 is op het moment van opstellen van deze jaarrekening nog niet ontvangen.				
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	N.v.t.				

6. Stichting Bureau Inkoop en aanbesteding Zuidoost Brabant (BIZOB)					
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Bizob is een stichting en wordt aangestuurd door de gemeenten en aangesloten organisaties. Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van twee bestuurders per regio. De zittingsduur voor bestuurders is vier jaar. De voorzitter van het bestuur is een burgemeester en heeft een zittingsduur van zes jaar. Daarnaast worden twee secretarissen toegevoegd aan het bestuur. Tevens neemt vanuit elke aangesloten gemeente één bestuurder deel in de Vergadering van Aangeslotenen.				
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Bizob zet zich in voor ruim 35 gemeenten en publieke organisaties als strategisch partner voor inkoop en aanbestedingen. In nauwe samenwerking met de Gemeente Bernheze regelt Bizob inkoop, aanbestedingen, contractmanagement en contractbeheer voor het sociaal domein, openbare ruimte, bedrijfsvoering en ICT. Het doel is het behalen van voordeel voor alle bij Bizob aangesloten organisaties. De inkoopsamenwerking gaat verder dan het bundelen van inkoopvolumes. Door samenwerking wordt kennis opgebouwd van producten, markten en bedrijven, waardoor transactiekosten en inkooprisico's verminderen en de professionaliteit van de inkoopfunctie toeneemt.				
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De gemeente/publieke organisatie neemt op jaarbasis 210 dagen af van de stichting. Betaling gebeurt tegen een door het bestuur vooraf gecalculeerde vergoeding.				
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2024**		**31-12-2024**	
	Eigen vermogen	€	358.695,32	€	600.122,81
	Vreemd vermogen	€	1.973.314,96	€	1.831.768,81
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat over 2024 bedraagt € 1.343.604,05.				
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	De aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatie tekorten.				

D. Overige verbonden partijen

1. Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC)			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeente Bernheze wordt vertegenwoordigd door een burgemeester uit onze regio		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het versterken van de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit en vervolgens de ontwikkeling van een geïntegreerde aanpak van de georganiseerde criminaliteit te faciliteren en te stimuleren.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage in 2024 op basis van begroting bedraagt € 30.733,-		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		**01-01-2024**	**31-12-2024**
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Ten tijde van het opstellen van deze jaarstukken was de jaarrekening 2024 van het RIEC nog niet ontvangen.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

2. Regionale samenwerking As50	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester vertegenwoordigt Bernheze in een bestuurlijke regiegroep. Hierin hebben de burgemeesters van Oss, Uden, Meierijstad en Landerd zitting.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De As50 vormt een subregio binnen de regio Noordoost-Brabant (Agrifood Capital). De gemeenten werken samen om de belangen van de subregio in de grotere regio onder de aandacht te brengen.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De gemeenten betalen geen bijdrage. Zie de toelichting bij C. Stichtingen en verenigingen, onderdeel 4, Regio Noordoost-Brabant.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De gemeenten betalen geen bijdrage.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

G. Grondbeleid

Algemeen

Inleiding

De Nota Grondbeleid van de Gemeente Bernheze is in 2024 geactualiseerd en deze Nota Grondbeleid Bernheze 2024-2027 werd op 15 januari 2024 door de raad vastgesteld.

Daarin is gesteld dat de gemeente regie wil voeren op haar ruimtelijk beleid. De gemeente Bernheze kan de verschillende rollen van het grondbeleid inzetten. De gemeente hanteert dynamisch grondbeleid waarmee de houding, rol en inzet van instrumenten wordt bepaald per beleidsopgave die daarbij past. Voor de grote woningbouwopgave neemt de gemeente daarvoor een actieve houding aan. Als een ruimtelijk initiatief niet past in het gemeentelijke beleid of visie, geen bijdrage levert aan de gemeentelijke ambities of niet economisch zelfstandig uitvoerbaar is, dan kan de gemeente besluiten om geen medewerking te verlenen.

Financieel beleid bouwgrondexploitaties

Voor de plannen die de gemeente Bernheze maakt, geldt het principe dat elk plan zichzelf moet financieren. Dit betekent dat de opbrengsten die uit het plan voortvloeien minimaal gelijk dienen te zijn aan de kosten van ontwikkeling en realisatie van het plan. In uitzonderlijke gevallen kan door de raad ervoor gekozen worden om plannen die zichzelf niet kunnen financieren door te voeren en voor het tekort financiële middelen beschikbaar te stellen.

De exploitatieopzet vormt het financiële kader waarbinnen de exploitatie zal worden uitgevoerd. De vastgestelde exploitatieopzet kent een bindend karakter voor het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot het doen van uitgaven. De exploitatieopzetten zijn bij het opstellen van deze jaarrekening geactualiseerd.

Positieve resultaten

Wanneer de inkomsten uit een plan hoger zijn dan de kosten van realisatie ontstaat er een financieel positief resultaat. Hoewel het verdienen van geld op grondexploitaties geen doel op zich is, heeft de gemeente Bernheze geen bezwaren tegen het bereiken van financieel positieve resultaten. De middelen die hierdoor ter beschikking komen, zal de gemeente Bernheze aanwenden voor de realisatie van maatschappelijke doeleinden.

Met betrekking tot het realiseren van winst heeft het Besluit begroting en verantwoording (BBV) de "percentage of completion" regel (POC) verplicht gesteld. Dit is een methode om de jaarwinst bij de grondexploitatie te bepalen. De winst moet jaarlijks worden genomen naar rato van de winst van de gerealiseerde kosten en opbrengsten. Dus indien 50% van de kosten is gerealiseerd en 50% van de grond is verkocht, dan is de winstrealisatie 50% x 50% = 25%. Wanneer de resultaten

van een grondexploitatie worden bijgesteld of het voortgangspercentage muteert heeft dit ook gevolgen voor de eerder genomen winst volgens de POC regel.

Negatieve resultaten

Indien blijkt dat niet aan het vereiste kan worden voldaan, om een exploitatie minimaal financieel sluitend te kunnen realiseren, zal directe nadere besluitvorming over de wijze van realisatie en de daarmee verband houdende dekking van eventuele exploitatiekosten noodzakelijk zijn. Bij het ontstaan van tekorten in een bouwgrondexploitatie zal de gemeente Bernheze direct het verlies nemen.

Actualisatie

De bestaande exploitatieopzetten worden twee maal per jaar geactualiseerd en vastgesteld door het college. In de exploitatieopzetten per project wordt uitgegaan van de meest actuele woningbouwplanning en grondprijzen. Nieuwe exploitaties vaststellen is een bevoegdheid van de raad en is gemandateerd aan het college.

Reserves

Algemeen

De omvang van de geïnventariseerde risico's bouwgrondexploitatie wordt aan de hand van een risicoscan van het grondbedrijf bepaald. Bij de risicoscan zijn de grondexploitaties doorgerekend aan de hand van een risicoscenario waarbij de verkoopprijzen met 25% dalen, de kosten met 25% stijgen en de uitgiften met twee jaar worden vertraagd. Ook wordt het risico op het afsluiten van een bouwgrondexploitatie beoordeeld. Op basis hiervan vindt per bouwgrondcomplex een weging (beoordeling en weging op de kans dat het risico zich voordoet) plaats zoals deze ook wordt toegepast in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing..

Op basis van de uitgevoerde risicoscan bedraagt de maximale hoogte van de geïnventariseerde risico's bouwgrondexploitatie € 4,8 miljoen. Bij de vorige jaarrekening was het geïnventariseerde risico € 3,3 miljoen. De stijging komt hoofdzakelijk door grondaankopen gedaan binnen het plan Heeswijkse Akkers en de opening van een nieuwe grondexploitatie voor de Bunders.

Algemene weerstandsreserve

De grondslag van de algemene weerstandsreserve wordt verantwoord in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Onderdeel van deze grondslag zijn de geïnventariseerde risico's bouwgrondexploitatie.

Landschappelijke kwaliteitsverbetering

Per verkochte meter bouwgrond op complexen buiten de dorpskernen wordt een bedrag gestort in de bestemmingsreserve landschappelijke kwaliteitsverbetering. Dit is een voorwaarde die door de provincie verplicht is gesteld. In 2024 heeft er vanuit de bouwgrondexploitatie een storting

plaatsgevonden van € 121.000,-. De reserve wordt ingezet voor doeleinden ten behoeve van de landschappelijke kwaliteit in het buitengebied.

Gemeentelijke Fondsbijdragen

Op donderdag 18 april 2024 heeft de raad het programma kostenverhaal & financiële bijdragen vastgesteld. Hierin zijn drie reserves geïntroduceerd waarin fondsbijdragen van nieuwe initiatieven gestort worden. Twee betreffen compensatiefondsen voor het geval een initiatief niet voldoet aan de groennorm of aan de norm voor sociale woningbouw. Een fonds is voor een bijdrage ter verbetering van de fysieke leefomgeving. In 2024 heeft er alleen een storting in het compensatiefonds groen plaatsgevonden van € 34.000,-.

Exploitaties

Op 16 december 2021 heeft de raad de woonvisie vastgesteld, met daarin een taakstelling van 1.160 woningen tot en met 2026. De kwantitatieve opgave op langere termijn – tot en met 2030 – bedraagt 1.800 woningen.

- Voor de opbrengstenindexatie is in de exploitatieopzetten rekening gehouden met 2% voor zover er geen andere contractuele afspraken zijn gemaakt.
- De kostenindexering die in de exploitatieopzetten wordt gehanteerd voor 2024 bedraagt 3%. Daarnaast is gerekend met een eenmalige inhaalindexering van 1% over 2023.
- De rente bedraagt 0 % en is verwerkt in de exploitatieopzetten.

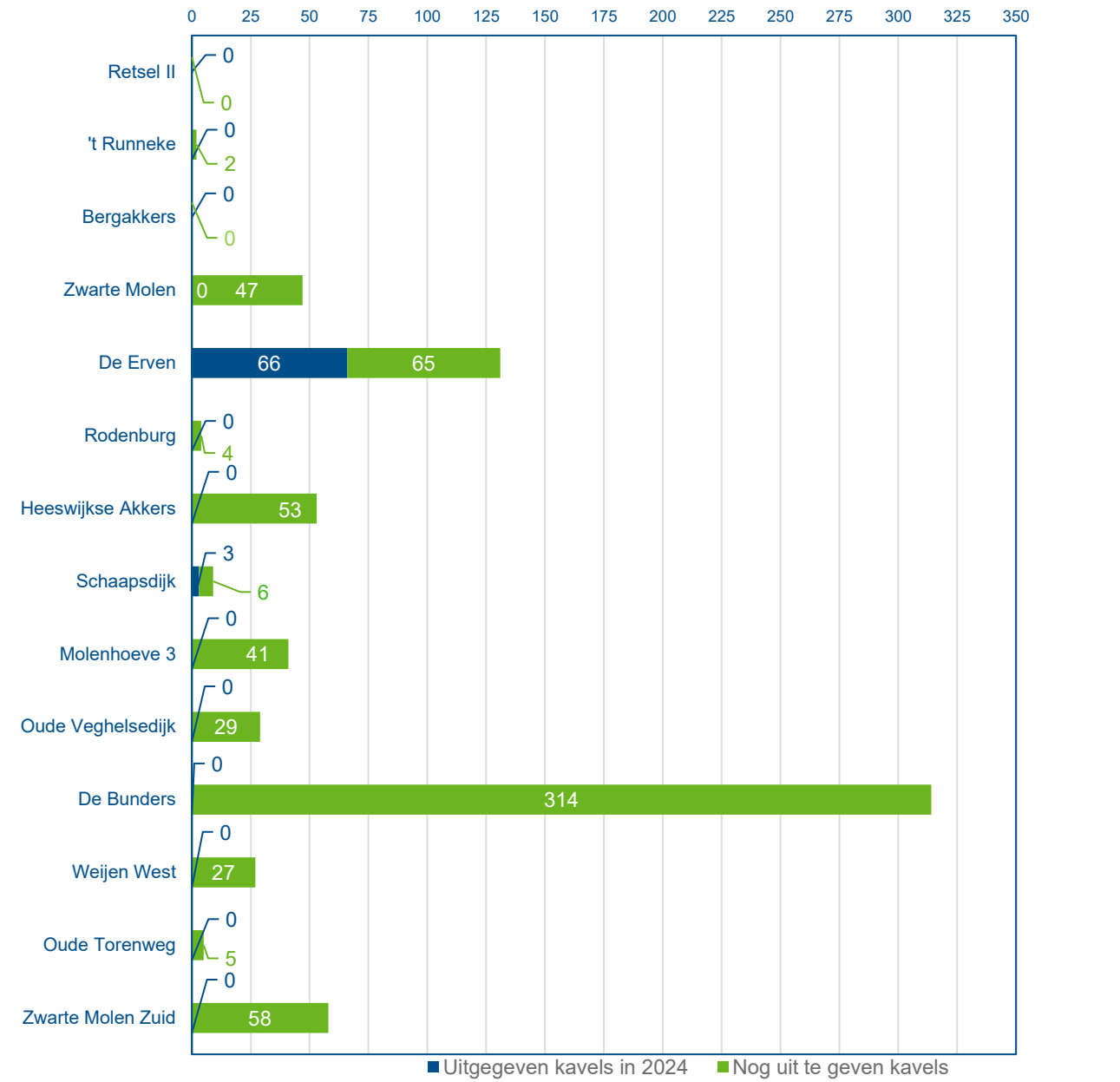
Voorraad gronden

Het BBV hanteert een indeling van bouwgrondexploitaties in drie categorieën:

1. De complexen met exploitatieopzet worden door de gemeente ontwikkeld en zijn onderbouwd met een exploitatieopzet.
2. De exploitaties die voor rekening en risico van derden worden ontwikkeld. De kosten die de gemeente maakt voor deze particuliere complexen, voornamelijk plankosten, worden verhaald op de ontwikkelaars.
3. Daarnaast zijn er gronden die de gemeente bezit waarvoor (nog) geen exploitatieopzet is. Deze gronden vallen onder de materiële vaste activa van de gemeente.

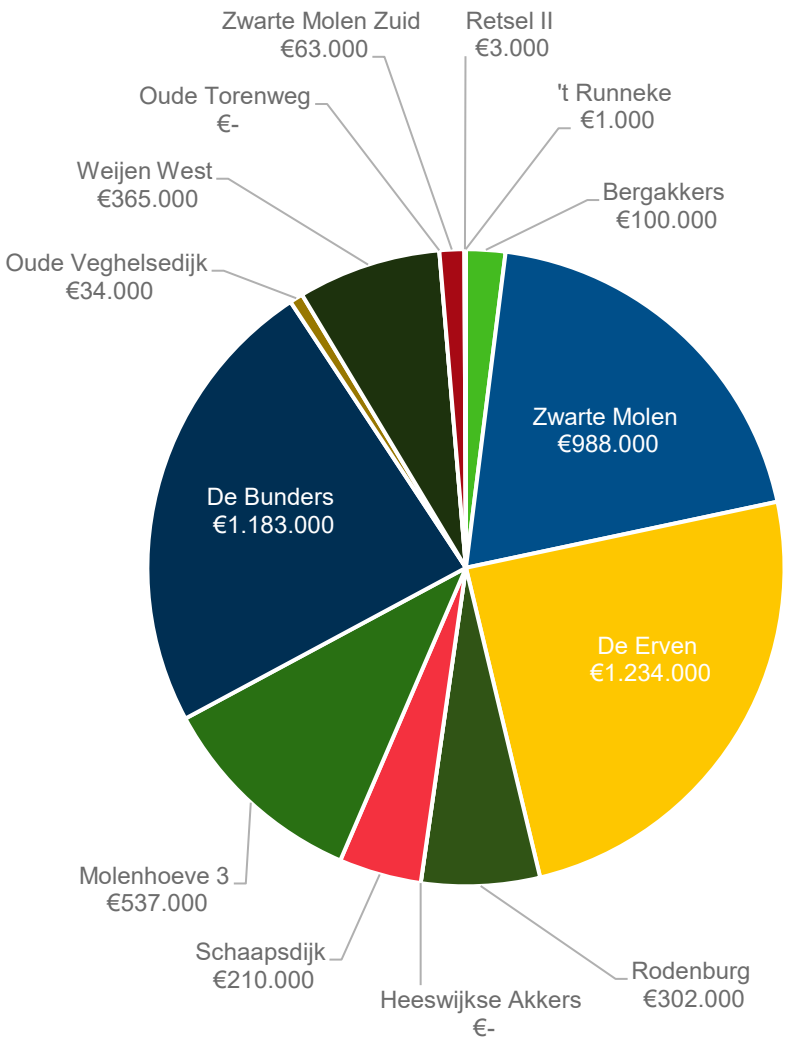
A. Complexen met exploitatieopzet

Hieronder staan twee overzichten van de onderhanden bouwgronden in exploitatie. Het eerste overzicht bevat de kavels die zijn uitgegeven in 2024 en de nog uit te geven kavels per complex.

Uitgegeven in 2024: 69 kavels | Nog uit te geven: 651 kavels

Het tweede overzicht omvat het resterend eindresultaat per complex. Dit is zonder de al genomen winsten volgens de POC-methode tot en met 2024. Deze overzichten bevatten zowel de complexen voor woningbouw als voor bedrijventerreinen.

Vermoedelijk resultaat € 5.020.000,-

1. Retsel II

Dit betreft het gedeelte ten oosten van de Retselseweg. Op dit moment vindt de bouw van de laatste bedrijven plaats, waarna het gebied woonrijp zal worden gemaakt. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2024 € 32.000,- winst genomen. We verwachten het plan in 2026 af te sluiten.

2. ‘t Runneke

Eind 2024 is de concept wijziging van het omgevingsplan ter inzage gelegd, we gaan in 2025 het plan vaststellen. De doorlooptijd van het plan loopt tot 2030.

3. Bergakkers

De laatste woningen zijn inmiddels opgeleverd en in 2025 verwachten wij afronding van het woonrijp maken en het groen, waarna het complex kan worden afgesloten. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2024 € 184.000,- winst genomen.

4. Zwarte Molen

In 2024 is de 4de en laatste fase bouwrijp gemaakt. Uitgifte van de bouwkavels in deze fase staat gepland voor 2025. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2024 € 353.000,- winst genomen We verwachten het plan in 2028 af te sluiten.

5. De Erven

In 2024 heeft de bouw van de laatste kavels in het binnengebied van fase 3 plaatsgevonden. De bouw van de laatste woningen aan de Kruishoekstraat tussen fase 3 en 4 staat gepland voor 2025. Verder hebben we een contract gesloten met een ontwikkelaar, waardoor er meer betaalbare woningen worden toegevoegd bij de laatste woningen aan de kruiskoestraat. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2024 € 1.185.000,- winst genomen. We verwachten het plan in 2028 af te sluiten.

6. Rodenburg

Het reguliere gedeelte van het plan is reeds afgerond. Een aantal kavels aan de Hommelsedijk kunnen pas worden uitgegeven wanneer de sanering van een naastgelegen boerderij is gerealiseerd (gepland voor 2026). In 2024 hebben we € 114.000,- aan eerder genomen winst teruggeploegd. We verwachten het plan in 2028 af te sluiten.

7. Heeswijkse Akkers

In 2022 is het bestemmingsplan vastgesteld door uw raad. Op dit moment lopen er twee bezwaarprocedures bij de raad van state tegen het bestemmingsplan, de zittingsdatum daarvan is gepland voor februari 2024. Ondanks dat is in 2023 gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor het bouwrijp maken van het 1ste gedeelte en wordt het 2de gedeelte in 2024 bouwrijp gemaakt. In 2024 is € 136.000,- aan te verwachten verlies genomen.

8. Schaapsdijk

Alle kavels op 2 vrijstaande bouwkavels na zijn verkocht in de periode tot 2024. De gemeente gaat de twee vrijstaande bouwkavels via een ruimtelijke procedure in 2025 omzetten naar een blok van 6 sociale en betaalbare koopwoningen. De planning is om het plan in 2027 af te ronden. In 2024 hebben we € 50.000,- aan eerder genomen winst teruggeploegd.

9. Molenhoeven 3

In 2025 zullen de eerste plannen worden voorgelegd aan de omwonenden. Vaststelling staat gepland voor eind 2025 tot begin 2026. We verwachten het plan in 2031 af te ronden.

10. De Bunders

De raad heeft de wijziging van het omgevingsplan in oktober 2024 vastgesteld. Op dit moment lopen er twee bezwaarprocedures bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan. De zaak is nog niet inhoudelijk in behandeling genomen door de Raad van State. We verwachten het plan in 2033 af te ronden.

11. Oude Veghelsedijk

Eind 2024 zijn de eerste plannen voorgelegd aan de omwonenden. Vaststelling staat gepland voor eind 2025. We verwachten het plan in 2029 af te ronden.

12. Weijen West (fase I)

Het bestemmingsplan is in 2024 vastgesteld. Er loopt een beroepsprocedure bij de Raad van State tegen het plan, gecombineerd met een voorlopige voorziening. Daardoor mag de gemeente op dit moment geen voorbereidende werkzaamheden verrichten. Uitspraak wordt in de 1ste helft van 2025 verwacht. We verwachten het plan in 2030 af te ronden.

13. Oude Torenweg

Het betreft een project voor de realisatie van 5 sociale huurwoningen. Het bestemmingsplan is in 2024 vastgesteld. Er loopt een beroepsprocedure bij de Raad van State tegen het plan gecombineerd met een voorlopige voorziening. Daardoor mag de gemeente op dit moment geen voorbereidende werkzaamheden verrichten. Uitspraak wordt in de 1ste helft van 2025 verwacht. Naast het eerder genomen verlies is in 2024 nog een extra verlies van € 14.000,- genomen. We verwachten het plan in 2027 af te ronden.

14. Zwarte Molen Zuid (flexwoningen)

In 2023 heeft uw raad de negatieve grondexploitatie voor Zwarte Molen Zuid vastgesteld. Het betreft een project voor de realisatie van 40 flexwoningen op korte termijn en een definitieve woonwijk op de lange termijn. Realisatie van de flexwoningen staat gepland voor 2025. Hoewel nog steeds een negatief resultaat verwacht wordt, is de verwachting dat het resultaat over de hele looptijd minder negatief wordt. We verwachten het plan in 2044 af te ronden.

Resultaat over 2024 (bouwgronden in exploitatie)

Resultaten Bouwgrondexploitatie 2024 (bouwgronden in exploitatie)		
Winstneming volgens POC methode bij complex Bergakkers	€	184.000
Winstneming volgens POC methode bij complex Zwarte Molen	€	353.000
Winstneming volgens POC methode bij complex De Erven	€	1.185.000
Eliminatie van eerdere winstneming volgens POC methode bij complex Rodenburg	€	-/- 114.000
Eliminatie van eerdere winstneming volgens POC methode bij complex Schaapsdijk	€	-/- 50.000
Winstneming volgens POC methode bij complex Retsel II	€	32.000
Subtotaal POC methode	€	**1.590.000**

Resultaten Bouwgrondexploitatie 2024 (bouwgronden in exploitatie)	
Verliesneming complex Heeswijkse Akkers	€ -/- 136.000
Verliesneming complex Oude Torenweg	€ -/- 14.000
Subtotaal verliesneming	€ **-/- 150.000**
Totaal resultaat bouwgronden in exploitatie	**€ 1.440.000**

Van het in 2024 behaalde resultaat op bouwgronden in exploitatie kan de volgende splitsing worden gemaakt:

- Resultaat uit bouwgronden in exploitatie voor de woningbouw € 1.408.000,-
- Resultaat uit bouwgronden in exploitatie voor bedrijventerreinen € 32.000,-

B. Particuliere complexen

Behalve de complexen in eigen beheer, kent de gemeente Bernheze ook complexen die in exploitatie zijn bij particulieren. De kosten die de gemeente Bernheze maakt voor deze complexen bestaan voornamelijk uit plankosten en kosten voor aanleg van het openbaar gebied. Deze kosten zijn verhaalbaar op de particuliere exploitanten. Het risico bestaat dat de (vooraf) overeengekomen vergoeding niet toereikend is voor de uiteindelijk gemaakte kosten of dat de ontwikkeling uiteindelijk niet tot stand komt.

De voortgang van deze projecten wordt bepaald door de initiatiefnemer. De gemeente heeft geen actieve rol in deze projecten.

De particuliere complexen betreffen vaak kleine initiatieven van enkele woningen. Daarnaast zijn er een aantal omvangrijkere plannen.

Hieronder is een overzicht toegevoegd van omvangrijkere particuliere complexen (meer dan 15 woningen) in ontwikkeling, waarvan minimaal een ontwerp plan ter inzage lag per 31-12-2024. De bijbehorende uit te geven kavels staan in de laatste kolom.

	Complex	Kern	Netto toe te voegen woningen
1	Nobisweg/Hommelsedijk	Heeswijk-Dinther	197
2	Kamersche Hoef	Heeswijk-Dinther	143
3	Den Berg	Heesch	111
4	Hoofdstraat 45 - 49 en Mgr. van Oorschotstraat 9	Heeswijk-Dinther	36
5	Brouwersstraat 2a	Heeswijk-Dinther	33
6	Osseweg ong. (tussen 17 en 27)	Heesch	25
7	Hoofdstraat 81B (De Bonton)	Heeswijk-Dinther	19
8	Eggerlaan	Vorstenbosch	16
	Totalen		**580**

Resultaat over 2024 (particuliere complexen)

Samengevat worden in 2024 de volgende resultaten geboekt binnen de particuliere complexen:

In 2024 zijn 15 particuliere complexen beëindigd en afgesloten met een gezamenlijk eindresultaat van € 30.404,-. In 2024 is er volgens het voorzichtigheidsprincipe voor € 146.500,- verlies genomen in lopende particuliere projecten. Verklaring voor deze negatieve resultaten is gelegen in sterk gestegen kosten bij een aantal langlopende plannen waar de prijzen al van vastlagen.

De resultaten van de particuliere initiatieven worden gebundeld voor zover deze minder dan € 25.000,- per complex zijn. In 2024 was er één complex met meer dan € 25.000,- aan verlies. Dit betrof het plan Eggerlaan, waar de gemeente onvoorziene advocaatkosten had als gevolg van een kort geding bij de rechtbank.

Resultaten bouwgrondexploitatie 2024 (particuliere complexen)		
Winstneming afsluiten 9 particuliere complexen	€	42.985
Verliesneming afsluiten 6 particuliere complexen	€	-/- 12.581
Subtotaal afsluiting	**€**	**30.404**
Verliesneming Eggerlaan	€	-/- 33.000
Verliesneming 14 overige particuliere complexen	€	-/- 113.500
Subtotaal verliesneming	**€**	**-/- 146.500**
Totaal	**€**	**-/- 116.096**

C. Materiële vaste activa

Strategische gronden

In 2024 is vanuit de strategische voorraad gronden perceel F482 (Zoggelsestraat/Fortis - H) ingebracht in project De Bunders en zijn de percelen I12 en F1939 (Grond bij Dijkstraat 8 - N) ingebracht in project Weijen-West fase 1.

Overzicht boekwaarde per kern	31-12-2023	31-12-2024
Heesch	388.000	305.000
Nistelrode	588.000	513.000
Heeswijk-Dinther	837.000	837.000
Vorstenbosch	231.000	231.000
Totaal	**2.044.000**	**1.886.000**

Totaal resultaten 2024 bouwgrondexploitaties

Resultaten bouwgrondexploitatie 2024		
Winst vanuit de bouwgronden in exploitatie (t.b.v. woningbouw)	€	1.408.000

Resultaten bouwgrondexploitatie 2024		
Winst vanuit de bouwgronden in exploitatie (t.b.v. bedrijventerreinen)	€	32.000
Verlies vanuit de particuliere complexen	€	-/- 116.000
Totalen	**€**	**1.324.000**

H. Subsidies

Wat willen we bereiken en wat gaan we daar voor doen?

De invulling van de maatschappelijke doelstellingen van de Gemeente Bernheze wordt mede vormgegeven door het verstrekken van subsidies. De doelen zijn omschreven in de programma's van de jaarrekening en in specifieke beleidsnota's. De subsidieverlening moet voldoen aan de regels van de Algemene wet bestuursrecht en de subsidieverordening Welzijnssubsidies 2021. De laatste wordt door onszelf bepaald. We kennen jaarlijkse subsidies die per (boek) jaar worden toegekend en projectsubsidies voor bijvoorbeeld projecten of activiteiten. Met een subsidie kunnen de kosten van een activiteit geheel of gedeeltelijk worden betaald.

Naar aanleiding van het rapport van de rekenkamer en de bespreking in de raad van dit rapport hebben we in deze paragraaf een totaal overzicht van de verstrekte subsidies in 2024 opgenomen.

(Amateur)organisaties kunnen op basis van de verordening Welzijnssubsidies 2021 of de begroting een subsidie aanvragen. De procedure hiervoor is vastgelegd in deze verordening. Tijdens de looptijd van de subsidie (meestal een (boek)jaar) ontvangen de professionele instellingen een subsidievoorschot. De definitieve vaststelling vindt voor budgetsubsidies achteraf plaats. De overige subsidies worden bij de verlening van de beschikking al vastgesteld. De vaststelling kan om uiteenlopende redenen lager uitvallen dan de verlening. In dat geval vordert de Gemeente Bernheze de teveel uitbetaalde voorschotten terug. Bij de aanvraag van subsidies vindt een inhoudelijke en financiële toetsing plaats. De subsidies van professionele instellingen volgt de gemeente gedurende de looptijd van de subsidie, zowel inhoudelijk als financieel.

Hieronder is het overzicht opgenomen van de verstrekte subsidies per programma/beleidsterrein in 2024.

Overzicht subsidies jaarrekening 2024

(Amateur)organisatie		Realisatie 2024 in euro's
Programma 1: Leefbare kernen		
Bijdrage verkeersbrigadiers	Donaties	360,75
Buurtbusvereniging Kruisstraat - Loosbroek	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	1.303,68
Buurtbus 202 Loosbroek- Lijn 251	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	1.303,68
Samen Sterk HDL, Carry CAB	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	3.910,28
Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente		
Gehandicaptenvereniging GESPOSS	Donaties	421,08
Stichting Speciale Dansschool Bolero	Donaties	196,93
Stichting Bijzonder Aktief	Donaties	421,08

(Amateur)organisatie		Realisatie 2024 in euro's
Badmintonclub Argus	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.471,84
Heesche Badminton Vereniging	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.324,44
Basketbalclub SlamDunk 97	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.055,36
Handbalvereniging Dynamico	Vrijwilligers- en zelforganisaties	7.192,64
Hockeyvereniging HDL	Vrijwilligers- en zelforganisaties	446,96
Hockeyvereniging MHC Heesch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	8.314,88
Korfbalvereniging Altior	Vrijwilligers- en zelforganisaties	5.990,76
Korfbalvereniging Korloo	Vrijwilligers- en zelforganisaties	3.982,48
Korfbalvereniging Prinses Irene	Vrijwilligers- en zelforganisaties	5.096,68
Ruitersportvereniging de Valianten	Vrijwilligers- en zelforganisaties	492,12
Tennisvereniging De Balledonk (NTB 2023 vrijval, geen aanvraag ingediend	Vrijwilligers- en zelforganisaties	-312,69
Tennisvereniging De Hoef	Vrijwilligers- en zelforganisaties	484,07
Tennisvereniging Telro	Vrijwilligers- en zelforganisaties	634,08
Tennisvereniging Vorstenbosch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	167,74
Tennisvereniging De Broekhoek	Vrijwilligers- en zelforganisaties	324,98
Turn- en gymnastiekvereniging Sine Cura	Vrijwilligers- en zelforganisaties	3.846,88
Special Gym	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.447,36
De Heesche Gymclub	Vrijwilligers- en zelforganisaties	4.183,64
Voetbalvereniging Avesteyn	Vrijwilligers- en zelforganisaties	15.089,40
Voetbalvereniging Heeswijk	Vrijwilligers- en zelforganisaties	13.026,96
Voetbalvereniging HVCH	Vrijwilligers- en zelforganisaties	27.097,28
Voetbalvereniging Prinses Irene	Vrijwilligers- en zelforganisaties	15.871,36
Voetbalvereniging V'bosch Boys	Vrijwilligers- en zelforganisaties	12.350,20
Sportclub Loosbroek (Voetbalvereniging WHV)	Vrijwilligers- en zelforganisaties	10.413,24
Zwem- en polovereniging Gorgo	Vrijwilligers- en zelforganisaties	4.244,58
Dance Team Nistelrode	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.420,76
Streetdance Vereniging V'bosch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.010,56
I.V.N. Bernheze	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.317,56
De Notenkrakers Vorstenbosch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	8.083,96
Fanfare Aurora	Vrijwilligers- en zelforganisaties	14.405,44
Muziekvereniging Animato N'rode	Vrijwilligers- en zelforganisaties	12.925,96
Harmonie St. Servaes	Vrijwilligers- en zelforganisaties	15.481,44
Koninklijke Fanfare St Willibrord	Vrijwilligers- en zelforganisaties	14.674,44
Toneelvereniging Arcadia	Vrijwilligers- en zelforganisaties	500,41
Toneelvereniging Kantlijn	Vrijwilligers- en zelforganisaties	749,80
Toneelvereniging Verenigde Spelers	Vrijwilligers- en zelforganisaties	556,48
Koor Orféon	Vrijwilligers- en zelforganisaties	718,32
Kamerkoor Mi Canto	Vrijwilligers- en zelforganisaties	550,09
Zanggroep Koraal	Vrijwilligers- en zelforganisaties	923,92
Kinderkoor Joy	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.701,16
Ouderenkoor Cantando	Vrijwilligers- en zelforganisaties	923,92

(Amateur)organisatie		Realisatie 2024 in euro's
ZiZo koor 4e kw 2023 terugbetaling, koor is gestopt per 1-11-'24	Vrijwilligers- en zelforganisaties	-151,50
Popkoor Noiz	Vrijwilligers- en zelforganisaties	606,16
EHBO afd. Heesch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.312,20
EHBO afd. Heeswijk-Dinther	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.430,00
EHBO afd. Nistelrode	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.397,60
EHBO Sint Lucas Vorstenbosch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	826,20
Internationale samenwerking	Vrijwilligers- en zelforganisaties	42.775,00
Carnavalsstichting De Wevers	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.353,00
Stg. Carnaval De Piereslikkers	Vrijwilligers- en zelforganisaties	884,56
Stg. Carnaval HDL	Vrijwilligers- en zelforganisaties	3.038,72
Stg. Carnaval Heesch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	4.639,56
Stg. Jeugdcarnaval Heeswijk-Dinther	Vrijwilligers- en zelforganisaties	967,72
Oranjecomité Heesch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	4.545,16
Oranjecomité Heeswijk-Dinther	Vrijwilligers- en zelforganisaties	4.058,00
Oranjecomité Loosbroek	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.263,96
Oranjecomité Vorstenbosch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	804,24
Stg. Viering Koningsdag Nistelrode	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.986,99
Heemkundekring De Elf Rotten	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.170,72
Heemkundekring De Wojstap	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.541,56
Heemkundekring Nistelvorst	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.674,12
Stg. Dorpsraad Vorstenbosch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.788,68
Stg. Kerncommissie Loosbroek	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.590,96
Dorpsraad Nistelrode	Vrijwilligers- en zelforganisaties	4.044,60
Stg. Actief Burgerschap Heeswijk-Dinther	Vrijwilligers- en zelforganisaties	4.815,24
De Zonnebloem Heeswijk-Dinther-Loosbroek-Vorstenbosch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.258,48
De Zonnebloem Nistelrode	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.330,92
De Horizon Heesch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.658,60
The Winning Mood 1977	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.299,08
KBO Dinther	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.176,72
KBO Heesch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	3.134,56
KBO Heeswijk	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.581,64
KBO Loosbroek	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.007,44
KBO Nistelrode	Vrijwilligers- en zelforganisaties	2.346,36
KBO Vorstenbosch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.161,40
Stg. Jong Nederland HDL	Vrijwilligers- en zelforganisaties	7.999,72
Stg. Jong Nederland Vorstenbosch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	10.122,08
Vereniging Scouting Heesch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	10.503,00
Stg. Scouting Mira Ceti Nistelrode	Vrijwilligers- en zelforganisaties	9.577,88
Stg. Mini Heesch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	7.429,24
Stg. Jeugdbelangen V'bosch (Kindervakantieweek)	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.466,92
Stg. Jeugdbelangen Nistelrode	Vrijwilligers- en zelforganisaties	3.784,18

(Amateur)organisatie		Realisatie 2024 in euro's
Stg. Jeugdbelangen Vorstenbosch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.059,12
Stg. Ranja, kindervakantieweek	Vrijwilligers- en zelforganisaties	5.867,68
Tienersoos Vorstenbosch	Vrijwilligers- en zelforganisaties	1.144,23
Tienersoos Vorstenbosch - exploitatie huisvesting	Vrijwilligers- en zelforganisaties	3.930,15
Gehandicapten- en mindervalidenvereniging DIO	Vrijwilligers- en zelforganisaties	886,20
Stg. Instructiebad 't Kuipke	Budgetsubsidies	44.993,92
Muzelinck	Budgetsubsidies	157.566,40
Hafa-opleiding muziekgezelschappen	Budgetsubsidies	100.609,12
Noord Oost Brabantse Bibliotheken (NOBB) incl. schoolbibliotheken Vorstenbosch en Loosbroek	Budgetsubsidies	760.510,40
Stg. Omroep Maasland (DTV)	Budgetsubsidies	77.977,00
Vluchtelingenwerk WOBB	Budgetsubsidies	107.950,00
Vluchtelingenwerk WOBB Maatschappelijke begel. trajecten	Budgetsubsidies	75.599,00
Stg. Radar (meldpunt discriminatie)	Budgetsubsidies	16.300,00
Ons Welzijn	Budgetsubsidies	2.895.206,00
C.C. Servaes (ouderenactiviteiten en computerhoek)	Budgetsubsidies	27.396,04
KBO Vorstenbosch – huisvesting	Budgetsubsidies	21.070,52
KBO Nistelrode – huisvesting	Budgetsubsidies	22.503,96
KBO Heesch – huisvesting	Budgetsubsidies	50.800,76
C.C. De Wis – huisvesting KBO Loosbroek	Budgetsubsidies	5.280,28
KBO Heesch – afbouwregeling verlies barinkomsten	Budgetsubsidies	6.000,00
KBO Heesch – meer bewegen voor ouderen	Budgetsubsidies	5.811,28
KBO Nistelrode – meer bewegen voor ouderen	Budgetsubsidies	4.803,44
KBO Loosbroek – meer bewegen voor ouderen	Budgetsubsidies	3.847,60
KBO Vorstenbosch – meer bewegen voor ouderen	Budgetsubsidies	1.189,44
Stg. SCC de Pas	Budgetsubsidies	41.219,00
Stg. De Eijnderic	Budgetsubsidies	157.747,38
Open Jongerencentrum Nistelrode	Budgetsubsidies	15.970,80
I Meet - jongerensociëteit Heeswijk-Dinther	Budgetsubsidies	28.327,48
GGZ Oost- Brabant – inloopfunctie GGZ	Budgetsubsidies	51.000,00
Stg. Natuurtheater De Kersouwe	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	2.420,48
Bernhezer Kunst Kring (BKK)	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	5.915,12
Stg. Meierijsche Museumboerderij	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	9.597,88
Kernnetwerken sociaal domein:		
- Stg. Steunpunt Loosbroek	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	6.309,08
- Stg. Zorgvoorzieningen Vorstenbosch	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	18.123,52
- Stg. Samen Heesch	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	48.423,36
- Samen Sterk Heeswijk-Dinther-Loosbroek	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	47.393,00
- Stg. Dorpsraad Nistelrode	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	7.352,00
- Stg. Burenhulp Nistelrode	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	6.102,96

(Amateur)organisatie		Realisatie 2024 in euro's
Stg. Dierenverblijf Heelwijk	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	3.804,00
Slachtofferhulp Nederland regio Zuid-Oost	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	11.830,00
Kasteel Heeswijk	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	8.872,68
Stg. Rechtswinkel Bernheze	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	3.500,00
Voedselbank Oss e.o.	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	4.950,00
Stg. Jeugdfonds Sport & Cultuur Brabant	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	20.000,00
Stg. Leergeld Oss - Bernheze	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	10.000,00
Schuldhulpmaatje Bernheze	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	8.520,00
Stg. VPTZ Oss-Maasland (De Oase)	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	1.397,16
Programma 4: Duurzame landbouw en economie		
De Stofvreters	Donaties	298,71
Stg. Natuurcentrum De Maashorst	Budgetsubsidies	82.667,48
Programma 5: Weerbare en veilige samenleving		
Stg. Halt Oost-Brabant	Overig vrijwilligers- en zelforganisaties	8.464,00
Totaal		**5.404.809,24**

I. Wet open overheid (WOO)

De Wet open overheid (Woo) is 1 mei 2022 in werking getreden. De Woo vergroot voor iedereen de toegang tot overheidsinformatie, bevordert de actieve openbaarmaking en actualiseert de regels voor openheid en openbaarheid. De verplichting tot actieve openbaarmaking wordt gefaseerd ingevoerd, om organisaties de tijd te geven de openbaarmaking van deze categorieën in te richten.

Om inzichtelijk te maken wat de impact van de Woo op de informatievoorzieningen is er afgelopen jaar een Woo-scan uitgevoerd. Uit deze scan volgden de stappen die we als Bernheze de komende jaren moeten zetten om te voldoen aan de wet. Dit wordt ook meegenomen in de digitaliseringsslag die we als Bernheze gaan maken. De volgende aspecten gaan we uitvoeren:

- documenten in 11 informatiecategorieën actief publiceren
- de informatiehuishouding op orde brengen
- informatie duurzaam toegankelijk maken.

We willen binnen de gestelde termijn voldoen aan deze regelgeving.
Een aantal informatiecategorieën worden al actief openbaar gemaakt, zoals organisatiegegevens, wet- en regelgeving en beleidsregels.

Dit jaar hebben de software aangeschaft om de wet verder de implementeren en de informatie digitaal toegankelijk te maken.

Deel III: Jaarrekening

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 12 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.163.310,32,-. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 769.595,- bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 1.163.310,32,-. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 299.431,94 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium (x € 1000)	
1A. Overschrijding lasten programma's	209
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	90
2. Ongeautoriseerde reservemutaties p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden	0
3.Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld.	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	299
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	299

5.Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	0
Voorwaardencriterium (x € 1000)	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	470
Criterium	
Geen bevindingen	
Totale onrechtmatigheid (x € 1000)	**470**

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Balans per 31 december 2024

Activa	Ultimo 2024		Ultimo 2023	
Immateriële vaste activa		**325**		**346.611**
Materiële vaste activa		**56.346.913**		**52.682.830**
** Investeringen met economisch nut*				
Gronden en terreinen	5.677.841		5.518.306	
Gronden in erfpacht	378.973		378.973	
Woonruimten	174.511		163.555	
Bedrijfsgebouwen	29.671.398		28.444.377	
Grond, weg en waterbouwkundige werken	2.909.616		1.330.306	
Vervoersmiddelen	138.273		175.135	
Machines, apparaten en installaties	517.298		414.328	
Overige materiële vaste activa	3.212.112		2.656.711	
Investeringen met economisch nut met heffing	547.349		583.145	
** Investeringen met maatschappelijk nut*				
Grond, weg en waterbouwkindige werken	13.112.471		12.804.975	
Machines, apparaten en installaties	0		200.049	
Overige materiële vaste activa	7.070		12.968	
Financiële vaste activa		**3.300.100**		**3.424.400**
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	55.102		55.102	
Kapitaalverstrekking aan verbonden partijen	0		0	
Leningen aan woningcorperaties	1.110.917		1.246.229	
Leningen aan overige verbonden partijen	0		0	
Overige langlopende leningen	1.859.243		1.905.296	
Overige uitzettingen > 1 jaar	274.839		217.773	
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	0		0	
Totaal vaste activa		**59.647.338**		**56.453.841**
Voorraden		**3.077.253**		**-201.142**
Onderhanden werk	3.063.684		-208.609	
Gereed product en handelsgoederen	13.569		7.467	
Uitzettingen met een looptijd van < 1 jaar		**28.334.211**		**26.931.557**
Vorderingen op openbare lichamen	8.917.719		6.511.596	
Uitzettingen in rijks schatkist	16.877.951		17.204.611	
Rek-crt met niet financiële instellingen	1.689.806		1.720.348	
Overige vorderingen	848.735		1.495.001	
Liquide middelen		**284.138**		**541.531**
Saldi kas/bank	284.138		541.531	
Overlopende activa		**6.360.355**		**9.298.664**
Te ontvangen voorschotten overheid NL/EU	3.271.043		6.912.375	
Nog te ontvangen/vooruitbetaald	1.950.691		1.589.877	
Overige nog te ontvangen bedragen	1.138.621		796.412	
Totaal vlottende activa		**38.055.957**		**36.570.609**
Totaal-generaal		**97.703.295**		**93.024.450**

Passiva	Ultimo 2024		Ultimo 2023	
Eigen vermogen		**65.741.262**		**58.093.632**
Algemene reserve (niet besteedbaar)	6.466.419		5.238.667	
Algemene reserve (besteedbaar)	23.587.300		25.952.703	
Egalisatiereserves	16.073.873		16.439.795	
Bestemmingsreserves ter dekking kapitaallasten	10.850.042		4.972.965	
Overige bestemmingsreserves	1.782.115		1.831.308	
Totaal saldo baten en lasten	6.981.512		3.658.193	
Voorzieningen		**14.242.296**		**14.206.129**
Voorz. voor verplichtingen, verliezen/risico's	4.069.180		4.164.649	
Egalisatievoorzieningen	3.635.559		4.519.147	
Van derden verkregen middelen met specifieke besteding	6.537.558		5.522.333	
Vaste schulden, looptijd > 1 jaar		**1.370.641**		**1.429.515**
Onderhandse leningen aan binnenlandse banken	1.110.917		1.246.228	
Waarborgsommen	259.724		183.287	
Totaal vaste passiva		**81.354.199**		**73.729.276**
Netto vlottende schulden, < 1 jaar		**4.335.280**		**6.039.489**
Kasgeldleningen	0		0	
Overige schulden	4.335.280		6.039.489	
Overlopende passiva		**12.013.816**		**13.255.684**
Nog te betalen	5.261.278		7.544.749	
Europese/Ned voorschotbedragen	5.550.222		5.101.396	
Vooruitontvangen	5.830		8.246	
Overige vooruitontvangen bedragen	1.196.486		601.293	
Totaal vlottende passiva		**16.349.097**		**19.295.173**
Totaal-generaal		**97.703.295**		**93.024.450**
Gewaarborgde leningen/garantiestellingen		118.641.316		131.187.495

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Met ingang van 2004 is het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) van kracht geworden waarbij de jaarrekening moet worden opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het daarvoor geeft.

Vanaf de inwerkingtreding van het BBV is door de commissie BBV een aantal notities gepubliceerd die moeten worden toegepast. Met aanpassingen en uitspraken van de commissie BBV wordt rekening gehouden.

In februari 2020 heeft de commissie BBV de geactualiseerde notitie "Besluit Begroting en Verantwoording op hoofdlijnen verklaard, externe verslaggeving voor decentrale overheden" vastgesteld. De oude notitie "Raamwerk baten en lasten" uit 2016 is per dezelfde datum vervallen, die notitie was de opvolger van de originele notitie "Uitgangspunten gemodificeerd stelsel van baten en lasten provincies en gemeenten" uit 2004.

In deze geactualiseerde notitie blijft de kapstok van de notitie van 2016 gehandhaafd, maar zijn tussentijds gestelde vragen verwerkt en is een hoofdstuk toegevoegd voor de raad.

De belangrijkste punten in de in 2016 geactualiseerde notitie zijn:
1. Uniforme indeling in taakvelden
2. Uniforme set van beleidsindicatoren
3. Uniforme set van financiële kengetallen
4. Verbeterde informatie over verbonden partijen
5. Inzicht in overhead en kosten
6. Rentetoerekening op basis van vernieuwde notitie
7. Activeren van investeringen met maatschappelijk nut
8. Harmonisatie tussen vennootschapsbelasting en grondexploitaties

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat daaruit vindt plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden. Bij afwijkingen hierop wordt dit toegelicht.

Grondexploitatie

Bij de geactiveerde bedragen wordt uitgegaan van de boekwaarde per 1 januari, vermeerderd met de feitelijke mutaties over het jaar.

Het BBV schrijft dat tussentijds winstnemen niet meer vrijblijvend is. De POC-methode (Percentage of Completion) dient te worden toegepast. Hierbij wordt de voortgang per project afgezet tegen de winstverwachting. Hierdoor dient er jaarlijks al winst te worden genomen in plaats van pas aan het einde van grondexploitaties.

Wanneer geconstateerd wordt dat een complex verlieslatend is, worden direct toereikende maatregelen genomen. (voorzichtigheidsbeginsel). Dit kan vooraf bij de kostprijsopzet plaatsvinden, maar ook wanneer bij tussentijdse exploitatieopzetten een verwacht verlies wordt geconstateerd.

Gronden als materiële vaste activa

Activering geschiedt tegen historische verkrijgingsprijs met bijkomende kosten. Op grond wordt niet afgeschreven. Grond wordt wel afgewaardeerd als de boekwaarde boven de marktwaarde komt, dus als er sprake is van een duurzaam lagere marktwaarde. Dit zijn gronden met een vaste bestemming en die niet in een transformatieproces zitten.

Voorraden (als vlottende activa)

Dit betreft de voorraad onderhanden werk van de bouwgronden in exploitatie. Van alle complexen, die zijn opgenomen onder het onderhanden werk, zijn exploitatieopzetten opgesteld. Het onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten inclusief de bijgeschreven rente, verminderd met de opbrengsten wegens gerealiseerde verkopen. Bij verwachte verliezen bevat de boekwaarde de bijdrage uit de algemene reserve om de exploitatie sluitend te maken. De tussentijdse winstnemingen worden daarentegen uit de boekwaarde gehaald en zullen via het jaarrekeningsaldo ter bestemming worden aangeboden ten gunste van de algemene reserve.

Algemeen

De lasten en de baten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts dan genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico’s die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten/uitkeringen van deelnemingen worden als baten verantwoord op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld door besluit van het desbetreffende bevoegd gezag.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze ook betrekking hebben.

Rechtmatigheidsverantwoording

De verantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2024.

- De rechtmatigheidsverantwoording ziet toe op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals door de raad is vastgesteld d.d. 12 december 2024
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
  - Het niet meer in de rechtmatigheidsverantwoording opnemen van geconstateerd misbruik waarbij het M&O beleid is toegepast. De jaarrekening is in deze situatie immers getrouw en de financiële effecten van het misbruik zijn teniet gedaan. Wel dient via de paragraaf bedrijfsvoering inzicht te worden gegeven in de aard en (financiële) impact van het bij de gemeente geconstateerde misbruik.

Balans

Vaste activa

Op 12 december 2024 is door de gemeenteraad een nieuwe financiële verordening vastgesteld op basis van artikel 212 van de Gemeentewet. Deze nieuwe verordening is, met terugwerkende kracht, per 1 januari 2024 in werking getreden.

Artikel 8. Waardering en afschrijving vaste activa:

1. Materiële vaste activa zijn te onderscheiden in: investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut.
2. Investeringen in vaste activa worden onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd.
3. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals in onderstaande tabellen wordt vermeld. In principe wordt lineair afgeschreven op basis van economische levensduur tenzij middels gemotiveerd collegebesluit hiervan wordt afgeweken.
4. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
5. Een saldo voor agio of disagio wordt direct ten laste van de exploitatie gebracht.
6. Immateriële en materiële vaste activa met een verkrijgingsprijs van minder dan of gelijk aan € 25.000,- worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.
7. De afschrijving start op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin het actief in gebruik genomen wordt dan wel verworven wordt.

Immateriële vaste activa	Max afschrijvingstermijn (in jaren)
Bijdrage aan activa in eigendom van derden (art. 61 en 64 BBV)	Max gelijk aan de afschr. termijn van de activa in eigendom
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling (voorwaarden activatie art. 60 en 64 BBV).	5
Kosten voor het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0 jaren (kosten worden direct t.l.v. exploitatie gebracht)

Materiële vaste activa met economisch nut	Max afschrijvingstermijn (in jaren)
Gronden en terreinen	
Grond/ondergrond	Geen afschrijving
Woonruimten en bedrijfsgebouwen exclusief grond	
Nieuwbouw en uitbreiding (permanent)(steen)	40
Renovatie en verbouwing	25
Nieuwbouw en uitbreiding (semi-permanent c.q. ander materiaal	20
Woonwagens	25
Begraafplaats	
Begraafplaatsen	40
Machines, apparaten en installaties	
CV installaties	15
Beveiligingssystemen	15
Overige technische installaties	15
Overige materiële vaste activa	
1e inrichting onderwijsgebouwen	20
Schoolmeubilair en-inventaris	10
Kantoormeubilair- en inventaris	10
Sport	
Sporttoestellen- en materialen	10
Sportterrein, hekwerken en groen van sportvelden	25
Sportterrein, gras en drainage van sportvelden	20
Kunstgrassportvelden toplaag	11
Kunstgrassportvelden fundering	33
Afvalverwijdering	
Huiscontainers	20
Riolering	
Rioolleidingen en levensduur verlengende renovaties	80
Elektromechanische installaties	20
Vervoermiddelen	
Zware vervoersmiddelen (overig)	10
Lichte vervoersmiddelen (overig)	8
Groot materieel openbare werken	15
Gladheidsbestrijdingsmiddelen	15
Automatisering	
Computerapplicaties c.q. software	3
Automatisering (hardware)	4

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Max afschrijvingstermijn (in jaren)
Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen	
Eerste aanleg wegen	30
Wegen (herbestraten, reconstructie, verkeersmaatregelen)	30
Openbare verlichting: masten	50
Openbare verlichting: armaturen	25
Verkeersinstallaties: masten en toebehoren	50
Verkeersinstallaties: Armaturen en regelapparatuur	25
Borden en bewegwijzering	10
Tunnels en viaducten	40
Parkeren	
Parkeervoorzieningen	20
Bruggen	
Bruggen	50
Openbaar groen en recreatie	
Groenvoorzieningen: bomen	40
Groenvoorzieningen: groen en plantsoenen	20
Groenvoorzieningen: banken	15
Speeltoestellen	15

De genoemde termijnen zijn maximale afschrijvingstermijnen. Hiervan kan indien de situatie hierom vraagt naar beneden worden afgeweken.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs (en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend), verminderd net de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van deze geactiveerde kosten start in het jaar dat het materiële vaste actief in gebruik is genomen. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd, tenzij de raad anders besluit.

Materiële vaste activa

Investeringen met economisch nut, investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de waarde die bij de eerste uitgifte als basis is genomen voor de erfpachtcanon.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen uitstaande gelden zijn gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Deelname in het aandelenkapitaal van NV's, de post kapitaalverstrekking aan deelnemingen, is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van die aandelen. Indien de waarde van deze aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraad onderhanden werk, betreffende de bouwgronden in exploitatie, wordt opgenomen tegen de boekwaarde.

De voorraden waardepapieren worden opgenomen tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Liquide middelen en overlopende posten

De liquide middelen en overlopende posten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting.

Uitzonderingen daarop zijn de voorzieningen die gewaardeerd zijn op contante waarde, namelijk "pensioen wethouders" en "onderhoud rioleringen". De voorzieningen voor groot onderhoud voor gebouwen zijn gebaseerd op meerjarige beheerplannen van het uit te voeren groot onderhoud aan een deel van de kapitaalgoederen. In betreffende paragraaf wordt hierop een nadere toelichting gegeven.

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

Vaste schulden

De vaste schulden, met een rente typische looptijd van langer dan één jaar, worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de betaalde aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Buiten de telling van het totaalbedrag van de balans is opgenomen het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten en garantstellingen per ultimo.

Daarnaast wordt in de toelichting ook nog aangegeven of er nog langlopende verplichtingen zijn, waaronder lease.

Balanstoelichting

De mutaties op activa en passiva worden in de balanstoelichting in de volgende categorieën uitgesplitst:

Investeringen

Een vermeerdering op de activa, er worden kosten gemaakt, waardoor de boekwaarde stijgt.

Desinvesteringen

Een vermindering op het activum, waardoor de boekwaarde daalt. Wanneer een grond wordt ingebracht in het grondbedrijf vindt er een opbrengst plaats op het krediet, wat wordt verantwoord onder desinvesteringen. Ook wanneer een grond wordt verkocht aan een derde wordt het activum tot nihil afgeboekt en verantwoord als desinvestering.

Afschrijvingen

Onder de afschrijvingen worden de reguliere afschrijvingen (op basis van afschrijvingsduur) verantwoord, alsmede de afschrijvingen in één keer waarbij er een dekking uit een reserve of een voorzien aanwezig is.

Bijdragen van derden

Wanneer een activa/investering een subsidie of een bijdrage ontvangt die direct verband houdt met deze investering.

Afwaarderingen

Bij een afwaardering krijgt het activa een lagere boekwaarde. Dit kan zijn wanneer het activum wordt afgewaardeerd naar marktwaarde, wanneer het activum versneld wordt afgeschreven in verband met een vervangingsinvestering en wanneer een activum tot nihil wordt afgeschreven met een dekking vanuit de algemene dienst, bijvoorbeeld uit opbrengsten als leges.

Aflossingen

Dit betreft de afschrijving/vermindering op leningen aan geldverstrekkers.

Toelichting op de balans

De bedragen die zijn benoemd in de tabellen in de toelichting op de balans dienen met € 1.000,- vermenigvuldigd te worden.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

IVA	Boek-waarde 31-12-2023	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boek-waarde 31-12-2024
Kosten sluiten geldleningen/disagio	0	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	643	10	633	0	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling (gedeelte voorbereidingskosten BIE's)	347	192	538	0	0	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	431	195	236	0	0	0
Totaal	**347**	**1266**	**743**	**869**	**0**	**0**	**0**

Het BBV benoemt dat er pas sprake is van een Bouwgrond in Exploitatie (BIE), wanneer de eerste exploitatieopzet is opgesteld en vastgesteld. Wel kan ook vooraf besloten worden tot de uitgave van voorbereidingskosten voor deze complexen. Artikel 34 onderdeel b van het BBV schrijft daarbij voor dat de boekwaarde van deze complexen dan moeten worden verantwoord onder Immateriële vaste activa als kosten voor onderzoek en ontwikkeling. Hierbij zijn drie voorwaarden van belang:

- de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wet Ruimtelijke Ordening en Besluit Ruimtelijke ordening;
- de kosten mogen maximaal voor vijf jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa, alvorens deze hebben geleid tot een actieve BIE;
- Er dient bestuurlijke instemming te zijn.

Aan al deze voorwaarden wordt voldaan. De boekwaarde per 31 december 2024 hiervan bedraagt € 325,- en wordt onder deze balanspost verantwoord.

Projecten met in 2024 werkelijke bestedingen van meer dan € 50.000,- zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Actief-nummer	Investering nummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2024	Cumulatief besteed t/m 2024
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling					
9801017	9801017	OW - inhuur extern personeel (110/2024)	435	336	336
9505010	9505010	Beleefbaar maken Bronsschat (130/2024)	50	50	50

Materiële vaste activa

De balanspost materiële vaste activa bestaat uit drie onderdelen:

MVA onderdelen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden in erfpacht	379	379
Overige investeringen met economisch nut	42.848	39.486
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	13.120	12.818
Totaal	**56.347**	**52.683**

MVA Economisch nut	Boek-waarde 31-12-2023	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	5.897	318	158	0	0	0	6.057
Woonruimten	164	11	0	0	0	0	175
Bedrijfsgebouwen	28.445	3.961	845	1.890	0	0	29.671
Grond, weg en waterbouwkundige werken	1.330	2.102	485	37	0	0	2.910
Vervoermiddelen	175	0	0	37	0	0	138
Machines, apparaten en installaties	545	79	0	107	0	0	517
Overige materiële vaste activa	2.726	930	162	282	0	0	3.212
Investeringen met economisch nut met heffing	583	136	136	36	0	0	547
Totaal	**39.865**	**7.538**	**1.786**	**2.389**	**0**	**0**	**43.227**

*) De in erfpacht uitgegeven gronden zijn in het bovenstaande overzicht onderdeel van de post gronden en terreinen. Van de in erfpacht uitgegeven gronden kan het volgende overzicht worden gegeven:

In erfpacht uitgegeven gronden		Boekwaarde 31-12-2024
210011	Golfsport Nistelrode	305
210060	Sportpark Balledonk	16
210078	Grond camping Heeswijk-Dinther	23
210079	Grond camping Heeswijk-Dinther	35
Totaal		**379**

Van de boekwaarden van de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut kan het volgende overzicht worden gegeven:

MVA Maatschappelijk nut	Boek-waarde 31-12-2023	Investe-ringen	Desinvesterin gen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boek-waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	12.805	819	77	434	0	0	13.113
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	13	0	0	6	0	0	7
Totaal	**12.818**	**819**	**77**	**440**	**0**	**0**	**13.120**

In het onderstaande overzicht zijn de belangrijkste investeringen vermeld die zijn gedaan in 2024 onder de materiële vaste activa met maatschappelijk nut. Hierin zijn bedragen opgenomen vanaf een investeringsbedrag van € 50.000,-.

Activanummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2024	Cumulatief besteed t/m 2024
Kosten onderzoek en ontwikkeling				
9801017	OW - inhuur extern personeel (110/2024)	435	336	336
Bijdrage activa derd				
9601007	Comp.reg. energieln non-profitorganisaties 131/23	294	171	294
Gronden en Terreinen (BEN)				
9003003	I677 nabij Loosbroekseweg - N	318	318	318
Bedrijfsgebouwen (BEN)				
9004019	Project huisvesting De Misse 2-4-6 (128/2023)	400	93	139
9402006	Nieuwbouw/renovatie BS Op Weg Vorstenbosch 154/22	3.800	1.317	1.341
9402007	Tijdelijke huisvesting BS Op Weg V`bosch (8/2024)	1.022	553	553
9601008	Verduurzaming gemeentelijke gebouwen (121/2024)	100	61	100
9601009	Energie-agenda - gemeentelijk vastgoed (121/2024)	260	56	56
9601010	Pand Meerstraat 45 en 45a H-D (140/2024)	1.289	1.289	1.289
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (BEN)				
9201027	Traverse Heeswijk-Dinther - 3de fase 141/22	1.500	550	1.500
9201032	De Misse - klimaatadapt/groener inrichten 11/2023	130	83	83
9201033	Centrum Heesch-klimaatadap/groener inrichten 11/23	162	149	149
9201034	Centrum N`rode-klimaatadap/groener inrichten 11/23	42	47	47
9201036	Herinr. Graafsebaan buiten bebouwde kom 137/23	738	286	321
9502028	Vervanging toplaag kunstgras VV Pr Irene (112/24)	446	343	343
Machines, apparaten en installaties (BEN)				
9004024	Vervanging AV-voorzieningen (144/2024)	70	69	69
Overige materiele vaste activa (BEN)				
9502017	Aanleg Tennispark Loosbroek 011/20	246	318	318
9502018	Kunstgrasveld KV Korloo + ledverl-toplaag 011/20	78	78	78
9502019	Aanleg kunstgrasveld KV Korloo-ondergrond 011/20	62	62	62
9502020	Herinricht Pupilleveld/natuurgrasveld WHV 011/20	293	291	291

Gr, weg en water werk (MN)				
9201006	Traverse Heeswijk-Dinther 120/18	1.624	663	2.277
9201016	Aanp Kruish/rotonde Ceresl-Bossch 137/19	274	33	722

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2024 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

FVA	Boek-waarde 31-12-2023	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrijving/ aflossing	Bijdragen van derden	Afwaarde-ringen	Boek-waarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	55	0	0	0	0	0	55
Leningen aan woningbouwcoöperaties	1.246	0	135	0	0	0	1.111
Overige langlopende leningen	1.906	70	116	0	0	0	1.860
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar	218	57	0	0	0	0	275
Totaal	**3.425**	**127**	**251**	**0**	**0**	**0**	**3.301**

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De portefeuille bestaat alleen uit aandelen BNG Bank en aandelen BrabantWater.

Leningen aan woningbouwcoöperaties

Dit betreffen de reguliere aflossingen van de door verstrekte geldleningen aan de woningbouw.

Overige langlopende leningen

Dit zijn de langlopende geldleningen u/g (uitgezette gelden) zoals deze op de staat van investeringen staan onder de balanspost 47. Er is hierbij aansluiting met de gegevens zoals die in de rekening-courant met de SVN (Stichting Volkshuisvestingfonds Nederland) voorkomen. De SVN rekening-couranten hebben in 2024 een investering van € 70.124,- en een desinvestering van € 96.648,-. Deze hebben betrekking op de toe- en afname van de rekening-couranten met SVN.

Overige uitzettingen > 1 jaar

Deze post bestaat uit een SVN lening voor verduurzaming sportaccommodaties.

Vlottende activa

Voorraden

De balanspost voorraden bestaat uit twee onderdelen:

Voorraden onderdelen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Onderhanden werk	3.063	-209
Gereed product en handelsgoederen	14	7
Totaal	**3.077**	**-202**

De post onderhanden werk betreft de bouwgronden in exploitatie. Dit zijn de grondexploitaties die wij in eigen beheer uitvoeren. Van deze grondexploitaties wordt in de onderstaande tabel het verloop van 2024 weergegeven. Hierin staan zowel de complexen voor woningbouw als bedrijventerreinen. Voor verdere informatie over de bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar paragraaf G van deze jaarrekening.

Grondexploitaties woningbouw + bedrijventerreinen	Boek-waarde 31-12-2023	Investe-ringen	Inkom-sten	Winst neming	Directe verlies-neming	Boek-waarde 31-12-2024	Nog te maken kosten	Nog te verwachte opbrengst	Verwacht eind-resultaat
18 Bergakkers	-592	201	-46	184		-253	153		-100
26 Zwarte Molen	-40	447	-44	353		716	1.755	-3.459	-988
35 De Erven	-2.310	1.241	-2.907	1.185		-2.791	4.054	-2.497	-1.234
39 Rodenburg	238	4			114	128	410	-840	-302
53 Heeswijkse Akkers	2.388	1.751	-183		136	3.820	2.066	-5.886	-
102 Schaapsdijk	-311	131	-371		50	-601	765	-374	-210
104 Molenhoeven 3	905	42	-19			928	1.969	-3.434	-537
106 De Bunders		989				989	19.243	-21.415	-1.183
107 Oude Veghelsedijk	423	39				462	848	-1.344	-34
111 Weijen west (fase 1)		137	-65			72	1.235	-1.672	-365
112 Oude Torenweg	-58	36			14	-36	163	-127	-
114 Zwarte Molen Zuid	-438	296	-78			-220	3.881	-3.724	-63
300 Retsel II	-162	17		32		-113	110		-3
302 't Runneke	149	-102				47	122	-170	-1
999 Gerealiseerde complexen	-401	316				-85	85		-
Totaal	**-209**	**5.545**	**-3.713**	**1.754**	**314**	**3.063**	**36.859**	**-44.942**	**-5.020**

Op basis van de gerealiseerde verhouding van de voortgang kosten/opbrengsten, is gekomen tot bepaling van de tussentijdse winstneming volgens de POC-methode. Bij afsluiting van complexen wordt het resultaat (positief of negatief) genomen. Daarnaast worden eventuele tussentijdse verliezen direct genomen.

Particuliere complexen

Particuliere complexen	Boekwaarde 31-12-2023	Van overlopende activa	Van overlopende passiva	Boekwaarde per 1-1-2024
Particuliere complexen	0	796	-601	195

Particuliere complexen	Boekwaarde 1-1-2024	Investeringen	Inkomsten	Winst uitname	Directe verliesneming	Saldo per 31-12-2024
Particuliere complexen	195	1.243	-1.380	43	-159	-58

Particuliere complexen	Saldo 31-12-2024	Naar overlopende activa	Naar overlopende passiva	Boekwaarde per 31-12-2024
Particuliere complexen	-58	1.139	-1.197	0

- De particuliere complexen (met overeenkomst) waarvoor al een bijdrage is ontvangen, maar de kosten nog niet of gedeeltelijk zijn gemaakt, vallen onder overlopende passiva (vooruit ontvangen post) en worden daar specifiek toegelicht.
- De particuliere complexen waarvoor al kosten zijn gemaakt, maar de bijdrage nog niet is ontvangen, vallen onder de overlopende activa (nog te ontvangen post) en worden daar specifiek toegelicht. Wanneer er in dit geval nog geen overeenkomst of exploitatieplan is opgesteld, mogen deze onder voorwaarden worden opgenomen onder de overlopende activa.

Onder gereed product en handelsgoederen behoren de voorraden waardepapieren vanuit burgerzaken. Dit zijn de eigen verklaringen, gehandicaptenparkeerkaarten en trouwboekjes.

Uitzettingen korter dan één jaar

Uitzettingen korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2024	Gecorrigeerd saldo 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	8.918	0	8.918	6.512
Rek-courant met niet financiële instellingen	1.690	0	1.690	1.720
Overige vorderingen	1.128	279	849	1.495
Uitzettingen in rijks schatkist	16.878	0	16.878	17.205
Totaal	**28.614**	**279**	**28.335**	**26.932**

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit vorderingen op ministeries (onder andere btw-compensatiefonds), rijk, provincie, gemeenten en overige samenwerkingsverbanden.

Vorderingen op openbare lichamen	2024	2023
BTW/BCF vorderingen	7.737	6.015
Gemeenten	56	0
Provincie	0	0
Waterschap	0	0
Gemeenschappelijke regelingen	761	769
Ministerie BZK (verrekening algemene uitkering)	205	-272
Rijk (overig)	159	0
Totaal	**8.918**	**6.512**

Van de overige vorderingen kan het volgende overzicht worden gegeven:

Overige vorderingen	2024	2023
Diverse debiteuren	410	1.226
Debiteuren SOZA	436	256
Belastingdebiteuren	0	0
Overige kleine posten	3	13
Totaal	**849**	**1.495**

Vorderingen van debiteuren die oninbaar zijn, worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Voor dubieuze debiteuren worden voorzieningen getroffen. Deze voorziening is voor de dekking van oninbaarheid van openstaande debiteuren. Het betreft een inschatting van het risico dat de betaling door de debiteur niet meer plaatsvindt.

Voor debiteuren sociale zaken is een voorziening (9803) getroffen ter hoogte van € 197.938,07,-. Voor overige debiteuren is een voorziening (9806) getroffen van € 80.619,59,-.

Uitzettingen in rijks schatkist

Gemeenten zijn verplicht om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het rijk. De hoogte van het drempelbedrag hangt af van de omvang van de begroting; maatgevend voor de omvang van de begroting is het begrotingstotaal zoals dat ook gebruikt wordt voor bijvoorbeeld het berekenen van de kasgeldlimiet. De drempel is gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen.

Voor de berekening van de benutting van het drempelbedrag is onderstaande berekening van kracht. Uit de regel “ruimte onder het drempelbedrag” vloeit voort dat Bernheze het drempelbedrag in 2024 niet heeft overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (x € 1.000,-)					
1	Drempelbedrag	1.848			
		1e kw	**2e kw**	**3e kw**	**4e kw**
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten ’s rijks schatkist aangehouden middelen	466	516	391	415
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.382	1.332	1.457	1.434
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1)	Berekening drempelbedrag				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	92.422	92.422	92.422	92.422
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	92.422	92.422	92.422	92.422
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1)	(4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln.	1.848	1.848	1.848	1.848
(2)	Berekening kwartaalcijfer op dag basis buiten ’s rijks schatkist aangehouden middelen	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
(5a)	Som van de per dag buiten ’s rijks schatkist aangehouden middelen	42.406	46.996	35.994	38.163

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (x € 1.000,-)					
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	466	516	391	415

Het saldo van de uitzettingen in rijks schatkist per 31 december 2024 voor Gemeente Bernheze bedraagt € 16.877.951,-.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen kan als volgt worden gespecificeerd:

Liquide middelen	2024	2023
Diverse kassen	5	8
Diverse rekeningen BNG Bank	180	453
Rabobank	99	81
Totaal	**284**	**542**

Het saldo van de gezamenlijke BNG-bank-rekeningen bedraagt € 180.472,-. Met de BNG-bank is een kredietarrangement overeengekomen van € 500.000,-.

Overlopende activa

De overlopende activa kan als volgt worden weergegeven:

Overlopende activa	2024	2023
Vooruitbetaalde bedragen	800	480
Nog te ontvangen bedragen	1.151	1.111
Overige nog te ontvangen bedragen (verhaalbare kosten vanuit particuliere complexen) *	1.139	796
Te ontvangen voorschotten overheid NL/Europees	3.271	6.912
Totaal	**6.360**	**9.299**

* Dit zijn de particuliere grondexploitaties, waarvoor wij al kosten hebben gemaakt, maar de bijdrage nog niet of gedeeltelijk is ontvangen. Kortom, de bijdrage is "nog te ontvangen"/de gemaakte kosten zijn verhaalbaar.

De in de balans opgenomen nog van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen bedragen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Te ontvangen voorschotten overheid NL/EU	Saldo 31-12-2024
Europese Unie	0
Rijk	553
Gemeenten	-176
Gemeenschappelijke regelingen	2.705

Provincie	189
Totaal	**3.271**

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Van de balanspost eigen vermogen kan het volgende overzicht worden gegeven:

	2024	2023
Algemene reserves		
Algemene weerstandsreserve	6.466	5.239
Algemene reserve vrij besteedbaar	23.587	25.953
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie	16.074	16.440
Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten	10.850	4.973
Overige bestemmingsreserves	1.782	1.831
Subtotaal	**58.759**	**54.436**
Gerealiseerd resultaat algemene dienst	6.982	3.658
Totaal	**65.741**	**58.094**

Van de mutaties in de reserves over 2024 wordt het volgende overzicht gegeven:

	Saldo 01-01-24	Toevoeging via resultaat-bestemming	Onttrekking via resultaat-bestemming	**Overheveling** resultaat 2023	Vermindering ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-24
Algemene reserves						
9001 Algemene weerstandsreserve	5.239	1.228	0	0	0	6.466
9003 Nog nader te bestemmen	29.611	9.452	6.728	1.766	0	30.569
Subtotaal	**34.850**	**10.680**	**6.728**	**1.766**	**0**	**37.035**
Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie						
9481 Reserve transities	12.003	149	1.118	0	0	11.034
9504 Reserve opleidingskosten	496	0	73	0	0	423
9512 Reserve afvalstoffenheffing	538	153	257	0	0	434
9513 Reserve riool	198	94	0	0	0	292
9514 Reserve personele aangelegenheden	293	261	0	0	0	554
9517 Reserve egalisatiekosten kunst	200	0	0	0	0	200
9534 Reserve kosten opvang vluchtelingen	2.711	1.749	1.358	0	0	3.102
9539 Reserve compensatiefonds groen	0	34	0	0	0	34
Subtotaal	**16.440**	**2.440**	**2.806**	**0**	**0**	**16.074**
Bestemmingsreserves ter dekking van afschrijvingslasten						
9462 Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de hoef	163	0	22	0	0	141

	Saldo 01-01-24	Toevoeging via resultaat-bestemming	Onttrekking via resultaat-bestemming	**Overheveling** resultaat 2023	Vermindering ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-24
9485 Reserve. Ondergrondse afvalberging	49	0	10	0	0	39
9487 Reserve Bouw gemeentewerf	250	0	32	0	0	218
9489 Reserve accommodatie Pr Irene	19	0	4	0	0	15
9498 Reserve aanpassing huisvesting	20	0	9	0	0	11
9503 Reserve afschrijvingslasten aan-passingen en VRI Cereslaan	47	0	9	0	0	38
9507 Reserve afschrijvingslasten de Kanz	64	0	5	0	0	59
9510 Reserve hypothecaire. geldlening de Stuik	52	0	6	0	0	46
9520 Reserve afschrijving KV Altior	103	0	12	0	0	91
9521 Reserve afschrijving KV prinses Irene	90	0	10	0	0	80
9522 Reserve afschrijving aanpassing werkruimten	90	0	10	0	0	80
9523 Reserve afschrijving akoestiek 't Vijfeiken	37	0	1	0	0	36
9524 Reserve afschrijving vervanging toplaag kunstgrasveld HVCH	322	0	37	0	0	285
9525 Reserve afschrijving Traverse 3e fase	1.500	0	0	0	0	1.500
9526 Reserve huisvesting de Misse	84	55	0	0	0	139
9527 Reserve afschrijving verduurzaming OV 2022	62	0	1	0	0	61
9528 Reserve afschrijving	100	3.700	0	0	0	3.800
9530 Reserve afschrijving Kromstraat 2 Nistelrode	1.706	0	71	0	0	1.635
9531 Reserve afschrijving Flexwoningen Schoonstraat	215	0	0	0	0	215
9532 Reserve afschrijving Herinrichting Schoonstraat Heesch	0	50	0	0	0	50
9533 Reserve afschrijving verduurzaming gemeentelijke gebouwen	0	100	0	0	0	100
9535 Reserve afschr. toplaag VV Pr. Irene	0	446	0	0	0	446
9536 Reserve afschr energie-agenda - gem.vastgoed	0	260	0	0	0	260
9540 Res. afschr.ln meldingensysteem openbare ruimte	0	27	0	0	0	27
9541 Reserve afschrijving. elektrische auto's	0	211	0	0	0	211
9542 Reserve afschrijving pand Meerstraat 45 en 45a HD	0	1.289	22	0	0	1.267
Subtotaal	**4973**	**6.138**	**261**	**0**	**0**	**10.850**
Overige bestemmingsreserves						
9471 Volkshuisvesting	20	0	20	0	0	0
9477 Uitv. Progr. reconstructie agrarische sector	282	193	0	0	0	475
9493 Reserve parkeerbeleid	8	0	8	0	0	0
9500 Reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds	120	0	13	0	0	107

	Saldo 01-01-24	Toevoeging via resultaat-bestemming	Onttrekking via resultaat-bestemming	**Overheveling** resultaat 2023	Vermindering ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-24
9506 Reserve landschapskwaliteitsverbetering	640	121	104	0	0	657
9518 Reserve ICT in eigen beheer	338	0	30	0	0	308
9529 Reserve programma dienstverlening	425	0	189	0	0	236
Subtotaal	**1.833**	**314**	**364**	**0**	**0**	**1.783**
Totaal	**58.096**	**19.572**	**10.160**	**1.766**	**0**	**65.741**
Aansluiting op resultaat	-3.658					-6.982
	54.438					**58.759**

Algemene reserves

Algemene weerstandsreserve (9001)

Deze reserve heeft als functie het bieden van weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's van de gemeente. De omvang wordt bepaald aan de hand van jaarlijkse risicoanalyses. Een wijziging van de omvang vindt plaats, door onttrekking uit of storting naar, de algemene reserve vrij besteedbaar (reserve nog nader te bestemmen). De omvang van de algemene weerstandsreserve is per ultimo 2024 € 6.466.419,-. Als gevolg van de berekening van de weerstandsreserve (zie paragraaf B) is € 1.227.752,- toegevoegd aan de reserve.

Saldo per 1-1-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2024
5.238.667	1.227.752	0	6.466.419

Algemene reserve vrij besteedbaar (9003)

Dit betreft de reserve nog nader te bestemmen. Deze reserve wordt gevormd uit de jaarrekeningresultaten. Het inzetten van de reserve is vrij en vooral gericht op het dekken van incidentele uitgaven.

Saldo per 1-1-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2024
29.610.897	9.452.328	8.494.413	30.568.812

In de nota reserves en voorzieningen is als richtlijn voor de hoogte van deze reserve 10% van het balanstotaal bepaald. Het balanstotaal per 31 december 2024 bedraagt € 97.703.295,-, waardoor de streefwaarde van deze reserve maximaal € 9.770.329,- is. De omvang van de reserve nog nader te bestemmen is per ultimo 2024 € 30.568.812,-. Dit is inclusief het rekeningsaldo 2024. Hierbij is nog geen rekening gehouden met budgetoverhevelingen of al eerder toegekende oormerkingen van de raad.

De in 2024 plaatsgevonden mutaties van meer dan € 25.000,- op de reserve nog nader te bestemmen zijn in de onderstaande tabel opgenomen:

	Toevoegingen	**Onttrekkingen**
Voordelig saldo jaarrekening 2024 (resultaat op algemene dienst)	6.981.512	
Voordelig saldo jaarrekening 2024 (resultaat op bouwgrondexploitatie)	1.323.903	

	Toevoegingen	Onttrekkingen
Vorming reserve afschr BS Op Weg		3.700.106
Aanvulling risicoreserve		1.227.752
Tijdelijke huisvesting Op Weg		552.602
Vorming res. Kunstr VV Pr Irene		446.281
OW - inhuur personeel		335.660
Vorming res energieagenda		260.000
Vorming res. Elektr. Autos		210.416
Comp.reg energie non-profitorg		170.552
GGD - 1ste begr wij		120.887
Motie inzam luiers		102.734
Vorming res verduurz vastgoed		100.000
Afb boekwaarde KV Korloo		58.241
Mon status molukse graven		53.820
Gebiedsvisie Abdij van Berne		52.790

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn eigen vermogensbestanddelen die voor een specifiek doel zijn aangewezen en waar de raad de mogelijkheid heeft de bestemming hiervan te wijzigen.

De bestemmingsreserves bestaan uit:

1. Bestemmingsreserves met een egalisatiefunctie voor zowel tarieven als kosten;
2. Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten;
3. Overige bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie

Er is sprake van een egalisatiereserve als een bestemmingsreserve is ingericht voor het egaliseren van schommelingen in tarieven en kosten. De volgende bestemmingsreserves met egalisatiefunctie zijn per 31 december 2024 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9481 Reserve transities

Deze reserve is in het verleden gevormd ter dekking van de incidentele invoeringskosten Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). In de raadsvergadering van 3 juli 2014 is besloten deze reserve te verbreden tot de reserve transities en deze reserve in te zetten ter egalisatie van de kosten voortvloeiende uit de transitie AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet. Op 28 mei 2015 besloot uw raad het college te mandateren uitgaven te doen ten laste van deze reserve en de beschikking over de reserve te rapporteren via de bestuursrapportage en de jaarrekening. De uitgaven ten laste van deze reserve moeten het gevolg zijn van de drie decentralisaties AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet (onder andere uitvoeringskosten zoals zorg in natura en PGB, personele kosten.

9504 Reserve opleidingskosten

Deze reserve dient ter egalisatie van opleidingskosten van het ambtelijke apparaat. De voeding vindt plaats uit de restantbudgetten opleidingskosten bij de jaarafsluiting.

9512 Reserve afvalstoffenheffing
Het doel van deze reserve is om het afvaltarief en incidentele uitgaven te egaliseren. Een voordelig jaarsaldo vanuit de afvalexploitatie wordt toegevoegd aan de reserve. Wanneer de reserve meer dan € 150.000,- groot is, kan een teruggave plaatsvinden aan de burgers. Naast deze buffer moet echter nog wel rekening worden gehouden met lopende verplichtingen.

9513 Reserve riool
Deze reserve saldeert de lasten en baten binnen de rioolexploitatie. Een voordelig jaarsaldo vanuit de rioolexploitatie wordt toegevoegd aan de reserve en bij een nadelig saldo wordt dit uit de reserve onttrokken ten gunste van de exploitatie.

9514 Reserve personele aangelegenheden
Deze reserve dient voor het dekken van kosten inzake personele aangelegenheden.

9517 Reserve egalisatiekosten kunst
Het doel van deze reserve is om als gemeente actief te zijn en het als taak te zien om beeldende kunst in de openbare ruimte te stimuleren, te realiseren en te onderhouden.

9534 Reserve kosten opvang vluchtelingen
In de 2de tussentijdse rapportage 2023 besloot uw raad een egalisatiereserve te vormen vanuit het overschot op de specifieke uitkering bekostigingsregeling opvang Oekraïne. Deze gelden bestemmen we om accuraat te kunnen handelen bij vervanging van de huidige tijdelijke locaties.

9534 Reserve Compensatiefonds groen
Initiatieven die niet voldoen aan de groennorm van 20% mogen, met instemming van het college een, storting doen in het compensatiefonds groen, zodat op andere locaties de benodigde vergroening alsnog gerealiseerd kan worden.

Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten

Er is sprake van een bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten wanneer deze reserve is gevormd om de kapitaallasten die op onderdelen in de exploitatie drukken geheel of gedeeltelijk te dekken. De volgende bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten zijn per 31 december 2024 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9462 Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de Hoef
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten realisatie sporthal Overbeek te Nistelrode.

9485 Reserve ondergrondse afvalberging
Het doel van deze reserve is om de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen van ondergrondse afvalpunten in de kernen te dekken.

9487 Reserve bouw gemeentewerf
De verkoop van grond als gevolg van de bouw brandweerkazerne /gemeentewerf mag op basis van het Besluit Begroten en Verantwoorden niet in mindering worden gebracht op de investering, derhalve is deze gestort in een reserve welke gedurende de afschrijvingstermijn vrijvalt ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten.

9489 Reserve accommodatie Prinses Irene
Het doel van deze reserve is dekking van de afschrijvingslasten verbonden aan de renteloze lening aan RKSV Prinses Irene. Aan het eind van de looptijd van deze lening is de reserve nihil.

9498 Reserve aanpassing huisvesting
Deze reserve dient per dekking van de afschrijvingslasten van aanpassingen en voorzieningen in de centrale huisvesting.

9503 Reserve afschrijvingslasten aanpassing VRI Cereslaan
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de investering VRI Cereslaan.

9507 Reserve afschrijvingslasten de Kanz
Deze reserve dient ter gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten van de nieuwbouw van brede school de Kanz in Nistelrode.

9510 Reserve hypothecaire geldlening de Stuik
Deze reserve dekt de jaarlijkse subsidie die wordt verstrekt aan het gemeenschapshuis de Stuik. Deze subsidie wordt verstrekt ter vergoeding van de jaarlijkse aflossing van een door de Stuik aangegane hypothecaire geldlening voor de realisatie van het project “Samen onder één dak).

9520 Reserve afschrijving KV Altior
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de vervanging van de toplaag van het kunstgras van KV Altior.

9521 Reserve afschrijving KV Prinses Irene
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de vervanging van de toplaag van het kunstgras van KV Prinses Irene.

9522 Reserve afschrijving aanpassen werkruimten
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de investering van de aanpassing van de werkruimten in het gemeentehuis.

9523 Reserve afschrijving akoestiek ‘t Vijfeiken
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de investering verbeteren akoestiek sporthal Vijfeiken.

9524 Reserve afschrijving toplaag kunstgrasveld HVCH
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de vervanging van de toplaag van het kunstgrasveld van VV HVCH.

9525 Reserve afschrijving Traverse HD 3e fase
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de 3de fase Traverse Heeswijk-Dinther.

9526 Reserve huisvesting de Misse
De verhuuropbrengsten van de tweede verdieping boven de Pas zijn toegevoegd aan deze nieuwe reserve. Dit is besloten met vaststelling van de tussentijdse rapportage in 2022. De reserve dient ter dekking van toekomstige afschrijvingslasten en/of incidentele kosten als gevolg van het gebouw.

9527 Reserve afschrijving verduurzaming OV 2022
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten op de vervanging en verduurzaming van de openbare verlichting (masten en armaturen).

9528 Reserve afschrijving nieuwbouw/renovatie Op Weg
In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Bernheze 2021 – 2025 (IHP) zijn de gewenste ontwikkelingen voor het gebouw van basisschool Op Weg in Vorstenbosch beschreven. De ontwikkelingen uit het IHP zijn vertaald in het investeringsplan. Voor 2022 zijn voor € 100.000,- aan voorbereidingskosten beschikbaar gesteld, waarbij een reserve is gevormd ter dekking van de kapitaallasten van deze kosten.

9530 Reserve afschrijving Kromstraat 2 Nistelrode
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van het pand Kromstraat 2 te Nistelrode

9531 Reserve afschrijving Flexwoningen Schoonstraat
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de flexwoningen aan de Schoonstraat.

9532 Reserve afschrijving Herinrichting Schoonstraat te Heesch
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten herinrichting Schoonstraat te Heesch.

9533 Reserve afschrijving verduurzaming gemeentelijke gebouwen
Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten verduurzaming gemeentelijke gebouwen.

9535 Reserve afschr. toplaag VV Pr. Irene
Deze reserve is bedoeld ter dekking van de afschrijvingslasten van de vervanging toplaag kunstgrasveld VV Prinses Irene.

9536 Reserve afschr energie-agenda - gem.vastgoed

Deze reserve is bedoeld ter dekking van de afschrijvingslasten van de energie-agenda gemeentelijk vastgoed.

9540 Res. afschr.In meldingensyst openb ruimte
Deze reserve is bedoeld ter dekking van de afschrijvingslasten van het meldingssysteem openbare ruimte.

9541 Reserve afschr. elektr auto's
Deze reserve is bedoeld ter dekking van de afschrijvingslasten van de elektrische auto’s.

9542 Reserve afschr pand Meerstr 45 en 45a HD
Deze reserve is bedoeld ter dekking van de afschrijvingslasten van hetpand aan de Meerstraat 45 en 45a in Heeswijk-Dinther.

Overige bestemmingsreserves

De volgende overige bestemmingsreserves zijn per 31 december 2024 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9471 Reserve volkshuisvesting
Deze reserve dient ter financiering van volkshuisvestingsdoelen. Deze reserve is in 2020 gesaneerd. Er is een bedrag in de reserve gehouden voor een nog laatst lopende verplichting.

9477 Reserve uitvoering reconstructie agrarische sector
Deze reserve dekt de uitgaven van de uitvoering van de reconstructie agrarische sector. Deze reserve loopt tot het programma is afgerond en daarmee de reserve is uitgeput.

9493 Reserve parkeerbeleid
Deze reserve dient ter dekking van de kosten voor de aanleg van parkeervoorzieningen in Bernheze.

9500 Reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds
De reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds heeft als doel een afgebakende doelgroep, de zogenaamde schrijnende gevallen, individuele noodhulp, een overbruggingsregeling en het versterken en verdiepen van de bestaande aanpak te bieden. Een burger van Bernheze die behoort tot de doelgroep kan een beroep doen op dit fonds als de hulp niet geboden kan worden via bestaande regelingen, onder andere minimabeleid.

9506 Reserve landschapskwaliteitverbetering
Deze reserve is ingesteld om op basis van provinciale richtlijnen uitvoering te geven aan de landschapskwaliteitsverbetering.

9518 Reserve ICT in eigen beheer

In 2018 is de beoogde samenwerking op ICT binnen BLOU beëindigd. Voor de incidentele kosten die het zelfstandig uitvoeren van onze ICT met zich meebrengen is in 2018 een reserve gevormd.

9519 Reserve exploitatie 2020-2023

In de primitieve begroting 2020 is een reserve toegevoegd van € 1,6 miljoen. Deze is bedoeld ter dekking van de exploitatie 2020 tot en met 2023. Dit betekent dat vier jaar lang jaarlijks € 400.000,- vrijvalt ten gunste van de exploitatie.

9529 Reserve programma dienstverlening

In 2023 stemde de raad in met het programma dienstverlening. De bestaande budgetten zijn voor de kwaliteitsimpuls niet toereikend. De raad besloot voor deze kwaliteitsimpuls een budget beschikbaar te stellen van € 600.000 en hiervoor een egalisatiereserve te vormen omdat het project een doorloopperiode heeft van 2023-2025. De gemeenteraad heeft het college gemandateerd om over deze reserve te beschikken.

Voorzieningen

Voor de voorzieningen bestaat een verplichte indeling:

1. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's;
2. Voorzieningen voor het egaliseren van kosten (op basis van plannen);
3. Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifieke besteding;
4. Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

Voor mutaties in de voorzieningen wordt het volgende overzicht gegeven:

Voorzieningen		Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2024
Verplichtingen, verliezen en risico's						
9765	Pensioen wethouders	3.514	419	0	512	3.421
9816	Personele verplichtingen	126	0	0	126	0
9822	Voorziening verlofsparen	449	103	0	0	552
9823	Voorziening opbreekkosten flexwoningen Schoonstraat	75	0	0	0	75
9824	Vervroegd uittreden (RVU)	0	88	0	67	21
Subtotaal		**4.164**	**610**	**0**	**705**	**4.069**
Egalisatievoorzieningen						
9711	Onderhoud velden sportparken	23	35	0	26	32
9723	Groot onderhoud bruggen	37	20	0	7	50
9731	Molen Nistelrode	76	11	0	17	70
9732	Molen Vorstenbosch	78	10	0	19	69
9735	Kunstwerken	93	18	0	14	97
9736	Achterstallig onderhoud kunstwerken	70	0	0	0	70

Voorzieningen		Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2024
9775	Technische voorziening sportparken	279	5	0	12	272
9784	Onderhoud gemeentelijke accommodaties	3.285	335	0	645	2.975
Subtotaal		**3.941**	**434**	**0**	**740**	**3.635**
Van derden verkregen middelen met specifieke besteding						
9611	Onderhoud riolering	4.804	665	0	136	5.333
9810	Bonus begeleid werken	10	0	0	10	0
9820	RVR verbetering kwaliteit	708	0	0	16	692
9819	Voorziening begraafplaats Loo N'rode	579	0	0	66	513
Subtotaal		**6.101**	**665**	**0**	**228**	**6.538**
Bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven						
	Niet aanwezig					
Totaal		**14.206**	**1.709**	**0**	**1.673**	**14.242**

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

9765 Voorziening pensioen wethouders

Deze voorziening is gevormd ter dekking van de pensioenverplichtingen van de (gewezen) wethouders. De in 2001 gewijzigde Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) maakt het mogelijk dat gewezen wethouders hun pensioen afkopen. Dit kan betekenen dat gemeenten voor onverwacht grote uitgaven komen te staan. Deze voorziening moet gelijk zijn aan de achterliggende betalingsverplichting van pensioenen wethouders. Het niveau van de voorziening wordt jaarlijks aangepast aan de actuariële waarde van de opgebouwde pensioenen.

9816 Voorziening personele verplichtingen

Deze voorziening is bedoeld voor onderliggende contracten en verplichtingen voor personele aangelegenheden.

9822 Voorziening verlofsparen

Het doel van deze voorziening is om het opgebouwde verlof en eventueel af te bouwen verlof te kunnen compenseren.

9823 Voorziening opbreekkosten flexwoningen Schoonstraat

Deze voorziening dekt de kosten die gaan plaatsvinden als de tijdelijke flexwoningen weer worden afgebroken.

Voorzieningen voor het egaliseren van kosten (op basis van plannen)

9711 Voorziening onderhoud velden sportparken

Het doel van deze voorziening is om de kosten voor het groot onderhoud van velden van de sportparken te egaliseren. Dit is gebaseerd op basis van het onderhoudsplan buitensportvelden.

9723 Voorziening onderhoud bruggen
Het doel van deze voorziening is om de kosten voor het onderhoud van bruggen te egaliseren. Dit is gebaseerd op basis van het beleidsplan bruggen.

9731 Voorziening molen Nistelrode
Deze voorziening voorziet in de dekking van de kosten voor het onderhoud aan de molen Nistelrode. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9732 Voorziening Molen Vorstenbosch
Deze voorziening voorziet in de dekking van de kosten voor het onderhoud aan de molen Vorstenbosch. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9735 Voorziening kunstwerken
Het doel van deze voorziening is om de kosten van het meerjarig onderhoud aan kunstwerken te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9736 Achterstallig onderhoud kunstwerken
Op basis van de Notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV dient voor achterstallig onderhoud waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening te worden gevormd.

9775 Voorziening technische voorziening sportparken
Het doel van deze voorziening is om de kosten van planmatig onderhoud aan de technische voorzieningen van sportparken te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9784 Voorziening onderhoud gemeentelijke accommodaties
Het doel van deze voorziening is om de kosten van planmatig onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met een specifieke besteding

9611 Voorziening onderhoud riolering
De kapitaaluitgaven van het onderhoud van de riolering alsmede de toekomstige vervangingsinvesteringen zijn onderdeel van het tarief. Voor dat deel van de verkregen middelen geldt een specifieke besteding en wordt een voorziening gevormd.

9810 Voorziening bonus begeleid werken
Met deze voorziening worden de opleidingskosten gedekt van de werkplekken voor IBN-gedetacheerden (begeleid werken).

9819 Voorziening begraafplaats Loo te Nistelrode
Deze voorziening voorziet in de dekking van de toekomstige kosten van deze begraafplaats. De omvang van deze voorziening wordt jaarlijks getoetst door middel van een exploitatieopzet voor de komende 20 jaar.

9820 RVR verbetering kwaliteit buitengebied
Met de provincie hebben wij een overeenkomst gesloten en middelen ontvangen in verband met de realisatie van ruimte-voorruimte-woningen in het buitengebied. Hier mogen wij kosten mee dekken voor de verdere ontwikkeling van het buitengebied. We hebben de verplichting dit binnen twee jaar te realiseren.

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing kan worden geheven
Momenteel zijn er geen voorzieningen aanwezig die vallen onder deze indeling.

Vaste schulden, looptijd > 1 jaar
De vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar zijn onderverdeeld in de volgende onderdelen:
- obligatieleningen
- onderhandse leningen
- door derden belegde gelden
- waarborgsommen

Hiervan kan het volgende overzicht worden gegeven:

Vaste schulden, looptijd > 1 jaar	Saldo 1-1-2024	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Obligatieleningen	0	0	0	0
Onderhandse leningen	1.246	0	135	1.111
Door derden belegde gelden	0	0	0	0
Waarborgsommen	183	121	44	260
Totaal	**1.429**	**121**	**179**	**1.371**

Voor een overzicht van de onderhandse leningen wordt verwezen naar het overzicht geldleningen, zoals opgenomen in staat E in het bijlagenboek. Dit betreffen een viertal geldleningen van de Nederlandse Waterschapsbank die integraal zijn door verstrekt aan de woningbouwvereniging De Kleine Meierij.

De waarborgsommen bestaan uit waarborgsommen, waarborgsommen met betrekking tot planschade, inschrijvingen voor bouwkavels en drempelbedragen voor de aanvragen op planschade.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn de volgende posten opgenomen:

Vlottende passiva	2024	2023
Netto vlottende schulden, < 1 jaar	4.335	6.039
Overlopende passiva	12.014	13.256
Totaal	**16.349**	**19.295**

Netto vlottende schulden, < 1 jaar

De netto vlottende schulden, korter dan één jaar zijn onderverdeeld in de volgende onderdelen:

- kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen
- kasgeldleningen
- banksaldi
- overige schulden (onder andere crediteuren)

Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen

In 2024 waren er geen door de gemeente afgesloten kasgeldleningen, aangegaan bij openbare lichamen, aanwezig.

Kasgeldleningen

Ultimo 2024 waren er geen door de gemeente afgesloten kasgeldleningen aanwezig.

Banksaldi

Per ultimo hadden alle bankrekeningen een tegoed in rekening-courant.

Overige schulden

Van de overige schulden kan het volgende overzicht worden gegeven:

Overige schulden	2024	2023
Crediteuren	2.899	4.902
Crediteuren sociale zaken	75	104
Betalingen via WVG	1.272	990
Te betalen IKB	28	41
Salarissen 13e run	47	0
Diverse kleine posten	14	2
Totaal	**4.335**	**6.039**

Overlopende passiva

De samenstelling van de post overlopende activa is als volgt:

Overlopende passiva	2024	2023
Vooruit ontvangen	6	8
Europese/Nederlandse voorschotbedragen	5.550	5.102
Overige vooruit ontvangen bedragen (vanuit particuliere complexen *)	1.197	601
Nog te betalen	5.261	7.545
Totaal	**12.014**	**13.256**

* Het BBV schrijft voor dat de vooruitontvangen bijdragen vanuit de particuliere grondexploitaties afzonderlijk benoemt in de tabel van de overlopende passiva op de balans. Dit zijn de particuliere grondexploitaties, waarvoor wij al een bijdrage hebben ontvangen, maar de kosten nog geheel of gedeeltelijk gemaakt moeten worden. Kortom, de bijdrage is “vooruitontvangen”.

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Europese/NL voorschotbedragen	Saldo 31-12-2024
GGD subs Brabantse GO	50
SPUK gala 2023 - niet besteed (H30)	19
SPUK educatie ontheemde peuters	45
SPUK ventllatie scholen	327
SPUK Onderwijsvertr -D14	3
SPUK E44B Impulsreg klimaatadap	154
SPUK verkeersmaatr (E84)	146
SPUK CDOKE (K28)	822
SPUK energiearmoede(J55)	406
SPUK isolatieaanpak(J94)	1.812
sanering verkeerslawaai	77
SPUK energiearmoede (J55)	-406
SPUK energiearmoede (J55)	364
2024-rest non-forml budget 24	6
SPUK startbouwimp (J105)	1
SPUK RHA (J209)	38
SPUK WBI (J9)	895
SPUK gala 2024 - niet besteed	71
SPUK Onderwijsroute 2024	29
SPUK inburgering 2024	690

Waarborgen en garanties

Door de gemeente kunnen garanties worden gegeven met betrekking tot betaling van rente en aflossing van bepaalde geldleningen, aangegaan door woningbouwstichtingen, gesubsidieerde instellingen, gezondheidsinstellingen, verenigingen en stichtingen voor de financiering van hun investeringen.

Er worden nog slechts garanties gegeven afgegeven aan instellingen waarvoor het WFZ (waarborgfonds zorginstellingen) of het WSW (waarborgfonds sociale woningbouw) van toepassing is. Onder de verenigingen is slechts nog één lening opgenomen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen en natuurlijke personen en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening worden weergegeven:

Waarborgen en garanties	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant begin dienstjaar	Restant einde dienstjaar
Woningbouwverenigingen 100%	52.471	100%	42.350	31.664
Woningbouwverenigingen 50%	100.617	50%	88.133	86.495
Subtotaal woningbouwverenigingen	**153.088**	**-**	**130.483**	**118.159**
Verenigingen 100%	335	100%	313	290
Natuurlijke personen (particulieren)*	3.727	100%	392	192
Totaal	**157.150**	**-**	**131.187**	**118.641**

In 2024 zijn geen bedragen betaald in het kader van de verleende borgstellingen of waarborgen. In het bijlagendeel is een compleet overzicht opgenomen gespecificeerd per lening. Een splitsing in gewaarborgde lenigen en garantstellingen kan niet worden gegeven. Er zijn in 2024 geen signalen ontvangen die wijzen op eventuele aanspraken in de toekomst.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente Bernheze is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende verplichtingen, die niet uit de balans blijken. De belangrijkste verplichtingen zijn de volgende:

Niet uit de balans blijkende verplichtingen (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	Totaal
Leasecontracten automatisering	103	84	36	24	**246**

Overige verplichtingen en rechten

Vanuit de “notitie faciliterend grondbeleid” zijn de rechten en plichten die voortvloeien vanuit de facilitaire grondexploitaties verwerkt in deze jaarrekening. Op basis van de huidige stand van zaken zijn de volgende cijfers te benoemen:

- Onder de overlopende passiva hebben we voor € 1.196.486.29 aan “overig vooruit ontvangen” opgenomen. Dit betreffen het grootste deel van de particuliere complexen waarvoor we al wel een vergoeding (exploitatiebijdrage) hebben ontvangen, maar de kosten nog geheel of gedeeltelijk moeten maken.

Onder de overige vorderingen hebben we voor € 1.138.621,03 aan “overig nog te ontvangen” opgenomen. Dit betreft complexen waarbij een overeenkomst aanwezig is, de vergoeding nog niet is ontvangen en er al wel kosten zijn betaald.

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat gemeenten geen zekerheden over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage kunnen verkrijgen.

Wet WNT

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector is ingaande 2013 in werking getreden als opvolger van de Wet WOPT (openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Inkomens die hoger zijn dan de voor 2024 gestelde norm ad € 233.000,- moeten openbaar worden gemaakt en worden opgenomen in de financiële jaarverslaglegging. Bij de gemeente Bernheze wordt deze norm, inclusief de dotaties aan de voorzieningen, niet overschreden.

Met dienstbetrekking:

Bedragen x € 1	P.M.M.H. Hurkmans	L.C.A. Kilian-Theunisse
Gegevens 2024		
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**	**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12
Deeltijdfactor in fte	1,00	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	128.001	95.911
Beloningen betaalbaar op termijn	21.183	15.192
Subtotaal	**149.184**	**111.103**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	**149.184**	**111.103**
Reden waarom de overschrijding al dan niet in toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2023		
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier

Bedragen x € 1	P.M.M.H. Hurkmans	L.C.A. Kilian-Theunisse
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	119.223	89.122
Beloningen betaalbaar op termijn	20.312	13.978
Subtotaal	139.535	103.100
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
Bezoldiging	139.535	103.100

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Analyse van de afwijkingen

Voor een analyse van de afwijkingen tussen de begroting ná wijziging en het overzicht van baten en lasten wordt verwezen naar de programmaverantwoording. Deze analyse maakt deel uit van de jaarstukken.

Algemeen financieel beleid

Inleiding

De grondslag van deze verantwoording ligt opgesloten in het BBV, Besluit begroten en verantwoorden. Daarnaast is de verordening op de uitgangspunten voor het financiële beleid en het financieel beheer leidend voor het opstellen van de begroting en ook de uitvoering daarvan.

Algemene uitgangspunten

Het financiële beleid is gericht op een bedrijfseconomisch verantwoorde grondslag. Mede bepalend hierbij zijn de wettelijke bepalingen en de richtlijnen van de provincie Noord-Brabant in verband met haar toezichtstaak.

De algemene uitgangspunten bij het formulering van het financieel beleid zijn geweest:
- structurele uitgaven met structurele middelen dekken;
- tarieven kostendekkend;
- de begroting en meerjarenbegroting zijn structureel in evenwicht.

Overzicht baten en lasten 2024

Per programma

De volgende tabel toont baten en lasten over 2024 verdeeld naar de verschillende programma's.

	Lasten			Baten		
Programma	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Baten
1 LEEFBARE KERNEN	23.082.343	29.649.884	24.027.052	12.688.044	15.839.935	12.925.283
2 GEZONDE ZORGZAME GEMEENTE	38.461.212	54.253.686	51.404.439	5.765.756	21.376.280	21.209.009
3 KLIMAATBESTENDIG, BIODIVERS EN CIRCULAIRE	7.970.056	8.225.235	7.445.419	7.231.498	6.921.716	6.879.226
4 DUURZAME LANDBOUW EN ECONOMIE	637.436	695.290	428.201	168.150	530.590	178.488
5 WEERBARE EN VEILIGE SAMENLEVING	3.457.902	3.677.868	3.652.421	3.550	108.550	135.090
6 DIENSTVERLENING EN STERKE ORGANISATIE	3.371.060	3.608.740	3.817.788	515.106	658.135	728.036
7 FINANCIEN	1.088.121	942.350	790.617	129.392	530.342	638.536
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	65.361.054	67.620.290	68.256.817
Overhead	11.546.643	12.317.601	11.750.943	133.493	249.560	437.233
Heffing vennootschapsbelasting	0	534.103	423.209	0	0	0
Bedrag onvoorzien	1.047.392	55.463	0	0	0	0
Totaal	**90.662.165**	**113.960.220**	**103.740.088**	**91.996.043**	**113.835.398**	**111.387.718**

	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk
Lasten	-90.662.165	-113.960.220	-103.740.088
Baten	91.996.043	113.835.398	111.387.718
Saldo exclusief reserve mutaties	**1.333.878**	**-124.822**	**7.647.630**

	Lasten			Baten		
Reserves per programma	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Lasten	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk Baten
1 LEEFBARE KERNEN	1.171.899	7.642.323	8.003.448	286.645	8.543.588	6.891.336
2 GEZONDE ZORGZAME GEMEENTE		1.817.500	1.898.767	103.268	3.407.838	2.758.896
3 KLIMAATBESTENDIG, BIODIVERS EN CIRCULAIRE	9.806	155.818	295.549	17.854	684.637	629.540
4 DUURZAME LANDBOUW EN ECONOMIE	1.000	279.446	225.446		0	0
5 WEERBARE EN VEILIGE SAMENLEVING		34.945	34.945		7.062	0
6 DIENSTVERLENING EN STERKE ORGANISATIE	189.759	227.388	353.546	18.471	449.809	405.183
7 FINANCIEN		551.491	1.779.243		12.119	1.239.871
Totaal Reserves	**1.372.464**	**10.708.911**	**12.590.945**	**426.238**	**13.105.053**	**11.924.827**

Gerealiseerd resultaat	**92.034.629**	**124.669.131**	**116.331.032**	**92.422.281**	**126.940.451**	**123.312.545**

	Primitieve begroting	Begroot na wijzigingen	Werkelijk
Lasten	-92.034.629	-124.669.131	-116.331.032
Baten	92.422.281	126.940.451	123.312.545
Saldo inclusief reserve mutaties	**387.652**	**2.271.320**	**6.981.512**

Saldo van incidentele baten en lasten			**-1.676.613**
Structureel resultaat (overschot + / tekort -)	**387.652**	**2.271.320**	**5.304.899**

De gemeente moet volgens de Gemeentewet een overzicht van ‘structureel en reëel evenwicht’ opnemen in de jaarrekening. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn hier nadere regels over vastgelegd. De raad en de financieel toezichthouder zijn daardoor in staat om vast te stellen of er sprake is van een structureel en reëel evenwicht. Van structureel evenwicht is sprake als de structurele (meerjarige) lasten worden gedekt door structurele baten.

Verwijzing naar toelichting

De toelichting met betrekking tot de financiële afwijkingen is terug te vinden achteraan elk programma in Deel I: Programmaverantwoording.

Per taakveld

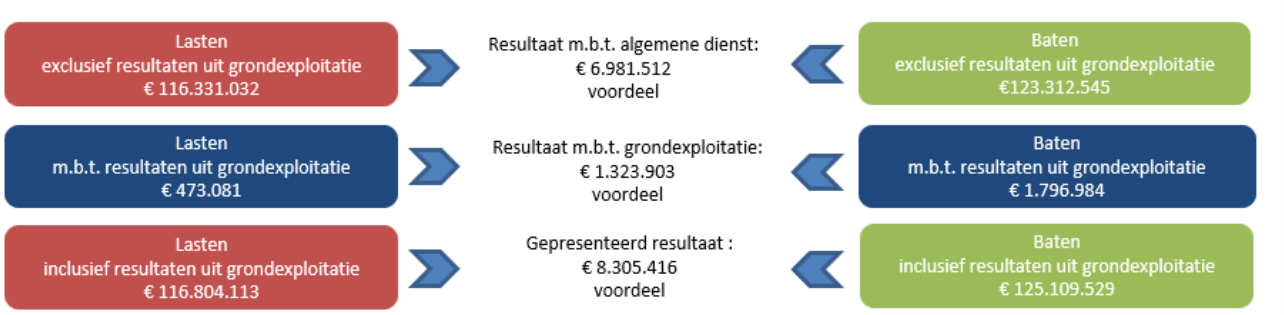
In artikel 24 lid 3d van het Besluiten begroting en verantwoording is opgenomen dat de jaarstukken een bijlage moet bevatten met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Taakveld	Lasten 2024			Baten 2024			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Lasten	Baten	Saldo
0.1 BESTUUR	2.255.825	2.397.722	2.479.116	0	0	0	81.394	0	81.394
0.2 BURGERZAKEN	1.115.235	1.211.018	1.338.672	515.106	658.135	728.036	127.654	-69.901	57.753
0.3 BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	239.394	354.112	461.897	348.955	851.068	887.298	107.785	-36.230	71.554
0.4 OVERHEAD	11.546.643	12.317.601	11.750.943	133.493	249.560	437.233	-566.658	-187.673	-754.331
0.5 TREASURY	83.934	90.038	78.002	98.333	465.033	603.929	-12.036	-138.896	-150.932
0.61 OZB WONINGEN	508.967	571.146	545.334	5.246.964	5.082.821	5.077.773	-25.812	5.048	-20.763
0.62 OZB NIET-WONINGEN	0	0	0	3.317.792	3.256.996	3.240.080	0	16.916	16.916
0.64 BELASTINGEN OVERIG	0	0	0	29.200	38.300	35.043	0	3.257	3.257
0.7 ALGEMENE UITKERING EN OVERIGE UITKERINGEN GEMEENTEFONDS	0	0	0	56.655.761	58.949.086	59.578.222	0	-629.136	-629.136
0.8 OVERIGE BATEN EN LASTEN	1.389.206	176.723	2.313	0	0	0	-174.410	0	-174.410
0.9 VENNOOTSCHAPSBELASTING (VpB)	0	534.103	423.209	0	0	0	-110.894	0	-110.894
1.1 CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	2.375.469	2.349.582	2.360.022	0	0	27.080	10.440	-27.080	-16.640
1.2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	1.082.433	1.328.286	1.292.399	3.550	108.550	108.010	-35.887	540	-35.347
2.1 VERKEER EN VERVOER	4.770.549	5.432.685	4.613.892	282.989	402.153	422.709	-818.793	-20.556	-839.349
2.5 OPENBAAR VERVOER	6.518	6.518	6.518	0	0	0	0	0	0
3.1 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	374.972	347.935	364.764	6.644	208.293	197.221	16.829	11.072	27.901
3.2 FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	134.079	209.870	-84.527	135.079	295.870	-52.527	-294.397	348.397	54.000
3.3 BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN	128.385	137.485	147.964	26.427	26.427	33.793	10.479	-7.366	3.112
3.4 ECONOMISCHE PROMOTIE	635.608	844.722	723.336	251.098	460.219	467.925	-121.386	-7.706	-129.093
4.1 OPENBAAR ONDERWIJS	1.873	5.249	5.249	0	0	0	0	0	0
4.2 ONDERWIJSHUISVESTING	1.164.853	2.238.957	1.647.262	51.355	64.593	59.081	-591.695	5.512	-586.182
4.3 ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN	1.645.025	1.494.840	1.359.189	378.165	442.493	486.682	-135.651	-44.189	-179.840
5.1 SPORTBELEID EN ACTIVERING	196.557	506.461	399.025	297	186.092	156.420	-107.436	29.672	-77.764
5.2 SPORTACCOMMODATIES	2.370.062	2.752.814	2.487.650	789.251	822.413	863.718	-265.164	-41.305	-306.469
5.3 CULTUURPRESENTATIE, CULTUURPRODUCTIE EN	500.724	577.710	485.077	24.337	24.337	24.337	-92.633	0	-92.633
5.4 MUSEA	25.096	29.080	32.303	6.613	6.613	6.613	3.223	0	3.223
5.5 CULTUREEL ERFGOED	188.751	298.715	236.143	10.800	10.800	10.800	-62.573	0	-62.573
5.6 MEDIA	820.316	941.997	944.010	11.813	42.938	42.995	2.013	-57	1.955
5.7 OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE	2.314.121	2.718.628	2.448.470	19.223	208.065	191.046	-270.158	17.019	-253.139
6.1 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	3.758.137	15.748.327	14.750.395	721.279	14.383.645	13.771.774	-997.932	611.871	-386.061
6.2 WIJKTEAMS	3.992.890	4.497.603	4.188.352	52.747	125.666	435.137	-309.251	-309.471	-618.721

Taakveld	Lasten 2024			Baten 2024			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Lasten	Baten	Saldo
6.3 INKOMENSREGELINGEN	7.950.307	8.746.214	8.680.730	4.836.934	5.819.255	5.942.478	-65.484	-123.223	-188.707
6.4 BEGELEIDE PARTICIPATIE	4.537.206	5.080.116	5.086.814	0	154.422	154.422	6.698	0	6.698
6.5 ARBEIDSPARTICIPATIE	489.912	659.294	581.535	2.000	3.714	10.624	-77.759	-6.910	-84.669
6.6 MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO)	1.194.334	903.201	877.587	60.329	71.203	77.806	-25.614	-6.603	-32.217
6.71A HULP BIJ HET HUISHOUDEN (WMO)	2.717.156	2.859.685	2.487.775	0	0	0	-371.911	0	-371.911
6.71B BEGELEIDING (WMO)	2.364.208	2.422.776	2.643.280	0	0	0	220.504	0	220.504
6.71C DAGBESTEDING (WMO)	593.697	579.850	594.254	0	0	0	14.404	0	14.404
6.72A JEUGDHULP BEGELEIDING	1.354.933	1.493.168	1.501.402	0	0	0	8.234	0	8.234
6.72B JEUGDHULP BEHANDELING	130.000	287.425	273.585	0	0	0	-13.840	0	-13.840
6.72C JEUGDHULP DAGBESTEDING	391.634	436.916	490.642	0	0	0	53.726	0	53.726
6.72D JEUGDHULP ZONDER VERBLIJF OVERIG	970.862	912.242	801.571	0	0	0	-110.671	0	-110.671
6.73A PLEEGZORG	155.578	156.192	154.524	0	0	0	-1.668	0	-1.668
6.73B GEZINSGERICHT	62.549	80.082	85.090	0	0	0	5.008	0	5.008
6.73C JEUGDHULP MET VERBLIJF OVERIG	432.633	1.030.158	1.112.126	0	0	0	81.968	0	81.968
6.74A JEUGDHULP BEHANDELING GGZ ZONDER VERBLIJF	1.967.238	2.232.463	2.292.657	0	0	0	60.194	0	60.194
6.74B JEUGDHULP CRISIS/LTA/GGZ-VERBLIJF	968.000	428.020	425.429	0	0	0	-2.591	0	-2.591
6.74C GESLOTEN PLAATSING	218.875	222.085	243.079	0	0	0	20.994	0	20.994
6.81A BESCHERMD WONEN (WMO)	0	847.636	44.499	0	983.571	983.571	-803.137	0	-803.137
6.81B MAATSCHAPPELIJKE- EN VROUWENOPVANG (WMO)	37.165	15.000	5.811	0	0	0	-9.189	0	-9.189
6.82A JEUGDBESCHERMING	274.842	536.492	513.639	0	0	0	-22.853	0	-22.853
6.82B JEUGDRECLASSERING	43.778	74.800	32.270	0	0	0	-42.530	0	-42.530
7.1 VOLKSGEZONDHEID	1.570.317	1.903.811	1.775.240	20.897	102.363	105.369	-128.571	-3.006	-131.577
7.2 RIOLERING	2.294.004	2.209.464	2.206.559	2.838.810	2.750.028	2.726.075	-2.905	23.953	21.048
7.3 AFVAL	3.271.246	3.314.518	3.469.435	3.864.371	3.633.371	3.852.737	154.917	-219.366	-64.449
7.4 MILIEUBEHEER	2.404.806	2.701.253	1.769.426	528.317	538.317	300.414	-931.827	237.903	-693.924
7.5 BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	24.864	104.864	75.292	41.417	41.417	30.320	-29.572	11.097	-18.475
8.1 RUIMTE EN LEEFOMGEVING	1.372.425	3.181.089	3.220.723	267.332	1.135.958	1.389.065	39.634	-253.107	-213.473
8.2 GRONDEXPLOITATIE (NIET-BEDRIJVENTERREINEN)	7.378.139	8.746.652	5.365.555	8.550.038	10.169.664	6.760.592	-3.381.097	3.409.072	27.974
8.3 WONEN EN BOUWEN	1.865.835	1.674.827	1.442.583	1.868.327	1.061.949	1.213.817	-232.244	-151.868	-384.112
0.10 Reserves programma 1	1.171.899	7.642.323	8.003.448	286.645	8.543.588	6.891.336	361.125	1.652.252	2.013.377
0.10 Reserves programma 2	0	1.817.500	1.898.767	103.268	3.407.838	2.758.896	81.267	648.942	730.209
0.10 Reserves programma 3	9.806	155.818	295.549	17.854	684.637	629.540	139.731	55.097	194.828
0.10 Reserves programma 4	1.000	279.446	225.446	0	0	0	-54.000	0	-54.000
0.10 Reserves programma 5	0	34.945	34.945	0	7.062	0	0	7.062	7.062
0.10 Reserves programma 6	189.759	227.388	353.546	18.471	449.809	405.183	126.158	44.626	170.784
0.10 Reserves programma 7	0	551.491	1.779.243	0	12.119	1.239.871	1.227.752	-1.227.752	0
0.11 RESULTAAT VAN DE REKENING VAN BATEN EN LASTEN	387.652	2.271.320	6.981.512						
Totalen	**92.422.281**	**126.940.451**	**123.312.545**	**92.422.281**	**126.940.451**	**123.312.545**	**-8.338.099**	**3.627.906**	**-4.710.192**

Onderbouwing jaarrekening resultaat 2024

Resultaat uit reguliere exploitatie (positief)	:	€ 6.981.512,25
+ Resultaat uit saldo winst- en verliesnemingen bouwgrondexploitaties (woningbouw & bedrijventerreinen) (positief)	:	€ 1.323.903,47
Totaal	**:**	**€ 8.305.415,72**

Analyse rekeningsaldo

Deze analyse betreft afwijkingen in de jaarrekening van € 100.000,- of meer.

Verklaring van het resultaat over 2024		Incidenteel	Structureel
	Saldo primitieve begroting 2024 inclusief wijzigingen 2023 na opmaak begroting 2024		-369.265
	In eerder stadium gerapporteerd aan raad		
1.	1ste Tussentijdse rapportage 2024	-1.562.320	114.732
2.	2de Tussentijdse rapportage 2024	-259.283	-195.184
		-1.821.603	**-449.717**
	Totaal aan de raad gerapporteerd	**-2.271.320**	
	Overige afwijkingen in jaarrekening (nog niet gerapporteerd aan de raad)		
3.	Hogere dotatie aan voorziening pensioenen wethouders	125.249	
4.	Programma dienstverlening Lagere dekking uit egalisatiereserve programma dienstverlening	-112.436 80.803	
5.	Personele overheadkosten	-544.897	
6.	Treasury	-150.932	
7.	Uitkomsten decembercirculaire gemeentefonds 2024	-629.136	
8.	Algemene baten en lasten	-174.410	
9.	Bijstelling Vennootschapsbelasting (VPB) 2023 en 2024	-110.894	
10.	Lagere lasten wegen Lagere dekking uit reserves	-102.212 9.415	
11.	Lagere lasten openbaar groen (wegen)	-379.862	
12.	Lagere lasten openbare verlichting (lagere afschrijving	-107.068	
13.	Lagere lasten verkeersplannen Lagere dekking uit reserves	-205.158 62.000	
14.	Lagere lasten toerisme Lagere dekking uit reserves	-202.122 107.329	
15.	Lagere stichting- en inrichtingslasten basisonderwijs Lagere dekking uit reserves	-564.851 562.451	
16.	Lagere lasten leerlingenvervoer	-117.242	
17.	Lagere lasten Sportpark de Hoef – Loosbroek Lagere dekking uit reserves	-274.233 245.951	
18.	Lagere lasten natuurbeheer Lagere dekking uit reserves	-237.808 177.808	
19.	Hogere personele kosten Samenkracht en burgerparticipatie	115.455	

Verklaring van het resultaat over 2024		Incidenteel	Structureel
20.	Lagere lasten vluchtelingen Oekraïne Hogere dotatie aan reserve	-181.267 81.267	
21.	PT toegang en eerste lijnsvoorzieningen Lagere dekking uit reserves	-312.854 238.077	
22.	Bijdrage SPUK IZA t.b.v. Praktijkondersteuner Huisartsen - Ggz - jeugd	-130.409	
23.	Lagere algemene lasten bijstandsverlening	-169.673	
24.	Lagere kosten WMO – hulp bij het huishouden	-366.481	
25.	Hogere kosten WMO - Begeleiding/dagbesteding	234.908	
26.	Lagere lasten Beschermd wonen	-803.137	
27.	Lagere lasten gezondheidszorg	-135.130	
28.	Lagere lasten milieutaak	-255.235	
29.	Lagere lasten lokaal klimaatbeleid Lagere dekking uit reserves	-366.214 307.049	
30.	Hogere personele lasten ruimtelijke ordening	520.316	
31.	Lagere lasten ruimtelijke ordening Lagere dekking uit reserves	-241.736 253.965	
32.	Lagere lasten en hogere baten Bouw-, woning- en welstandtoezicht	-295.779	
33.	Hulp gedupeerde ouders kinderopvangtoeslagaffaire	-128.601	
34.	Diverse kleinere mutaties (< € 100.000)	-532.458	
	Saldo (incidenteel / structureel)	**-6.981.512**	
	Voordelig saldo jaarrekening algemene dienst	**-6.981.512**	
	Voordeling saldo resultaat bouwgrondexploitatie	-1.323.903	
	Voordelig jaarrekeningresultaat 2024	**-8.305.415**	

(- = voordeel / + = nadeel)

Eerder gerapporteerd aan de raad

Eerste tussentijdse rapportage 2024

Ruil gemeentelijke percelen	-312.113
Nieuwe omgevingswet	206.000
Verkoop Dorpshuis Nistelrode	-358.113
Aanbesteding hulpmiddelen Wmo	-186.133
Kosten Sociale Zaken	-158.559
Voorlopige aanslag VPB 2024	401.240
Uitkomsten september en decembercirculaire gemeentefonds 2023	-1.028.366
Herberekening renteomslag	-881.067
Opbrengsten OZB	224.939
Overige afwijkingen	644.584
Totaal afwijkingen (- = voordeel / + = nadeel)	**-1.447.588**

Tweede tussentijdse rapportage 2024

Kosten invoering HR21	250.000

Kosten invoering reiskostenvergoeding	240.000
Dekking tekort legesopbrengsten door inbreng formatie	-151.302
Kosten VPB 2022-2024	132.863
Uitkomsten mei- en septembercirculaire gemeentefonds 2024	-437.968
Lagere renteopbrengsten schatkistbankieren	210.237
Hogere opbrengst toeristenbelasting 2020-2024	-134.000
Overige afwijkingen	-564.297
Totaal afwijkingen (- = voordeel / + = nadeel)	**-454.467**

Nog niet gerapporteerd aan de raad

Hogere dotatie voorziening pensioenen wethouders

De pensioenregeling voor de politieke ambtsdragers is geregeld in de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA). Gemeenten en provincies zijn op grond van artikel 44 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht een APPA-voorziening op te nemen. Als gevolg van de bijstelling van de rekenrente naar beneden (2023: 3,16%; 2024: 2,325%%) is een hogere dotatie noodzakelijk dan geraamd. De rekenrente wordt pas aan het einde van het boekjaar bekend gemaakt.

Programma dienstverlening

Door uw gemeenteraad is een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het programma dienstverlening. Omdat het project gefaseerd wordt uitgevoerd hebben we hiervoor een egalisatiereserve ingesteld die aan het college is gemandateerd. We maken jaarlijks aan het begin van het jaar een inschatting van de te maken kosten. In 2024 zijn de kosten lager uitgevallen dan ingeschat. Deze middelen blijven gereserveerd in de egalisatiereserve.

Personele overheadkosten

Vanwege vacatures zijn de salariskosten overhead lager dan geraamd. Er heeft echter maar gedeeltelijke vervanging plaatsgevonden waardoor de salariskosten overhead een meevaller laten zien. Daarnaast zijn er minder overheadkosten toegerekend aan het grondbedrijf wat leidt tot een kostenverhoging. Per saldo een onderschrijding van € 545.000,-.

Treasury

Het saldo schatkist is richting het einde van het jaar opgelopen, waar in de liquiditeitsprognose eerder rekening werd gehouden met een gelijkblijvend saldo. Als gevolg is er € 130.000,- meer rente ontvangen over het saldo in rijks schatkist. Onder andere in het 3e kwartaal, maar met name in het 4e kwartaal van 2024.
Daarnaast is het dividend van de BNG € 6.824,- hoger dan geraamd en zijn de kosten voor het betalingsverkeer € 10.617,- lager dan geraamd.

Uitkomsten decembercirculaire algemene uitkering 2024

De decembercirculaire 2024 liet voor 2024 een positief resultaat zien. Hierover informeerden we de raad via een notitie ter informatie. Het betroffen incidentele meevallers die geen doorwerking hebben in 2025 en volgende jaren.

Algemene lasten en baten

Het voordeel is gevolg van een restant op de verplichte stelpost Onvoorzien van € 55.000,-. Daarnaast zijn voorgenomen investeringen uit het investeringsplan 2024 nog niet tot uitvoering gekomen.

Vennootschapsbelasting (VPB) 2023 en 2024

De aangifte VPB 2023 is € 15.000 lager uitgevallen dan begroot. Voor de VPB 2024 was een schatting opgenomen op basis van de voorlopige cijfers over 2023. Op basis van de voorlopige cijfers voor de VPB 2024 is deze schatting met € 96.000 naar beneden bijgesteld.

Lagere lasten van wegen

De onderschrijding is vnl. het gevolg van vertraging in de uitvoering van een aantal projecten /investeringen (o.a. herinrichting Graafsebaan, herinrichting Weijen, Laar, Raadhuisplein, Schoonstraat, rotonde Cereslaan) als gevolg van een langere voorbereidingstijd door het nutsbedrijf. Volgens de financiële verordening wordt pas afgeschreven het jaar na realisatie. Hierdoor laten de afschrijvingskosten een onderschrijding zien.

Lagere lasten openbaar groen (wegen)

In 2024 zijn we gestart met de vergroening van de centra in onze gemeenten. De werkzaamheden lopen nog door in 2025 waardoor de afschrijving pas later start.

Daarnaast hebben we een achterstand in de uitvoering van de zorgplicht van bomen, waardoor het budget niet volledig is benut. Deze achterstand wordt in 2025 ingelopen.

Daarnaast vallen de kosten voor het onderhoudsbestek IBN hoger uit dan geraamd vanwege een nagekomen indexering als gevolg van kostenverhogende omstandigheden.

Lagere lasten openbare verlichting

De verduurzaming van de openbare verlichting is gefaseerd uitgevoerd. Daardoor is de afschrijving nog niet gestart. Daarnaast is er een budget beschikbaar voor onderhoud van openbare verlichting als gevolg van schades en storingen. Dit is begroot op basis van gemiddelde historische kosten. Voor 2024 is dit budget niet volledig benut. Daarnaast is er minder schilderwerk uitgevoerd.

Lagere lasten verkeersplannen

De onderschrijding is voornamelijk het gevolg van de gefaseerde uitvoering van de Traverse Heeswijk-Dinther. De vertraging heeft o.m. te maken leveringsproblemen door leveranciers (stenen) en de nutsbedrijven. Hierdoor laten de afschrijvingslasten een onderschrijding zien.

Lagere lasten toerisme

De onderschrijding is het gevolg van de gefaseerde uitvoering van het uitvoeringsprogramma Recreatievisie waardoor de uitgaven zijn verspreid over meerdere jaren. Daarnaast is een structureel budget beschikbaar voor het beheer van het natuurgebied de Maashorst. Dit budget is bepaald op basis van een gemiddelde afschrijving inclusief vervangingen. In 2024 zijn de uitgaven lager dan begroot.

Daarnaast is het budget (gebiedsvisie) Abdij van Berne niet volledig benut.

Ook hielden we rekening met kosten voor externe ondersteuning voor het opstellen van de recreatievisie. Deze hebben we echter in eigen beheer uitgevoerd.

Lagere stichting- en inrichtingslasten bijzonder basisonderwijs

De onderschrijding is het gevolg van de vertraagde uitvoering van de vernieuwbouw van basisschool Op Weg ten gevolge van de opgelopen vertraging in het proces om de vergunningen voor zowel de tijdelijke huisvesting als de vernieuwbouw van de basisschool te verkrijgen, de benodigde verdere onderzoeken inzake de energievoorziening veroorzaakt door netcongestie en de uitvoer van het flora en faunaonderzoek, de benodigde mitigerende maatregelen die hieruit voortkomen en de doorlooptijd van de vergunningsaanvraag die hier aan verbonden is.

Lagere lasten leerlingenvervoer

Het leerlingenvervoer is een openeindregeling. De kosten zijn lager uitgevallen.

Lagere lasten Sportpark de Hoef - Loosbroek

Het Tennispark Loosbroek is in 2024 in gebruik genomen waardoor de afschrijving op basis van de financiële verordening pas vanaf 2025 gaat plaatsvinden.

Lagere lasten natuurbeheer

De budgetten Kansrijke initiatieven, Vitaal buitengebied, transitie landbouw en onvoorzien buitengebied zijn in 2024 niet benut. Daarnaast is het budget groenstructuurplan niet volledig benut.

Hogere personele kosten Samenkracht en burgerparticipatie

Als gevolg van vacatures heeft er in 2024 tijdelijke inhuur plaatsgevonden om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen. De kosten van tijdelijke inhuur zijn ongeveer € 115.000,- hoger dan de reguliere salariskosten.

Lagere lasten vluchtelingen Oekraïne

Voor de diverse locaties voor de opvang Oekraïners ontvangen we in 2024 een normbedrag van € 61 per beschikbaar bed in een opvanglocatie. Daarnaast ontvangen we een volledige vergoeding voor de verbouwing van de locatie Meerstraat 45 en 45a te Heeswijk-Dinther. De ontvangen rijksvergoeding is € 1,7 mln. hoger dan de werkelijke locatiekosten. Dit overschot reserveren we in

een bestemmingsreserve zoals door uw raad is vastgesteld in de 2de tussentijdse rapportage 2024. De onderschrijding is het gevolg van de achterstand in de uitvoering van de verbouwing Meerstraat 45/45a.

Lagere personele kosten Toegang en eerste lijnsvoorzieningen

We hielden rekening met tijdelijke externe inhuur voor het sociaal domein. De kosten vallen € 238.000 lager uit dan geraamd. De onderbenutting wordt voornamelijk veroorzaakt door het niet inhuren van een maatschappelijk ondersteuner voor beschermd wonen. Daarnaast laten de personele kosten een onderschrijding zien.

Bijdrage SPUK IZA t.b.v. Praktijkondersteuner Huisartsen - Ggz - jeugd

In november hebben we van gemeente Den Bosch als centrumgemeente voor de uitvoering van de SPUK IZA nog een budget ontvangen waar begrotingstechnisch geen rekening mee is gehouden.

Lagere algemene lasten bijstandsverlening

De kosten voor de dienstverlening van gemeente Meierijstad zijn lager dan begroot als gevolg van lager tarief. De kosten voor de dienstverleningsovereenkomst schommelen omdat deze afhankelijk zijn van het cliëntenbestand.

Lagere kosten WMO – hulp bij het huishouden

De geraamde kosten voor de maatwerkvoorziening Huishoudelijke hulp hebben we in de tweede tussentijdse rapportage 2024 bijgesteld op basis van extrapolatie van de kosten over het 1ste halfjaar 2024. De werkelijke kosten zijn € 35.848,- lager uitgevallen dan we hebben ingeschat.

Daarnaast is voor hulp bij het huishouden een verrekeningssystematiek van toepassing. Indien een aanbieder in een gemeente voor een aaneengesloten periode van drie kalendermaanden de norm van 1 uur voor de Algemene voorziening en 2 uur voor de Maatwerkvoorziening met 10% of meer onderschrijdt geldt een terugvordering. De eerste terugvorderingsbedragen zijn pas in het 4e kwartaal duidelijk geworden. We houden rekening met een terugvordering van € 330.633,-

Hogere kosten WMO – begeleiding en dagbesteding

De geraamde kosten voor de ondersteuning/begeleiding hebben we in de tweede tussentijdse rapportage 2024 bijgesteld op basis van extrapolatie van de kosten over het 1ste halfjaar 2024. De werkelijke kosten zijn € 234.000,- hoger uitgevallen dan we hebben ingeschat.

Lagere lasten beschermd wonen

In 2024 hebben we van de centrumgemeente middelen ontvangen vanuit de overschotten beschermd wonen. Hierover informeerden wij u in de 2de tussentijdse rapportage. Deze middelen hebben we echter niet besteed in 2024 en voegen we toe aan de reserve Transities omdat we regionaal hebben afgesproken de middelen beschikbaar te houden voor het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld.

Lagere lasten gezondheidszorg

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GGD Hart voor Brabant zijn lager dan geraamd vanwege lagere kosten plustaken. Een gedeelte van de kosten van plustaken hebben we in 2024 ten laste gebracht van de specifieke uitkering GALA.

Lagere lasten milieutaak

De afname van de uren bij ODBN zijn fors afgenomen als gevolg van moeilijk in te vullen vacatures bij ODBN.

Lagere lasten lokaal klimaatbeleid

We hebben eenmalige middelen ontvangen voor uitvoering van de warmtetransitie via de algemene uitkering. Deze middelen worden gefaseerd uitgegeven wat in 2024 leidt tot een onderschrijding op de uitgaven.

Hogere personele lasten ruimtelijke ordening

Gedurende 2024 is er een wijziging opgetreden in de verantwoording van het grondbedrijf. De kosten moeten voortaan gesplitst worden in facilitair en bouwgrond in exploitatie. Dit betekent dat een bedrag van € 282.000 toegerekend moet worden aan taakveld 8.2.

De resterende overschrijding van € 238.000,- is het gevolg van het afhandelen van oude verzoeken die nog in 2023 zijn ingediend onder de WABO. Deze uren konden hierdoor niet toegerekend worden aan het grondbedrijf.

Lagere lasten ruimtelijke ordening

De kredieten ecologische verbindingszones zijn niet volledig benut. Het gebied de Groote Wetering is in 2024 afgerond. De vertraging is het gevolg van de samenwerking met derden o.a. Waterschap.

Lagere lasten en hogere baten Bouw-, woning- en welstandtoezicht

De afname van uren bij zowel externe partijen als de ODBN zijn fors afgenomen als gevolg van het moeilijk invullen van vacatures bij met name ODBN. Daarnaast zijn de legesopbrengsten hoger dan verwacht vanwege een aantal grotere bouwinitiatieven waarmee we ramings-technisch geen rekening hebben gehouden.

Hulp gedupeerde ouders kinderopvangtoeslagaffaire

Via de specifieke uitkering Hulp gedupeerde ouder kinderopvangtoeslagaffaire kunnen gemeenten de kosten die zij maken achteraf declareren voor de hersteloperatie. De specifieke uitkering speelt geen rol bij het bepalen van de hulp die ouders/kinderen nodig hebben. De te declareren kosten zijn gebaseerd op een combinatie van werkelijke kosten en normbedragen. Ultimo 2024 bleek het te declareren bedrag hoger dan ingeschat.

Resultaat bouwgrondexploitatie

Op basis van de POC-systematiek nemen we tussentijds winst van de lopende bouwgrondprojecten. Dit is naar rato van de gerealiseerde bouwplannen en de verkochte kavels. Het resultaat is € 1.323.903,- voordelig.

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen (in €)

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verkregen algemene dekkingsmiddelen. Het betreft met name de opbrengsten uit de heffing van OZB en de uitkeringen, die ontvangen zijn vanuit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen als rioolrecht of de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel.

Algemene dekkingsmiddelen (in €)		Raming na wijzigingen	Realisatie
1.	Lokale heffingen:		
	- ozb	8.280.642	8.284.360
	- toeristenbelasting	351.896	348.745
2.	Algemene uitkering incl. afrekening voorgaande dienstjaren	58.949.086	59.578.222
3.	Dividend BNG	38.666	45.490
	Totaal	67.620.290	**68.256.817**

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

De lokale heffingen worden toegelicht in de paragraaf “lokale heffingen”. Daar wordt ingegaan op de gerealiseerde opbrengst, de beleidsuitgangspunten, belastingvoorstellen en het kwijtscheldingsbeleid.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Dit betreft de inkomsten die via de algemene uitkering uit het gemeentefonds vanuit het Rijk worden ontvangen. De inkomsten zijn gebaseerd op de decembercirculaire 2024. We stelden de raming gedurende het jaar bij op basis van de diverse circulaires die we ontvangen gedurende het verslagjaar. Het positieve verschil is voornamelijk het gevolg van de uitkomsten van de decembercirculaire 2024. Deze circulaire kwam te laat om de uitkomsten nog te verwerken in de tweede tussentijdse rapportage 2024. De decembercirculaire heeft nog een positieve bijstelling tot gevolg gehad. De voornaamste bijstellingen betreft de bijstelling van de aantallen van een aantal maatstaven (€ 348.000). Daarnaast hebben we nog een aantal incidentele decentralisatie-uitkering ontvangen voor o.a. het register externe veiligheidsregio’s, Spreidingswet, meerkosten Oekraïne sociaal domein, vangnetconstructie energietoelage en de Wet betaalbare huur. Daarnaast ontvingen we nog een incidentele compensatie voor de jeugdzorg.

Dividenden

Het gerealiseerde dividend betreft het dividend 2023. Op basis van de voorschriften mag dividend pas verantwoord worden in het jaar waarin ook het bestuursbesluit tot dividenduitkering is genomen.

Overhead

Om meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead schrijft het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in artikel 8 lid 1c voor om een apart overzicht op te nemen van de overhead. Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Te denken valt aan kosten met betrekking tot personeel & Organisatie (P&O), financiën, huisvesting en bestuursondersteuning. Deze kosten mogen niet meer worden toegerekend aan de directe taakvelden/programma's. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead in het programma Bestuur en ondersteuning. Onderstaand wordt inzicht gegeven in het totaal van de overhead alsmede de verrekening binnen de begroting.

De kosten van de overhead kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Raming na wijziging	Realisatie	**Saldo**
Personele kosten	8.562.001	7.551.253	1.010.748
Algemene administratiekosten	264.468	289.576	-25.108
Informatievoorziening en automatisering	2.246.765	2.193.256	53.509
Huisvesting	773.162	835.747	-62.585
Overige	1.092.787	849.169	243.618
Subtotaal	12.939.183	11.719.001	1.220.182
Toerekening overheadskosten aan grondexploitaties	-871.142	-405.291	-465.851
Totale kosten overhead	12.068.041	11.313.710	754.331

Personele kosten

Dit betreft de loonkosten van personeel voor zover deze niet actief zijn in het primaire proces en daarmee kunnen worden gedefinieerd als overhead. Onder overhead wordt de formatie verantwoord die wordt ingezet voor onder andere financiën, communicatie, juridische zaken, P&O, ICT en bestuursondersteuning. Overeenkomstig de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording zijn hierbij ook de volledige loonkosten van directie en management opgenomen. Daarnaast worden onder de personele overheadkosten de kosten verantwoord voor het personeelsbeheer. Hierbij valt te denken aan opleidingskosten, reis- en verblijfskosten, werving en selectie, loopbaan- en mobiliteitsadviezen, arbobeleid en het voeren van de salarisadministratie.

Algemene administratiekosten

Onder Algemene administratiekosten zijn de kosten opgenomen voor kantoormaterialen, telefoonkosten, portokosten en abonnementen.

Informatievoorziening en automatisering

Onder I&A zijn de kosten opgenomen voor onder andere aanschaf, onderhoud en licenties van hard- en software en systeem- en netwerkbeheer. Daarnaast zijn hieronder de kosten voortvloeiende uit het tweede spoor, versterking van de I-functies, opgenomen.

Huisvesting

Onder huisvesting zijn de kosten opgenomen voor ruimten voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen organisatie. De kosten bevatten onder andere energiekosten, (groot) onderhoud van het gebouw en technische installaties, kantoormeubilair, verzekering, schoonmaak en kapitaallasten (rente en afschrijving).

Overige

Onder overige zijn onder andere de externe kosten opgenomen gerelateerd aan juridische zaken waaronder juridische advieskosten, bezwarencommissie, de kosten voor communicatie en representatie, kwaliteitszorg en klachtenregeling en archief.

Toerekening overheadkosten aan grondexploitaties

Volgens het Besluit begroting en verantwoording mag uitsluitend een doorberekening van de overheadkosten plaatsvinden aan de grondexploitaties door dit als negatieve last in de overhead mee te nemen. Het saldo dat gepresenteerd wordt onder de overhead is daarom een netto bedrag. De toerekening heeft plaatsgevonden op basis van het aantal uren dat geraamd is ten laste van de grondexploitaties.

Dekking van de overhead

In de jaarrekening is alleen overhead toegerekend aan de grondexploitaties. De overhead is verder vanuit de algemene dekkingsmiddelen gedekt. Uitzondering hierop zijn de activiteiten waarvoor we kostendekkende tarieven doorberekenen zoals afval, riolering en begraafplaatsen. Aangezien in de programma's alleen de kosten worden opgenomen van het primaire proces is het niet mogelijk om de tarieven die berekend worden hieruit te halen. De overhead wordt aan deze activiteiten extracomptabel toegerekend. In de paragraaf lokale heffingen lichten we daarom toe welk aandeel van de overhead wordt toegerekend aan deze activiteiten.

Toelichting begroot na wijziging versus realisatie 2024

De voornaamste verschillen zijn:

Personeel

Vanwege vacatures zijn de salariskosten overhead lager dan geraamd. Er heeft maar gedeeltelijke vervanging plaatsgevonden waardoor de salariskosten overhead een meevaller laten zien; Daarnaast zijn er minder overheadkosten toegerekend aan het grondbedrijf wat leidt tot een kostenverhoging.

Algemene administratiekosten

De beperkte overschrijding is voornamelijk het gevolg van hogere portokosten, telefoonkosten en abonnementen vakliteratuur. Daarnaast zijn de kopieerkosten lager dan geraamd.

Informatievoorziening en automatisering

De beperkte onderschrijding op de posten informatie en automatisering en ICT en eigen beheer is voornamelijk het gevolg van lagere leasekosten, kosten implementatie Wet open overheid, verzekering.

Huisvesting

De overschrijding is vnl. het gevolg van hogere energiekosten en hogere onderhoudskosten. Beiden ramingen zijn gebaseerd op de gemiddelde historische kosten waardoor er in een bepaald jaar afwijkingen kunnen ontstaan.

Overige

Voor de implementatie van de Wet open overheid is een budget via de algemene uitkering beschikbaar gesteld. Dit budget hebben we in 2024 niet ingezet. Daarnaast hielden we rekeninge met externe begeleiding voor het ombuigingstraject begroting. De kosten hiervoor zijn lagere dan begroot. Daarnaast hielden we rekening met een incidenteel budget voor het programma dienstverlening. Dit budget is niet volledig besteed. De kosten voor voorlichting zijn ook lager dan begroot.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

De Wet op de vennootschapsbelasting (Vpb) betekent dat overheden belast kunnen worden voor economische activiteiten die ook door private ondernemingen (kunnen) worden uitgevoerd. Het doel is om een gelijk speelveld te creëren tussen partijen (overheden en private ondernemingen). Hierdoor vallen activiteiten waarvoor gemeenten als ondernemer optreden onder de Vpb.

De belaste activiteiten voor onze gemeente betreffen de bouwgrondexploitaties en gedeeltelijk de verkoopopbrengsten van het afval. Deze belasting wordt na afloop van het kalenderjaar bepaald aan de hand van de gerealiseerde fiscale winst en dan geheel verantwoord binnen de algemene dienst. Het BBV geeft hiervoor aanwijzingen.

In de tussentijdse rapportage informeerden wij uw raad over aanslagen 2023 en de voorlopige berekening voor 2024. Zodra definitieve berekening binnen, wordt deze aangevuld.

Onvoorzien

In de begroting is in de exploitatie een jaarlijkse post Onvoorzien opgenomen. Dit betreft een structurele post van € 94.472,-. Dit is een wettelijk verplichte uitgavenpost op basis van artikel 8, lid 6 van het Besluit begroting en verantwoording. De post onvoorzien kan ingezet worden voor alle

programma's. Het college kan zonder voorafgaande toestemming van de raad beschikken over de post onvoorzien zoals die is opgenomen in de programmabegroting van het lopende jaar onder de volgende voorwaarden:

a. de beschikking over de post onvoorzien mag uitsluitend betrekking hebben op uitgaven die onvoorzienbaar, onuitstelbaar of onvermijdbaar (de zogenaamde 3 O's) zijn;
b. mutaties van eenmalige of structurele lasten of baten, niet zijnde mutaties voortvloeiende uit investeringskredieten, tot en met € 25.000,-;
c. mutaties van geautoriseerde investeringskredieten tot 10% van het investeringsbedrag of tot een bedrag van € 100.000,-;
d. voordelen welke niet zijn geraamd worden toegevoegd aan de post onvoorzien;
e. het college doet zonder voorafgaande toestemming van de raad ten laste van de post onvoorzien geen uitgaven waarvan bekend is of verondersteld mag worden dat daaromtrent belangrijke politieke gevoeligheid bestaat.
f. indien aanwending van de post onvoorzien structurele financiële consequenties tot gevolg heeft worden deze consequenties in de eerst volgende perspectiefnota en/of begroting opgenomen als een onomkeerbaar besluit.

Het college heeft in de Tussentijdse rapportages hierover (deels) verantwoording afgelegd aan de raad. In het begrotingsjaar 2024 zijn de volgende mutaties ten laste en/of ten gunste van de post onvoorzien gedaan.

Mutaties post onvoorziene uitgaven 2024

Algemene onvoorziene uitgaven

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
R 000	09-11-2023	Startsaldo conform primitieve begroting 2024	94.472
C 107	12-12-2023	Subsidieovereenkomsten Schuldhulpmaatje, Stg Leergeld, Jeugdfonds Sport en de voedselbank	10.357
C 113	23-01-2024	SWOT-analyse situatie Nistelrode	-25.000
C 116	06-02-2024	Financiele bijdrage werkbudget Regionaal Programma duurzame verstedelijking	-7.500
C 123	04-03-2024	Onderzoek forfait toeristenbelasting	-6.500
C 128	02-04-2024	Bijdrage onderzoek bereikbaarheid kleine kernen regio Noordoost-Brabant	-17.988
C 138	04-06-2024	Vrijval middelen volwasseneductie	29.860
C 139	29.06-2023	QuickScan /ruimte(gebrek) inventarisatie voor huisvesting verenigingsleven Heeswijk-Dinther	-7.500
R 022	12-12-2024	BSOB – 2de begrotingswijziging 2024	-14.738
		Saldo per 31 december 2024	**55.463**

Kapitaallasten voorgenomen investeringen 2025

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
R 000	09-11-2024	Saldo primitieve begroting 2024	210.550
C 117	06-02-2024	Uitvoering duurzame energieagenda	-44.000
C 130	02-04-2024	Uitvoeringsprogramma erfgoedvisie 2024 en beleefbaar maken Bronsschat	-50.000
		Totaalstand per 31 december 2024	**116.550**

Kapitaallasten investeringen uit vorige dienstjaren

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
R 000	09-11-2024	Saldo primitieve begroting 2024	93.417
C 109	09-01-2024	Traverse Heeswijk-Dinther – 4de fase	-44.167
C 125	04-03-2024	Voorbereidingskrediet herinrichting Weijen, Laar en Raadhuisplein te Nistelrode	-5.833
R 012	04-07-2024	Inkoop 10 elektrische bedrijfsvoertuigen	-15.000
R 021	12-12-2024	Tweede tussentijdse rapportage – afschrijvingslasten incidenteel afgeraamd	-25.917
		Totaalstand per 31 december 2024	**2.500**

Stelpost accres (plafond 1,5 miljoen)

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
R 000	09-11-2024	Saldo primitieve begroting 2024	952.920
R 004	14-12-2023	Groenstructuurplan 2023	-329.000
R 018	30-05-2024	Externe begeleiding ombuigingsproces begroting	-70.000
C 129	02-04-2024	Aanpassing subsidiecluster 15 (zwemmen)	-2.429
R 021	12-12-2024	2de Tussentijdse rapportage - Saldo restant stelpost toegevoegd aan reserve nog nader te bestemmen	-551.491
		Saldo per 31 december 2024	**0**

Onvoorziene uitgaven projectsubsidies

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
R 000	09-11-2024	Saldo primitieve begroting 2024	24.698
R 017	04-07-2024	Stg Vrienden van Heelwijk, circus in de zorg Heeswijk	-1.554
R 017	04-07-2024	Stg Barbara, circus in de zorg Laverhof	-2.000
R 021	12-12-2024	Stg Pinksterfeesten, 50 jarig bestaan pinksterfeesten	-2.500
R 021	12-12-2024	Stg Aangenaam Heesch, fietsevenement ‘Aangenaamste fietsroute’	-2.500
R 021	12-12-2024	Aas voor de Kraaien, film jongeren met problemen	-500

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
R 021	12-12-2024	Òranjecomité Loosbroek, kermisactiviteiten Loosbroek	-836
R 021	12-12-2024	Stg Dorpsraad Nistelrode, tentoonstelling Molukse gemeenschap	-3.842
R 021	12-12-2024	Stg KUL, organisatie kunstenfestival Loosbroek	-2.500
R 021	12-12-2024	10 Bernhezer portretten	-3.098
R 021	12-12-2024	Meierijsche Museumboerderij, drukken boek	-1.500
R 021	12-12-2024	Heemkunde Wojstap, Historische geografie	-1.000
R 021	12-12-2024	St. Willibrordusgilde, herdenking airborne-monument	-500
R 021	12-12-2024	Buurtvereniging D'n Eik, organisatie Halloween Heesch	-2.000
		Totaalstand per 31 december 2024	**368**

Overzicht incidentele baten en lasten 2024

In de volgende tabellen geven we een overzicht van de incidentele baten en lasten. Incidenteel houdt in dat het gaat om baten en lasten die een tijdelijk karakter hebben. Dit overzicht geeft niet alleen inzicht in de incidentele baten en lasten, maar is ook een hulpmiddel bij het beoordelen van het structurele jaarrekeningsaldo.

Incidentele baten en lasten kleiner dan € 50.000 worden als 'overige' per programma opgenomen.

Omschrijving	Lasten in euro's	Baten in euro's
Programma 1: Leefbare kernen		
Opbrengst grondverkopen en projectkosten ongeregistreerd grondgebruik	109.000	508.248
Verkoopopbrengst dorpshuis Nistelrode en afboeking boekwaarde	258.328	580.600
Openbare verlichting – afrekening elektra 2023	53.000	
Afboeking boekwaarde korfbalveld Loosbroek	61.476	
Monumentale status geven aan de graven van de KNIL militairen en hun partner	53.820	
Ontwikkeling gebiedsvisie Abdij van Berne	52.790	
Tijdelijke huisvesting basisschool Op Weg	552.602	
Beleefbaar maken bronsschat	50.000	
Compensatieregeling energielasten non-profitorganisaties	170.552	
Implementatiekosten omgevingswet	463.119	
Vanwege latere realisatie investeringen geen afschrijvingslasten in 2024		259.452
Grondexploitatie	1.348.816	
Grondexploitatie – onderhanden werk		2.531.550
Overige incidentele uitgaven < € 50.000	332.639	
Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente		
Kosten gemeentelijke opvang Oekraïense ontheemden	2.943.314	4.599.507

Omschrijving	Lasten in euro's	Baten in euro's
Kosten onderzoek opvang asielzoekers	69.994	
Restitutie overschot egalisatiereserve Wsw		148.614
RIOZ – restitutie overschot transformatiefonds jeugd		90.388
Tijdelijke inhuur sociaal domein	237.683	
Gemeente Oss – terugbetaling vanuit overschot beschermd wonen		983.571
GGD – 1ste begrotingswijziging begroting 2025	120.887	
Overige incidentele uitgaven < € 50.000	189.391	886
Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair		
Grondbedrijf - bedrijventerreinen	-84.527	
Grondbedrijf – bedrijventerreinen – onderhanden werk		-52.527
Motie inzameling luiers en incontinentiemateriaal	102.734	
Overige incidentele uitgaven < € 50.000		48.500
Programma 5: Weerbare en veilige samenleving		
Overige incidentele uitgaven < € 50.000		35.945
Programma 4: Duurzame landbouw en economie		
Overschot SPUK varkenshouderijen		193.446
Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie		
Programma dienstverlening	189.197	
Leeuwendaal – herziening functieboek	51.309	
Ophoging voorziening RVU en voorziening verlofsparen	191.207	
Kosten cloud-migratie	50.240	
Vrijval voorziening personele verplichtingen		126.158
Tijdelijke verhuur verdieping gemeentehuis		55.060
Overige incidentele uitgaven < € 50.000	215.422	26.429
Programma 7: Financiën		
Heffingskorting huishoudens	153.406	
Overige incidentele uitgaven < € 50.000	12.119	
Reserve mutaties:		
Programma 1: Leefbare kernen		
Vorming reserve afschrijving herinrichting Schoonstraat – Heesch Ten laste van de reserve nog nader te bestemmen	50.000	50.000
Vorming reserve afschrijving elektrische auto's Ten laste van de reserve nog nader te bestemmen	210.416	210.416
Vorming reserve afschrijving vernieuwbouw Basisschool Op Weg Ten laste van de reserve nog nader te bestemmen	3.700.106	3.700.106
Vorming reserve afschrijving toplaag kunstgrasveld Prinses Irene Uit reserve nog nader te bestemmen	446.281	446.281
Uit reserve nog nader te bestemmen – gebiedsvisie Abdij van Berne		52.790

Omschrijving	Lasten in euro's	Baten in euro's
Uit reserve nog nader te bestemmen - Tijdelijke huisvesting basisschool Op Weg		552.602
Uit reserve nog nader te bestemmen – beleefbaar maken Bronsschot		50.000
Uit reserve nog nader te bestemmen – afboeking boekwaarde korfbalveld Altior		58.241
Vorming reserve afschrijving verduurzaming maatschappelijk vastgoed Uit reserve nog nader te bestemmen	100.000	100.000
Uit reserve nog nader te bestemmen - Compensatieregeling energielasten non-profitorganisaties		170.552
Uit reserve nog nader te bestemmen - Monumentale status geven aan molukse graven KNIL militairen		53.820
Uit reserve nog nader te bestemmen - Implementatie omgevingswet		463.118
Grondexploitatie – toevoeging reserve nog nader te bestemmen	1.570.985	498.081
Grondexploitatie – toevoeging reserve landschappelijke kwaliteitsverbetering	121.102	45.611
Grondexploitatie – toevoeging reserve compensatiefonds groen	34.340	
Opheffen reserve parkeerbeleid		7.615
Gedeeltelijke vrijval reserve afschrijving VRI Cereslaan a.g.v. restant boekwaarde		286
Opheffing reserve volkshuisvesting		20.000
Overige mutaties < € 50.000 - reserve landschappelijke kwaliteitsverbetering		46.035
Overige mutaties < € 50.000 - reserve nog nader te bestemmen	27.615	211.512
Programma 2: Gezonde zorgzame gemeente		
Vorming reserve afschrijving pand Meerstraat 45 en 45a Uit reserve opvang vluchtelingen	1.288.604	1.288.604
Dotatie aan reserve opvang vluchtelingen - overschot op SPUK Oekraïne	1.749.267	
Toevoeging aan reserve transities - Restitutie overschot egalisatiereserve Wsw	148.614	
Uit reserve transities – meerkosten jeugdzorg		708.667
Uit reserve transities – meerkosten huishoudelijke hulp / begeleid en dagbesteding		87.398
Uit reserve opvang vluchtelingen – kosten opvang asielzoekers		69.994
Uit reserve transities - Tijdelijke inhuur sociaal domein		237.683
Uit reserve nog nader te bestemmen - GGD – 1ste begrotingswijziging begroting 2025		120.887
Overige mutaties < € 50.000 - reserve nog nader te bestemmen	886	55.115
Overige mutaties < € 50.000 - reserve Transities		84.172
Overige mutaties < € 50.000 - reserve Maatschappelijk ondersteuningsfonds		13.304
Programma 3: Klimaatbestendig, biodivers en circulair		
Vorming reserve afschrijving energieagenda Uit reserve nog nader te bestemmen	260.000	260.000

Omschrijving	Lasten in euro's	Baten in euro's
Overige mutaties < € 50.000 - reserve nog nader te bestemmen		48.500
Dotatie reserve nog nader te bestemmen – grondexploitatie - bedrijventerreinen	32.000	
Uit reserve nog nader te bestemmen - Motie inzameling luiers en incontinentiemateriaal		102.734
Programma 4: Duurzame landbouw en economie		
Dotatie aan reserve reconstructie agrarische sector - Overschot SPUK varkenshouderijen	193.446	
Programma 5: Weerbare en veilige samenleving		
Overige mutaties < € 50.000 - reserve nog nader te bestemmen	34.945	
Programma 6: Dienstverlening en sterke organisatie		
Dotatie reserve huisvesting gemeentehuis de Misse - Toevoeging huuropbrengsten tijdelijke verhuur gemeentehuis	55.055	
Dotatie aan reserve personele verplichtingen – vrijval voorziening personele verplichtingen	126.158	
Uit egalisatiereserve programma dienstverlening - Programma dienstverlening		189.197
Uit egalisatiereserve opleidingen – tekort opleidingsbudget		72.537
Uit reserve nog nader te bestemmen - Kosten cloud-migratie		50.240
Ophoging reserve afschrijving aanpassing werkruimten	234	
Vorming reserve afschrijving meldingensysteem Uit reserve nog nader te bestemmen	27.000	27.000
Overige mutaties < € 50.000 - reserve nog nader te bestemmen	10.395	63.027
Programma 7: Financiën		
Dotatie aan reserve nog nader te bestemmen - overschot stelpost accres	551.491	
Aanvulling risicoreserve Ten laste van de reserve nog nader te bestemmen	1.194.552	1.194.552
Overige mutaties < € 50.000 - reserve nog nader te bestemmen		12.119
Totaal	**19.882.010**	**21.558.623**
Saldo		**-1.676.613**

Toelichting op tabel incidentele baten en lasten

De commissie BBV heeft per 30 augustus 2018 een vernieuwde notitie 'incidentele baten en lasten' vastgesteld. Volgens deze notitie betreffen Incidentele baten en lasten de posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidie als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Stellige uitspraak in deze notitie is dat voor de in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen posten een nadere toelichting is vereist. Deze toelichting is hieronder opgenomen.

Opbrengst grondverkopen

In 2024 hebben we een bedrag € 508.248 aan opbrengst grondverkopen. Deze opbrengsten zijn o.m. het gevolg van het project ongeregistreerd grondgebruik. De samenhangende kosten voor het project ongeregistreerd grondverbruik zijn € 109.000

Dorpshuis Nistelrode

Het dorpshuis Nistelrode is in 2024 verkocht. Dit levert een eenmalige baat op van € 580.600,-. De boekwaarde van het dorpshuis is afgeboekt.

Electra openbare verlichting

In 2024 hebben we de afrekening ontvangen voor electra van de openbare verlichting. Dit leidt tot een incidentele kostenpost van € 53.000,-.

Afboeking boekwaarde korfbalveld Loosbroek

Als gevolg van de aanleg tennispark Loosbroek is de boekwaarde van korfbalveld afgeboekt. Het korfbalveld is verplaatst binnen het sportpark. Deze kosten worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Monumentale status geven aan van de graven KNIL-militairen en hun partners

De graven van de KNIL-militairen en hun partners zijn opgegraven op de Parkstraat en individueel herbegraven op begraafplaats Loo. Dit betreffen eenmalige kosten. Deze kosten worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Ontwikkeling gebiedsvisie Abdij van Berne

Dit betreffen eenmalige kosten voor het extern laten opstellen van een gebiedsvisie. Deze kosten worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Tijdelijke huisvesting basisschool Op Weg te Vorstenbosch

Als gevolg van de vernieuwbouw van basisschool Op Weg is tijdelijk elders huisvesting gerealiseerd. Deze kosten worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Beleefbaar maken Bronsschat

Dit betreft een archeologische vondst waarvan bekeken wordt hoe deze het beste beleefbaar gemaakt kan worden. De kosten hebben een eenmalig karakter en het karakter van tijdigheid. Deze kosten worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen

Compensatieregeling energielasten non-profitorganisaties

Als gevolg van de stijgende energielasten hebben we via een tijdelijke lokale regeling non-profitorganisaties uit onze gemeente gedeeltelijk gecompenseerd. Deze kosten worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Implementatiekosten Omgevingswet

Om klaar te zijn voor invoering van de omgevingswet investeren we in de wettelijke instrumenten (omgevingsvisie, - plan en -programma’s). Deze kosten worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Afschrijvingslasten investeringen

Volgens de financiële verordening start de afschrijving pas het jaar na realisatie. Een aantal investeringen die worden geactiveerd zijn later gerealiseerd dan gepland. Dit betekent in 2024 een incidenteel voordeel op de afschrijvingslasten.

Grondexploitatie

Mutaties uit grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie hebben we dan ook opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten. De mutatie met de balanspost voorraden, waarmee een saldo € 0 gerealiseerd wordt, hebben we afzonderlijk opgenomen in bovenstaande tabel. De mutaties grondexploitatie hebben daarmee geen invloed op het structureel jaarrekeningsaldo.

Kosten gemeentelijke opvang Oekraïense ontheemden

Voor de opvang van Oekraïense ontheemden ontvangen we een normbedrag van € 61,- per beschikbaar bed per dag. De werkelijke kosten zijn lager dan de ontvangen vergoeding. Dit leidt tot een incidenteel voordeel. Het overschot wordt toegevoegd aan de reserve opvang vluchtelingen.

Kosten onderzoek opvang asielzoekers

De gemeenteraad besloot op 4 juli 2024 tot het voornemen om maximaal 250 asielzoekers op te vangen in een noodopvanglocatie aan de Slabroekseweg in Nistelrode voor een maximale periode van twee jaar. In 2024 hebben we hiervoor kosten gemaakt, zoals communicatiekosten, kosten projectleider, bijeenkomsten buurtbewoners, etc. De kosten voor 2024 zijn € 69.994,-. Deze kosten worden gedekt uit de reserve vluchtelingen.

Restitutie overschot egalisatiereserve Wsw

In 2016 is een egalisatiereserve Wsw gevormd voor het verrekenen van over- en onderrealisatie Wsw. Strekking van dit besluit is om bij onderrealisatie de niet benutte middelen in deze reserve te storten en overrealisatie uit deze reserve te financieren. De gemeenten zijn begin 2016 akkoord gegaan met het op deze wijze regionaal financieren van de Wsw. Hiermee zijn we solidair voor de uitvoering van de Wsw. Hierbij is wel aangegeven dat het saldo van de egalisatiereserve niet hoger mag zijn dan 2,5% van het totale regionale fictieve wsw-budget. Jaarlijks wordt bezien of dit percentage aanpassing behoeft. Op basis van dit uitgangspunt ontvangen we in 2024 een bedrag terug van € 148.614,-. Het overschot wordt toegevoegd aan de reserve Transities.

Restitutie overschot transformatiefonds jeugd

Voor de transformatie van de jeugdzorg hebben alle regiogemeenten een bedrag ingelegd voor transformatie van de jeugdzorg. Het overschot ultimo 2024 is terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.

Tijdelijke inhuur sociaal domein

Voor de uitvoering van het sociaal domein heeft tijdelijke inhuur plaatsgevonden boven de vastgestelde formatie. Deze kosten worden gedekt uit de reserve transities.

Terugbetaling overschot beschermd wonen

De raad heeft in juli 2023 ingestemd met de Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2024. Hierin staat ook beschreven de regionale samenwerking op de uitvoering, expertise en toegang van het specialistisch vangnet Beschermd Wonen en Opvang. In het kader van de doordecentralisatie van Beschermd wonen zorgt elke gemeente voor o.a. een stevige lokale basis,

een lokaal uitvoeringsprogramma, lokale brede vraagverheldering voor Beschermd wonen en opvang, et cetera. Hiervoor zijn middelen vrijgemaakt waarvan € 200.000,- vanuit het Investeringsfonds Beschermd Wonen. Deze middelen zetten we in om te onderzoeken hoe we tot een tussenvoorziening plus voor jeugdigen kunnen komen. Daarnaast ontvangen we € 783.571.-. Dit budget heeft als doel de Basis op orde brengen (waaronder project AVE) en het opvangen van stijgende kosten Wmo door decentralisatie naar de gemeente.

GGD – 1ste begrotingswijziging begroting 2024

De bijdrage aan de GGD heeft voor een drietal onderdelen aanvullende financiering ontvangen, o.a. een aanvulling van de algemene reserve tot de afgesproken ondergrens en een eenmalige bijdrage in het Transitieprogramma Financieel Fit en Gezond. Deze kosten worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Grondexploitatie - bedrijventerreinen

Mutaties uit grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie hebben we dan ook opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten. De mutatie met de balanspost voorraden, waarmee een saldo € 0 gerealiseerd wordt, hebben we afzonderlijk opgenomen in bovenstaande tabel. De mutaties grondexploitatie hebben daarmee geen invloed op het structureel jaarrekeningsaldo.

Overschot SPUK varkenshouderijen

Er is een eenmalig voordeel op de specifieke uitkering varkenshouderijen. Dit voordeel wordt toegevoegd aan de reserve reconstructie agrarische sector.

Motie inzameling luiers en incontinentiemateriaal

In de begroting 2024 was een bezuinigingsmaatregel opgenomen voor het stoppen met de luierinzameling. Op 25 januari 2024 nam de gemeenteraad een motie aan waarin het college werd verzocht door te gaan met de gescheiden inzameling. Het college heeft deze motie overgenomen. De kosten worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Programma dienstverlening

Voor het programma dienstverlening is een incidenteel bedrag beschikbaar gesteld, wat gefaseerd wordt ingezet. Deze kosten zijn ten laste gebracht de egalisatiereserve programma dienstverlening.

Herziening functieboek

In het afgelopen jaar hebben we met veel aandacht gewerkt aan de strategische opbouw van onze organisatie. Een belangrijk onderdeel hiervan was de ontwikkeling van een nieuw functieboek. Het functieboek is met terugwerkende kracht 1 januari 2024 definitief.

Ophoging voorziening RVU en voorziening verlofsparen

O.b.v. de lopende verplichtingen hebben we de voorziening RVU aangevuld. Daarnaast hebben de voorziening verlofsparen aangevuld op basis van het opgebouwd spaarverlof.

Kosten cloud migratie

Zowel vanuit beheeroptiek als vanuit het minimaliseren van security risico’s opteert Bernheze voor – waar mogelijk - het onderbrengen van haar applicatielandschap in de Cloud. Dit heeft tot extra

incidentele kosten geleidt. Deze kosten worden ten laste gebracht van de reserve nog nader te bestemmen.

Vrijval voorziening personele verplichtingen
Ultimo 2024 hebben we geen personele verplichtingen meer waardoor de voorziening kon vrijvallen. De vrijvallende middelen zijn toegevoegd aan de reserve personele verplichtingen.

Tijdelijke verhuur verdieping gemeentehuis
Er heeft een tijdelijke verhuur plaatsgevonden van een verdieping van het gemeentehuis. De huuropbrengsten zijn toegevoegd aan de reserve huisvesting gemeentehuis de Misse.

Heffingskorting huishoudens
In 2024 besloot de gemeenteraad om aan alle huishoudens een eenmalige teruggaven te doen van € 12 per huishouden.

Vorming bestemmingsreserves afschrijvingslasten diverse investeringen
Voor een aantal investeringen gaan we de toekomstige afschrijvingslasten dekken uit een bestemmingsreserve. Voor deze investeringen wordt een bestemmingsreserve gevormd ter hoogte van het investeringsbedrag ten laste van de reserve nog nader te bestemmen.

Meerkosten jeugdzorg, huishoudelijke hulp, begeleiding en dagbesteding
Gedurende het jaar 2024 bleken de budgetten voor diverse maatwerkvoorzieningen niet voldoende. We hebben deze budgetten bijgesteld ten laste van de reserve Transities.

Aanvullende dotatie weerstandsreserve
Op basis van de inventarisatie van de risico's en de weerstandscapaciteit is de weerstandsreserve aangevuld ten laste van de reserve nog nader te bestemmen.

Stelpost accres
In 2026 is sprake van een behoorlijke terugval van inkomsten uit het gemeentefonds. Uit voorzichtigheidsprincipe hebben we voor de periode 2023-2025 de maximale begrotingsruimte begrensd op € 1,5 miljoen. Deze ruimte/buffer hebben we geparkeerd op een stelpost. Voor 2024 is deze stelpost € 551.491 en deze hebben we toegevoegd aan de reserve nog nader te bestemmen.

Overzicht mutaties in reserves met een structureel karakter 2024 (art. 19 lid d)

Naast bovenstaande mutaties in reserves met een incidenteel karakter zijn er o.a. ook bestemmingsreserves waarvan jaarlijks een bepaald bedrag ten gunste van de exploitatie komt ter (gedeeltelijke) dekking van de (afschrijvings-)lasten van investeringen met een economisch nut. In alle gevallen gaat het over een tijdvak van meer dan drie jaar. De looptijd van de reserves zijn gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering. De aanwending van deze reserves zijn afgedekt met een raadsbesluit. In het raadsbesluit is aangeven welke lasten gedekt worden, hoe het jaarbedrag is berekend en het aantal jaren van de inzet van de middelen. Bij het inzetten van deze reserves kan dus worden gesproken van structurele dekkingsmiddelen.

In het volgende overzicht zijn de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves weergegeven.

Omschrijving	Lasten in euro's	Baten in euro's
Mutaties in reserves ter dekking van kapitaallasten van investeringen met een economisch nut		
Reserve afschrijving aanpassing huisvesting – dekking afschrijvingslasten		8.471
Reserve afschrijving aanpassing werkruimten – dekking afschrijvingslasten		10.026
Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de Hoef – gedeeltelijke dekking afschrijvingslasten		22.523
Reserve accommodatie Prinses Irene – Dekking vergoeding aflossing		3.750
Reserve afschrijvingslasten vervanging toplagen KV Altior en Prinses Irene – dekking afschrijvingslasten		21.354
Reserve kapitaallasten de Kanz – (gedeeltelijke) dekking afschrijvingslasten brede school De Kanz		5.174
Reserve ondergrondse afvalberging – dekking afschrijvingslasten		9.806
Reserve afschrijvingslasten Vervanging toplaag kunstgras VV HVCH – dekking afschrijvingslasten		36.434
Reserve afschrijvingslasten Verbetering akoestiek sporthal 't Vijfeiken – dekking afschrijvingslasten		1.540
Saldo exploitatieresultaat riolering ten gunste van reserve egalisatie riool	94.159	
Reserve afschrijvingslasten pand Kromstraat 2 Nistelrode – dekking afschrijvingslasten		71.084
Reserve afschrijvingslasten Meerstraat 45/45a – dekking afschrijvingslasten		21.990
Reserve verduurzaming openbare verlichting – dekking afschrijvingslasten		775
Reserve bouw gemeentewerf – gedeeltelijke dekking afschrijvingslasten		32.190
Mutaties in reserves ter dekking van kapitaallasten van investeringen met een maatschappelijk nut		
Reserve afschrijvingslasten aanpassingen en VRI Cereslaan – dekking afschrijvingslasten		9.436
Mutatie in reserves – overige dotaties en onttrekkingen met een structureel karakter		
Onttrekking aan reserve afvalstoffenheffing (gesloten administratie)		104.110
Reserve Hypothecaire geldlening de Stuik – dekking aflossing	5.780	5.780
Reserve personele aangelegenheden (jaarlijkse toevoeging)	134.704	
Totaal	**234.643**	**364.443**

SiSa

De term SiSa staat voor “single information, single audit”.

Het uitgangspunt is dat de gemeentelijke jaarrekening de basis vormt waarbij per specifieke uitkering geen afzonderlijke verantwoording en accountantscontrole meer plaats hoeft te vinden.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			9	13	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.*				

			Indicator: B2/06	*Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€82.184	€ 101.675			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€3.910	€11.130	€32.121	€49.461	€16.623	€25.598
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	

			€12.348	€24.348	€0	€ 0	€147.186	
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 599	Nee				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
-	-	-	€ 31.293	€ 0	3	144	85	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstanden beleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*

			€ 341.290	€ 106.817	€ 16.985	-€ 32.145	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstand enbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstand enbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						
		2						
		100						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
			€ 0	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		

			€ 0	€ 3.434	€ 3.434	Nee		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D14/08*	*Aard controle R* *Indicator: D14/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	*Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
		1						
		2						
		10						
OCW	**D22**	**Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters**	Correctie besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T-1)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R *Indicator: D22/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D22/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D22/03*			
		1	€ 0	€ 0	Nee			
		2						
		100						
lenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)

				Aard controle n.v.t. *Indicator: E44B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	*Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
			1	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	€ 52.710	€ 52.710	€ 52.710	€ 52.710
			2	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000
			5	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			7	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	€ 82.200	€ 82.200	€ 82.200	€ 82.200
			8	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2023/90871	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			9						

				Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*
			1	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	Nee
			2	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	Nee
			3	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	Nee
			4	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	Nee
			5	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	Nee
			6	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	Nee
			7	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	Nee
			8	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2023/90871	Nee
			9			

				Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*
			1	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	1. Ontharden omgeving gemeentehuis	Nee
			2	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	2. Vergroenen parkeervakken/grastegels/infiltratiekratten/ontharden	Nee
			3	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	3. afkoppelen daken vastgoed en omliggende verhardingen bestrating/infiltratievoorzieningen/ontharden/verlagen trottoirbanden en bermen	Nee
			4	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	4. aanpassen beplanting wadi's / verbeteren infiltratiecapaciteit	Nee
			5	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	5. verlagen trottoirbanden en bermen (knelpunten in kernen)	Nee
			6	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	6. ontharden/realiseren waterberging	Nee
			7	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2022/49751	7. Klimaatbestendig maken centrumgebieden	Nee
			8	061948 Gemeente Meierijstad	IENW/BSK-2023/90871	1. maaiveld en trottoirbandverlaging grasveld, infiltratiekratten en verwijderen bestrating i.h.k.v. afkoppelvoorzieningen en woningbouwcorporaties	Nee
			9				
len W	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023**		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)

		Provincies en Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: E84/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	*Aard controle R* *Indicator: E84/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*	
		1	301 Aanleg van openbare verlichting|aantal in Meters	Nee	0		
		2	321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)|aantal in Meters	Nee	0		
		3	348 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt|aantal in Stuks	Nee	0		
		4	361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)|aantal in Stuks	Nee	0		
		5	373 Aanbrengen geleiderail|aantal in Meters	Nee	0		

		6	377 Aanleg van een fietsoversteek, via een middeneiland, alleen bij een kruispunt|aantal in Stuks	Nee	0			
		7						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 4.579.860	€ 26.793	€ 177.940	€ 0	€ 11.904	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*

			€ 20.184	-€ 1.695	€ 0	€ 763.687	€ 11.292	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 12.920	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 124	€ 2.883	€ 113
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 718	€ 13.562	€ 825
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 7.292	€ 291
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.883	€ 277
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 842	€ 27.620	€ 1.506
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
		6	Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					

		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/16*				
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024**	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
			€ 319.741	€ 0	Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024**	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle R* *Indicator: G13/01*	*Aard controle R* *Indicator: G13/02*	*Aard controle R* *Indicator: G13/03*	*Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 134.189	€ 324.570				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Dienstverlening door derden** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Onderhoud, beheer en exploitatie	€ 147.981	€ 54.828	€ 34.906	€ 58.247	
		2	Renovatie sportvelden, verduurzaming gebouwen	€ 176.589	€ 176.589	€ 0	€ 0	
		100						

VWS	H30	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 24.530	€ 49.719	€ 89.510	Ja	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 167.931	€ 103.690	€ 198.124	Ja	Ja
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 37.738	€ 37.738	€ 73.964	Ja	Ja
		4	Kansrijke Start	€ 30.190	€ 30.190	€ 57.360	Ja	Ja
		5	Mentale Gezondheid	€ 9.435	€ 9.435	€ 22.114	Ja	Ja
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 33.021	€ 33.021	€ 64.719	Ja	Ja
		7	Valpreventie	€ 89.627	€ 89.627	€ 182.911	Ja	Ja
		8	Leefomgeving	€ 18.869	€ 18.869	€ 36.982	Ja	Ja
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 4.717	€ 4.538	€ 9.066	Ja	Ja
		10	Versterken sociale basis	€ 67.928	€ 68.325	€ 134.523	Ja	Ja
		11	Mantelzorg	€ 18.869	€ 18.869	€ 36.982	Ja	Ja
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 18.869	€ 21.982	€ 36.982	Ja	Ja
		13	Welzijn op recept	€ 17.925	€ 17.925	€ 27.887	Ja	Ja
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 4.717	€ 4.499	€ 8.943	Ja	Ja
		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 13.775	€ 13.775	€ 29.896	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					

			Aard controle n.v.t. *Indicator: H30/07*					
			Nee					
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
		1	060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	€ 155.726				
		2						
VRO	**J9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 6** Gemeenten	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/02*	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J9/03*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/04*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/05*	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/06*
		1	Woningbouwimpuls 4de Tranche Gemeente Bernheze Weijen West (2022-0000669864)	Ja	Nee	0	0	0
		2						
		20						

			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/07*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/08*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/10*	Opbrengsten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/11*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/12*
		1	Woningbouwimpuls 4de Tranche Gemeente Bernheze Weijen West (2022-0000669864)	Nee	€ 142.473	€ 325.671	€ 0	€ 0
		2						
		20						

			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/13*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/14*	Toelichting afwijking(en) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/15*	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/16*
		1	Woningbouwimpuls 4de Tranche Gemeente Bernheze Weijen West (2022-0000669864)	Ja	Beroep tegen bestemmingsplan voor de 1ste fase van de ontwikkeling in combinatie met een voorlopige voorziening ingediend bij de Raad van State. Door voorlopige voorziening kan nog niet gestart worden met uitvoering bouwrijp maken van de 1ste fase. Uitspraak wordt begin 2025 verwacht.	Nee

		2						
		20						
VRO	**J32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 december 2023 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: J32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/06*
		1	SUVIS21-01735879	€ 0	€ 0	Nee		Ja
		2						
		100						
			Kopie Beschikkingsnummer /Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: J32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J32/09*			
		1	SUVIS21-01735879	Nee				
		2						
		100						
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten

			Aard controle n.v.t. *Indicator: J55/01*	*Aard controle R* *Indicator: J55/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	*Aard controle R* *Indicator: J55/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			305	€ 0	€ 79.750	232	€ 283	€ 60.683
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			195	€ 73.870	€ 125.984			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparen de maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparen de maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energi erekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			1.737	3.999	0	84	195	0

VRO	J75B	**Regiodeals 3e tranche**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikkingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	
		SiSa tussen medeoverheden			Een pijler per regel			
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	
			Indicator: J75B/01	*Indicator: J75B/02*	*Indicator: J75B/03*	*Indicator: J75B/04*	*Indicator: J75B/05*	
		1	060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	20.001.581	Fijn wonen	€ 72.983	€ 105.025	
		2	060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	20.001.582	Fijn wonen	€ 0	€ 0	
		100						
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator J75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*		
			Indicator: J75B/06	*Indicator: J75B/07*	*Indicator: J75B/08*	*Indicator: J75B/09*		
		1	*060796 Gemeente 's-Hertogenbosch*	€ 130.056	€ 187.153			
		2	*060796 Gemeente 's-Hertogenbosch*	€ 32.500	€ 42.326			
		100						
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			

			Aard controle n.v.t. *Indicator: J75B/10*	*Aard controle R* *Indicator: J75B/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/12*			
		1	€ 0	€ 0	Ja			
		2						
		3						
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. *Indicator: J94/01*	*Aard controle R* *Indicator: J94/02*	*Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	*Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	*Aard controle R* *Indicator: J94/05*	*Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03444247*	€ 120.519	86	0	€ 0	€ 0
		2	*LAI24-03730623*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		100						

			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
		1	€ 0	€ 120.519	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		100						
VRO	**J105**	**Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls**	Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/05*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J105/06*
		1	*2023-0000096143*	26	Ja	26	Ja	€ 4.491
		2						
		20						
			Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J105/12*

		1	*2023-0000096143*	€ 209.821	Ja		15	Ja
		2						
		20						
			Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/14*				
		1	*2023-0000096143*	Nee				
		2						
		20						
VRO	**J209**	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: J209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: J209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: J209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/06*
		1	*RHA2022-03336488*	*Flexwoningen aandachtsgroepen Bernheze*	€ 94.945	€ 129.558	€ 0	0
		2						
		10						
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: J209/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J209/11*	
		1	*Flexwoningen aandachtsgroepen Bernheze*	0	Ja	Ja	Nee	

		2						
		10						
VRO	**J210B**	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: J210B/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J210B/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/06*
		1	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 100.000	€ 88.024	3	113	Ja
		2						
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 78.907	€ 83.772	€ 118.750	€ 307.242	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					

Aen M	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 7.160.851	€ 3.078.823	€ 0	€ 1.760.406	€ 47.220	€ 157.372
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 2.300	€ 0	€ 12.206.972	€ 23.409.758	

Ensia verklaring (informatieveiligheid)

Voor het jaar 2024 moet, conform ENSIA, de informatiebeveiliging met betrekking tot DigiD en Suwinet zijn aangetoond per 31 december 2024. Hierbij moeten wij opzet en bestaan en in een aantal gevallen ook werking van de beheersingsmaatregelen aantonen. Deze beheersmaatregelen moeten voldoen aan de geselecteerde normen inzake DigiD (Norm ICT-beveiliging assessments DigiD versie 3.0) en Suwinet (Suwinet Verantwoordingsrichtlijn Informatiebeveiliging GeVS 2020 versie 1.0) De normen staan op het openbare deel van de websites van het ministerie van BZK en het BKWI. Bij afwijking van de norm moeten wij de benodigde maatregelen vertalen naar een verbeterplan.

Op 6 februari 2025 hebben we een voorlopig oordeel ontvangen van de onafhankelijk IT auditor Publieke Sector Accountants (PSA). Hierin geven zij aan dat de gemeente Bernheze op 31 december 2024 deels voldoet aan de geselecteerde normen voor DigiD en Suwinet.

Privacy verklaring

In het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) verantwoorden wij ons jaarlijks over hoe wij omgaan met persoonsgegevens. Voor deze verantwoording gebruiken we het FG-jaarverslag, dat elk jaar door onze onafhankelijke Functionaris Gegevensbescherming (FG) wordt opgesteld.

Door gewijzigde wetgeving en intensievere handhavingsacties door de Autoriteit Persoonsgegevens, heeft het privacy landschap in 2024 aanzienlijke veranderingen ondergaan. Hierdoor worden onderdelen die voorheen als toereikend werden beschouwd, nu als onvoldoende aangemerkt. Daarom is een integrale aanpak ingezet om de verwerking van persoonsgegevens te herzien. Op basis van een gestructureerde planning is een groot deel van het verwerkingsregister inmiddels geactualiseerd en zijn de eerste stappen gezet om de verwerking van persoonsgegevens in procesbeschrijvingen vast te leggen. Daarnaast hebben de inspanningen die in 2023 zijn gestart, in 2024 geleid tot een sterk verbeterd auditresultaat met betrekking tot de Wet politiegegevens. Ook zijn er meerdere gegevensbeschermingseffectbeoordelingen uitgevoerd op risicovolle verwerkingen om tijdig de noodzakelijke mitigerende maatregelen te treffen.

Dit alles heeft bijgedragen aan een beter inzicht in de verwerkingen van persoonsgegevens binnen de gemeente Bernheze, knelpunten inzichtelijk gemaakt en stelt ons in staat om in 2025 op een gestructureerde wijze verder te werken aan het verbeteren van de AVG-compliance.